

Chronologische ontwikkelingen

Joegoslavië

Map 9 C

Waarom zou Kosovo ongedeedeld moeten blijven?

■ *'Vertrekken alle Serviërs uit Kosovo, dan hebben we verloren,' zei Bernhard Koehner een halfjaar geleden. De hoogste internationale bestuurder van Kosovo kan nog even verder, want er zijn nog een paar duizend Serviërs over. Maar de nederlaag is niet verweg. Alle spanningen ten spijt zal Kosovo binnen afzienbare termijn geen multi-etnische samenleving worden.*

Het is de standaardvraag van iedere buitenlandse hulporganisatie. Hoe kunnen de verschillende bevolkingsgroepen in Kosovo en de omliggende landen met elkaar worden verzoend? Multi-etnisch is het toevrantwoord.

In onze woonplaats Skopje in Macedonië verzinnen onze Macedonische en Albanese vrienden het ene na het andere project om geld van die buitenlandse organisaties los te peuten: een multi-etnisch cultureel centrum, een multi-etnisch radiostation en zelfs een multi-etnische workshop voor kunstenaars, ergens in de bergen. Daar kunnen ze dan gesubsidieerd multi-etnisch schilderen. Laast vroeg onze vriendin Violeta om subsidie voor een schilderijtentoonstelling bij de VN-vluchtelingenorganisatie UNCHR. Is de tentoonstelling multi-etnisch, vroeg het hoofd van de organisatie. 'Natuurlijk,' zei Violeta. Okay, zei de man. Zo simpel gaat dat. Met de realiteit hebben dergelijke multi-etnische projecten weinig te maken. In Kosovo is de haat tussen Albanesen, Serviërs en de roma juist verspreid. En, in tegenstelling tot wat woordvoerders van uitrekenende instituties en organisaties willen doen geloven, is die haat niet alleen voorbehouden aan extremisten. De meeste Albanesen en Serviërs kunnen elkaar niet luchten of zien.

Een jaar geleden, op 24 maart, begonnen de eerste Navo-bombardementen op het Joegoslavië van Slobodan Milosevic. Elf weken later, op 12 juni, trokken de eerste Navo-troepen Kosovo binnen. Sinds die tijd heeft de internationale gemeenschap pogingen ondernomen om de bevolkingsgroepen met elkaar te verzoenen. Dat is nog niet gelukt. Het grootste deel van de Serviërs heeft Kosovo verlaten; ze zijn hun leven niet zeker en hun bezittingen zijn niet veilig. Ze hebben geen toekomst in het nieuwe Kosovo. De romabevolking, gehaat door de Albanesen vanwege haar vermeende collaboratie met de Servische onderdrukker, is massaal op de vlucht geslagen. En gematigde Albanesen houden vaak hun mond. Dat is beter voor hun eigen veiligheid.

'Capcarap,' zei de oude man in het stadje Prizren in het westen van Kosovo,

twee dagen na het einde van de oorlog.

We vroegen hem naar de tijd onder de Servische bezetter. Hij is de opa van leerling-verpleegster Vezire. De familie was tijdens de bombardementen in Kosovo gebleven. Opa trok een lelijk gezicht en maakte met zijn hand een gratingebaar: de Serviërs hadden alles gestolen, berekende dat. Driekwart jaar later zegt hij opnieuw: 'Capcarap.' Gestolen wordt er nog steeds. Alleen nu pikt de em Albanese van de andere Albanese. In het noordelijke Mitrovica werden laast drie winkeltjes van Albanesen in brand gestoken. De eigenaren hadden vorige dag bezoek gehad van Albanese 'vankelieden' die vroegen om 'beschermingsgeld'. Ze hadden geweigerd.

Veton Surroi, de Kosovo-Albanese uitgever van het dagblad *Kohla Ditore* in Pristina, schreef in de *New York Review of Books* een indrukwekkende analyse van de toestand in Kosovo en, vooral, van de verdrijving van de Servische bevolking. Hij zegt dat hij zich diepschaamt 'nu voor het eerst in de geschiedenis blijkt dat Kosovo-Albanesen tot dergelijk barbaars gedrag in staat zijn'. Volgens Surroi, die zijn artikel twee maanden na de intocht van de Navo schreef, is er niet alleen sprake van een emotionele reactie van zijn volksgenoten, maar 'heeft het geweld tegen de Serviërs een weloverwogen en georganiseerd karakter'. Surroi: 'De wandaden worden gepleegd vanuit de overtuiging dat iedere Serviër verantwoordelijk is en gestraft moet worden voor wat in Kosovo is gebeurd. Deze manier van denken en handelen heet fascisme.'

Niet lang daarna ontving Veton Surroi de eerste bedreigingen.

Je kunt ingewikkelde politieke, humanitaire en militaire problemen niet oplossen vanaf vijf kilometer hoogte,' wist de Britse generaal Rose, een Bosnië-veteraan, in augustus vorig jaar te vertellen. Ook hij sprak zijn woorden uit twee maanden na de beëindiging van de bommencampagne tegen Joegoslavië. Bommen, die in één opzicht succes hadden: Slobodan Milosevic trok zijn militairen, paramilitairen en politieagenten uit Kosovo terug. Daarmee kwam een einde aan de moorden op de Albanesen, de verkrachtingen en de verbranding en plundering van de bezit-

gen. Maar hoe moest het nu verder?

De Navo besloot vorig jaar tot luchtaanvallen op (klein-)Joegoslavië, overigens zonder het mandaat van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Twee van de vijf permanente leden, Rusland en China, waren tegen de bombardementen. De luchtaanvallen volgden op de vastgelopen onderhandelingen in het Franse kasrechtje van Rambouillet over een 'vreedzame' oplossing van de al jaren slepende Kosovo-crisis. Alleen wapengeweld zou de Joegoslavische president Milosevic en zijn troepen in de Servische provincie Kosovo nog tegen kunnen houden.

Het besluit van de Navo leek in niets op een weloverwogen beslissing. Het was de uitkomst van een 'veldslag' tussen haviken en duiven', zou de opperbevelhebber van de Navo, Wesley Clark, later zeggen. Volgens generaal Rose was het bondgenootschap de oorlog om Kosovo 'binnengesruikel'.

De strijd had soms iets tragikomisch. De aankomst van de vierenwintig Apache-helikopters in Tirana, de hoofdstad van buurland Albanië, bijvoorbeeld. Het werd een heuse mediagebeurtenis: de Navo stuurde een heel legert personeel en eropaf en een tv-station huurde welk lang voor veel geld een uitgewoende verdieping van een koffiehuis naast het vliegveld om als eerste de oprijgende helikopters te kunnen filmen. Maar de vliegende wapenarsenaal bleven de meeste tijd aan de grond genageld en vertichten geen enkele gevechtshandeling.

En de oorlog duurde en duurde. Inmiddels verlieten horden Albanesen Kosovo. Zoets had Europa nog nooit gezien. In totaal kwamen meer dan achthonderdduizend vluchtelingen de grenzen met Albanië en Macedonië over. Ontvluchten zij het geweld van het Joegoslavische leger, de speciale politie-eenheden en de beruchte paramilitairen? Weken zij uit voor de Navo-bommen? Was het een doobewuste emische zuiveringsoperatie? De meningen waren verdeeld, maar het antwoord bleef uit. Want geen enkele onafhankelijke waarnemer kwam Kosovo nog in. Milosevic stond omdat hem dat goed uitkwam alleen enkele in Belgrado gestationeerde journalisten toe door Navo-bommen afgerukte ledematen en verminkte lijken te filmen.

Sommige beelden staan, een jaar later, nog altijd op ons netvlies. De vrouw die de grens tussen Kosovo en Albanië overstak, met aan haar ene hand een peuter en in haar andere hand een deken. Ze bukte zich; er vielen drie luiers uit het deken. Ze pakte de luiers op, veegde de modder eraf en slofte verder. Of de

verslaggeverster van dat bekende Amerikaanse nieuwssatirist, die schaafteloos liet inzoomen op de tranen van radeloze vrouwen en zich direct weer afwendde, op zoek naar een volgend slachtoffer.

Twintigduizend mensen kwamen die dag, begin april 1999, de grensovergang Morinë over. Ze zaten op kleine tractoren, reden in rammelende Zastava's of strompelden op hun sloffen door de modder. Niemand ving hen op. Twaaft dagen na het begin van de bombardementen werden de eerste vier tentjes bij Morinë opgezet, deed de Catholic Relief Services kaakjes uit en droeg het Albanese Rode Kruis vijf jerrycans met water aan.

De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNCHR) was zo opvallend afwezig dat op last van de VN zelf een onafhankelijk onderzoek werd ingesteld. De resultaten werden de vorige maand bekendgemaakt. De reactie van de UNCHR, zo luidde de conclusie, was in het begin van de crisis 'volstrekt onvoldoende' geweest. De organisatie beoordeelde de toestand verkeerd; ze reageerde alsof het om een 'doorsneetvoedsituatie' ging. Ze stuurde bovendien te weinig mensen, en dan ook nog eens bevestigingen, ze had te weinig voortrinden, ze was te bureaucratistisch en er was weer eens gebrek aan geld.

Jonathan Olley/FRANSWORLD

En de oorlog duurde en duurde. Inmiddels verlieten honderd Albanesez Kosovo. Zoiets had Europa nog nooit gezien. In totaal kwamen meer dan achthonderd-duizend vluchtelingen de grenzen met Albanië en Macedonië over

moedelijk in de zon; de winkels lagen vol voedsel; de straten vol auto's en parade-rende jongeren. Nationalistische liederen galmde door enorme luidsprekers. Maar de vernislag is dun.

De meeste internationale organisaties blijven vasthouden aan de multinationale droom. Sommige geloven oprecht, andere doen dat met de moed der wanhoop. Maar de wonden zijn diep, te diep, en het wantrouwen is groot. Een eeuwenlange geschiedenis van afkeer en van superioriteitsgevoelens bepaalt de huidige verhoudingen. Het is de arrogantie van de internationale gemeenschap te denken daar met een speciale afgezaag, een eigen bestuur, een vredesmacht en enkele honderden hulporganisaties een einde aan te maken.

Ligt de oplossing in zelfbestuur? En door wie? Hasim Thaci is de boerenzoon, die de gevreesde leider van het bevrijdingsleger werd en nu met een das om met wereldleiders aan tafel moet zitten. Ibrahim Rugova is de hoogleraar, die de geweldloze president van Kosovo was en toen moest toezien hoe militairen zijn land bevrijdden. Beide mannen kunnen elkaar niet uitstaan. Tijdens de vredesonderhandelingen in Rambouillet zaten ze in dezelfde delegatie, maar regelmatig spraken ze alleen via een derde persoon tegen elkaar.

Bovendien zitten Thaci en Rugova opgescheept met de onmogelijke erfenis van de Veiligheidsraad: de ongedeeldheid van Servië. Straks, bij vertrekkingen, zal een van hen tot president gekozen worden. Maar waarvan? Van de autonome provincie Kosovo, die nog altijd binnen het staatsverband Joegoslavië bestaat; een staatsverband dat, als Montenegro in een referendum voor afscheiding kiest, alleen nog uit Servië bestaat? Thaci noch Rugova zal dat accepteren.

Wordt een van hen dan president van de onafhankelijke republiek Kosovo? President Milosevic noch de huidige Servische oppositie noch het Joegoslavische leger zal dat accepteren. Of gokt de internationale gemeenschap op een 'wilde' onafhankelijkheidsverklaring van een Kosovoase regering - om die onafhankelijkheid vervolgens, vanzelfsprekend na de nodige aarzelingen, te erkennen?

Kouchner vreest een nederlaag met het vertrek van de Serviers uit Kosovo. Maar die nederlaag heeft hij al lang geleden. De internationale gemeenschap zou beter de realiteit aanvaarden en haar verzet tegen een gedeeld Kosovo opgeven. Het noorden van Kosovo, dat wordt bewoond door Serviers en roma, is voor Servië; het oostelijke Kosovo is voor de Albanesez. Het Albanese deel zal al snel bij de buren aankloppen, voor economische samenwerking bijvoorbeeld. Dat kan het begin zijn van samenwerking in plaats van oorlog. De omwentelingen in Oost-Europa en voormalig Joegoslavië hebben aangetoond dat staatsgrenzen niet heilig zijn. Waarom zou Kosovo dan per se een ongedeeld moeten blijven?

Dit is het vijfde en laatste deel van een serie reportages over Kosovo.

Het kwam de Navo - in zekere zin - wel goed uit. Al die ontheemde vormden 'een belangrijk element in de oorlogsdiplomatie', stelden de onderzoekers. Het cement in het Navo-bouwwerk was zonder hen misschien wel uiteengevallen.

Uitendelijk waren er tachtig dagen voor nodig om Slobodan Milosevic vanuit de lucht murw te beuken. Op basis van resolutie 1244 van de Veiligheidsraad ging de stijfkoppige dictator ermee akkoord zijn troepen uit Kosovo terug te trekken. Het was een absurde resolutie: Kosovo zou, als autonome provincie, een integraal onderdeel van Servië zijn. Op die passage moet het nieuwe Kosovo gebouwd worden.

De haat zat diep. Dat bleek al in de eerste dagen na de oorlog. De Gurkha's, Britse elitetroepen uit Nepal, waren de Macedonisch-Kosovaarse grens nog niet overgestoken of de eerste huizen van Serviers en roma gingen in brand, hun winkels werden geplunderd, hun kerken werden vernield. Bijrijesdag in Kosovo. Uitendelijk zouden de restanten van de Servische gemeenschap achterblijven in Mitrovica in het noorden van de Servische provincie, in Gnjilane in het oosten en in Orahevac in het zuidwesten. Overigens lieten die achtgeblijven Serviers zich ook niet ontbetugd; bij de onlusten in Mitrovica de afgelo-

pen weken, werden negen Albanesez vermoord.

De internationale gemeenschap stond - en staat - vaak machteloos. 'Te veel Albanesez begrijpen niet dat wij hier iets nieuws proberen te doen,' zei de bevelhebber van de internationale vredesmacht Kfor, generaal Mike Jackson, in augustus vorig jaar. 'Wij doen wat binnen ons vermogen ligt, maar de soldaten kunnen het gedrag en de mentaliteit hier niet veranderen.' Hulpeloos riepen, Jackson en de speciale afgevaardigde van de Veiligheidsraad, Kouchner, keer op keer op een einde te maken aan het geweld. En uitendelijk waren er domweg niet genoeg Serviers meer om de Albanesez woede op te koelen.

In een poging de werkelijkheid te verdoezelen, wijzen beschuldigende vingers steeds in de richting van 'extremisten van beide zijden'. Zij zouden verantwoordelijk zijn voor het geweld. Zo worden de Serviers in de verdeelde stad Mitrovica opgestookt door Belgrado en gaat het voormalige Kosovo Bevestigingsleger UCK schuil achter het Albanese geweld.

Dat UCK bepaalt de agenda, schreef de Nederlandse generaal-majoor bd J. Schaberg in *NRC Handelsblad*. 'Zij eisen alle macht op, zij hebben de oorlog immers gewonnen,' volgens Schaberg. 'De

Navo beheerst de provincie niet, slechts delen daarvan heeft men onder controle.'

Schabergs observaties weerspiegelen maar een deel van de werkelijkheid. Leiden van het voormalige bevrijdingsleger (en vooral mannen die zich als zodanig voordoen) spelen een belangrijke rol. Maar de haat is wijder verspreid. En de Serviers in Mitrovica, al dan niet door Belgrado gestuurde paramilitairen, zouden zonder voedingsbodem duimen zitten te draaien.

De Albanesez woede en hun roep om wraak is te begrijpen. Maar de schulden zijn allang weg; gewulcht naar Servië of Montenegro of omgebracht. Nu worden er vooral oude rekeningen vereffend - en op de Balkan kunnen dergelijke rekeningen heel oud zijn. De Kosovo-Albanesez uitgever Veton Surroi waar schuwt in zijn artikel in de *New York Review of Books* ervoor intimidatie en geweld tegen Serviers op het conto van een kleine minderheid te schrijven. 'Deze schande moeten we collectief dragen.'

Dat gebeurt niet. Op een heerlijke nazomerdag probeert een voormalig UCK-officier ons vorig jaar te overtuigen van het tegendeel. 'Kijk om je heen,' zei hij. 'Iedereen is vrij om te doen wat hij wil. Iedereen is gelukkig. De stad bruiert van activiteit.' En inderdaad, Pristina lag ge-

4-3-2000

KOSOVO

VREDE OP SPITSROEDEN

De hoge morele principes van het Westen zijn nu contraproductief. 'Als opdeling van Kosovo vrede brengt, moet je het doen'

Deling van Kosovo lijkt in Mitrovica te beginnen. 'Wat betekent een multi-etnische samenleving als er altijd soldaten bij moeten staan?'

Lord George Robertson was tijdens de oorlog om Kosovo vorig jaar de meest strijdbare minister van Defensie van het NAVO-bondgenootschap. Deze Schot is sinds hij in september 1999 als secretaris-generaal van de alliantie aantrad, dagelijks met Kosovo in touw. De provincie is het probleemkind van het Westen geworden. De adoptie vond uit nobele motieven plaats; Europa en Amerika handelden vanuit een 'politiek van goede bedoelingen', zoals de Nederlandse filosoof Hans Achterhuis heeft gezegd. Maar het kind is gewelddadig en de bedoelingen leiden tot alles behalve het gewenste resultaat. De NAVO heeft overigens al sinds 1995 met de lastige Balkan van doen. Toen ging een eerste interventiemacht naar Bosnië, en die ligt er nog steeds.

In Mitrovica, de laatste stad in Kosovo met een belangrijke Servische presentie, kwam het de afgelopen week tot de ernstigste incidenten sinds het uitbreken van de vrede. Robertson zegt nu voor het eerst dat de NAVO, die 30 duizend van de 37 duizend troepen van vredesmacht KFOR levert, misschien nog twintig jaar in Kosovo moet blijven. Dat is in elk geval goedkoper dan een nieuwe oorlog.

DIEDERIK VAN HOOGSTRATEN en RIK KUETHE

Zo is de voortdurende zichtbaarheid van de militaire arm van de internationale gemeenschap bittere noodzaak geworden. Zonder de spierballen van de NAVO zou de etnische zuivering van Serviërs uit Kosovo – de omgekeerde beweging dus die een jaar geleden plaats had, toen Albanen de provincie werden uitgejaagd – nog sneller en effectiever zijn dan sinds het einde van de oorlog toch al gebeurt. Zonder militaire aanwezigheid zou het westerse ideaal van de multiculturele, of beter nog: multi-etnische samenleving – nu al weinig realistisch – een regelrecht luchtkasteel zijn. Net als in Bosnië blijkt in Kosovo dat samenleven bar lastig is op de Balkan, laat staan *multicultureel* samenleven. De Vlaamse Balkan-historicus Raymond Detrez is somber. Hij schreef onder meer *Kosovo, De uitgestelde oorlog* (1999) en zegt 'groot voorstander van multiculturaliteit' te zijn – in beginsel. 'Wat betekent een multi-etnische samenleving als er altijd soldaten bij moeten staan? Je kunt het niet afdwingen, dat zouden we nu toch moeten weten. De ficties waar het Westen mee leeft, de hoge

morele principes, zijn contraproductief.' Dat blijkt vooral in Mitrovica. De overgebleven Serviërs willen er los van Kosovo en bij Belgrado. Deling van de provincie en Albanen zelfbestuur zijn voor de toezienend voogd van Kosovo, Bernard Kouchner van de Verenigde Naties, nog steeds onbespreekbaar. Maar Detrez bepleit hier pragmatisme. 'Als deling van Mitrovica vrede brengt en beide partijen zijn het daarover eens, zie ik niet in waarom je de plaats niet zou scheiden. Dan volgt natuurlijk weer het aloude discours over de multiculturaliteit, maar vrede lijkt me op dit moment van groter belang.'

Wie hard ijvert voor een link van noord-Mitrovica met het Servische thuisland is Oliver Ivanovic, zelfverklaard leider van de Serviërs in de stad. 'De afgelopen acht maanden hebben de VN niets gedaan om de Serviërs te helpen bij de terugkeer nadat ze verdreven waren uit Prizren, Pec en Pristina,' zei hij tegen *The Independent*. 'Dit is alles wat we nog hebben, en wij blijven hier.' Ondertussen gebruikt Ivanovic een stille tactiek om Albanen ervan te weerhouden huiswaarts te keren: hoe minder Albanese burens, hoe groter de kans dat noord-Mitrovica van Kosovo af zal vallen.

Servische bankier zoekt zwart geld op Cyprus

NICOSIA - De gouverneur van de Joegoslavische nationale bank Dinkic is dinsdag op Cyprus gearriveerd voor onderzoek naar zwart geld dat oud-president Milosevic via banken op het eiland zou hebben weggesluisd. 'Het gaat om miljarden dollars, maar niet al het geld ging via Cyprus', aldus Dinkic. Volgens Dinkic zou Borcka Vucic, oud-directeur van de Beogradska Bank, hebben bevestigd dat 'koffers vol geld' naar Cyprus zijn gebracht. (Reuters)

Blagoje Simic

NIEUWSMAKERS / Burgemeester 'met bloed aan zijn handen'

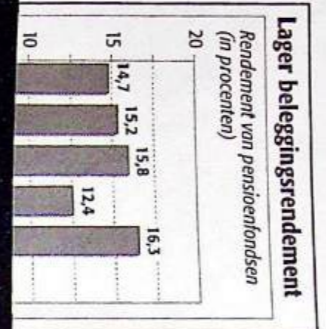
12-3-2000

De Bosnische Servier Blagoje Simic, die zich gisteren vrijwillig meldde bij het VN-Hof in Den Haag, was tussen 1992 en 1995 burgemeester van Bosanski Samac. Die stad in het noorden van Bosnië, vlak bij de grens met Kroatië, is tijdens de Bosnische oorlog vrijwel volledig ontdaan van tienduizenden Kroatische en moslimburgers. Ze zijn, na de overname door Bosnisch-Servische milities van Samac en het omringende gebied in het voorjaar van 1992, vermoord of verjaagd.

De in 1960 geboren Simic is misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en schendingen van de Geneefse Conventies ten laste gelegd. Hij zou zich samen met vier anderen al voor zijn burgemeesterschap, vanaf september 1991, hebben bezighouden met het voorbereiden en uitvoeren van de etnische zuivering. Simic is daarnaast als verantwoordelijke aangeklaagd voor onder meer vervoering en deportatie op politieke, raciale, etnische en religieuze gronden. Als lokale leider, die zichzelf in 1992 uitriep tot burgemeester, wordt hij verantwoordelijk gehouden voor de daden van zijn ondergeschik-

Simic heeft inmiddels het Joegoslavische staatsburgerschap aangenomen en zich ook aan de Joegoslavische autoriteiten overgeleverd. Hij verklaarde gisteren volstrekt vrijwillig te zijn gekomen en geheel onschuldig ben overtuigd dat ik onschuldig ben en ik ben er zeker van dat ik dat zal bewijzen', aldus de verdachte. Hij zei zichzelf, zijn familie en het Joegoslavische en Servische volk te willen ontdoen van de last die de verdeningen tegen hem met zich meebrengen.

redactie buitenland

beheerde kapitaal naar die belegging. De fondsen staken hun geld meer in obligaties (47 procent) en vastgoed (10 procent).

De verschuiving van de geld bij een verklaring voor de gedaalde beurskoersen. Als beleggers per saldo minder geld steken in aandelen, dalen de koersen.

Voorral beleggingen in Japanse aandelen waren de oorzaak van het beroerde beleggingsresultaat. De koersval van schermbeelden

Pensioenfondsen behalen mager beleggingsresultaat

Van orze verslaggever Xander van Uffelen AMSTERDAM

Na vijf vette jaren noteerden pensioenfondsen in 2000 een mager rendement van 2,6 procent op hun beleggingen. Door de malaise op de beurs investeren de fondsen meer kapitaal in obligaties en vastgoed. Dat blijkt uit het jaaroverzicht van onderzoeksbureau

AMSTERDAM
Dat heeft de rechtbank dinsdag bepaald tijdens de eerste zitting in de fraudezaak rond het diamantfinaal van ABN Amro in de Amsterdamse Sarphatistraat.

Het Openbaar Ministerie verdacht vier ex-medewerkers van ABN Amro van verduistering en valsheid in geschikt. Zij zouden tussen 1990 en 1996 180 miljoen gulden hebben weggeboekt naar onder andere Libanon en Thailand. ABN Amro deed in maart van 1997 aangifte.

De fraude door de verdachte medewerkers bleef heel lang on-

Officier van justitie H. de Graaf verklaarde dat hij geen reden ziet om Groenink te horen. Desondanks oordeelde rechtbank anders. 'Omdat Groenink een centrale figuur in het onderzoek van de bank is geweest, is zijn getuigenis relevant voor de zaak', zo oordeelde de rechtbank. De advocaten van de verdachten wilden wel-

AMSTERDAM
We merken er hier helemaal niets van! Hier, dat is bij Senforweb.nl, de organisatie die ouderen het internet op wil helpen. Er, dat is het stagerende gebruik van internet in Nederland. Niet bij Senforweb. Het loopt storm. Voor sommige cursussen bestaan wachtlijsten van 14 maanden', meldt een verbaasde directeur C. Ruitter.

De verbaasde van Ruitter geldt de opvallende constatering van Trendbox dat de groei van het internet in Nederland stopt. Het Amsterdamse onderzoeksbureau meldde maandag dat het aantal gebruikers de afgelopen drie maanden is blijven steken op bijna 6 miljoen. Onthuterdend nieuws voor een branche die toch al klappen krijgt.

Dat Senforweb de zaken anders ziet, laat zich volgens F. Schipper van Trendbox wel verklaren. De ouderen zijn nog bezig met een inhaalslag op internet. Van de 50-plussers rekent hij pas een vijfde tot de actieve gebruikers – de groep die minimaal één keer per week de computer aanzet om zijn e-mail te checken en een website te bezoeken.

De signaal treedt voornamelijk elders op. Aan jongeren – tot 25 jaar – viel voor de toegangsbelders al langer geen eer meer te behalen. Van de jongeren heeft 90 procent al wel eens aan internet gesurfed. Maar ook de grote groep daarboven heeft het allemaal wel gezien. Er moeten nieuwe doelgroepen worden aange-

Negenemengtig, en nooit te oud om te leren: veel ouderen r...

de vraag: wat moet ik er mee?' Iets eenvoudiger als een boek reserveren bij de bibliotheek is er volgens haar nog niet bij. En de onveiligheid rond betalingen schrikte de potentiële online shoppers onder de ouderen af.

Deze groep nieuwkomers heeft de neiging het niet van internet ren die waar voor hun geld willen. Het praktische gebruik moet meer ondersteuner Schipper niet toe. Je checkt je aandelen en bestelt een ticket bij de KLM. De log je weer af. De internetpunt van het begin verdwijnt langzaam uit beeld. Urtlang doelloos ronsturen op het voorhande web is

Eenheid NAVO in gevaar door uranium-schandaal

VAN DE REDACTIE

maart 2001

NAVO-functionarissen zijn bezorgd dat een 'erfenis van twijfels' de alliantie zou kunnen verzwakken, als er niet zorgvuldig wordt omgegaan met de onrust die is ontstaan over het feit dat verarmd uranium een verhoogd risico op kanker zou vormen voor haar troepen.

De Noord-Atlantische Verdrag Organisatie (NAVO) is bang dat sommige van haar negentien lidstaten ervoor zullen kiezen om niet te participeren in militaire operaties in gebieden waar verarmd uranium wordt of is gebruikt. 'Dit kan een enorme impact hebben op toekomstige gezamenlijke operaties en op de samenhang binnen de Alliantie', aldus de waarschuwing in een NAVO-instructiedocument dat onlangs op tafel kwam in het hoofdkwartier van de alliantie in Brussel en waarvan 'The Ottawa Citizen' een kopie wist te verkrijgen.

Balkan Syndroom

In het document, dat alleen bestemd was voor de ogen van de NAVO-lidstaten, staat een samenvatting van de controverse die oplaaid in Europa over het gebruik van verarmd uranium en de vraag of dit de oorzaak was van het 'Balkan Syndroom', een benaming die

werd gegeven aan de overklarebare sterfgevallen en ziektes onder sommige troepen van de alliantie.

Vanwege het overlijden aan leukemie van zo'n twintig vredeshandhavers uit o.a. Italië, Duitsland, Portugal en Spanje ontstond er onrust over de vraag of het gebruik van de veertigduizend antitankraketten tijdens de bombardementen op Kosovo en Bosnië een risico voor de gezondheid met zich meebrachten. De punt van deze raketten was versterkt met het radioactieve verarmd uranium.

Twijfels

Sinds het oplaaien van de controverse hebben gezondheidsfunctionarissen van de NAVO in het openbaar een kalme en zekere houding ten overstaan van de buitenwereld aangenomen. Tijdens twee persconferenties in Brussel verklaarden zij steeds opnieuw dat er geen wetenschappelijk bewijs is voor het verband tussen blootstelling aan verarmd uranium en verhoogde kanker cijfers, maar zij voegden eraan toe dat vanwege de ontstane onrust de alliantie voor verder onderzoek op dit gebied is.

Echter, hoewel de NAVO de wetenschap aan haar kant heeft staan, drukt het interne

document de bezorgdheid uit over het feit dat de politieke ophef in sommige landen over het verarmd uranium de kracht en solidariteit van de alliantie zou kunnen ondermijnen. 'De publieke opinie in veel Europese landen staat reeds sceptisch tegenover officieel advies over gezondheidszaken, vanwege de verwarring en de misleiding inzake de BSE-crisis, aldus het document. 'Ondanks het wetenschappelijk bewijs is het mogelijk dat het huidige debat over het gebruik van verarmd uranium in munitie een erfenis van twijfels en achterdocht zal achterlaten, waardoor sommige NAVO-bondgenoten niet meer willen participeren in militaire operaties - of de nasleep daarvan - waar munitie met verarmd uranium is gebruikt.'

Het document eindigt met de opmerking dat de straling die verarmd uranium afgeeft te weinig is om kanker te veroorzaken en dat het 'onwaarschijnlijk is dat dit de oorzaak is van het Balkan Syndroom'.

Verder onderzoek

Het document acht het raadzaam om de resultaten van verder onderzoek dat door een speciale NAVO-commissie - onlangs voor dit doel samen-

gesteld - wordt uitgevoerd, zo snel mogelijk openbaar te maken. Tevens geeft het document aan dat het 'wellicht noodzakelijk is om het mandaat van de commissie uit te breiden als blijkt dat er wel sprake is van een gezondheidsrisico, maar dat het verarmd uranium niet de oorzaak is.'

De commissie bestaat uit vertegenwoordigers uit vijftig landen en vijf internationale organisaties.

Bovendien wordt de NAVO aangeraden om het advies van de World Health Organization over te nemen om gebombardeerde gebieden te saneren of af te zetten teneinde de kans op blootstelling aan straling te minimaliseren. Het milieuprogramma van de Verenigde Naties is gevegens aan het verzamelen over de stralingsniveaus in gebombardeerde gebieden op de Balkan en zal over zijn bevindingen binnen enkele weken verslag uitbrengen. Sinds verarmd uranium vorige maand in Europa weer op de politieke agenda verscheen, heeft het Europees parlement een resolutie aangenomen waarin wordt verzocht om een verbod op het gebruik van deze substantie.

(Bron: The Ottawa Citizen)

NAVO en Kosovo

NRC Handelsblad-redacteur Peter Michielssen stelt in de krant van 9 februari dat het wel of niet planmatig uitvoeren van een campagne van christelijke zuivering door de Servische regering, nog niet eens de hoofdvraag is bij de kwestie omtrent het wel of niet gerechtvaardigde ingrijpen van de NAVO. Volgens Michielssen was de oorlog na het mislukken van Rambouillet al onvermijdelijk.

Ik zou toch graag willen oproepen tot een wat omvattender analyse. Nederland heeft voor het eerst sinds Korea deelgenomen aan een oorlog. De NAVO is voor het eerst in haar bestaan overgegaan tot een offensieve actie, zich daarbij omvormend tot buiten het eigen territorium opererende 'vredesmacht', onafhankelijk van de VN. Hierbij volstaan geen simpele causale verklaringen: dit is wereldpolitiek op het scherpst van de snede. Dit gaat om machtsvraagstukken, om strategie; dergelijke dingen gebeuren niet zomaar.

Het is dehalve de moeite waard om de stelling te onderzoeken dat deze nieuwe rol van de NAVO haar niet zozeer door Milosevic is opgedrongen, maar dat de NAVO zich onder leiding van de Amerikanen hierop terdege heeft voorbereid. Hier zijn een aantal interessante indicaties voor, zoals bijvoorbeeld het te licht bevinden van Rund Lubbers voor de positie van secretaris-generaal van de NAVO in 1994.

Ik wil er nog op wijzen dat het verdrag van Rambouillet om een relatie onbekende reden voor de Serviers onverteerbaar was. Het betreft hier het laatste onderdeel van het voorstel, de zgn. paragraaf 7. Deze paragraaf is naar verluidt pas later door de verantwoordelijken vrijgegeven en speelde dan ook geen rol bij de berichtgeving in de media omtrent het mislukken van Rambouillet. In deze paragraaf werden enkele praktische zaken geregeld voor de in Kosovo te stationeren NAVO-macht. De NAVO diende hiertoe vrije toegang te hebben tot vliegvelden en snelwegen in Servisch gebied, met bijbehorende stationering van troepen. De paragraaf voorzorg bovendien in een mandaat om toegang te verkrijgen tot de Servische media. Zo beschouwd, moest Rambouillet wel mislukken, alle 'inspanningen' van Holbrooke ten spijt. De oorlog was kennelijk al

VN: uranium geen gevaar in Kosovo

14-3-2001

Het gebruik van verarmd uranium tijdens de oorlog in Kosovo heeft op grote schaal geen besmetting van het milieu veroorzaakt. „Er is geen reden voor alarm”, zo luidt de langverwachte eindconclusie van de Milieuorganisatie van de Verenigde Naties (UNEP).

Die onderzocht de mogelijke gevolgen van verarmd uranium in munitie in het gebied. De effecten op lange termijn zijn echter onzeker. Zo zou het grondwater door achtergebleven projectielen in de bodem kunnen zijn vervuild.

UNEP presenteerde de uitkomsten gisteren in Genève. Volgens de milieuorganisatie komen de stralings- en chemische risico's niet uit boven de grens die de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft aanbevolen. Volgens UNEP-directeur Töpfer moet deze conclusie iedereen die in Kosovo woont of werkt geruststellen.

Het rapport zet wetenschappelijke vraagtekens bij mogelijke gevolgen van langdurige aanwezigheid van verarmd uranium in het milieu. Zo zouden in de bodem achtergebleven projectielen met verarmd uranium het grondwater radioactief kunnen besmetten. Volgens Pekka Haavisto, die de leiding had over het onderzoek, moet er meer werk worden verricht om de kwaliteit van het water voortdurend te onderzoeken, ook in Bosnië. (RTR/DPA/ANP)

VN-onderzoekers: geen uraniumgevaar Kosovo

14-3-2001
GENEVE - Volgens de de milieuorganisatie van de Verenigde Naties (UNEP) is er in Kosovo 'geen reden tot paniek' over stralingsgevaar van verarmd uranium. Dat concludeert de organisatie na onderzoek van 355 olie-, water- en plantmonsters uit Kosovo. Toch adviseert de UNEP uit voorzorg de 112 plaatsen waar NAVO-bommen tijdens de Kosovo-oorlog vielen, op te ruimen en de kwaliteit van het grondwater in de gaten te houden. UNEP wijst op de 'wetenschappelijke onduidelijkheid' over de gevolgen op de lange termijn. (Reuters)

Vredesmars Duizenden etnische Albanezen trokken gisteren over de brug over de rivier Vardar in Skopje tijdens een vredesmars in Macedonië. De mars was georganiseerd door de grootste partij van de etnisch Albanezen in het land, de DPA. (EPA)

Kouchner en het faillissement van de 'humanitaire' interventie

DOOR PAUL VANDEN BAVIERE

Een half jaar voor het verstrijken van zijn tweede mandaat van een jaar aan het hoofd van de Missie van de Verenigde Naties in Kosovo (UNMIK) heeft de Fransman Bernard Kouchner de plaats geginnd voor de Deense ex-minister van Defensie Hans Haackerp. Kouchner probeerde al eerder uit het wespennest Kosovo weg te komen door vorig jaar te solliciteren voor de job van Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties. Maar VN-secretaris-generaal Kofi Annan gaf de voorkeur aan de Ruud Lubbers.

Waarom Kouchner weg wilde is overduidelijk. Onder zijn bewind is geen enkel van de problemen van Kosovo opgelost. Kouchner mag dan wel lippendienst bewijzen aan de multi-etnische staat, in de praktijk heeft hij niets gedaan om die te bevorderen. *Integendeel zelfs.*

Samenwerking
Zo verzuimde hij het al in zijn eerste toespraak de driehonderdduizend verdreven Serviërs, Roma, Turken en christelijke Albanen zelfs maar te vermelden. Hij ging een alliantie aan met het Kosovars Bevrijdingsfront (UCK), dat formeel moest worden onwappend, wat niet gebeurde, zoals Kouchner zelf toef.

Meer nog, hij ging nauw samenwerken met van oorsprong misdaden verdachte Albanen zoals Agim Ceku. Deze laatste is een Bosnische Albanes die zich in 1995 in de Krajina schuldig maakte aan etnische zuiveringen op grote schaal in samenwerking met het Kroatische leger. Ceku kon zonder enig probleem de chef worden van het Kosovars Burgerkorps, in theorie een gemilitariseerde burgerwacht die onder de UCK-leden werd gerekruteerd, in praktijk de gewapende voortzetting van het UCK.

Geen wonder dat Kosovo nog steeds wordt geïsoleerd door politiek geweld zoals moorden op Serviërs en Roma. Kouchner betreurde die wel formeel maar deed niets om ze te voorkomen, noch om de daders te laten arresteren. Terror, wetteloosheid (zo eigende Ceku's familie zich

het Grand Hotel in Pristina toe) en corruptie hebben Kouchners bestuur gekarakteriseerd. Politie en gerecht functioneren niet, tenzij als het erop aan komt Serviërs het leven zuur te maken. Administratieve structuren bestaan nagenoeg niet.

Kouchner, een voormalig oprichter van *Médécins sans Frontières* en minister van *Humanitaire Zaken*, heeft zich ontpopt als een patijdelijke pro-Albanese en anti-Serviëse bewindsman. Merkwaardig voor een man die zich opwierp als een plebisciet voor het recht van 'humanitaire interventie' door de internationale gemeenschap'. Dat interventiericht past hij wel heel selectief toe: Albanen verdienen kan niet, Serviërs wel. In feite is er niets humanitairs aan Kouchners politiek.

Nieuwe missionaris
Het humanitaire is een voorwendsel om andere motieven te camoufleren. Het is iets dat menige non-gouvernementele organisatie karakteriseert. Zo zijn er in België nogal wat die de genocide van Hutu-extremisten in Rwanda hebben goedgepraat en die deze extremisten bijstaan. Zoals de missionarissen desjuids de voorlopers waren van de soldaten, zo zijn vele NGO's de werkbereiders voor 'vredestroepen'. In de 19de eeuw was 'beschaving' het voorwendsel voor russenkomst, bezetting, uitbuiting en plundering van de rijkdommen, nu is het 'humanitaire' becommentis die wordt ingeroepen om staten op te blazen en economisch en politiek op het 'juiste pad' te

zetten. Merkwaardig, want de landen die tussenkomen sluiten graag de ogen als het hen past: geweld van Israël tegen de Palestijnen, van Turkije tegen de Koerden, van Indonesië tegen de Oost-Timorezen, van Rusland tegen de Tsjetsjenen kan of kon voor.

Toen Kouchner eind vorig jaar zijn ontslag aankondigde mocht hij heel wat lofbetuigingen in ontvangst nemen. Kofi Annan bracht hulde aan de Fransman 'voor zijn leiderschap en het dynamisme waarmee hij deze bijzonder moeilijke missie leidde en voor zijn opmerkelijk succes gedurende anderhalf jaar'. Het is een raadsel waarom Kofi Annan zulke een briljant man niet als hoge commissaris voor de vluchtelingen wilde. Ook de Amerikaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties en architect van het Amerikaanse Joegoslavië-beleid, Richard Holbrooke, meende dat Kouchner 'een van de moeilijkste missies ter wereld op zich nam in juli 1999 en dat zijn buitengewoon succes in buitengewone omstandigheden niet alleen onze lof maar ook onze dankbaarheid verdient'. Volgens Holbrooke incarneert Kouchner 'het beste van de Verenigde Naties en zal hij eeg betruurd worden'.

Geen van beiden noemden welke successen werden geboekt door Kouchner. Er zijn er ook geen te zien op het terrein. Wel is duidelijk dat Kouchner in grote moeilijkheden zou zijn geraakt nu boeman Milosevic als Joegoslavisch president is opgevolgd door Kostunica en Servië internatio-

naal weer respectabel is geworden en het moment aanbreekt om de toekomst van Kosovo te bespreken. Een toekomt waarover het Servië-zonder-Milosevic niet langer inspraak kan worden onzegd, ook al omdat resolutie 1244 van de Veiligheidsraad, die een einde maakte aan de NAVO-oorlog om Kosovo, duidelijk stipuleert dat Kosovo een deel van Servië is. Dat zou Kouchner in moeilijkheden hebben gebracht met zijn Albanese vrienden. Waarschijnlijk daarom besloot hij zich terug te trekken en het vuile karwei aan iemand anders over te laten.

Presevo-dal
Het naderende overleg over de toekomst van Kosovo kan als reden gezien worden van de verhoogde guerrilla-activiteiten van het Bevrijdingsleger voor Presevo, Medveja en Bujanovac (UCPMB) in het zuiden van Servië. Een guerrilla die wordt gevoerd vanuit Kosovo en als doel heeft de dorpen met etnische Albanen in het Presevo-dal aan te laten sluiten bij Kosovo. KFOR, de Kosovo-strijdmacht van de Verenigde Naties - in feite een NAVO-strijdmacht - geeft toe dat de manschappen in feite UCK-strijders zijn en met hun wapens uit Kosovo komen. Servië heeft daar al herhaaldelijk tegen geprotesteerd en gevraagd dat de veiligheidszone van vijf kilometer, waarin het geen troepen mag legeren, zou worden versmald. Een eis die door de NAVO wordt afgewezen.

Volgens sommige bronnen krijgt het UCPMB af en toe artillerieaan-

NAVO zakt weg in oorlogsmoeras

VAN DE REDACTIE
Maaik 2001

Opnieuw is het tot onvangrijke gevechten gekomen op de Balkan. Albanese terroristen hebben vanuit de door de Amerikanen gecontroleerde zone in Kosovo niet alleen hun aanvallen voortgezet in het gebied van de Presevo Vallei in Zuid-Servië, maar hebben hun aanvalgebied uitgebreid naar Macedonië. Daar controleren zij nu al ruim een maand het dorpje Tanuerci en hebben de gevechten zich inmiddels uitgebreid naar het dorpje Malina.

Bij het Albanese dorpje Tanuerci kwamen bij incidenten op 4 maart drie Macedonische soldaten om het leven. Twee als gevolg van het exploderen van een anti-tankmijn bij het dorpje Ravno, zeven kilometer ten oosten van Tanuerci, en één door een Albanese slingschutter. Volgens berichten kwam hulp van KFOR-troepen aan de slachtoffers van de mijnexplosie te laat, omdat zij beschoten werden door Albanen. Dezen zouden het vuur geopend hebben op helikopters van KFOR die probeerden de slachtoffers te evacueren.

Reservisten
Het Macedonische leger heeft reservisten opgeroepen en rond de hoofdstad Skopje, zo'n dertig kilometer van het strijdgebied, werden zwaar bewaakte controleposten ingesteld. Er zouden ruim tweehonderd bewapende rebellen in het gebied opereren, het dubbele van wat eerst werd aangenomen.

De Bulgarische president Peter Stoyanov heeft aangeboden om troepen te sturen ter verdediging van de Macedonische grens. Macedonische functionarissen hebben bittere kritiek geuit op de door de NAVO geleide KFOR-troepen. Premier Ljubco Gorgevski beschuldigde de NAVO van een 'involente behandeling van de crisis'.

Taal van geweld
Terwijl de Amerikaanse soldaten zich opvallend slechts als toeschouwers opstellen, hebben hooggereplaatste Britse legerofficieren laten weten het tijd te vinden voor militaire actie tegen de Albanese opstandelingen. Een Britse suggestie is om een soort 'Noord-Ierland operatie' uit te voeren, met inzet van de internationale politiemacht, gesteund door het leger.

'Het moet worden gezegd dat geweld misschien wel de enige taal is die de Albanese extremisten verstaan', aldus een militaire bron. Ogen-

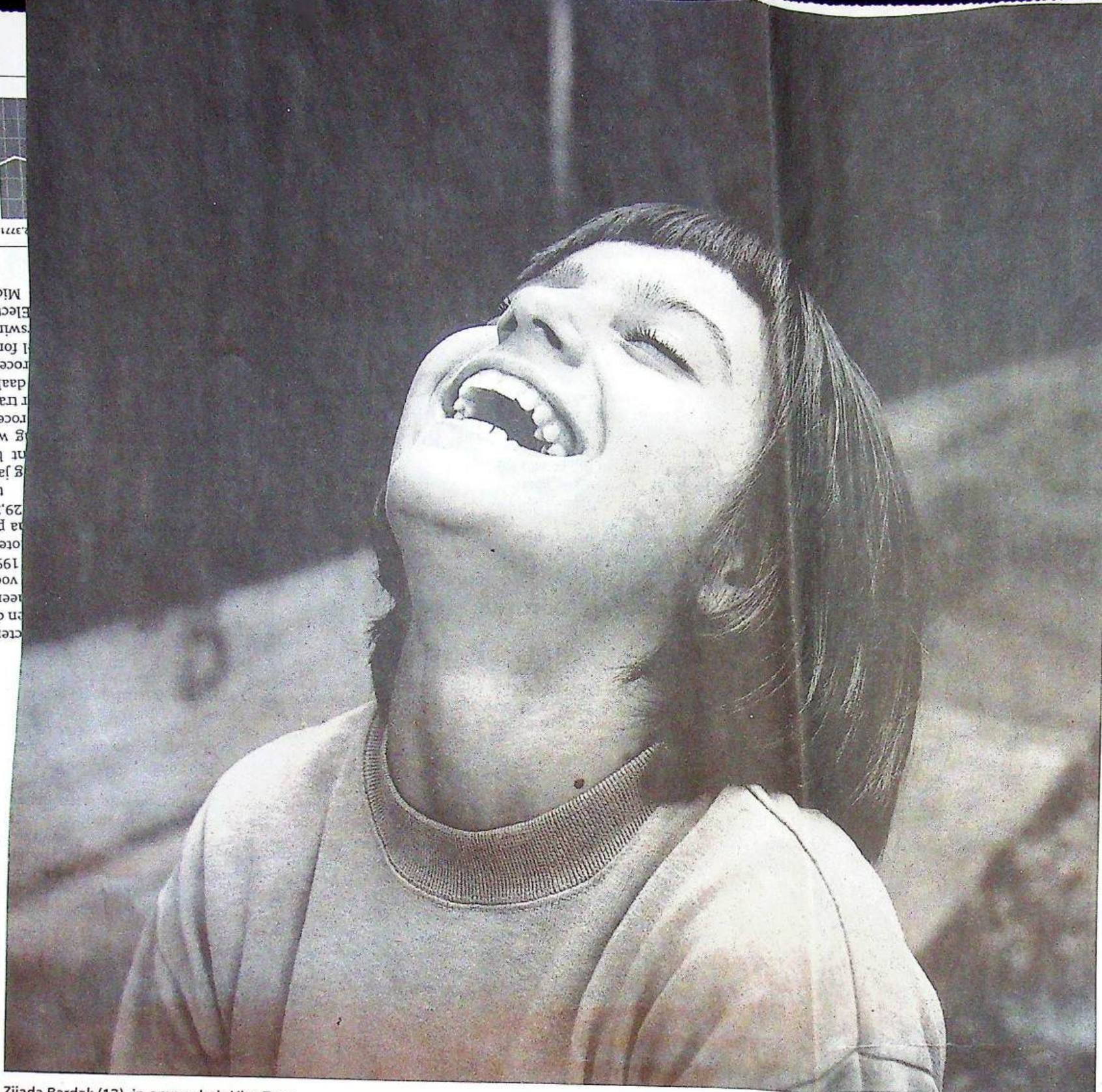

Amerikaanse soldaat observeert gevechten bij de grens van Kosovo

schijnlijk een andere bron die betrekking heeft op de Servie, waar het merendeel van de bevolking bestaat uit Albanen. De leiders van de Albanen hebben de eis op tafel gelegd dat het gebied onafhankelijk moet worden van Servië, hetgeen een verdere destabilisatie betekent van de regio.

(Bron: *Lijpers, februari 2001*)

Micro-
Electric
swinst.
l fonds
(rocent)
daalde
r tradi-
rocent
g was
nt be-
g jaar
tot
29,36
a pa-
oen.
1998
voort
leerd
n de
cten-

Zijada Bardak (12), in opvanghuis Vive Zene

B 3-2001

Boven: Ermina, Suad en Elvir. Onder: Dzenita Mustafic (3)

Kinderen van Bosnië

De Nederlandse fotografe Ilse Frech besloot naar Bosnië te gaan, nadat ze begin 2000 Bosnische vluchtelingenfamilies in Nederland had geportretteerd. Hoe zouden zij zich dáár redden? In opvanghuis Vive Zene en in vluchtelingenkampen rond Tuzla werd ze vooral getroffen door de kinderen. Soms zichtbaar gekwetst door alles wat ze meemaakten, vaak verwaarloosd door getraumatiseerde moeders, maar ze blijven overeind. Geen kind laat zich het vertrouwen in de toekomst afnemen.

Foto's Ilse Frech

De oorlog in Bosnië is voorbij, de gevolgen zijn nog overal zichtbaar. In therapeutisch centrum Vive Zene in Tuzla, Bosnië, worden vrouwen en kinderen opgevangen, om te proberen hun trauma's te verwerken. Het is alweer de negende groep die er nu zit, acht moeders en zestien kinderen (twaalf meisjes en vier jongens, in leeftijd variërend van één tot 16 jaar). Ze leven als vluchtelingen in hun eigen land, hebben geen financiële basis.

Sommige kinderen zijn wild aan het spelen, anderen staren wat voor zich uit, met een lege blik. Eén kind begint onbedaarlijk te lachen, zomaar. Zeven jaar geleden, in 1994, werd Vive Zene opgericht. Het was een initiatief van een Bosnische vrouwenorganisatie en een Duitse vrouwengroepering uit Dortmund. Het opvanghuis krijgt hulp uit onder andere Nederland, Zwitserland en andere landen van de Europese Unie.

Vive Zene probeert de vrouwen weer een gevoel van eigenwaarde te geven na alles wat er met hen is gebeurd. Sommigen zijn verkracht, meerdere malen zelfs. Anderen zijn geslagen door hun

mannen, weer anderen hebben familieleden verloren. En weer anderen hebben moeite met het kind dat zij hebben gebaard: de vader was een van de verkrachters.

De Serviërs gebruikten de verkrachting als een oorlogsstrategie; systematisch werden vrouwen uit Srebrenica, Tuzla, Zenica en andere plaatsen gedwongen vernederende seksuele handelingen te ondergaan. Hulpverleners verzamelden na de oorlog duizenden getuigenissen. Volgens sommige schattingen zouden wel 50 000 vrouwen zijn verkracht. Het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag verzamelt de getuigenissen.

De vrouwen uit Bosnië praten er liever niet over. Uit schaamte, of omdat de familie daar niets van wil weten. Als de man nog leeft is het onderwerp helemaal taboe.

De vrouwen in Vive Zene in Tuzla laten soms iets los over de ervaringen van destijds, en vertellen ook over de vernederingen die ze nu nog moeten ondergaan. Hun eigen man of de zoon die regelmatig slaat, een gewoonte die nog altijd bestaat in de Bosnische cultuur. De vrouw die er niet wordt geslagen is er nog steeds een uitzondering.

De gezinnen zijn ontwricht. De vrouwen hebben te veel aan hun hoofd, verwaarlozen hun eigen kinderen. Jongens op puberleeftijd weigeren aan hun moeder te gehoorzamen, ze erkennen slechts het gezag van hun vader. Kleine kinderen hebben een ernstige ontwikkelingsachterstand, hun moeder is soms zo getraumatiseerd dat ze nog maar weinig aandacht over heeft voor het eigen kind.

In Vive Zene proberen de kinderen zich te vermaken, met de knuffeldieren of het andere speelgoed dat er in overvloed is. Op de bedden, lekker springen. Ze vragen veel aandacht, aandacht die de moeder niet altijd wil geven. Sommigen kijken ronduit ernstig, te serieus voor kinderen van hun leeftijd. Een meisje tekent een bloem, een kleine bloem op een heel groot wit vel papier. Meer niet.

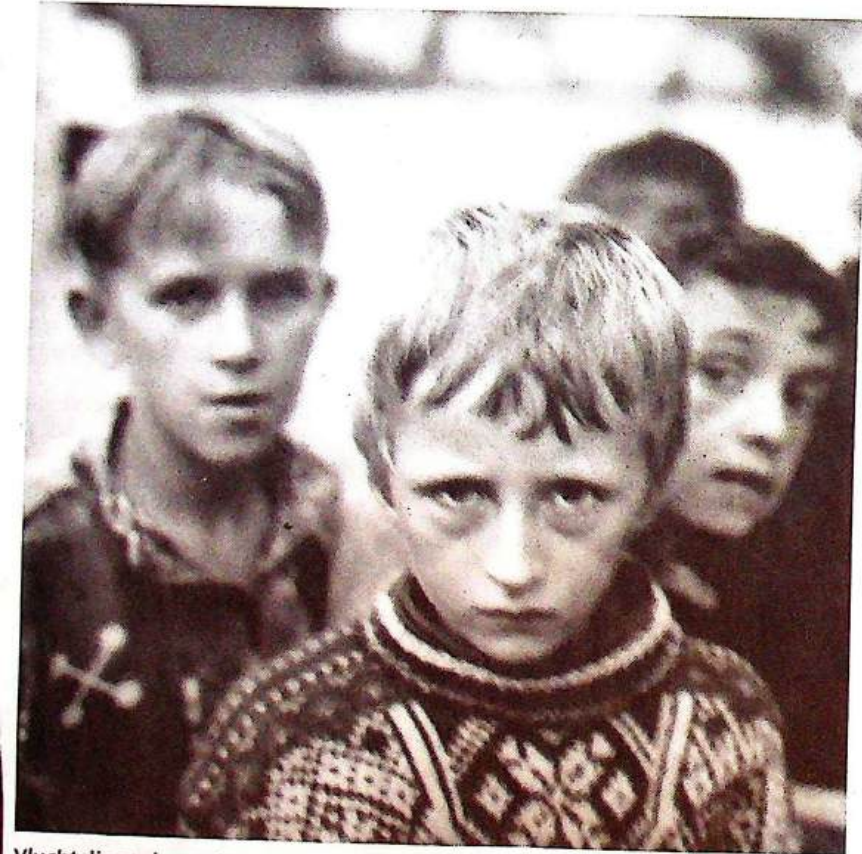
De Nederlandse psychotherapeute Ina Rahmanovic-Koning werkt in Vive Zene. „Als kinderen hier pas zijn hebben ze harde gelaatstrekken, een lege verwilderde blik in de ogen. Dat verandert in de periode dat ze hier zijn. Het zijn eigenlijk geen kinderen meer, het onbezorgde kinderleven hebben ze gemist.

Ze gaan na hun verblijf van vier tot zes maanden hier weer terug naar een voor hen moeilijke situatie. Ik hoop dat ze hier iets positiefs meekrijgen, waardoor ze groeien en sterker worden. Sterker, vooral mentaal gezien, om straks beter met de dagelijkse realiteit om te gaan.”

De hulpverleners van Vive Zene houden contact met de moeders en hun kinderen, ook als ze weer naar hun tijdelijke kampadres teruggaan. In de vluchtelingenkampen even buiten Tuzla herinneren sommige jongens zich nog goed de oorlogshandelingen, het bombardement op Tuzla bijvoorbeeld, negen jaar geleden. Adnan doet voor hoe hij destijds ineens dook bij de bombardementen. Hij wil graag profvoetballer worden. Amsterdam, hij zou niet weten waar het ligt. Ajax, en PSV, ja die kent hij wel.

Bij het vluchtelingenkamp Jezevac, een halfuurtje van Tuzla, midden in het bos, spelen kinderen op een geasfalteerd plein, met een bal. Ze proberen zich zo goed en zo kwaad als het kan te vermaken.

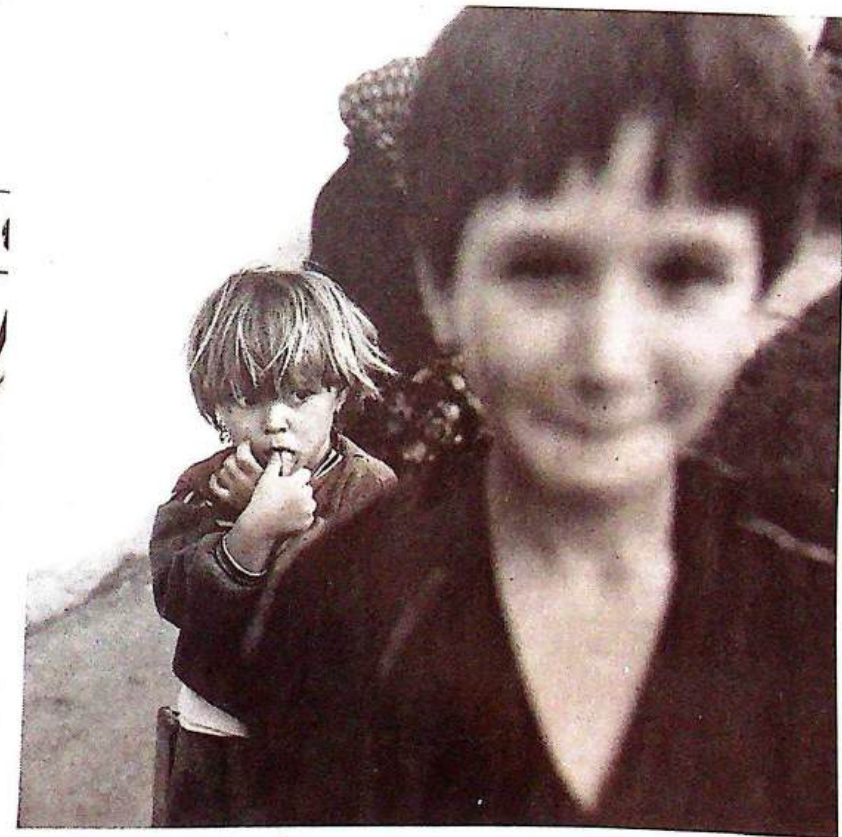
De foto's uit Bosnië zullen in mei en juni te zien zijn op het Fotofestival van Naarden.

Vluchtelingenkamp Jezevac.

Therapeutisch kinderdagverblijf Amica Prijateljice.

Vluchtelingenkamp Karaula.

19-8-2000

Patriot als president

Servische salon-politicus geldt als de enige die Joegoslavische president Milošević in verkiezingen kan verslaan. Wie is Vojislav Kostunica?

ABE DE VRIES

Zoals Cato in de Romeinse senaat ritueel placht te grommen dat Carthago vernietigd moest worden, zo begint de Servische rechtsgeloorde Vojislav Kostunica zijn persconferenties onveranderlijk met een sneer en een grauw naar het in zijn ogen rampzalige bestuur van de Verenigde Naties over de Servische provincie Kosovo.

Hij is – misschien wel tot zijn eigen verbazing – de meest kansrijke uitdager van Slobodan Milošević in de Joegoslavische presidentsverkiezingen van 24 september. Op het eerste gezicht belooft de stembusstrijd tussen de 'Slachter van de Balkan' en de man die symbool staat voor de 'schone handen van Servië' een ongelijk duel te worden. Kostunica is geen volksman en mediamanipulator als 'Slobo'. Hij is een farsenrijke salon-politicus, met het charisma van een stoffige bibliothecaris, die de Servische media bestookt met persberichten vol doorwrochte politieke analyses.

Maar juist vanwege zijn gravenieten principes en onberispelijke staat van dienst werd 'Vojta' vorige week door bijna de hele Servische oppositie gekozen als hun kandidaat. Zijn kritiek op zowel het Westen als Milošević – door hemzelf samengevat in het motto 'Niet het Witte Huis in Washington, noch het Witte Kasteel (Beli Dvor) van Milošević' – vindt weerklank bij brede lagen van de bevolking.

Toen oppositieleiders als Djindjić en Drasković na de NAVO-bombardementen Washington en de Europese hoofdsteden bezochten om met 'de vijand' te spreken, bleef Kostunica demonstratief thuis. Aan de andere kant is hij een democraat in hart en nieren, die nooit met Milošević heeft onderhandeld en die beseeft dat zijn land snel een betere verstandhouding met het Westen moet ontwikkelen.

Zijn onafhankelijke opstelling, tussen de nationalistische en de liberale vleugel van de oppositie in, bracht hem in de positie van bemiddelaar en verzoener. Een rol die door de kiezer wordt gewaardeerd, getuige de groei van zijn centrum-rechts Democratische Partij van Servië (DSS) in de opiniepeilingen.

'De mensen kennen hem. In de afgelopen tien jaar is hij nooit het lijdend voorwerp ge-

weest van beschadigingscampagnes,' zei Zoran Djindjić over Kostunica. 'En in de korte periode tot de verkiezingen is daar ook geen tijd meer voor.'

Was hij eerst vooral populair onder intellectuelen en hoger opgeleiden, de laatste tijd lijkt Kostunica ook steun te krijgen van teleurgestelde Milošević-stemmers en kiezers van grote nationalistische partijen als de Servische Radicale Partij (SRP) van Vojislav Seselj en de Servische Vernieuwingsbeweging (SPO) van Vuk Drasković. Recent onderzoek wijst uit dat hij, mis gesteund door de hele

VOJISLAV KOSTUNICA

Kostunica (56) studeerde in 1966 af aan de rechtenfaculteit in zijn geboorteplaats Belgrado. Zijn aanzien in de Servische politiek is groot, omdat hij nooit lid is geweest van de communistische partij en nooit betrokken was bij financiële schandalen. Kostunica houdt van katten, in zijn partijkantoor lopen er verschillende rond. De extreem-rechtse Vojislav Seselj probeerde hem ooit te diskwalificeren als 'die man die met katten leeft'.

oppositie, bij de presidentsverkiezingen op 42 procent van de stemmen kan rekenen, tegen Milošević 28 procent.

Kostunica is een veteraan in de Servische politiek. Begin jaren zeventig maakte hij naam als jong hoogleraar constitutioneel recht door kritiek te leveren op de nieuwe grondwet van Tito (1974). De Servische provincies Kosovo en Vojvodina werden praktisch tot onafhankelijke republieken gemaakt. Dissidenten als Kostunica zagen daarin een bewijs dat 'de communisten' het slechtste met Servië voorhadden. Als straf moest hij zijn positie aan de universiteit van Belgrado opgeven.

In de jaren tachtig, na de dood van Tito en mede als antwoord op nationalistische demonstraties van Albanezen in Kosovo, barstte

in Servië een nationale revival los. Kostunica kwam met publicaties over de onderdrukking van politieke partijen in het communistische Joegoslavië. Hij was een van de pleitbezorgers voor de oprichting van een meepartijensysteem in Servië, waarbij teruggegrepen kon worden op de 'oude' partijen die voor de Tweede Wereldoorlog hadden bestaan. In 1990 richtte hij samen met Djindjić de Democratische Partij (DS) op. Zijn eigen DSS is een afspijting.

Tot dusver hebben Amerika en West-Europa steeds Djindjić en Drasković vertroefd. De kandidatuur van iemand als Kostunica, die zich consequent kritisch heeft uitgelaten over het internationale Balkan-beleid, is dan ook even slinken. Als hij president wordt, zal Kostunica de verhouding van Servië met het Westen herstellen, zei hij onlangs tegen het persbureau Reuters. Maar eerder zei hij de Serviers 'de grootste verliezers van de oorlog in Bosnië' te vinden, en het Dayton-akkoord als 'een kunstmatige oplossing' te zien. Het Joegoslavie-tribunaal is volgens hem 'meer Amerikaans dan internationaal'. Tegen het onafhankelijke Belgradse persbureau Beta zei hij vorig jaar dat 'de werkelijke intentie van de Amerikanen het vertrek van alle Serviërs uit Kosovo is'.

Onduidelijk is of zijn kansen op het presidentschap zijn gedaald nu de SPO een eigen kandidaat naar voren heeft geschoven. Deze Vojislav Mihajlović, de burgemeester van Belgrado, zou zich in de tweede ronde van de verkiezingen kunnen terugtrekken. Dan zou de SPO alsnog Kostunica kunnen steunen. Ook krijgt hij betere papieren als Montenegro besluit de verkiezingen toch niet te boycotten. **Afgewacht moet worden in hoeverre de Amerikaanse persie op de oppositie om zich te verenigen, seriens is. Kostunica zei vorig jaar nog dat Amerika geen aantrekkelijk alternatief voor Milošević ziet. Hijzelf belichaamt het dilemma. Want wat is erger dan een Servische quasi-nationalist die oorlogen voert, maar uiteindelijk toegeeft aan internationale druk om maar in het pluche te mogen blijven? Juist: een echte Servische patriot aan de macht.**

De Albanees heeft 't gedaan!

De commentaarschrijvers hebben soepel de ommezwaai gemaakt. Eerst ging het over de gevaren van ongecontroleerde immigratie, nu over jongeren die een betrekkelijk normaal leven leiden maar ineens tot zulke uitbarstingen van geweld komen.

„We hadden voorzichtiger moeten zijn”, zegt Pierferdinaco Casinì, een van de bondgenoten van de rechtse oppositieleider Silvio Berlusconi. Met een verwijzing naar de Lega Nord, een electorale partner, erkent hij dat sommige politieke vrienden hebben „gespeculeerd op de emotie die is losgemaakt door deze tragedie”.

moeder en zoon suggereren, dat zij door twee verschillende mensen zijn gestoken.

kans. Er is teveel criminaliteit onder immigranten, roept de Lega Nord. Het kabinet is te tolerant. Maar de Albanees blijkt een waterdicht alibi te hebben: hij was die avond aan het voetballen. De politie ontdekt steeds meer gaten en tegenstrijdigheden in het verhaal van het meisje, Erika. Haar één jaar oudere Italiaanse vriend Omar komt in beeld. Vrijdagavond wordt het tweetal aangehouden. Hij heeft het gedaan, zegt Erika. Maar de verwondingen van

Sommige politici ruiken een

Door onze correspondent MARC LEIJENDEKKER

ROME, 26 FEBR. Met het schaarrood op de kaken hebben inwoners van het Noord-Italiaanse stadje Novi Ligure de protesten tegen buitenlanders van de muur gehaald. De protestmars is afgelast. De bloedige moord op moeder en zoon die Italië al een paar dagen in zijn greep houdt, blijkt niet te zijn gepleegd door een jonge Albanees. De moordenaar komt uit eigen huis.

Al vijf dagen lang is het voorpagina-nieuws. Een vrouw van 45 jaar en haar zontje van twaalf blijken op wrede manier met tientallen messte-

“Verarmd uranium is niet gevaarlijk”

Het verarmd uranium in de munitie die de NAVO in Kosovo gebruikt heeft geen waarneembaar effect op de gezondheid van mensen.

Dat concludeert een commissie van deskundigen die voor de Europese Unie onderzoek heeft gedaan naar effecten van verarmd uranium. “Ik zie geen reden voor bezorgdheid”, zei prof. Ian McAulay van de Trinity University in Dublin, die het onderzoek leidde. De straling van verarmd uranium heeft in ieder geval geen aantoonbaar effect. Een effect van de radioactieve straling gecombineerd met de giftigheid van het verarmde uranium kan niet worden uitgesloten, maar ook voor die veronderstelling zijn geen bewijzen, zo stelde McAulay. De resultaten van het EU-onderzoek komen

overeen met die van onderzoeken van de NAVO. De Amerikaanse luchtmacht zette in 1999 munitie met het licht radioactieve verarmd uranium in bij de bombardementen van Kosovo. Ook in Bosnië is de munitie gebruikt, in 1994 en 1995.

Eerder dit jaar ontstond in Europa bezorgdheid over de effecten van verarmd uranium op de gezondheid van militairen die in het voormalige Joegoslavië gestationeerd zijn geweest. Italië startte een onderzoek naar dertig Balkanveteranen die ziek zijn geworden. Vijf van hen overleden aan leukemie en twee van hen aan een andere vorm van kanker. De EU besloot zelf wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren omdat veel Europese burgers enige tijd in Kosovo hebben gewerkt na de bombardementen. (AP)

Een Kfor-militair controleert papieren van een Albaans stel aan de grens met Macedonië.

'Leger Joegoslavië naar Macedonië'

7-3-2001

NEW YORK - De Navo overweegt om Joegoslavische militairen toe te laten in Macedonië, die moeten helpen de etnisch-Albanese rebellie in de grensregio te onderdrukken.

Secretaris-generaal George Robertson van de Navo heeft dat gisteren gezegd na afloop van een bijeenkomst van de VN-Veiligheidsraad, waar hij ook sprak met zijn VN-collega Kofi Annan. Een beslissing is volgens Robertson nog deze week te verwachten. De nabijgelegen bufferzone tussen Kosovo en Zuid-Servië, waar de rebellen al langer aanvallen uitvoeren, mag geen uitvalsbasis worden voor de extremisten, zei hij. In de vijf kilometer brede zone, ingesteld na afloop van de Navo-acties van 1999, zijn al langer Kosovaarse etnisch-Albanese rebellen actief, onder meer bij Presevo. Beide rebellengroepen streven naar een 'zuiver' etnisch-Albanees gebied, mogelijk als opstap naar een groot-Albanië.

Vandaag is er in New York een

crisiszitting van de Veiligheidsraad over de verslechterende situatie op de Balkan, waarbij ook de Macedonische minister van buitenlandse zaken Kerim aanwezig is. Hij zal waarschijnlijk vragen om de instelling van een veiligheidszone aan de Kosovaarse kant van de grens met Macedonië, al heeft Navo-topman Robertson al laten weten intensievere patrouilles voorlopig afdoende te vinden. Honderden burgers uit Tanusevci en omliggende dorpen zijn op de vlucht geslagen voor het

geweld. De grens is afgesloten, wat een probleem is voor de Kfor-missie in Kosovo die goederen aanvoert vanuit Macedonië. De vuurgevechten tussen het Macedonische leger en de rebellen namen gisteren iets af, waarschijnlijk ook omdat het zwaar sneeuwde. Etnische Albanese maken ruim een kwart van de bevolking uit. Tot nu toe zijn er vanuit deze groep geen duidelijke steunbetuigingen aan de rebellen, al voelen veel Albanese in Macedonië zich achtergesteld.

FOTO REUTERS

Joegoslavië laat gevangenen vrij

BELGRADO - Joegoslavië heeft ruim 5000 gevangenen vrijgelaten onder een amnestiewet die het Joegoslavische parlement vorige week heeft aangenomen.

De wet, die afgelopen zaterdag van kracht werd, geldt onder meer voor 24 000 jongemannen. Een groot aantal van hen weigerde tijdens de Kosovo-oorlog en de Navo-bombardementen op Joegoslavische doelen in 1999 gehoor te geven aan een mobilisatieoproep.

Ongeveer honderd Kosovaarse Albanese die in Servië in de cel zitten profiteren ook van de amnestiewet. De regeling geldt niet voor gevangenen die vastzitten wegens terrorisme.

Washington heft sancties tegen Joegoslavië op

WASHINGTON - De VS hebben vrijdag hun economische sancties tegen Joegoslavië opgeheven. Volgens president Clinton zijn de sancties niet meer nodig 'in het licht van de vreedzame overgang naar de democratie' onder leiding van de Joegoslavische president Kostunica. Enkele maatregelen tegen aanhangers van de voormalige president Slobodan Milosevic blijven van kracht. (Reuters)

Geen bewijzen tegen Milosevic

11 maart 2001

VAN DE REDACTIE

Griekenland heeft een uitgebreid onderzoek ingesteld naar het veronderstelde fortuin dat in het buitenland zou zijn ondergebracht door leden van de regering Milosevic, maar heeft slechts enkele slapende rekeningen kunnen ontdekken, aldus een hoge functionaris van de Bank van Griekenland. Ondervoorzitter Panayotis Thomopoulos verklaarde tegenover persbureau Reuters dat in de afgelopen twee jaar een volledig onderzoek heeft gedaan bij alle Griekse financiële instellingen naar het bestaan van rekeningen van de voormalige Joegoslavische president en andere.

"We hebben onderzoek gedaan naar rekeningen van een lijst van veertig personen, maar wat we gevonden hebben zijn enkele rekeningen van rond de 500 dollar en geen enkele behoorde tot de voormalige Joegoslavische leider", aldus Thomopoulos. De lijst van namen was afkomstig van de Europese Commissie.

De nieuwe directeur van de Centrale bank van Joegoslavië, Mladan Dinkic, heeft in januari Griekenland, Cyprus en Zwitserland beschuldigd van onvoldoende handelen om de fondsen boven tafel te krijgen. Maar Thomopoulos zei dat, hoewel het onderzoek voort

gaat, hij niet geloofde dat iets substantieels in Griekenland gevonden zou worden.

Goud

Een Zwitsers bedrijf in handel en verwerking van metaal ontkende begin maart dat het goud uit Joegoslavië dat het afgelopen jaar verwerkt is, op welke wijze dan ook verbonden was met Milosevic. De in Genève gevestigde MKS Finance SA, die honderden tonnen waardevolle metalen van vele klanten verwerkt, stelde in een verklaring dat het strikte regels volgt met betrekking tot het identificeren van de bron van het metaal.

"MKS Finance SA was actief betrokken bij het onderzoek in Zwitserland om de exacte bron van de goudleverantie van een Joegoslavisch metallurgisch bedrijf vast te stellen. De controle heeft geen enkele relatie te zien gegeven van het goud dat door MKS is verwerkt met Milosevic of welke persoon of bedrijf die met hem verbonden is."

Ook de huidige Joegoslavische machthebbers hebben geklaagd geen bewijzen te kunnen vinden voor vermeende roof en fraude van het vorige bewind.

Ex-directeur van Servische televisie gearresteerd

BELGRADO, 14 FEBR. In Belgrado is gisteren de voormalige directeur van de Servische staatstelevisie gearresteerd op verdenking van nalatigheid bij de bescherming van zijn personeel tijdens de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië.

Het gebouw van de Servische staatstelevisie werd tijdens de oorlog, op 23 april 1999, door een NAVO-raket getroffen. Daarbij kwamen zestien werknemers om het leven. Al kort na die aanval werd door familieleden van slachtoffers gezegd dat de directeur van de Servische televisie, Dragoljub Milanović, de werknemers strikt had verboden hun kantoren te verlaten en naar de schuilkelders te gaan in het geval van luchttalarn. Volgens die familieleden zou Milanović moeten worden beschuldigd van moord; hij zou de dood van zijn eigen werknemers hebben gewenst om die te kunnen gebruiken in de propaganda-oorlog tegen de NAVO. De familieleden wezen er indertijd ook op dat de NAVO de Servische televisie als belangrijkste propaganda-instituut van het bewind van de toenmalige president Slobodan Milosevic openlijk tot een 'legitiem militair doel' in de oorlog had verklaard.

Vorige maand zei Carla del Ponte, hoofdanklager van het Joegoslavisch-tribunaal, tijdens een ontmoeting met familieleden van in april 1999 omgekomen werknemers van de Servische televisie, dat de autoriteiten in Belgrado tevoren op de hoogte waren gesteld van het voornemen van de NAVO om het gebouw van de Servische televisie te bombarderen.

Dragoljub Milanović, die directeur bleef tot de val van Milosevic in oktober vorig jaar, werd gisteren gearresteerd na voor een rechtbank te zijn verschenen. De Servische justitie kam hem dertig dagen vasthouden op de formele verdenking de openbare veiligheid van zijn werknemers in gevaar te hebben gebracht.

Een andere vroegere medewerker van Slobodan Milosevic, de bankier Miodrag Zečević, die bekend stond als de 'persoonlijke bankier' van Milosevic, is vorige week met een vals paspoort naar Hongarije gevlucht. Dat meldden gisteren Servische media. Na zijn vlucht probeerde hij in Boedapest een grote som geld op te nemen van zijn eigen rekening. Dat mislukte toen werd ontdekt dat zijn paspoort niet in orde was.

De Servische justitie is bezig met een onderzoek naar de verdenking dat Zečević 75 miljoen dollar heeft verduisterd. In het kader van dat onderzoek waren drie legitieme paspoorten van de bankier - een Joegoslavisch, een Frans en een diplomatiek paspoort - door de politie in beslag genomen. (AP, AFP)

Inzet Joegoslavische troepen

Navo wil Belgrado betrekken bij strijd tegen etnische Albanese

Macedonië

redactie buitenland

AMSTERDAM - De Navo overweegt om Joegoslavische troepen toe te laten langs de grens tussen Macedonië en Kosovo, waar gisteren opnieuw werd gevochten. Het bondgenootschap stond al op het punt de bufferzone in Zuid-Servië op te heffen. Nu Milosevic niet meer in Belgrado zetelt, zien Navo-landen, net als de Macedonische regering, het Joegoslavische leger graag de orde herstellen rond Kosovo.

Twee jaar geleden werden Joegoslavische troepen nog gebombardeerd door het bondgenootschap. En na het innemen van Kosovo werd een bufferzone ingesteld om Kfor te beschermen tegen Joegoslavische aanvallen.

Die bufferzone is nu een uitvalsbasis voor etnisch-Albanese rebellen. Gisteren werden twee Servische soldaten daar het slachtoffer van, toen zij met hun jeep op een landmijn reden bij de zone. Vorige maand besloten Navo-ministers een verkleining van de bufferzone na te streven. Zodat het Joegoslavische leger orde op zaken kan stellen.

Gisteren tekende zich een consensus af onder Navo-landen om Joegoslavische troepen ook toe te laten in een smalle strook land tussen Kosovo en Macedonië. In de afgelopen weken maakten etnisch-Albanese rebellen dankbaar

gebruik van de slechte bewaking van de grens. Vanuit Kosovo trokken zij Macedonië binnen en bezetten daar het dorp Tanusevci.

De Macedonische regering vroeg daarop de Navo vergeefs een bufferzone in te stellen langs de grens met Kosovo. Niet nodig, stelde secretaris-generaal Robertson van het bondgenootschap. Maar ook langs die grens neemt het geweld toe. Gisteren verwonden Amerikaanse soldaten twee rebellen tijdens een vuurgevecht bij het Kosovaarse gehucht Mijak. Drie anderen vluchtten daarop over de Macedonische grens.

Maar hoewel de Navo de noodzaak niet inzag zelf een bufferzone in te stellen tussen Kosovo en Macedonië, vergaderden Navo-ambassadeurs gisteren over het toelaten van het Joegoslavische leger in een smalle strook langs de grens. Er lijkt een meerderheid te zijn voor het toelaten van Joegoslavische troepen, maar een beslissing bleef uit.

De regering in Skopje zit met de zaak in de maag. Het Macedonische leger is van bescheiden omvang, dat maakt het moeilijk zelf orde op zaken te stellen. Belangrijker is voor de regering de Albanese troepen, die volgens schattingen meer dan een derde van de bevolking uitmaken, niet van zich wil vervreemden. Vertegenwoordigers van de Albanese zijn in de regering opgenomen, al voelen velen zich nog steeds achtergesteld. En Joegoslavië heeft tot nu toe geen be-

zwaar om de orde in de eigen achtertuin te herstellen.

Albanese leiders in Kosovo maakten wel bezwaar. Kole Berisha, vice-voorzitter van de Democratische Unie, zei dat „het leger dat hier bloedbaden heeft aangericht niet naar de Kosovaarse grens kan terugkeren”. Hashim Thaci, een ex-leider van het Kosovaarse bevrijdingsleger UCK, noemde het voornemen van de Navo „onbezonnen en gevaarlijk”.

Macedonië

onze medewerker

TETOVO - Sinds kort schallen de dagelijkse gebeden dubbel zo hard uit de luidsprekers op de moskeeën in Tetovo. Het industriestadje in het noordwesten van Macedonië ligt niet ver van de grens met Kosovo, in de regio die etnisch-Albanese rebellen willen 'bevrijden'. De orthodoxe

kerk van Tetovo besloot onlangs een kruis, dat op een heuvel achter het stadje staat, te verhogen tot twaalf meter en het 's nachts te verlichten. Als 'wraak' deden de tientallen moskeeën van de stad het volume van de islamitische gebeden een flinke slag omhoog.

De kwestie tekent de spanning tussen de Macedoniërs en de etnische Albanese aan deze kant van de grens. De 'Macedonische' Albanese voelen zich al jaren achtergesteld bij de gewone Macedoniërs. Die verdenken de Albanese er op hun beurt van af te stevenen op een eigen staat. Vergelijkbaar met wat er in Kosovo is gebeurd.

Maar het onafhankelijkheidsstreven onder de Albanese van Macedonië is zwak. De zakelijkheid en het pragmatisme hier, plus de voorbeelden van de desastreuze oorlogen in het naburige Kosovo en in Bosnië en Kroatië kunnen een belangrijke dam zijn tegen gewapend separatisme.

„Afscheiding, met of zonder geweld, heeft ons Shqiptar (een geuzennaam voor Albanese - red.) niets te bieden”, erkent de voorzitter van de gemeenteraad in Tetovo, Neritan Ferati. „De honderdduizenden berooide Kosovo-Albanese die wij hier hebben opgevangen, hebben ons de ogen geopend. Ik ken geen enkele Albanese die bereid is de wapens op te nemen. De Albanese kapper of de koopluï op de Albanese markt willen leven. Niet doodgaan voor het ideaal van een

eigen staat waarin we allemaal arm zijn. Als we hier in Macedonië uiteindelijk moeten kiezen voor tweederangs burgerschap of een tweede Kosovo, dan liever het eerste.”

Etnische Albanese maken ruim 80 procent uit van de inwoners van de industriestad en zijn omgeving, waarmee Tetovo de voornaamste 'Albanese' stad in Macedonië is. Het geweld van de afgelopen week tussen het regeringsleger en etnisch-Albanese rebellen uit Kosovo vindt in een ander deel van de grensregio plaats, ten noordoosten van Tetovo.

Albanese pesten Macedoniërs en andersom; wat moet je anders?

vo. Vanwege de angst dat het geweld zich uitbreidt, zetten ook kleine pesterijen de toestand in de stad op scherp.

Een beetje water bij de wijn, van beide kanten, zou het meeste wantrouwen kunnen weghalen. Maar zo makkelijk liggen de zaken niet, legt Bujar Luma uit. De 31-jarige Albanese geeft leiding aan 'Project Babylon', een met ontwikkelingsgeld betaalde instelling waar Albanese en Macedonische kinderen de kans krijgen elkaar te leren kennen. „Het elkaar dwarszitten is in Tetovo haast een hobby geworden. Het maakt onderdeel uit van het dagelijks leven van de mensen, zon-

der dat iemand daar vraagtekens bij zet. Waarom jij iets doet is niet belangrijk. Zij doen het ten slotte ook.”

Er zijn ook weinig andere manieren om de zinnen te verzetten in Tetovo: er is geen bioscoop, geen bibliotheek, geen sporthal en geen zwembad. „Je hebt niets om over te praten behalve de problemen”, zegt Luma. „Vooral de jongeren voelen zich hier opgesloten. In West-Europa is het doodnormaal om iemand naar zijn toekomstplannen te vragen. Bij ons in Macedonië is die vraag niet aan de orde. Je toekomst plan je niet, die overkomt je. En daarom verandert er nooit iets. Oorlog en onrust kennen we al. Daar is genoeg over gesproken. Nu willen we ook wel eens aan iets anders denken. Maar aan wat?”

Geld, zou Nebusja Georgievski zeggen. De 26-jarige econoom werkt sinds twee maanden bij een Amerikaans projectbureau in Tetovo. Van de Amerikanen moet de Macedoniër niet veel hebben („die behandelen je toch maar als domme inboorling”), maar van hun geld des te meer. Trots laat hij zijn gloednieuwe mobieltje zien. Peperduur in Macedonië, maar van zijn eigen geld betaald. „Albanese, Serviërs, Turken. Het maakt mij allemaal niets uit. Als ik wat kan verdienen door met hen te werken, dan doe ik dat. Hier gaat het om.” Georgievski wrijft gretig met zijn duim over zijn wijsvinger. „Dollars.”

'Afscheiding heeft voor ons geen zin'

'Verarmd uranium is niet gevaarlijk'

BRUSSEL, 7 MAART. Het gebruik van munitie met verarmd uranium heeft geen aanwijsbare schadelijke gevolgen voor de gezondheid van militairen of hulpverleners in gebieden waar deze munitie wordt gebruikt. Tot die conclusie komt een groep van onafhankelijke deskundigen die onderzoek deed in opdracht van de Europese Commissie. De bevinding spoort met eerdere mededelingen van de NAVO dat er geen aanwijsbaar verband bestaat tussen het gebruik van munitie met verarmd uranium en ernstige ziektegevallen zoals leukemie onder Balkanveteranen. Over zo'n mogelijk verband was onrust ontstaan. (AP, Reuters)

NAVO zint op hulp van Belgrado tegen rebellen

Door een onzer redacteurs
BRUSSEL-BELGRADO, 7 MAART. De NAVO overweegt Joegoslavische troepen in te schakelen langs de grens met Macedonië om zo aanvallen van etnisch-Albanese rebellen in te dammen. Als de NAVO hiertoe besluit, worden Joegoslavische troepen toegelaten tot de omstreden bufferzone tussen Kosovo en Servië.

NAVO-chef Lord George Robertson zei gisteren in New York na een ontmoeting met de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kofi Annan, te hopen dat hierover deze week nog een beslissing genomen wordt. Vandaag spreken de NAVO-ambassadeurs het plan. Volgens NAVO-bronnen gaat het om een geleidelijke opening van de bufferzone voor Joegoslavische troepen, die op 20 maart zou moeten ingaan.

De bufferzone is 300 kilometer lang en loopt langs de Kosovaars-Servische grens en eindigt in het zuiden op een zogenoemd drielandpunt, waar Macedonië, Kosovo en Servië elkaar raken. In die zone roeren zich etnisch-Albanese rebellen. Vanochtend hebben sol-

daten van de NAVO-vredesmacht in Kosovo (KFOR) langs de grens met Macedonië twee manieren, wier identiteit onbekend is, geraakt tijdens een schietpartij.

Robertson wil de Joegoslavische troepen toelaten tot het uiterste zuiden van de huidige bufferzone. „We onderzoeken nauwgezet de mogelijkheid om Joegoslavische troepen toe te laten langs de grens met Macedonië”, zei hij gisteren. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, zei: „We onderzoeken hoe we de ground safety zone metertijd kunnen overdragen aan de Joegoslavische autoriteiten. Niet in één keer, maar misschien door te be-

ginnen met het moeilijkste gebied in het zuiden.”

De Joegoslavische troepen moeten de Macedonische regering helpen tegen de Albanese rebellen, aldus Robertson. In het noorden van Macedonië en in het zuiden van Servië houden twee Albanese guerrillagroepen diverse dorpen bezet. Internationale waarnemers geloven dat beide groepen met elkaar zijn verbonden. Ze zouden uit Kosovo worden bevoorrad.

De Joegoslavische regering heeft het voornemen van de NAVO verwelkomd. „Dit is de eerste stap op weg naar de afschaffing van de bufferzone”, aldus de Joegoslavische minister van Binnenlandse Zaken, Zoran Zivkovic. Op zijn beurt zegt de Servische vice-premier Nebojsa Covic te verwachten binnen enkele dagen een bestand te kunnen ondertekenen met de Albanese rebellen in Zuid-Servië. De NAVO stelde de bufferzone in na de luchttoerlog om Kosovo. Alleen licht bewapende Servische agenten mogen in de zone komen. Maar Albanese guerrillastrijders gebruiken de zone als uitvalsbasis.

'Wij Serviërs mogen vuile werk doen'

BRUSSEL - Servische politietroepen krijgen toegang tot de bufferzone rond Kosovo, ten noorden van de grens met Macedonië. Dat heeft de Navo gisteren besloten. De vredesmacht Kfor opereerde voor het eerst in Macedonië tegen Albanese rebellen.

De beslissing Belgrado te betrekken bij het intomen van etnisch-Albanese rebellen, kwam na een reeks van waarschuwingen aan hun adres, benadrukte secretaris-generaal George Robertson van de Navo in Brussel. Hij wees op de dood van drie Servische politiemannen woensdag, en drie Macedonische soldaten, vorige week.

President Vojislav Kostunica van Joegoslavië haalde uit naar het bondgenootschap: „Wij mogen het vuile werk opknappen omdat de Navo te bang is om de Albanese aan te pakken.” Maar minister van binnenlandse zaken, Zoran Zivkovic, toonde zich ingenomen met het „herstelde vertrouwen in Belgrado”.

De Serviërs gaan opereren in het puntje land tussen Kosovo, de rest van Servië en Macedonië. Albanese rebellen komen via dat stukje bufferzone op Macedonisch grondgebied. Aan de inzet

zijn regels gesteld: alleen politietroepen en grensbewakers, geen reguliere troepen; geen tanks en pantserwagens, alleen lichte bewapening.

Kfor-commandant generaal Carlo Cavigiosu houdt de Serviërs in de gaten, en kan hen - in theorie - weer uit de bufferzone zetten. Verloopt alles naar wens, dan krijgen de Serviërs in fases toegang tot de hele bufferzone, in laatste instantie tot de Presevo-vallei waar nu honderden Albanese rebellen rondlopen.

De inzet van de Serviërs begint hoe dan ook dit weekeinde. De Navo hoopt dat er tegen die tijd een wapenstilstand is getekend met de Albanese rebellen. Maar dat lijkt niet te gaan lukken: rebellenleiders hebben aangekondigd dat de strijd zal oplopen nu Belgrado erbij is betrokken.

De Navo ontkent dat ook maar één Kfor-soldaat gisteren voet op Macedonische bodem heeft gezet bij een actie tegen Albanese rebellen in de buurt van Tanusevci, op de grens tussen Kosovo en Macedonië. Bewoners van de streek die Kfor-soldaten langs zagen komen, zeggen van wel: „Ik woon echt in Macedonië”, verklaarde een van hen tegenover een Reuters-verslaggever.

NAVO laat troepen Servië toe

Door onze redacteur
ROBERT VAN DE ROER
BRUSSEL, 8 MAART. De NAVO-ambassadeurs zijn het vanochtend eens geworden over toelating van Joegoslavische troepen tot een bufferzone langs de grens met Macedonië, om zo het geweld van etnisch-Albanese rebellen in te dammen. Dit hebben NAVO-bronnen vanmiddag bevestigd.

Volgens een hoge NAVO-diplomaat mogen lichtbewapende 'grensbewakingseenheden' van het Joegoslavische leger vanaf zondag een strook van „circa vijf kilometer breed en twee kilometer lang” in. Het aantal Joegoslavische troepen dat de bufferzone in mag, moet nog worden bepaald in overleg tussen de NAVO en Belgrado. In het gebied roeren zich al enige tijd etnisch-Albanese extre-

misten. De opening van de strook bij de Macedonische grens maakt deel uit van een gefaseerde afschaffing van de hele, 300 kilometer lange bufferzone langs de Kosovaars-Servische grens, die in het zuiden eindigt op een zogenoemd drielandpunt. Daar raken Macedonië, Servië en Kosovo elkaar. Vanaf 20 maart wordt een groter deel van deze bufferzone opengesteld voor Servische eenheden. De zone was verboden gebied voor hen sinds de NAVO-luchtcampagne van 1999.

Een hoge NAVO-diplomaat schatte vanmiddag dat „nog ongeveer 10 procent” van de bufferzone intact blijft. Dit betreft onder meer het gebied in Zuid-Servië waar de Presevo-vallei in ligt. Daar zijn de spanningen hoog opgelopen door een andere groep etnisch-Albanese rebellen. Het is de bedoeling van

de NAVO om later dit jaar ook dit resterende deel open te stellen voor Servische eenheden, als de situatie dit toelaat.

Volgens NAVO-diplomaten moet het NAVO-besluit worden gezien als „een teken van vertrouwen in Belgrado”. „Wij zijn tevreden over de stappen die Belgrado heeft gezet”, aldus een diplomaat. De Joegoslavische regering heeft toegezegd te kijken „naar de verandering van commandanten die een slechte reputatie hebben” en zware wapens terug te trekken, zegt een NAVO-diplomaat. De etnische-Albanese zullen niet tevreden zijn met het NAVO-besluit, is de verwachting bij de NAVO. Dit weekeinde overlegt de speciale NAVO-gezant, de Nederlandse diplomaat Pieter Feith, met alle partijen.

Gevechten laaien op in grensgebieden Kosovo

SKOPJE - Etnisch Albanese rebellen hebben gisteren op twee fronten in de driehoek Kosovo - Servië - Macedonië strijd geleverd. In de Servische Presevo-vallei kwam een Joegoslavische politiemann om bij een aanval met mortieren. In het Macedonische grensdorp Brest raakten de rebellen slaags met Macedonische troepen.

De Macedonische soldaten schoten een konvooi van zo'n honderd regeringsfunctionarissen te hulp, dat door de rebellen in de val was gelokt. Daarbij viel een dode. De groep, onder wie een

onderminister, reisde door Noord-Macedonië om de bevolking gerust te stellen dat alles onder controle was. Naar aanleiding van de gevechten is de grens met Kosovo gesloten, wat de voorraad van de Kosovaren en de Kfor in gevaar kan brengen. De gevechten in de Presevo-vallei vielen samen met de komst van de eerste Joegoslavische soldaten in het Servische deel van de bufferzone. Macedonië heeft de Navo opgeroepen om de zone uit te breiden naar het grensgebied van Macedonië en Kosovo, om te voorkomen dat rebellen Macedonië binnenglippen.

Antonije Zalica

„Van filmfestivals kende ik het hier al. Dan kwam ik direct van Schiphol met een taxi hier naartoe. Nu is mijn boek in het Nederlands uitgekomen en had ik mijn eerste interview in het café van De Balie. Toen ik zelf nog geen computer had printte ik mijn boek hier uit, met steun van de mensen van De Balie. Ik kopieerde het en stuurde exemplaren naar vrienden in Sarajevo. Hier beleefde ik de eerste sessie van Café Europa in de kleine zaal. Sevtap Baycili was er ook bij. Nog steeds spreek ik met vrienden hier af. Hier ben ik thuis.

10-3-2009

De Balie, Amsterdam

Joegoslavië voor gevorderden

Antonije Zalica: Gele sneeuw. Vertaald uit het Kroatisch door Reina Dokter. Meulenhoff, Amsterdam; 200 blz. - f 34,50.

'Als de kanonnen schieten, zwijgen de Muzen', luidt het gezegde. Nu de kanonnen in het voormalige Joegoslavië zwijgen, kunnen de Muzen weer aan de slag. Daar maken ze ook dankbaar gebruik van. In de afgelopen paar jaar zijn er in Nederland boeken verschenen van Drakulic, Cicovacki, Ugresic, en Jokanovic die de verschrikkingen van de oorlog en het lot van Joegoslavië tot onderwerp hebben.

Wat dat betreft past de roman 'Gele sneeuw' van Antonije Zalica perfect in deze reeks. Het verhaal speelt zich af in Sarajevo anno 1992-1993, waar een bonte stoet personages bezig is een voorstelling van Romeo en Julia te maken. De creatieve krachten achter dit project zijn de ikfiguur Nino en zijn broer Pjer, de regisseur. Om dit 'theaterverhaal' heen, dat een apart hoofd-

stuk 'De Capuletti en de Montecchi' vormt, worden talloze andere verhalen en verhaaltjes geweven, die ons de krankzinnigheid laten zien waarin het hele land zich massaal heeft gestort.

De schuilkamer van een flatgebouw waar Nino met zijn gezin, de burens en enkele vluchtelingen het vege lijf proberen te redden vormt de rode draad die door al deze verhalen heen loopt. We volgen de handelingen van Nino en zijn vrienden, hun zoektocht naar water, medicijnen voor zijn doodzieke vader, brood, hout, en natuurlijk drank en sigaretten: de ultieme levensmiddelen voor de mens in nood.

Tsjetniki (Servische strijders), zwarte handelaren, nationalistenvan alle standen en rangen, intellectuelen, vluchtelingen, plundersaars, klasgenoten die elkaar beschieten, moordende kinderen, patsers in Mercedesen, roedels verwilderde, kannibalistische honden... Samen met Nino komen we ze allemaal tegen in het totaal veranderde Sarajevo, waar je door een akelige fluittoon wordt begeleid - het ge-

luid van de vliegende dood - waar je drie uur doet over driehonderd meter, zonder te weten of je terug zal keren.

Prachtig laat Zalica ons de kwetsbaarheid van de menselijke soort zien. De mens, die hele werelden in zich draagt, is tegelijkertijd aan de willekeur van duistere machten overgeleverd. Tegelijkertijd is 'Gele sneeuw' een hulde aan de vitaliteit van de mens, die hem in de meest barre omstandigheden helpt te overleven. In het hoofdstuk 'Hoe we noodgedwongen tovenaars zijn geworden' vertelt de schrijver hoe de bewoners van Sarajevo een zesde zintuig hebben ontwikkeld, een mysterieuze gave, waardoor ze op een volkomen irrationele manier sluipschutters en granaten weten te ontwijken. Het boek leest, ook, als een praktische handleiding 'Hoe overleef ik de oorlog'.

Maar Zalica beperkt zich daarbij niet louter tot de fysieke aspecten. Even belangrijk is in zijn ogen Entelecheia - de klassieke Griekse term voor onophoudelijke geestelijke activiteit. Het is

die geestelijke veerkracht, die creativiteit, die voor de mens in oorlogssituaties essentieel blijkt. Daarom is het spelen van Romeo en Julia ook zo belangrijk voor de bewoners van Sarajevo.

Dit toneelstuk wordt in de context van het moderne Joegoslavië geplaatst, waardoor het een sterke politieke lading krijgt. De hoofdschuldige van de bloedige Veronese oorlog is de manipulerende vorst met machiavellistische trekken die geen middel schuwt om zijn macht te behouden. Het is niet moeilijk te raden wie daar een prototype van is. Hoewel de twee geliefden aan het einde van het stuk uit de dood herrijzen kan deze gebeurtenis het verscheurde Verona niet meer redden: de liefde heeft de stad voorgoed in de steek gelaten.

Wat bij het lezen van de roman opvalt is dat Zalica meer wil dan zijn voorgangers. 'Gele sneeuw' lijkt een poging om het Joegoslavische kwaad zo te zeggen op een metafysisch niveau te analyseren. Dat begint al bij de titel

(oorspronkelijk luidt deze overigens 'Het spoor van de drakenklauw'): 'Gele sneeuw' verwijst naar een buitengewone gebeurtenis die niet waar kan zijn en het toch is. Een mooie metafoor voor de paradox van de oorlog in Joegoslavië. En zo zijn er nog meer mooie beelden die het mysterie van het kwaad weergeven. Maar of de schrijver zijn doel bereikt is nog de vraag. Zalica wil al te graag literatuur maken en dat speelt hem parten. Gewoon vertellen vindt hij niet genoeg: het verhaal an sich wordt vrij abrupt afgewisseld met flashbacks naar niet nader aangeduide vroegere periodes, dichterlijke uitwijdingen over de vader van de ikfiguur en filosofische overpeinzingen... Dat past natuurlijk goed in ons postmoderne tijdperk, waarin de dood van de traditionele roman zo vrolijk wordt aangekondigd. En hopelijk zijn de tijden inderdaad voorbij dat een afgezaagd cliché als 'strak gecomponeerd' als het grootste compliment voor een schrijver geldt.

Maar een compositie moet het ver-

haal zelf niet om zeep helpen. In 'Gele sneeuw' mis ik een innerlijke structuur, die van de op het eerste gezicht losse fragmenten een eenheid maakt. In plaats daarvan krijgt de roman een van boven opgelegde structuur die los lijkt te staan van de inhoud: de hoofdstukken worden met pretentieuze titels versierd die de mythologisering van het verhaal suggereren.

Een ander bezwaar is het insiders-karakter van het boek. Je moet wel heel veel van Joegoslavië weten om de cryptische toespelingen van de auteur te begrijpen. Misschien was Zalica bang om te expliciet te zijn, maar de informatieleemtes in zijn verhaal wekken vooral verwarring. Understatement bereik je met stilistische middelen. Het valt natuurlijk niet mee om een boek over zo'n gecompliceerd onderwerp te schrijven en dan nog rekening te moeten houden met culturele verschillen. Maar de welwillende lezer zou er baat bij hebben gehad als de schrijver zich in plaats van op vijftwintig op vijf verhaallijnen had ge-

concentreerd. We mogen de vertaalster, die ons met verklarende noten heeft bijgestaan, dan ook innig dankbaar zijn.

Ook de overvloed aan details en Zalica's liefde voor bijwoorden en bijvoeglijke naamwoorden vergen te veel van de lezer: de aandacht verslapt.

Zalica is op zijn best als hij zijn 'associatieve' stijl even laat varen. Zoals in de 'Legende over het gewapende volk', waar een leraar 'algemene technische vorming' ten tonele verschijnt. Deze Gojko, een gewone, 'gebrainwashte' Joegoslaaf, lachwekkend en ontrend tegelijk, onthult ons meer over het tragische en absurde lot van Joegoslavië dan de abstracte redeneringen van de schrijver. Ondanks deze bezwaren blijft 'Gele sneeuw' verplichte en boeiende kost voor iedereen die meer van Joegoslavië en de Joegoslavische ziel wil weten dan de persberichten ons bieden.

SANA VALIULINA

Sana Valiulina is schrijfster, in 2000 publiceerde ze 'Het Kruis' bij De Geus.

10-2-2009

Dagboek Mitrovica

Een verscheurde stad

Mitrovica, de Kosovaarse stad, is steeds in het nieuws. Vorige week braken nieuwe ongeregelheden uit waarbij 22 soldaten van de vredesmacht Kfor en veertig Kosovo-Albanen gewond raakten.

IKV-medewerkster Lidewij Disbergen hield een dagboek bij.

'Gemeenschapsopbouw in een verscheurde stad, kan dat?'

Zaterdag

Vandaag is het dan zover. Ik ga naar Kosovo. Net twee weken aan de slag bij het IKV. Men vond het een goed idee dat ik snel de regio, de plaats en de mensen leerde kennen rond het project waarvoor ik ga werken. De regio: Kosovo. Geen land, ook al zouden de Albanen dat graag zo hebben. Officieel valt het onder de Federale Republiek Joegoslavië. De plaats: Mitrovica, een verscheurde stad in het Noorden van Kosovo. Helft Serviërs, helft Albanen. Een rivier, een brug en een zware internationale aanwezigheid. De mensen... ja, de mensen. Hoe zouden die zijn? Hoe hebben ze de verschrikkingen overleefd?

Dan het project: Community Building Mitrovica (CBM). Gemeenschapsopbouw in zo'n gescheurde stad... is dat niet wat hoog gegrepen? Na twee weken is me duidelijk geworden dat het samenbrengen van Serviërs en Albanen een doel op langere termijn is. Eerst wil het IKV lokale organisaties, scholen en gemeentebestuurders steunen en ze in contact brengen met Nederlanders. Wanneer de tijd rijp is zal gesproken worden over een gezamenlijke training van Serviërs en Albanen in bijvoorbeeld Nederland. Dit gaat door mijn hoofd tijdens mijn reis naar Pristina. Een reis die me 's avonds via een omweg toch nog naar Pristina brengt. Sneeuw en mist maakten het onmogelijk om te landen. Maar via vliegveld Skopje en een 4 uur durende busreis kom ik er toch en zo glibber ik om 11 uur samen met mijn collega Yannick door de levendige straten van Pristina.

Zondag

Nu gaat het echt beginnen! We nemen een taxi richting Mitrovica. Onderweg wisselen reclameborden van Nestlé en ontwikkelingsorganisaties elkaar af. We komen langs buurten met veel kapotte huizen. Huizen waar toch nog was buiten hangt. Waarschijnlijk hebben de bewoners al een of twee kamers opgeknapt om vandaaruit verder aan het herstel van hun huis te werken. Want, dat is echt een feit, de Albanen zijn als een razende

aan de slag gegaan om hun land weer op te knappen.

In het centrum hebben we onze eerste afspraken. In een koud restaurantje, onder het geraas van een generator praten we met Mustafa Pllana. Hij is vanaf de eerste voorbereidingen betrokken geweest bij het CBM-project. Nu is hij gekozen tot vice-burgemeester van Pristina. Hij zal dus officieel niet zoveel meer kunnen doen voor het project, maar wil ons van harte ondersteunen. We praten met hem over de stad. Afgelopen najaar zijn er verkiezingen geweest en het was de bedoeling dat er een gemeenschappelijk stadsbestuur zou komen. Hoe is dat afgelopen? Hij vertelt dat de onderhandelingen hierover mislukt zijn. De Serviërs hebben niet meegedaan aan de verkiezingen. Zij zijn in aantal een minderheid in Mitrovica en wilden niet het gevaar lopen dat al hun voorstellen zouden worden weggestemd. Een derde van de gemeenteraadzetels plus 1 was hun eis, zodat ze een vetorecht zouden hebben. Dit voorstel is er niet doorgekomen. Om toch Servische vertegenwoordigers te hebben in het Noorden heeft de internationale gemeenschap mensen aangewezen via een co-opting systeem. Leiders van politieke partijen konden mensen voordragen die geselecteerd konden worden. Van een gemeenschappelijk gemeentebestuur is echter geen sprake.

De rest van de dag hebben we gesprekken met vertegenwoordigers van verschillende organisaties waarmee het IKV al meer dan een jaar contact heeft. Het IKV heeft ze leren kennen als gemotiveerde, positief ingestelde mensen en wil hen, nu het project eindelijk gaat starten, snel ondersteunen.

's Avonds laat met koude voeten terug naar het motel. Daar aangekomen, valt de elektriciteit net uit... Het gebrom van een generator zwelt aan, even is er licht. Helaas niet voor lang. Maar gelukkig zijn we erop voorbereid en poets ik mijn tanden bij kaarslicht.

Maandag

Modder in Mitrovica... De sneeuw begint te smelten en iedereen schuifelt door de

blubber. Bij de vrouwenorganisatie krijgen we pantoffels. Zo blijft hun vloer lekker droog. Binnengekomen zitten daar zo'n tien vrouwen in een gezellige warme ruimte te breien. Dit zijn vrouwen die hun man tijdens de oorlog zijn verloren en via dit project, want dat is het, weer een inkomen proberen te verwerven. Op onze vraag of ze nog ideeën hebben, komen ze met een voorstel voor een computercursus voor vrouwen. Op deze manier proberen ze hun kansen op de arbeidsmarkt, die momenteel op haar gat ligt, te vergroten.

De rest van de dag spreken we met medewerkers van internationale organisaties. Nu de internationale gemeenschap in zo grote getale aanwezig is, is het goed om van elkaar te weten wat je doet, zodat er geen overlap of gaten kunnen ontstaan.

Veel van deze organisaties, zoals de Verenigde Naties Missie in Kosovo (UNMIK) en de Europese Commissie (EC), hebben een kantoor in de 'confidence area'. Dit is een gebied dat bedoeld is als veilige ontmoetingsruimte tussen Noord en Zuid, Serviërs en Albanen. Het hele gebied is afgezet met prikkeldraad en er is 24 uur bewaking. Iedereen die het gebied binnen wil komen, moet een paspoort laten zien. Feit blijft echter dat deze 'confidence area' in het Zuiden gestueerd is en dat Serviërs de brug niet over gaan. Ze durven dit niet omdat ze dan aanvallen van Albanen vrezen en met de nek aangekeken worden door hun mede-Serviërs bij terugkomst. Contact met de andere groep wordt nog altijd gezien als een vorm van verraad.

Dinsdag

We willen we ook samenwerken met de media in Noord- en Zuid- Mitrovica en daarom brengen we een bezoek aan Hans-Christian Klasing, verantwoordelijk voor mediabeleid van de OVSE in Kosovo. Hij vertelt ons over allerlei initiatieven die op dit vlak worden gedaan. Ook nodigt hij ons uit om met hem mee te gaan naar de opening van de eerste Servische televisie-studio in Zvecan, een Kosovaars-Servische gemeente net boven

Italiaanse soldaten staan op wacht terwijl etnisch Albanezen de rellen van vorig jaar herdenken

Mitrovica. En zo steek ik die middag voor het eerst de brug over naar het noorden. Met z'n allen in een OVSE auto is het makkelijk: zwaaiend met paspoorten en identiteitsbewijzen rijden we langs de Franse Kfor-soldaten die de brug bewaken. En onder het wakend oog van 'the guys from the hills' een groepje 'zwarte jongens' van onder andere de lokale karateschool, rijden we de noordkant binnen. Deze jongens van de heuvels houden de brug dag en nacht in de gaten en spreken iedereen aan die er verdacht (bijvoorbeeld Albanees) uitziet.

Bij het televisiestation worden we vriendelijk begroet door Oliver Ivanovic, een van de belangrijkste mannen van het Noorden. Tijdens de officiële opening van het station, blijkt dat vriendelijkheid ook de nieuwe teneur is richting de internationale gemeenschap. OSCE en VN worden vriendelijk bedankt voor hun steun. Want wilde Milosevic eigenlijk niets met het Westen te maken hebben, Kostunica wil dat wel. Niet alleen in Servië zelf is deze omslag te merken, maar ook in Noord-Kosovo. Het idee is eigenlijk om de internationale gemeenschap dood te knuffelen en ondertussen te blijven hameren op de territoriale integriteit van Servië. Als je je vriendelijk gedraagt, heeft de internationale gemeenschap immers geen reden om Kosovo af te scheiden van Joegoslavië? Want dat Kosovo deel van Joegoslavië moet blijven, staat als een paal boven water voor de meeste Serviërs in Kosovo.

Woensdag

Vandaag voel ik me voor het eerst niet prettig in Mitrovica. Vandaag steken we een paar keer lopend de brug over onder het waken oog van de 'guys from the hill'. Op zich doen ze niets, maar toch... Dan natuurlijk de grote aantallen militairen in vol ornaat, de tanks die langs het hotel komen denderen en de toch wantrouwende blikken van de mensen hier in het noorden. Mensen die je eerst bombarderen en je daarna vragen of je hulp nodig hebt, zijn natuurlijk ook moeilijk te plaatsen. Er zijn ook veel verhalen van mensen

die volledig doordraaien in het noorden. Zo hoorden we over een jongen die voor de zoveelste keer meemaakte dat de elektriciteit in zijn flatje uitviel en ten einde raad zijn gitaar stuksmeet en een vuurtje maakte in het midden van de kamer. Het negativisme is ook voelbaar hier. Er is niets, helemaal niets hier. Geen werk, want de fabriek waar alle economische activiteiten om draaiden is gesloten omdat het te vervuilend was. Geen goede scholing, omdat het niet gewoon is dat vier scholen een schoolgebouw moeten delen omdat het gebouw in het Zuiden is gesitueerd. Geen cultureel leven, geen sportfaciliteiten, niets. Alleen barretjes, waar jongeren dan ook hele dagen en avonden doorhangen en oké, ik moet zeggen, deze zijn best gezellig, maar niet om alle dagen in door te brengen.

Donderdag

Vandaag rennen we door de stad. We bezoeken lokale en internationale organisaties in Noord en Zuid. In het Zuiden gaan we nog even langs bij Skender van radio Mitrovica. Aan het begin van de reis stelde ik mezelf de vraag hoe mensen alle verschrikkingen hebben overleefd. Skender doet dat met humor en zelfrelativisme. Zo vertelt hij over die keer dat hij en een stel vrienden in een café een biertje zaten te drinken. Op eens stormde een groep Servische soldaten het café binnen, fouilleerden iedereen en begonnen vervolgens willekeurig mensen in elkaar te slaan. Ook Skender werd geslagen. Op dat moment vroeg hij zich af of hij bij de Serviërs bekend stond als een Albanese patriot. Later bleek dat het de militairen helemaal niet om de specifieke personen ging. De militairen legden namelijk een examen af. Een examen in het slaan en iedereen was geslaagd. Dit onvoorstelbare verhaal vertelt Skender met een grote grijns: dat hij even had gedacht dat hij een door de militairen gezochte patriot was, kom nou toch! Skender vertelt ons ook dat na het conflict de etnische spanningen langzaam minder zijn geworden. In het begin was het voor hen onmogelijk om andere etni-

sche muziek te draaien. Als ze Turkse, Bosnische of andere buitenlandse muziek zouden draaien zouden ze het wel kunnen schudden. Langzaam aan ging dit echter beter, en nu zijn er zelfs Bosnische en Roma radioprogramma's op hun zender. Stap voor stap lukte dit, en zo moet het ook met het verzoeningsproces gaan. Het kost tijd.

Vandaag bezoeken we ook een gymnasium in het Noorden. Zoals zo veel scholen in Noord en Zuid Mitrovica zit het gymnasium met nog een aantal andere scholen in een gebouw. We worden ontvangen door een groep geestdriftige leraressen. Op onze vraag of ze geïnteresseerd zijn in uitwisseling met een Nederlands gymnasium zijn ze enthousiast. Op onze vraag of ze dit eventueel samen met Albanezen zouden willen, reageren ze niet veel anders. Een uitwisseling met Albanezen en Servische kinderen hebben ze al eens eerder gedaan en dat verliep toen prima. Morgen gaan we ook naar een gymnasium in het Zuiden, eens kijken hoe ze daar reageren!

Vrijdag

Mijn verwachtingen waren toch een beetje te hoog gespannen denk ik, na het enthousiasme van de leraressen gisteren. Bij het gymnasium in het Zuiden worden we ontvangen door een groep leraren. Over een uitwisseling met Nederlandse leraren en leerlingen zijn ze erg enthousiast. Op de vraag of ze dit ook samen met Serviërs willen doen, reageren ze niet. Laten we eerst maar een uitwisseling met Nederland organiseren.

's Middags een tijd gepraat met Valdete Idrizi van Show Mesalation: een groep jongeren uit het zuiden die theater maken en workshops voor jongeren organiseren. Zij vertelt over haar werk met getraumatiseerde kinderen. Door humor en theater willen ze proberen het verleden te verwerken.

Zo vertelt ze over de keer dat ze met een groep kinderen terugging naar de plekken waar ze waren heen gevlucht in de oorlog. Door de theateroefeningen die ze daar deden, werden het plaatsen van plezier en niet meer van angst en onzekerheid. Ik heb bewondering voor haar enthousiasme en motivatie. Het positieve werk wat zij en anderen doen moet ondersteund worden!

Zaterdag

Vandaag weer naar huis. Bij de paspoortcontrole op vliegveld Pristina vroegen ze, kijkend naar mijn foto van 3 jaar geleden, of ik het wel echt was. Natuurlijk, zei ik. Maar zo natuurlijk is het misschien niet met Kosovo als poort naar Europa. Anyway, ik ben er doorheen en vlieg nu boven de wolken, weg van dit verscheurde land. Hier schijnt de zon en is alles helder. Beneden is het mistig, wat zal komen is onduidelijk.

Lidewij Disbergen

Informatie over het CBM-project: Yannick du Pont, 070 350 71 00 (IKV).

De 'echte oorlog' bereikt nu ook Macedonië

De strijd van de Albanese rebellen beperkte zich tot nu toe tot de grensstreek met Kosovo. Gisteren bereikte de oorlog Tetovo, het stedelijke noordwesten van het land.

Door onze correspondent YAËL VINCKX

TETOVO, 15 MAART. Terwijl de mensen scanderen, klinken de eerste schoten op de heuvel. 'Social shooting', zal een internationale waarnemer later grijnzend zeggen. Hij doelt op de gewoonte in de regio om bij huwelijken, demonstraties en andere feesten met een pistool in de lucht te schieten. Maar een uur later scheurt de speciale politie in pantserwagens door de stad en rijden gillende ambulances af en aan. Dan is het *social shooting* veranderd in een echt gevecht.

Waar iedereen bang voor was, gebeurde gistermiddag. Het conflict in Macedonië escaleerde. Albanese rebellen verplaatsten hun gewapende strijd van het geïsoleerde noorden naar het dichtbevolkte westen van Macedonië. In het westen wonen vooral Albanese - ruim een kwart van de twee miljoen mensen tellende bevolking.

De problemen begonnen gisteren rond het middaguur, tijdens een demonstratie van Albanese in de stad Tetovo. Een dag eerder hadden Albanese, onder aanvoering van de regering Democratische Partij van Albanese (PDSH) al in de Macedonische hoofdstad Skopje betoogd. Die demonstratie was 'voor de vrede'. De demonstratie in Tetovo is de eerste massale steunbetuiging aan de rebellen en richt zich 'tegen het staatsterrorisme'. Daar zit een duidelijk verschil van opvatting in.

Bovendien wordt de demonstratie gehouden in Tetovo, de grootste stad van de Albanese minderheid. Albanese vrienden in Skopje noemen de stad grappend 'het Islamabad van Macedonië', omdat sommige cafés naar islamitische maatstaven geen alcohol schenken. Nog voor het begin van de schietpartij op de heuvel slaan demonstranten een Slavisch-Macedonische cameraman in elkaar.

De sprekers roepen op tot steun van de extremisten - en tegelijk tot een dialoog met de regering. Maar de menigte, die kleiner is dan een dag eerder in Skopje en alleen uit mannen bestaat, begint al gauw te

scanderen: 'UÇK, UÇK'. Het zijn de initialen van het nieuwe Albanese Nationale Bevrijdingsleger in Macedonië. En enkele minuten later klinkt het eerste geweervuur uit de heuvels.

„Dat is afgesproken werk”, aldus de internationale waarnemer. Demonstranten en rebellen staan volgens hem met elkaar in contact via mobiele telefoontjes. De schoten zouden zijn bedoeld om de menigte op te jatten. „Had er een intentie voor het UÇK gelegen, dan hadden duizend mannen zich opgegeven”, zegt een Westerse diplomaat op zijn beurt.

En dat is een veeg teken, want de Macedonische autoriteiten hebben steeds onderstreept dat het Albanese 'terrorisme' geïmporteerd is uit het naburige Kosovo om zo de schuld op het naburige *de facto* internationale protectoraat af te schuiven. Alleen de leider van de PDSH, Arben Xhaferi, heeft gewaarschuwd dat de rebellen uit eigen land afkomstig zijn. Hij en andere politieke leiders van de Albanese minderheid in het land hebben het geweld van de extremisten veroordeeld, maar staan onder toenemende druk vanuit de achterban om toch hun steun aan de rebellen uit te spreken.

Op de heuvel staat inmiddels een huis in brand. Een konvooi speciale politie, tot de tanden bewapend, klimt even later tegen de heuvel op. Vlak onder de top houden de troepen stil en beginnen te schieten. Het geratel van machinegeweren en de doffe klappen van granaten weerklinken in de stad, op nog geen kilometer afstand.

Overal in Tetovo verschijnen mensen met verrekijkers. Zo wordt

de strijd nog dichterbij gebracht. Op het grasveld in het centrum van de stad ligt een handvol toeschouwers in de zon de gevechtshandelingen te volgen - modern theater op de Balkan. „Het is echt oorlog”, zeggen ze tegen elkaar. Sommige winkels sluiten uit voorzorg de deuren. Maar het leven gaat vooral gewoon door. „Ik had een afspraak om drie uur”, zegt een vrouw met een hoofd vol krulspelden bij de plaatselijke kapper. Buiten dreunen de inslagen. Naast het grasveldje leert een kleine jongen fietsen.

Drie weken zijn de rebellen actief. Ze eisen een federale staat van (Slavische) Macedoniërs en Albanese en meer rechten voor de Albanese, zoals hoger onderwijs in hun eigen taal. Maar vooralsnog zetten zij hun eisen kracht bij met aanslagen in het noorden van Macedonië, op de grens met Kosovo en Servië.

In een poging om hun bevoorradingslijn af te snijden, trokken Joegoslavische troepen gisteren de zogenoemde bufferzone binnen. Deze gedemilitariseerde bufferzone, die na de luchttoerlog om Kosovo door de NAVO werd ingesteld, loopt tussen Kosovo en Servië. In het uiterste zuiden raakt zij echter Macedonië.

In de bufferzone zitten eveneens Albanese rebellen, verenigd in het Bevrijdingsleger voor Preševo, Medvedja en Bujanovac (UÇPMB). De bufferzone zou een 'lek' zijn waardoor de rebellen van het UÇK in Macedonië wapens, versterkingen en andere voorraden ontvangen. Juist op de dag dat de Joegoslavische strijdkrachten proberen het lek te dichten, escaleert het conflict in Macedonië.

Aan het einde van de dag staan diverse huizen en bomen als brandende toortsen op de heuvel. De premier van Macedonië, Ljubčo Georgievski, maakt bekend dat tijdens de gevechten een dode en dertien gewonden zijn gevallen. De dode is volgens de premier door een sluipschutter doodgeschoten; onder de dertien gewonden bevinden zich drie politiemannen.

Het Macedonische ministerie van Binnenlandse Zaken verwacht meer conflicten in de komende dagen. „Rond Tetovo hebben de rebellen de afgelopen maanden grote wapenvoorraden aangelegd”, zegt een woordvoerder. De nacht blijft rustig. Maar bij het kriecken van de dag klinkt vanuit de heuvels opnieuw het geratel van machinegeweren.

Trouw commentaar

Kruitvat Macedonië

De angst dat het etnische geweld op de Balkan nu ook Macedonië in een burgeroorlog zal storten, is niet ongegrond. Volstrekt onverantwoord optredende Albanese vechtersbazen pogen die oorlog uit te lokken en zo een einde te maken aan de fragiele multi-etnische samenleving die een meerderheid in Macedonië in stand probeert te houden.

De recente historie leert dat er op de Balkan bijzonder weinig voor nodig is om schermutselingen om te zetten in een heuse oorlog. Drie dagen nu al duren de gevechten tussen Albanese opstandelingen en Macedonische politietroepen in de stad Tetovo. Militanten leden van de Albanese minderheid - een derde van de twee miljoen Macedoniërs is Albanese - hebben tegen de Macedonische overheid gedemonstreerd en een deel van de

Macedonische bevolking heeft die gebieden verlaten waar Albanese in de meerderheid zijn. De eerste tekenen van een etnische scheiding zijn er al.

Aangezien een Macedonische oorlog Bulgarije en Griekenland kan meeslepen, zouden alle betrokken partijen, voor zover ze een gematigd standpunt innemen, de handen ineen moeten slaan om het uitbreken van zo'n oorlog te voorkomen, dat wil zeggen een Albanese gewapende opstand in de kiem te smoren.

Tot die betrokken partijen behoren de Navo en de Verenigde Naties, die in de aan Macedonië grenzende Servische provincie Kosovo de militaire en bestuurlijke dienst uitmaken, de nieuwe regering van Joegoslavië en de regering van Macedonië zelf.

Ook al is er volgens de Navo geen sprake

van een rechtstreekse Albanese invasie in Macedonië vanuit Kosovo, duidelijk is wel dat de schermutselingen in Macedonië vanuit Kosovo worden gevoerd en dat de Albanese rebellen in Macedonië vanuit Kosovo worden bevoorrad. En omdat de Navo in Kosovo de militaire macht vormt, is het aan de Navo aan die banden en aan die bevoorradiging een einde te maken.

Dat de Navo hierbij de hulp inroept van Servische troepen, hoeft geen schamper commentaar uit te lokken, zolang de Navo zelf het heft in handen houdt en de verantwoordelijkheid neemt. Er zit tenslotte niet voor niets een nieuwe regering in Belgrado en voor samenwerking met president Kostunica en premier Djindjic hoeft niemand zich te schamen.

Macedonië mobiliseert reservisten voor strijd

SKOPJE - Macedonië heeft gisteren, op de vijfde dag van de gevechten rond de stad Tetovo, de mobilisatie afgekondigd van de reservisten in het land. De regering in Skopje verweet het Westen te weinig te doen aan het conflict, maar de Navo zegt geen mandaat te hebben voor operaties buiten Kosovo.

Zaterdag meldde de Macedonische regering dat de etnisch-Albanese rebellen, die actief zijn in het noordwesten van het land, waren verdreven van de heuvels rond Tetovo. De gevechten gingen echter onverminderd door.

Het regeringsleger zette zwaar geschut in om de rebellen te bestrijken, die antwoorden met sporadisch vuur. Het bleef net als in de eerste dagen van het conflict bij schietwisselingen. Het leger trok niet op om de heuvels te bezetten.

Een woordvoerder van het leger kondigde aan dat een grondoffensief, afgelopen nacht, daar verandering in zou brengen. Maar een anonieme Macedonische politiemann noemde die aankondiging 'nonsens', omdat het leger de slagkracht zou missen voor zo'n operatie. Het Macedonische leger beschikt slechts over tien- tot vijftienduidende soldaten. Met reservisten is het leger ongeveer 120.000 man sterk.

Gisteren eisten duizenden Macedoniërs in de hoofdstad Skopje hardere maatregelen tegen de rebellen. De demonstranten zwaaiden met rode kaarten en riepen

leuzen tegen de overheid. Ze wilden dat de regering de noodtoestand uitroep en wapens uitdeelt aan vrijwilligers, die zich massaal hebben aangemeld om de rebellen te bestrijden.

De regering beschuldigde op haar beurt het Westen ervan te weinig te doen aan de ontkenning van de oorlog. Vrijdag al eiste Skopje de Navo-acties tegen de rebellen. De secretaris-generaal van de Navo, George Robertson, stelde toen dat Kfor, de vredesmacht in Kosovo, extra troepen had ingezet om de grens met Macedonië af te sluiten. De rebellen zouden mannen en materieel uit Kosovo aanvoeren voor het offensief in Macedonië. Journalisten in Kosovo zagen extra actieveit om de grens af te sluiten.

De Navo zei verder alleen toestemming te hebben voor operaties in Kosovo. In die provincie van Servië bevinden zich rond de 37.000 Navo-soldaten, die deel uitmaken van Kfor.

In Macedonië zijn 3.000 Navo-soldaten gelegerd: bevoorradings-troepen voor Kfor. Bij Tetovo is een Duitse basis, die vrijdag onder vuur kwam te liggen van Albanese rebellen. Zaterdag kwamen vier Duitse Leopard-tanks aan uit Kosovo, die de basis moeten beschermen.

De commandant van Kfor, de Italiaan Carlo Cambiolo, waarschuwde gisteren 'extremistische Albanese groepen' voor acties tegen zijn soldaten. Hij zei dat Kfor 'vastberaden' zal optreden tegen elke bedreiging.

Albanesezen betogen in Macedonië

Protest toont toenemende druk op politiek door strijd in grensregio

Ruiter van der Haeren AMSTEDDAM - Zo'n tienduizend etnisch-Albanese demonstranten gisteren in de Macedonische hoofdstad Skopje voor vrede in hun land en meer rechten voor hun bevolkingsgroep. De demonstratie maakte duidelijk dat het geweld in de grensregio bij Kosovo de Macedonische politiek dreigt te destabiliseren.

Volgens Menduh Thaci, vice-voorzitter van de partij die de demonstratie organiseerde, had de mars een tweeledig doel: „Antonen dat de Albanese stabiliteit willen en de regering laten zien dat de verwezenlijking van rechten voor de Albanese sneller moet gaan.” Thaci's Albanese Democratische Partij (DPA), de grootste Albanese partij in Macedonië, maakt deel uit van de regering.

De partij ijvert al jaren voor meer rechten voor Albanese, maar velen van hen voelen zich nog steeds achtergesteld. Dit weekend kreeg de DPA een geweldadige 'concurrent' in het behartigen van de belangen van de Albanese. Voor het eerst werden concrete eisen geformuleerd namens de geschatte 200 tot 250 Albanese strijders in de grensregio met Kosovo. Hun eisen waren bijna identiek aan die van de DPA: gelijke rechten voor Albanese, maar binnen een ongedeelde Macedonische staat.

Dat brengt de DPA in een dilemma, want de partij moet het geweld veroorzaken om als regeringspartij acceptabel te blijven, en er tevens voor zorgen dat de Albanese haar blijven zien als

vertegenwoordiger van hun belangen. De DPA zal echter waarschijnlijk weinig moeite hebben met die dubbele opdracht: weinig etnisch-Albanese lijken strijd te prefereren boven overleg.

Maar het geweld in de grensregio speelt gematigde Albanese partijen ook in de kaart. Hun eisen krijgen meer gewicht, nu de dreiging van meer geweld over Macedonië hangt. De mars van de DPA tegen de regering waar zij zelf deel van uitmaakt, toont dat de gevechten de politiek in Skopje in beroering brengt. Dat bleek ook dit weekend, toen een partij werd opgericht die streeft naar een federatie Macedonië met een etnisch-Albanese deelstaat.

De politieke invloed van het geweld staat niet in verhouding tot de militaire betekenis ervan - de rebellen houden twee dorpen bezet. Maar dat is ook niet verwonderlijk, gezien de ontverandertheid bij veel Albanese in Macedonië en hun grote aantal - wellicht meer dan een derde van de bevolking.

De Navo-landen maken zich grote zorgen over de invloed van het geweld in Macedonië op het onafhankelijkheidsstreven van de Albanese in dat land. Dat bleek uit de haast die zij maakten met het toelaten van Joegoslavische troepen in de bufferzone rond Kosovo. De Navo had de rebellen duidelijk gemaakt de bufferzone niet of zonder hun medewerking open te stellen voor Joegoslavische troepen. Zij gingen daarop overstag. Het zou voort het eerst zijn als de Navo een brandhaard in de Balkan dooft voor het vuur werkelijk om zich heen grijpt.

Hulp Kosovo ten koste van landbouw

LANDBOUW De Europese Commissie wil de landbouwuitgaven voor volgend jaar en 2001 met 300 miljoen euro (66 miljoen gulden) verlagen. Dat is nodig om extra middelen vrij te maken voor steun aan de westelijke Balkan. Eurocommissaris Schreyer (Begroting) heeft dat gisteren meegedeeld. 24-2-2000 Met de hulp aan de westelijke Balkan is tot 2006 in totaal 5,5 miljard euro gemoeid, terwijl er maar 1,8 miljard voor was gereserveerd. (ANP)

Belofte aan Macedonië NAVO gaat rebellen de pas afsnijden

DPA/AFP/GPD

Skopje/Tetovo - De NAVO zal 'met kracht' optreden om te voorkomen dat 'een kleine groep extremisten' Macedonië destabiliseert. Dat heeft secretaris-generaal Robertson van het bondgenootschap gisteren verklaard.

Robertson bezocht het buurland en NAVO-lidstaat Griekenland, dat de Macedonische regering met alle mogelijke middelen steunt. Athene verwijt de NAVO, die een troepenmacht van 42.000 man in het aanpalende Kosovo leidt (KFOR), dat zij de grens met Macedonië niet tijdig heeft afgesloten voor Albanese rebellen. Griekenland heeft zelf een minderheid van 600.000 Albanese binnen de grenzen.

Macedonische militaire eenheden en Albanese rebellen vochten gisteren voor de derde achtereenvolgende dag in het westen van Macedonië rond de stad Tetovo, waar overwegend Albanese wonen. De Albanese zeggen te vechten voor gelijkberechtiging van de Albanese, die eenderde van de Macedonische bevolking uitmaken. Maar hun tegenstanders beweren dat zij aansluiting van West-Macedonië bij Kosovo willen. Albanese rebellen zijn sinds eind vorig jaar ook actief in de Zuid-Servische Presevo-vallei, die grenst aan Ma-

cedonië. In dat deel van de bufferzone rond Kosovo trokken deze week op uitnodiging van de NAVO Joegoslavische troepen binnen, om te helpen de rebellie in te dammen.

Volgens Robertson zijn de KFOR-troepen van de NAVO aan de grens van Kosovo met Macedonië al versterkt om de bevoorrading van de Albanese rebellen af te snijden. Volgens hem kan de NAVO geen troepen in Macedonië inzetten, omdat daarvoor geen mandaat is en Skopje er ook niet om heeft gevraagd.

Isoleren

De Macedonische president Trajkovski heeft gezworen de rebellen hard aan te pakken. Hij geeft de voorkeur aan een politieke oplossing, maar als het niet anders kan zal de regering haar toevlucht nemen tot militaire middelen en de Albanese in het westen van het land politiek en militair isoleren.

De Albanese rebellie in Macedonië begon enkele weken geleden in het dorp Tanusevci, onder de grens met Kosovo. Deze week escaleerden de gevechten toen Tetovo onder vuur kwam te liggen. Enkele duizenden Slavische inwoners hebben de stad al verlaten en de uittocht gaat voort. Die vlucht, zo wordt gevreesd, zou het begin kunnen zijn van een nieuwe volksverhuizing op de Balkan. Etnische zuiveringen en oorlog hebben in Kroatië, Bosnië en Kosovo de afgelopen tien jaar ruim twee miljoen mensen verdreven.

Gisteren begonnen de rebellen op andere plekken in West-Macedonië nieuwe offensieven. Er kwamen berichten over schietpartijen uit Kicevo, dat 120 km ten zuiden van Skopje ligt, en uit Zajas bij de grens met Albanië.

Gevechten in Tetovo

De treinen van Tetovo naar de Macedonische hoofdstad Skopje zitten deze dagen bomvol. Duizenden inwoners, meest Slavische Macedoniërs, ontvluchten de 200.000 mensen tellende stad wegens de vuurgevechten die door Albanese rebellen vanuit Kosovo zijn aangesticht. (Foto EPA)

Beperkte schade Kosovo door verarmd uranium

GENEVE - Het gebruik van verarmd uranium tijdens de oorlog in Kosovo heeft geen omvangrijke vervuiling van het milieu veroorzaakt. „Er is geen reden voor bezorgdheid”, zo luidt de langverwachte conclusie van het rapport van de Milieuorganisatie van de Verenigde Naties, Unep. Unep heeft de uitkomsten gisteren in Genève gepresenteerd. Volgens de organisatie blijven de stralings- en chemische risico's onder de grens van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Volgens Unep-directeur Klaus Töpfer moet deze conclusie iedereen die in Kosovo woont of werkt geruststellen.

Bij een onderzoek in november is geen vervuiling van het grondwater in Kosovo vastgesteld. Maar Unep sluit niet uit dat mensen die in het voorjaar van 1999 in de buurt waren van de exploderende munitie, schade aan hun gezondheid hebben opgelopen.

VS halen 1200 militairen terug uit Bosnië

WASHINGTON - De Verenigde Staten is dinsdag begonnen zo'n 1200 man, gevechtshelikopters en pantservoertuigen uit Bosnië-Herzegovina terug te halen, meldt het Amerikaanse ministerie van defensie. Minister van defensie Powell vindt de aanwezigheid van de huidige 4400 militairen „niet langer nodig”. Honderden van hen kunnen naar huis, zei hij. Volgens Powell is de NAVO een maand geleden al ingelicht.

Wereld bezorgd over nieuw geweld Balkan

TETOVO - De internationale gemeenschap is zeer verontroost over het nieuwe geweld op de Balkan. Dit is het slechtste nieuws sinds jaren, verwoordde VN-gezant voor de Balkan Carl Bildt de reacties. Bildt zei dat de gevechten in het noordoosten van Macedonië sterke overkomsten vertonen met de gebeurtenissen die ooit leidden tot de oorlogen in Bosnië en Kosovo. Hij zei erbij dat het „niet bepaald tot tevredenheid stemt” dat de rebellen blijikbaar opereren vanuit Kosovo, een gebied dat onder VN-bestuur staat. Albanese guerrilla's voeren aanvallen uit op de stad Tetovo in Macedonië. Tetovo ligt niet ver ten zuiden van de grens met Kosovo.

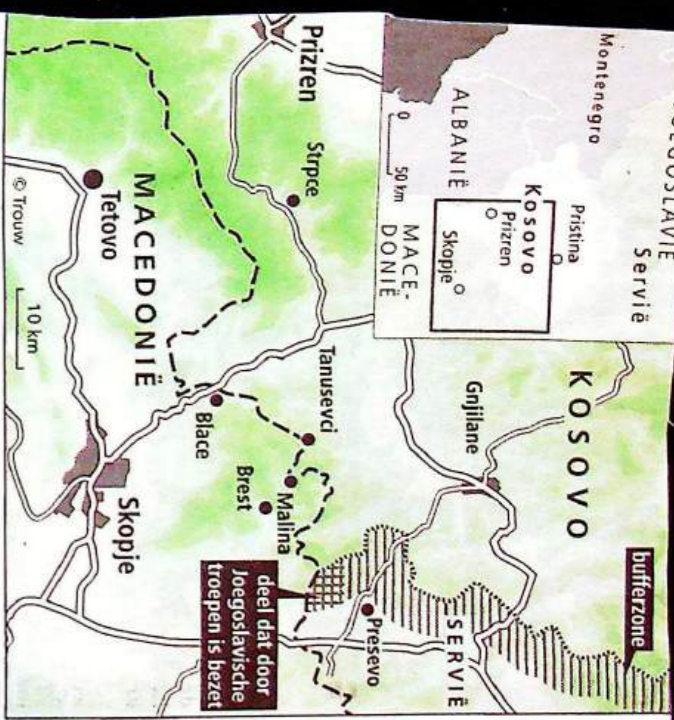
Maar generaal Cabrita van de door de NAVO geleide vredesmacht Kfor in Kosovo ontkende gisteren met klem dat de rebellen bevoorrad worden vanuit Kosovo. „Wij hebben al het mogelijke gedaan om de grens af te sluiten. Het is een bergachtig gebied. Een enkeling kan de grens oversteken, maar niet hele groepen.” Een verslaggever die met de rebellen meereisde schetste een ander beeld: „Het lijkt hier wel een snelweg”.

Het Macedonische ministerie van binnenlandse zaken wijf het geweld aan rond de 200 'terroristen', die opereren vanuit Kosovo. Een woordvoerder van het ministerie zei dat al geruime tijd wapenvoorraden werden aangelegd rond Tetovo. Hij waarschuwde dat op andere plaatsen in Macedonië geweld kan uitbreken. Gisteren werd ook gesproken in het grensdorp Malino, dat nog steeds in handen is van de rebellen. De regering van Macedonië overweegt om de noodtoestand uit te roepen.

Wellicht ook Nederlandse marechaussee op Balkan'

Van onze correspondent BRUSSEL - Minister Benk Korthals van justitie sluit niet uit dat op korte termijn ook Nederlandse marechaussees of immigratieambtenaren op de Balkan de grenzen gaan bewaken. Dat moet de illegale migratie naar West-Europa via de 'Balkanroute' indammen.

Net als zijn Europese collega's ministers van justitie schaarde hij zich gisteren in Brussel achter een Brits-Italiaans initiatief. Eutems grenspolitie en immigratieambtenaren naar Bosnië en Kroatië te sturen. Jaatijks zouden naar schatting een half miljoen illegalen via de balkan naar West-Europa reizen omdat van echte grenscontrole in die landen amper sprake is. De bewakers hebben te weinig kennis, middelen of worden omgekocht. Dan gaan we zelf daar de paspoorten en visa controleren, zeggen de Britten en Italianen. Voorlopig gaat dat kortals nog te ver. Hij stuur om te beginnen één immigratieambtenaar Sarajevo, om Bosnische clegas te trachten. De bewindsman sluit niet uit dat Nederland straks met de andere landen mee gaat doen, als er goede afspraken zijn. De ministers werden het gisteren opnieuw niet eens over hoe zwaar mensensmokkel in de unie bestraft moet worden. Groot-Brittannië wil maximaal tien jaar. Nederland houdt vast aan acht jaar.

KFOR doelwit van betogingen

PRISTINA, 14 FEBR. Soldaten van de internationale vredesmacht in Kosovo, KFOR, zijn gisteren het doelwit geweest van kwade demonstraties van Kosovo-Serviërs, kort nadat onbekenden een door KFOR-militairen begeleide bus met Kosovo-Serviërs hadden beschoten. Bij de aanval op de bus werd een Servier gedood en vier anderen twee anderen gewond. De begeleidende KFOR-militairen bleven ongedeerd. Na de aanval - de ernstigste op een vluchtelingbus in Kosovo in een jaar - gingen in Strpce, de eindbestemming van de bus, Serviërs de straat op. Ze vielen KFOR-soldaten aan. Een soldaat werd daarbij gewond, een gewond van de VN-politie en diverse auto's van de VN-politie werden beschadigd. (Reuters)

Kostunica en Milosevic: twee druppels water?

14-10-2000

Toen de bevolking van Klein-Joegoslavië op 24 september 2000 een nieuwe president ging kiezen, was de situatie chaotisch. Montenegro boycotte de verkiezingen, kwaad om de grondwetswijziging waarmee Milosevic de politieke invloed van de Montenegrijnen verkleinde. Toch telde Montenegro nog steeds Milosevic-aanhangers, op wiens stemmen de laatste kon rekenen, evenals op die van de Servische enclavebewoners in de VN-staat Kosovo. Van de Albanezen, die binnenkort hun eigen president gaan kiezen, zou hij beslist geen steun maar ook geen last ondervinden. Reste Servië zelf, waar de oppositiepartijen verdeeld en machteloos waren. Zelfs toen in augustus – als een duveltje uit een doosje – Vojislav Kostunica door vijftien oppositiegroepen naar voren werd geschoven, zag het er voor Milosevic nog altijd gunstig uit. Twee medekandidaten (er was er al een in de gedaante van de burgemeester van Belgrado) versterkten de verdeeldheid.

Maar in slechts enkele weken tijd bleek Kostunica niet het lichtgewicht waarvoor men hem had gehouden. Geboren in 1944 in het dorp Kostunici als zoon van een rechter, besloot hij dezelfde studie te volgen, met als specialisatie grondwettelijk recht. Toen Tito in 1974 een grondwet uitvaardigde die de macht van Servië intoomde ten gunste van de overige deelrepublieken en autonome provincies, schaarde Kostunica zich onder de tegenstanders. Onmiddellijk werden hij en andere stafleden van de juridische faculteit uit hun functies ontheven. Een tweede veelzeggende daad was de studie die Kostunica in 1983 met Kosta Cavovski schreef over de voordelen van een meerpartijstelsel boven het eenpartijstelsel van het communisme. Toen een gedurfde onderneming, zes jaar later werkelijkheid.

De grootste verdienste van Kostunica was zo min mogelijk te doen. Portret van de nieuwe eerste man van Servië.

Foto: EPA/SPOAN

Kan Kostunica nog democraat worden?

Milosevic ontdekte hem ook, maar te laat. Zijn grootscheepse fraude en de intimidatie van kiezers konden het tij niet meer keren. Naarmate de telling vorderde en de uitslag vorm kreeg, daalde een vreemde stilte over Belgrado neer. Tot de oppositie de overwinning opeiste en Milosevic met afwijkende cijfers een tweede ronde afdwong. Het geknoei was echter te grof. Kostunica had met spinneduld de grote dictator gevangen. Waarom zou hij wéér een web weven? Dat was het moment dat 'Otpor' ('Verzet'), die in 1998 voor het eerst in het openbaar trad, met geheven vuisten de straat opging. 'Red Servië, hang je op!'

den heeft Kostunica Karadzic nooit geholpen. Ironisch kun je stellen dat Kostunica's grootste verdienste was zo min mogelijk te doen. De door hem in '92 opgerichte Democratische Partij van Servië bleef klein, werkte met niemand samen en had dus ook niets van doen met de ruzies en blunders in Belgrado. Op de valreep ontdekten de kiezers die weinig tot de verbeelding sprekende onbekende

stond op sommige spandoeken van jongeren te lezen. De oude nog door het communisme getekende generatie putte moed uit het lef van de jeugd. Kostunica had gewonnen! Een bonte stoet van uiteenlopende mensen en instituten begon dat feit te erkennen: Patriarch Pavle van de Servisch-Orthodoxe kerk, jarenlang steun van Milosevic, Sjesjelj – aangeklaagd en gezocht door Den Haag – mijnwerkers, burgers, politieagenten, Tanjug, Milosevic' spreekbuis... De een werd wakker uit de hypnose van propaganda, de ander probeerde zijn handen schoon te veegen aan de toekomst. Milosevic laatste vondst was de president van het Constitutioneel Gerechtshof de gehouden verkiezingen ongeldig te laten verklaren en na afloop van zijn ambtstermijn in mei 2001 nieuwe te organiseren. Het was of de dader zijn daad door de rechter liet seponeren om hem in de toekomst beter voorbereid over te doen. Geen wonder dat zelfs de sloomste burger dat niet meer pikte. Alleen, is die turbulent verlopen donderdag 5 oktober echt het begin van iets anders? Het was niet alleen Milosevic die de dictatuur in stand hield, maar een kring van criminelen en gewetenloze verklidders. En wat impliceert het nationalisme van Vojislav Kostunica?

Zijn vader, een vooraanstaand rechter bij het Opperste Gerechtshof werd vlak na de Tweede Wereldoorlog ontslagen, toen Tito's partizanen het voor het zeggen kregen. Dat wijst in de richting van Tsjetniksympathieën, die even nazistisch waren als het gedachtegoed van de Ustasji, de Kroatische nationalist. Opvallend is dat men in Kosovo Milosevic en Kostunica als twee druppels water beschouwt. Het 'eigen volk eerst' is iets dat beiden aankleeft. Eind september publiceerde Koha Ditore, een gezaghebbende Albanese krant, een foto van Kostunica met automatisch geweer temidden van Kosovo-Serviërs. Er rijzen twee vragen: Kan een nationalist op 56-jarige leeftijd nog een democraat worden? Of was Servië slechts door een nationalist, een overgangsfiguur, van de ondergang te redden?

Elks de Groen

HN 14 oktober 2000

Proces tegen commandanten Bosnisch kamp

DEN HAAG – Gisteren begon een nieuw proces bij het Joegoslavië-Tribunaal, tegen commandanten van een gevangenkamp bij het Bosnische Prijedor. Aanklagers willen aantonen dat de drie verdachten een volkerenmoord planden in Bosnië-Herzegowina.

Aanklager Dirk Reyneveld zette uitvoerig uiteen dat de drie beklaagden, de Bosnische Serviërs Dusko Sikirica, Dragan Kolundzija en Damir Dosen, meewerkten aan een georganiseerde campagne tegen etnische Kroaten en moslims. Reyneveld richtte zijn peilen vooral op Sikirica, de commandant van het kamp Keraterm. Sikirica zou een belangrijke schakel zijn geweest in een regionaal systeem van gevangenenkampen, waartoe ook de kampen in Omarska en Trnopolje behoorden. De andere twee beklaagden wordt vooral verweten dat ze zonder bezwaar meewerkten aan de etnische vervolgingen. Desondanks gaf Reyneveld al aan dat een aantal ex-gevangenen het als getuigen mogelijk zouden kunnen opnemen voor deze twee beklaagden.

De advocaat van Kolundzija nam gisteren de stelling van de aanklager onder vuur over een systematisch geplande zuivering van gebieden. Volgens de advocaat is het idee van een vooropgezet Servisch plan om door middel van terreur de omgeving van Prijedor etnisch te zuiveren, gebaseerd op een mythe.

Bloedbad in Racak

Naar aanleiding van twaalf publicaties over de zaak-Racak, Kosovo, vraag ik mij af waarom niemand zich lijkt te interesseren voor de vraag naar de identiteit van de aangetroffen doden. Wanneer de slachtoffers immers allen inwoners waren van Racak – hetgeen gesuggereerd wordt door de 'bloedbad-theorie' – kan het niet moeilijk zijn hen als zodanig te identificeren. Verwanten kunnen dan getuigen wanneer, hoe en door wie deze mannen uit hun huizen zijn weggevoerd. Wanneer het echter niet mogelijk is gebleken de slachtoffers te identificeren is dit op zijn minst raadslachtig. Zolang deze vraag onopgehelderd blijft, lijkt het mij voorbarig om de conclusie te trekken dat de Serviërs in Racak een bloedbad op burgers hebben aangericht en dat de kritiek op het NAVO-optreden hiermee ontzenuwd is.

L. H. HEMELRIJK, Amsterdam

'Ik droom niet van proces tegen een politiek leider'

Gesprek met Nederlandse rechter bij Joegoslavië-tribunaal

De Nederlandse jurist Alphons Orië is benoemd tot rechter van het Joegoslavië-tribunaal. Hij had van alle kandidaten de mooiste reclamefolder.

Door onze redacteuren CERRS BANNING en PERRA DE KONING DEN HAAG, 16 MAART. "Fons! Gefeliciteerd." Wat onhandig neemt mr. A.M.M. Orië op de trap van de Hoge Raad in Den Haag felicitatiezinnen in ontvangst. Op zijn werktafel liggen stapels dossiers, in blauwgrize zakken. Orië is net terug uit New York, gisteren werd bekend dat hij op 17 november rechter wordt bij het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, de eerste Nederlander in die functie.

Orië ziet er uitgerust uit. "Ik ben geen slaappillenman, maar in dit soort omstandigheden neem ik een kleinje." Buitenlandse Zaken, zegt hij, vroeg hem tussen Kerst en oud en nieuw of hij kandidaat-rechter wilde zijn voor Nederland. Natuurlijk wilde hij dat.

"Ik ben al dertig jaar bezig met internationale strafrecht, 90 procent van mijn publicaties gaat erover."

U heeft voor uzelf nog campagne moeten voeren bij de VN. Een fantasie cv is is niet voldoende. Je moet campagne voeren, als je het niet ondersteunt, maak je geen kans van slagen."

U maakt een reclame-folder voor Orië haalt uit zijn tas het voorblad van de folder. Zeven foto's van zichzelf. "Ik hoorde dat er flyers werden rondgedeeld."

Anderen hadden ook een folder? "Maar niet zo mooi als die van mij."

Wat vindt u van de kritiek van plantsoenverwanger aanklager bij het tribunaal Graham Blewitt dat de kandidaat-rechters over zo weinig ervaring beschikken? "Ik hoor dat hij dat voor een deel alweer heeft gemanceerd. Ik begrip zijn kritiek niet zo goed. Er zijn bij de kandidaten zeer ervaren rechters, ook ex-leden van horenden, mensten met bijzondere expertise."

U was vijf jaar geleden advocaat bij het tribunaal voor de Bosnische Servische verdachte Tadić. Waarom deed u dat? Niet voor het geld, volgens collega's. "Niet voor het geld, niet voor het prestige. De oprichting van het tribunaal was een historisch moment. Sinds Tokio en Neurenberg wisten er geen tribunaal meer geweest. Ik deed het vanuit mijn grote betrokkenheid voor het vak."

U zat vier jaar bij de Hoge Raad, nu wordt u rechter bij de VN. Een jagersdoorn? "Nee, dat is te veel gezegd. Anderen vonden het wel een logische stap voor mij. Ik heb er zelf niet naar gehungeld of gewist. Maar ik doe het ook niet als plicht voor het vaderland."

Wat verdient een VN-rechter? Orië aanzelt. "Precies weet ik het nog niet. U moet dat zelf maar uitzoeken. Aan de andere kant, ik zit er niet mee. Het is zo'n 160.000 dollar per jaar."

Belastingvrij. "Je raakt wel je afrekenposten kwijt. Maar denk niet dat ik op de penning ben. Anders had ik ook niet de overstap gemaakt van de advocatuur naar de Hoge Raad."

Twee hoofdverdachten. Ratko Mladic en Radovan Karadzic, zaden nu in Bosnië zijn. Verwacht u dat NAVO-militairen de twee mannen binnenkort komen brengen? "Ik weet er niets van, en alles wat ik erover zeg, is speculatie. De openbare aanklager. Del Pon-te, bepaald welke zaken er worden behandeld, vrij zijn de afwachting van de partij."

Is het Joegoslavië-tribunaal alleen succesvol als deze twee, en Slobodan Milosevic, worden berecht? "Het succes hangt af van de verwachtingen die je er van tevoren had en in welke rol je zit, of je slachtoffer bent of je bezighoudt met de technische uitwerking van het vak. Ik heb er geen specifieke opvatting over."

Is het prestigieus om recht te spreken in zaken tegen Mladic, Karadzic of Milosevic? "Vakinhoudelijk zijn alle zaken interessant. Voor een slachtoffer maakt het niet altijd uit of iemand politiek verantwoordelijk was dan wel niet. Wat mijzelf betreft: ik heb als advocaat behangen van honderden miljoen dollars verdedigd, en ik heb cassatiezaken gedaan van zwaartjers in de tram. Ik zal in mijn nieuwe functie niet zitten te dromen van een voormalige politieke leider."

Is deze functie een opstap naar een baan als rechter bij het permanente strafhof? "Zo plan ik mijn leven niet. Ik heb me ook niet tevoren afgevaardigd of het nu goed is of juist niet, met het oog op dat strafhof, om nu bij het tribunaal rechter te worden."

Westen pakt ex-Joegoslavië verkeerd aan

15-3-2007

Waar het Westen in voormalig Joegoslavië probeert bevolkingsgroepen een multi-etnische staat op te leggen, gaat het mis. De vorming van etnisch-homogene staten biedt een uitweg, vindt Raymond van den Boogaard.

De jongste vijandelijkheden in Macedonië en Zuid-Servië zijn, anders dan vertegenwoordigers van de ovse en de NAVO ons willen doen geloven, veel meer dan een oprisping van 'extreme Albanen'. In werkelijkheid ziet het Westen zich geconfronteerd met het failliet van zijn politiek ten aanzien van het voormalige Joegoslavië.

Die was er steeds op gericht dat de betrekkelijk arbitraire grenzen tussen de deelrepublieken van de federale republiek Joegoslavië behouden moesten blijven, terwijl daarbinnen civiele vrede moest heersen en verschillende etnische groepen vreedzaam moesten samenleven.

Voor de alternatieve basisoptie – het opdelen van het voormalige Joegoslavië in min of meer etnisch-homogene eenheden – heeft in het Westen nooit politieke steun bestaan, zoals de Nederlandse diplomaat Peter van Walsum, voorstander van zo'n opdeling, onlangs nog in zijn boek *Verder met Nederland* heeft gememoreerd.

Toch is er, in het licht van de uitzichtloze militaire spanningen van het Westen in Bosnië-Herzegovina en Kosovo, én het vooruitzicht van een nieuwe, alleszins denkbare bloedige ronde van de Joegoslavische burgeroorlog in de omgeving van Kosovo, alle redenen om het bestaande beleid eens grondig tegen het licht te houden.

Sinds de Macedonische onafhankelijkheid in 1991 heeft de houding van de internationale gemeenschap inderdaad bijgedragen aan het behouden van de interne rust in deze armste der ex-Joegoslavische republieken. Enerzijds door zware diplomatieke en economische druk om de leiders van de Macedoniërs en de Albanen – die maken ten minste dertig procent van de bevolking uit – tot sa-

ILLUSTRATIE: WOLFGANG AMMER

menwerking en een politiek vergelijk te brengen, anderzijds door de aanwezigheid van een bescheiden contingent VN-troepen.

Het is echter zeker dat de huidige Macedonische staat de test van een Albanese guerrilla-opstand niet zal kunnen doorstaan. De situatie in Macedonië lijkt in dit opzicht angstig veel op die in Bosnië-Herzegovina in 1992, waar het Westen tegen beter weten in een wettige regering in Sarajevo wilde erkennen, die geen enkele feitelijke macht had over grote delen van haar territorium – met de bekende gevolgen.

Het heeft weinig zin om – zoals Daan Everts van de ovse (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) in Kosovo de-

zer dagen doet – de continuïteit van de gewapende strijd van de uCK (Kosovo Bevrijdingsleger) te ontkennen of als extremistische restanten af te doen, die door de grote meerderheid van de bevolking niet worden gesteund. De gehele geschiedenis van de Joegoslavische burgeroorlog is er één van betrekkelijk kleine militair-politieke groeperingen, die de eigen etnische groep als het ware in gijzeling nemen en mede daardoor op aanzienlijke steun kunnen rekenen.

Over de ambities van de Albanese guerrilla kun je alleen maar heel somber zijn. De Kosovaarse schrijver en politicus Rexhep Qosja bijvoorbeeld, maakt er in zijn boek *La question albanaise* uit 1995 geen geheim van dat het 'na-

tuurlijke Albanië' zich, behalve tot Kosovo, uitstrekt tot delen van Zuid-Servië (waar thans ook gevochten wordt), het Westen van Macedonië en delen van Montenegro en Noord-Griekenland.

De spanningen van het Westen om eerder soortgelijke ontwikkelingen in het voormalig Joegoslavië op te lossen, hebben tot weinig verheffende resultaten geleid. In Kroatië werd de civiele vrede hersteld doordat het leger van de Kroatische nationalist, met steun van het Westen, in 1994 het verzet mocht oprollen in de Servische gebieden die gewapend verzet boden tegen de nieuwe Kroatische staat.

In het voorbijgaan werden daarbij honderdduizenden Serviërs

verdreven, vermoedelijk de grootste etnische zuivering tot nu toe in voormalig Joegoslavië. Het Westen heeft in Kroatië dus ingestemd met een etnische zuivering de facto, die overigens gunstige effecten heeft gehad. Kroatië is mede door de etnische zuivering in grote lijnen een democratische en functionerende staat geworden. Hetzelfde geldt voor Servië, nadat deze republiek verlost was van de hypotheek van Kosovo.

Waar het Westen evenwel probeert op een grondgebied de multi-etnische staat op te leggen, gaat het volledig mis – ondanks enorme bedragen aan economische hulp en omvangrijke Westerse militaire aanwezigheid zonder einde. Jaren van Westers protectoraat over

Bosnië-Herzegovina hebben de vestiging van een functionerende eenheidsstaat in dit in Servische, Kroatische en moslim-gebieden opgedeelde land geen stap dichterbij gebracht. De door het Westen nagestreefde eenheid is een kostbare fictie.

Eenzelfde beeld biedt Kosovo. Er is geen sprake van dat Albanen en Serviërs daar in een afzienbare toekomst nog samen kunnen leven en besturen, zoals de ovse vroom blijft verkondigen. Ook hier is de staatkundige situatie die het Westen nastreeft – reïntegratie van Kosovo in Klein-Joegoslavië – een fictie. Wie heeft er ooit gehoord van een nationalistische guerrilla die, eenmaal met hulp van de NAVO tot de overwinning geraakt, enthousiast de etnisch-staatkundige eenheid opgeeft?

Gaat het Westen straks, wanneer de bloedige strijd Macedonië en andere gebieden maanden of jaren in zijn greep heeft, daar ook met militaire middelen niet-levensvatbare protectoraten vestigen? Of leren we iets uit de ervaringen tot nu toe?

Geef het noorden van Kosovo, waar geen Albanen woont, terug aan Servië en maak van de rest een Albanese staat, eventueel aangevuld met delen Servië en Macedonië. Geef de Servische en Kroatische delen van Bosnië-Herzegovina formeel de mogelijkheid zich bij Servië en Kroatië aan te sluiten. Op die manier ontstaan tenminste staten die een zekere interne coherentie bezitten, en kan een stabiele vrede ontstaan die al het andere mogelijk maakt: economische wederopbouw, respect voor internationale normen op het gebied van respect voor minderheden.

Betekent dat voor het Westen niet enorm gezichtsverlies? Zeker. Maar dat gezichtsverlies hebben we dan gemeen met al die verschillende nationalist die in tien jaar Joegoslavische burgeroorlog hun ambities slechts ten dele, of helemaal niet gerealiseerd zagen. Om over al die gevluchte, gedode en verminkte mensen nog maar te zwijgen.

Raymond van den Boogaard is redacteur van NRC Handelsblad. Hij was van 1991 tot 1994 voor deze krant verslaggever in voormalig Joegoslavië.

Groot-Albanese gedachte is rijp voor schroothoop

J.H. Sampiemon

De Britse schrijver Rebecca West noteerde in haar reisboek *Black Lamb and Grey Falcon* (1940) dat iedere etnische groep op de Balkan op een eigen fief in Europa kon rekenen. Zelf was zij geboeid geraakt door het multi-etnische Joegoslavië en vooral door het Servische aandeel daarin. Niet alleen hadden de Serviërs zich op eigen kracht vrijgemaakt van de eeuwenoude Ottomaanse overheersing, het Britse empire had zij aan zij met hen gestreden tegen de Habsburgse wrakrocht na de moord op de Oostenrijkse kroonprins in Sarajevo. In haar 'gevolg' bevond zich dan ook maar een jonge Kroaat die zich bekleedde over de Servische suprematie in de nieuwe staat, een oudere Kroatische veechter van het pan-Slavisme die in Joegoslavië de verwezenlijking van zijn dromen wensde te zien. Een paar jaar na de toernee van

Aan een nieuwe fanclub bestaat geen behoefte

West werd de Balkan opnieuw bezocht door oorlog. Dijnmaal kozen de geallieerden voor de partizanen Tito, die vervolgens in Joegoslavië een eigenzinnige communistische staat op federale grondslag vestigde. Zelfs de Albanen, die na 1918 slechts mondjesmaat hadden geprofiteerd van de ineenstorting van de eeuwenoude imperia, bejaacht Tito met een eigen autonome provincie: Kosovo. Dat hij daarmee historische Servische gevoeligheden kwetste, derde de Kroaat Tito nauwelijks. Later zou Milošević aan de Kosovaarse autonomie een einde maken, wat verzoeken tot hereniging van de Albanen verziet en uiteindelijk tot gewapende rebelle en de interventie van de NAVO.

Nog begin jaren negentig hebben de verschillende fanclubs een eigen plaatsvervangend en onbloedig oorlogje uitgevoerd over de vraag wie en wat verantwoordelijk was voor het uiteenvallen van Joegoslavië. Het Duitse drijven naar Europese erkenning van een soeverein Kroatië werd buiten de Bondsrepubliek als in een reflex herleid tot historische banden tussen Kroaten en Duitsers. Van de westerstaat vielen Britten en Fransen terug op hun uit de Eerste Wereldoorlog overgeleverde sym-pathie voor het lot van de Serviërs. De Serviërs hebben het wel heel bont moeten maken om uiteindelijk de Europeanen op één hoop gedreven te krijgen. Als karakters voor werke hun schandelijke behandeling van de Albanen, een ver-geten entiteit op de etnisch rijk geschatte Balkan. Niet het deersnijkende lot van Kroaten, Bosniërs en Kroatische Serviërs,

in die volgorde, bracht de NAVO in beweging, maar de Servische overval op Kosovo en de gedwongen exodus van de Albanese meerderheid naar Macedonië en Albanië. Historische banden speelden geen rol, want die waren er nauwelijks. De directe confrontatie van het publiek via de beeldbuis met de Albanese ellende en angst voor massaal's vluchtelingen bespanden het Atlantische besluit tot ingrijpen. Opnieuw verschuift de sympathie en opnieuw verschilt dit met te maken met actuele ontwikkelingen, dan met historische reflexen.

Servië en rest-Joegoslavië zijn na de verkiezingsnederlaag van Milošević bezig zich rap om te vormen tot functionerende democratieën. Bovendien reageert het nieuwe bewind in Belgrado met gewaardeerde terughoudendheid op Kosovaars-Albanese strijdgreep die in het Servische grensgebied amok maken. Aan de andere kant van het Joegoslavische spectrum hebben de Albanen Europese goedwill verloren met hun niet aflatende wraknemingen op Servische en andere minderheden in Kosovo. Daar is nu de guerrillastrijd in Servië en Macedonië bijgekomen. De indruk dat subversieve groepen Albanese Kosovaren met geweldadige middelen sleutelen aan een etnisch gezuid-groet-Kosovo wint met de dag aan geloofwaardigheid.

In hoeverre de dreistheid van de Kosovaarse rebellen mede een uitvloeisel is van eerdere aankondigingen van de nieuwe Amerikaanse regering om haar militaire aanwezigheid in Joegoslavië op termijn te beëindigen, is onduidelijk. Maar het zou niet de eerste keer zijn dat welafslachtheid en vaagheid aan Westerse kant op de Balkan kwaadwilligen stimuleren om er nog een schep bovenop te doen. De zwakke en inconsequente pogingen vrede te stichten in Kroatië en Bosnië door etnische zuivering niet alleen toe te laten, maar ook te accepteren, leidden rechtstreeks tot de tragedie van Srebrenica. In felle gelid steeds weer het recht van de sterkste: in Kroatië, in Bosnië en in Kosovo. Dat steeds weer een andere groep de sterkste is, doet daar niets aan af.

Wijken voor de potentieel sterke van dit moment, de Albanese rebelle, zou de betrouwenheid van de internationale gemeenschap bij de Balkan sinds het begin van de oorlogen in voormalig Joegoslavië met terugwerkende kracht tot een farce maken. In Kroatië en Bosnië is de status quo post geaccepteerd. In Kroatië is aan de eeuwenoude Servische volksplanting rigoreus een einde gemaakt. In Bosnië staan drie etnische entiteiten als bevoorren tegenover elkaar. Iedere stam-religieus en cultureel veelkleurige gemeenschap de permafrost in de onderlinge relaties te doorbreken is met de in Dayton berikte vrede bij voorbaat weggenomen. Wie meent dat de etnische scheiding op de Balkan natuurlijk is, gaat voorbij aan de historische werkelijkheid waarin lokale meerderheden in groter verband toch weer minderheden waren.

In Kosovo staat meer op het spel dan in Kroatië en Bosnië. Het nachtschervenrecht in Zuid-oost-Europa was daar niet in het geding. Maar de gevolgen van een uiteenvallen van Macedonië beperken zich niet tot het voormalige Joegoslavië. Een dergelijke implosie rakt buurlanden als Griekenland en Bulgarije en als internationale grenzen toch niet meer worden gerespecteerd, dreigen verdergaande verschuivingen. Het klinkt vertedelijk: geef oer aan de wens van etnische entiteiten om er een eigen staat op na te houden, gezutverd van vreedzame smetten. Maar aangezien dat dan nog honderdduizenden meer huis en haard zullen moeten verlaten, een verder versplinterde Balkan zal geen vrede kennen. Na de groot-Servische gedachte is de groot-Albanese rijp voor de schroothoop. Aan een nieuwe fanclub is geen behoefte.

Extra Navo-troepen Kosovo

Russische president Poetin pleit voor militaire interventie

20-3-2001

BRUSSEL - De Navo heeft aangekondigd extra troepen naar Kosovo te sturen om het conflict in Macedonië in te dammen. De Russische president Poetin pleitte voor militaire interventie als het conflict verder escaleert. Het grondoffensief rond de stad Tetovo, dat het Macedonische leger had aangekondigd, bleef gisteren uit.

gesprek met de Macedonische minister van buitenlandse zaken, Srgan Kerim.

De Macedonische regering heeft de Navo de afgelopen dagen herhaaldelijk gevraagd meer te doen om te voorkomen dat de rebellen in het noordwesten van het land wapens en mankracht aanvoeren vanuit Kosovo. De Macedonische premier Georgievski beschuldigde de Verenigde Staten en Duitsland ervan dat zij de identiteit kennen van de rebellenleiders, maar hen met rust laten.

Voor de zesde achtereenvolgende dag beschoten Macedonische troepen gisteren de heuvels waar op etnisch-Albanese rebellen ver-

schanst zitten. Volgens waarnemers ter plaatse verlieten de regeringstroepen hun stellingen niet, al hadden woordvoerders van de strijdkrachten een offensief aangekondigd voor de nacht van zondag op maandag. In plaats daarvan versterkte het leger zijn aanwezigheid in de stad met vier tanks van Sovjet-makelij.

Hoewel het conflict in Macedonië pas sinds een paar dagen enige omvang heeft, produceert het al een vluchtelingenstroom. Volgens mensenrechtenorganisaties vluchten duizenden Macedoniërs naar Albanië en Kosovo. Volgens de Bulgaarse autoriteiten trekken meer Macedoniërs via Bulgarije

naar Turkije dan voorheen - een migratiestroom die de afgelopen jaren al omvangrijk was - en ook Griekenland meldt een toename van het aantal immigranten uit de buurstaat.

In Moskou maakten regeringswoordvoerders gisteren de inhoud bekend van een brief van de Russische president Vladimir Poetin aan diens Joegoslavische ambtgenoot Vojislav Kostunica. Poetin schrijft dat wanneer politieke actie niets uitricht tegen het geweld in Macedonië, 'militaire acties door de internationale gemeenschap' nodig zijn om te voorkomen dat het conflict zich over de hele Balkan verspreid.

Behalve om Macedonië, is Rusland bezorgd om de situatie in Zuid-Servië. Vorige week stond de Navo toe dat Joegoslavische troepen een deel van de bufferzone innamen die tussen Zuid-Servië en Kosovo loopt. Etnisch-Albanese rebellen die in de bufferzone actief zijn, gingen akkoord met een bestand.

Maar volgens een Servisch perscentrum namen etnisch-Albanese strijders in het weekeinde opnieuw een post van het Joegoslavische leger onder vuur. Vrijdag viel aan de zijde van de de rebellen een dode bij soortgelijke schermutselingen met de Joegoslavische troepen.

Van Aartsen vindt reactie Kfor traag

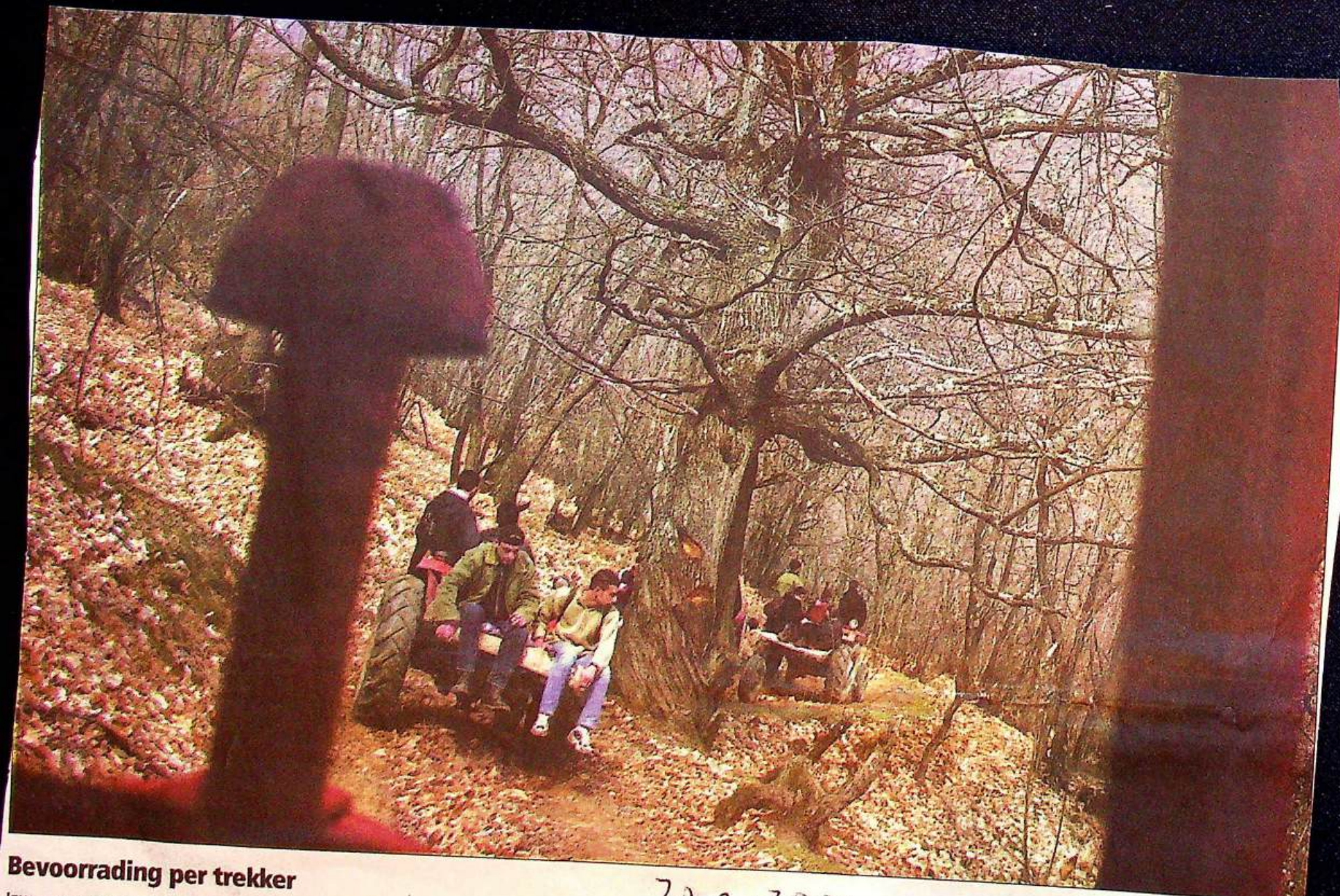
Van onze correspondent
BRUSSEL - In Brussel hebben Europese ministers gisteren overlegd met vertegenwoordigers van de Navo, OVSE en de Macedonische regering in een poging een oplossing te vinden voor het geweld in Macedonië. Minister van buitenlandse zaken Van Aartsen uitte kritiek op de trage reactie van vredesmacht in Kosovo, Kfor.

Vertegenwoordigers van de Europese Unie, Navo en de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) hebben gisteren in Brussel de situatie op de Balkan besproken. Minister van buitenlandse zaken Van Aartsen vindt dat Kfor, de internationale vredesmacht in Kosovo, alerter had mogen zijn. „Kfor had beter kunnen reageren door sneller de grens af te grendelen”, aldus Van Aartsen. De minister zegt ervan overtuigd te zijn dat de vredesmacht de zaak nu redelijk onder controle heeft.

Volgens Van Aartsen moet de internationale gemeenschap de Albanese splintergroepen duidelijk maken dat er voor hen niets te bereiken is. Onderhandelen is uit den boze, vindt Van Aartsen.

Een hoge EU-delegatie reist donderdag naar Skopje om haar steun te betuigen aan de regering van Macedonië. De ministers van buitenlandse zaken van Zweden en België gaan daarna naar Kosovo. „Het is belangrijk dat ook de gematigde Albanese leider Rugova afstand neemt van de extremisten”, beklemtoonde Van Aartsen, die verder steun wil van Albanië voor het beleid van de EU.

De Macedonische minister van buitenlandse zaken Kerim was namens de Macedonische regering aanwezig in Brussel. Gisteravond vloog hij terug naar Skopje in het gezelschap van de Europese hoge vertegenwoordiger Solana. Kerim ontkende dat zijn regering wil dat Navo-troepen de strijd gaan voeren in Macedonië. „We moeten dit zelf oplossen”, aldus Kerim.

Bevoorrading per trekker

Inwoners van dorpen rond de Macedonische stad Tetovo brengen proviand en munitie naar etnisch-Albanese rebellen die strijden met het regeringsleger. De rebellen hebben zich ingegraven op heuvels rond Tetovo. Het leger beschiet hen met zwaar geschut vanuit de stad, maar trekt niet op om de heuvels te bezetten. MEER NIEUWS OP PAGINA 5

20-3-2001

Duitse tanks naar Macedonië

TETOVO, 17 MAART. Duitsland brengt Leopard tanks uit Kosovo over naar de Macedonische stad Tetovo, waar Albanese extremisten gisteren een kazerne onder vuur namen waarin duizend Duitse KFOR-militairen zijn gelegerd. De Duitse minister van Defensie, Scharping, zei gisteren: „Wij laten ons door niemand bij de neus nemen, ook niet door Albanese terroristen.”

• Pagina 4

FOTO EPA

De beeldhouwstijl van de vijftien eeuwen oude boeddha's van Bamnayan, afgelopen week door de Taliban vernield, verraad Grieks-Romeinse en Indiase invloeden.

De grote boeddha wordt opgeblazen foto CNN

16-3-2001 Erfpouin

door Tjalling Halbertsma

Foto's die de Amerikaanse nieuwszender CNN dinsdag op zijn website publiceerde bevestigden wat al geveerd werd afgelopen week: 's Werelds grootste boeddha-beelden in Afghanistan zijn door het fundamenteistische islamitische Taliban-bevind vernield. Er resten slechts brokstukken van de twee vijftien eeuwen oude beelden, die 55 en 36 meter hoog waren.

Wereldwijde protesten, zelfs van islamitische landen zoals Egypte, mochten niet baten. „Wij willen de geschiedenis ingaan als vernietigers van afgoden, niet als verkopers van afgoden,“ heeft Taliban-leider Mohammed Omar een grote verzameling Afghanen in een gebed voorgedragen, aldus CNN.

De Taliban is al langer bezig 'onislamitisch erfgoed' in het land te vernietigen. Het is een proces dat gaande is sinds de Russen zich in 1989 terugtrokken uit Afghanistan, en de Taliban meer en meer macht kregen in het land. Vanaf 1992 is ondermeer het hoofdstedelijk museum in Kaboel gezuiverd van on-islamitisch erfgoed. Al eerder, in 1997 en 1999 dreigden de moslimleiders de twee staande boeddha-beelden uit de vijfde eeuw, die in een rotswand stonden bij de stad Bamnayan, te vernietigen.

De boeddha's van Bamnayan hebben het rigide Afghaanse moslimfundamentalisme niet overleefd. En dat terwijl hun oorsprong getuigt van een verlicht denken uit de tijd dat de Afghaanse regio nog een smeltkroes was van ontmoetingen tussen verschillende religies, denkers en kunststromingen.

De stad Bamnayan werd in centraal Afghanistan gesticht langs een handelsroute die de stad verbond met de rivier de Oxus en steden als Taxila en Kandahar, de laatste vermeld naar Alexander, de laatste die in de derde eeuw v. Chr. zijn legers tot in Centraal Azië bracht. De naam Alexander werd verbasterd tot Kandahar, en de stad is nog altijd een van de belangrijkste steden in Afghanistan.

In Bamnayan ontwikkelde zich binnen het Kushan rijk vanaf het begin van de westerse jaartelling een oorspronkelijk boeddhisme en een cul-

tuur die zich Gupta-Indiase maar ook Grieks-Romeinse invloeden eigen wist te maken.

Manes, grondlegger van het Manicheïsme, vestigde zich in de derde eeuw in Bamnayan, waar hij zijn volgelingen onderwees in een dualistisch geloof dat later moeiteloos en haast vanzelfsprekend christelijk en boeddhistisch gedachtegoed verenigde. Zijn passie voor de schilderkunst moet aan de bloei van de fresco's die in Bamnayan vooralsnog bewaard zijn gebleven, hebben bijgedragen.

Voetzolen

Alexanders legers droegen een Griekse beeldhouwkunst met zich mee die uiteindelijk Boeddha letterlijk zou belichamen. Voor de komst van de Griekse legers in Gandara, waarvan het westelijke gedeelte in het huidige Afghanistan ligt, werd Boeddha alleen in symbolen en door zijn attributen uitgedrukt. De boeddha kreeg vorm in het truitcrtoze paard waarmee hij als prins Gautama het paleis uitvluchtte of in de adrdruk van zijn voetzolen die in de rots bleven staan nadat hij verlicht werd. Na de komst van de Grieken in Centraal Azië wordt de boeddha afgebeeld in een menselijk of goddelijk - lichaam, waar de Taliban nu zo'n aanstoot aan neemt. Die afkeer is mede gebaseerd op het ook in de Bijbel opgenomen oudtestamentische verbod om beelden te maken.

De eerste boeddha-beelden in Gandara lijken dan ook rechtstreeks uit Grieks Macedonit te komen. De realistische gelaatsuitdrukkingen, kleeding en houding zijn een versmelting van Indiase, Griekse en uiteindelijk Romeinse iconografie, die later Hellenistisch zal worden genoemd.

De ronde zonnescijfel rond het ge-laat van Boeddha is volgens Engelse kunsthistorici, die vanaf het begin van de eeuw de regio bezochten, ontleend aan de stralentrans van de Griekse God Apollo.

Maar de klassieke iconografie komt in de eerste plaats tot uitdrukking in de kleidij van de Boeddha die nu een toga draagt. Zoals door de eeuwen heen de Romeinen toga's van zijde prefereerden, die via Centraal-Aziatische handelsroutes uiteindelijk Rome bereikten, brachten diezelfde wegen het gewaad terug naar de Centraal-Aziatische Boeddha, die vervol-

Voor de vernieling: het 53-meter hoge staande boeddha-beeld foto Reuters

gens in eenzeldde toga werd afgebeeld.

Hoewel het centrum van Gandara zich ten oosten van Bamnayan bevindt, zijn de Hellenistische en Indiase invloeden tot in de achttiende eeuw in Afghanistan te vinden, vooral in de medaanse veroveringen deze wonderebaarlijke samentelling van iconografie vervangen.

De boeddha-beelden in de vallei van Bamnayan zijn tot die tijd een centrum van pelgrimage en gebed en in zekere zin zijn zij dat nog, na de verontwaardiging en het gebed van

diend kunnen worden en waar een strijder van de Taliban zijn directe toegang tot de hemel aan ontleendt.

Rond de beelden werden in de rotswand tientallen kleinere cellen uitgehakt, waar monniken zich in terug konden trekken en waarin, vijftien eeuwen later, Afghaanse families een onderkomen zoeken.

De cellen werden door de Boeddhistische monniken rijkelijk met fresco's en miniaturen van Bodhisattva's versiert die, in tegenstelling tot Gandara, in Bamnayan's droge klimaat bewaard zijn gebleven. In de loop der

Bamnayan Was een centrum van pelgrimage en gebed

Boeddhisten in landen als Sri Lanka en Thailand die op de aankondigingen van de Taliban volgden.

Koperen maskers

Oorspronkelijk moeten de beelden koperen maskers hebben gedragen en lokale legenden verhalen van het vorig wekeinde stond een van de gezichtloze beelden zwaar beschadigd in de geperforeerde rotswand, vernield door wapens die moeiteloos be-

eeuwen werden ondermeer Perzische invloeden aan de fresco's toegevoegd, die een samenvoeging van oosterse en westerse werelden in zich dragen.

De Boeddha's zelf staan als een baraken in de vallei waarin zij, omringd door wandschilderingen en gedetailleerd beeldhouwwerk, van kilometers ver te zien zijn. Het is treffend en onontkoombaar dat de grootste van de twee Boeddha's van Bamnayan in 'L'ocenterr', als Meester van de Wereld, wordt uitgebeeld, in een formaat en

pose die de weelde en belofes van het Hinayana boeddhisme moet bevestigen.

De houding van de beelden breekt met de traditionele mediatieve en bescheiden pose zoals de Boeddha in India of meer oostelijk gelegen gebieden wordt vorm gegeven. Ook zat de Boeddha in Bamnayan niet in een teruggetrokken lotus houding, maar stond hij kolossaal in een houding waarbij een van de armen werd uitgestrekt.

Het is deze pose die de geestesgesteldheid van de mensen in het Kushan rijk van twee duizend jaar geleden uitdrukt, en die de Taliban niet is ontgaan. Een pose die ontleend werd aan de Griekse soldaten en Indiase pelgrims die millennia geleden door Centraal Azië trokken en een verschijning die de Boeddha's van Afghanistan vijftien eeuwen later noodlottig werd.

Tjalling Halbertsma is bestuurslid van het Living Heritage Centre in Mongolië en The International Da Qin Project in China en schrijft regelmatig over raakvlakken tussen Azië en Europa voor de South China Morning Post in Hong Kong.
tjalling@iconrec.mvmt.co.uk

Niet de persoon zelf is in het ge-
ding. De persoon oogt hoe dan ook
sympathiek. Twee handen die on-
danks hun aanzien van noeste ko-
lenschoppen de nodige muzikaliteit
bezitten. Genoeg in ieder geval om
enkele samenhangende noten uit
een koperen slang te persen. Hoe-
wel we sinds Clinton weten dat we
best op de pianist mogen schieten,
maar ons te allen tijde voor de saxo-
fonist moeten hoeden. Zijn lach is
ook aanstekelijk. Wanneer die twee
kaken als de grijpers van een werk-
tuig zich van elkaar verwijderen om
een tornado van decibels te laten
golven, kan ik moeilijk een glim-
lach onderdrukken. Het gaat niet
om de mens, maar om de politicus
Hans Dijkstra. Een exemplaar van
het kwalijkste soort. Zonder histo-
risch besef en intellectuele integri-
teit.

Over dat eerste. In 1999 lanceerde
Dijkstra het idee om 23 000 Bosni-
sche vluchtelingen, ook degenen
die de officiële A-status hadden ver-
worven, binnen enkele maanden te-
rug naar Bosnië te sturen. Geen se-
conde gehinderd door wat reminis-
centies aan het Nederlandse aan-
deel in het drama van Srebrenica.
Na een paar dagen slijkt de saxofo-
nist zijn valse noten in.

Over dat tweede. Niemand ontzegt
de VVD-leider het recht om bezuini-
gingsplannetjes, waarover ook, als
proefballonnen op te laten. Als Dijk-
stal vindt dat het aantal asielzoe-
kers te snel stijgt en dat de uitgaven
hieromtrent beperkt moeten wor-
den, lijkt dit geen onredelijke ge-
dachte. Maar Hans Dijkstra verbindt
het gebrek aan middelen in het on-
derwijs rechtstreeks aan de kostba-
re opvang van asielzoekers. Letter-
lijk zegt hij dat door deze opvang
van buitenlanders, Nederlandse le-
raren niet adequaat kunnen worden
betaald. Dit is niet alleen een droe-
ve leugen - ik herhaal: Dijkstra liegt
alle azc's aan elkaar om de kritiek
op zijn Zalmnorm te doven - maar
ook een gevaarlijk aanzet tot raciale
tegenstellingen. Dijkstra zendt hier-
mee een signaal naar de samenle-
ving dat tot verdeeldheid en onder-
ling argwaan leidt en de al bestaan-
de etnische spanningen verhoogt.
Achter zijn saxofoon schuilt de
brandstichter. Zijn liberale bood-
schap luidt: ouders en leerkrachten,
de middelen die u zo node moet
missen worden momenteel door
asielzoekers gretig verslonden. De
politicus Dijkstra is te kwader trouw
en bezit geen intellectuele en staats-
kundige integriteit. Hij behoort tot
een soort dat voor steeds meer on-
rust zorgt. Dat van de beschaafde en
minder beschaafde ophitsers van
wie ik om dit stuk niet te ontsieren
geen namen wens te geven.

Macedonië staat ten onrechte alleen voor crisis

20-3-2004

De Navo stelt aarzelend versterking van de grens tussen Kosovo en Macedonië in het vooruitzicht. Hopelijk komt deze steun nog op tijd. Want door de oplopende etnische spanningen tussen Albanen en Macedoniërs begint de tijd wel heel erg te dringen in West-Macedonië.

Balkan

Albert van Hal en Wilco de Jonge

Het voortduren van de gevechten rond de West-Macedonische stad Tetovo is zeer zorgwekkend. Eerst leken alleen Kosovaarse Albanen hun strijd in de Servische Presovo-vallei uit te breiden naar enkele kleine dorpjes in Noord-Macedonië.

Nu heeft het geweld zich echter verplaatst naar het hart van het door Albanen gedomineerde deel van Macedonië. Er bestaan sterke aanwijzingen dat para-militaire eenheden uit Kosovo richting Macedonië zijn vertrokken. Leaders van het voormalige UCK in Kosovo vertellen dat de gevechten in Macedonië zijn geïmporteerd en in Macedonië wordt hetzelfde gezegd. Er is dus

geen sprake van een burgeroorlog, maar van een 'invasie'.

De Albanese bevolking in Macedonië heeft een zekere sympathie voor de 'rebellen' omdat het toch ook Albanen zijn en men dus op zijn patriotisme wordt aangesproken, maar er is ook angst dat het averechts zal uitwerken en dat men uiteindelijk zelf de rekening zal moeten betalen. Van massale steun voor de rebellen is echter nog geen sprake. In Kosovo is veel meer sympathie voor de rebellen. Hun strijd tegen de Macedonische heersers wordt gelijkgesteld met de eigen strijd tegen de Servische overheersing.

Onder de bevolking van Kosovo vertelt men elkaar optimistische verhalen in de verwachting dat het Westen, en met name de Verenigde Staten, de strijd van de rebellen in Macedonië in het geheim, en straks wellicht meer openlijk, steunt.

Deze waan wordt mede gevoed door de wijze waarop de internationale troepen van Kfor in Kosovo tot nu toe op het geweld hebben gereageerd. Kfor heeft niet kunnen verhinderen dat Albanese strijders de grens met Kosovo en Servië zijn overgestoken en veel militair materieel hebben meegenomen. Vervolgens slagen de rebellen erin om in Macedonië posities te veroveren en laat het westen met het argument dat dit niet binnen het mandaat past, de zaak door de Macedonische politie en leger zelf opknappen.

Het leger en de politie in Macedonië bestaan echter voor 90 procent uit etnisch Macedoniërs.

Optreden van leger en politie leidt dus onvermijdelijk tot meer steun van de bevolking voor de Albanese rebellen tegen de Macedonische veiligheidsdiensten omdat de laatste als vijand worden gezien.

De internationale gemeenschap in de Balkan reageert opnieuw te traag en te formalistisch en neemt het eerste beginsel van conflictpreventie dat je in het vroegst mogelijke stadium de brandhaard moet blussen, niet in acht.

De ironie van de situatie is dat er lang voordat Kfor in Kosovo kwam al een VN-vredesmacht in Macedonië was gestationeerd, die juist tot doel had om het overslaan van het conflict op de Balkan naar de Macedonië te helpen voorkomen.

De Duitse Kfor-roepen in Tetovo zijn onder andere van die VN-vredesmacht 'overgebleven'. Door weinig handig politiek optreden van de Macedonische regering (men erkende Taiwan, zodat China verlenging van het mandaat van de Vredesmacht in de Veiligheidsraad blokkeerde) is deze vredesmissie enkele jaren geleden beëindigd.

Veel zorgen had de internationale gemeenschap daar destijds niet over omdat voor de operaties in Kosovo uitgebreide militaire bases in Macedonië nodig waren. De internationale gemeenschap bleef dus. Nu zien we ech-

ter dat de aanwezige internationale militairen niet worden ingezet, terwijl zich exact de situatie voordoet waarvoor men al die jaren bang is geweest.

Officieel heet het dat er geen verzoek ligt van de Macedonische autoriteiten aan de internationale gemeenschap om het land met een vredesmacht te hulp te komen. Premier Georgievski heeft echter de Navo wel sterk bekritiseerd vanwege het lakse optreden aan de grens met Kosovo.

De internationale gemeenschap heeft de afgelopen jaren miljarden geïnvesteerd in het overeind houden van de multi-etnische samenleving in Macedonië. Veel van die hulp is niet terechtgekomen in het door Albanen bevolkte Westen van Macedonië, maar in de hoofdstad Skopje. Maar de Albanen kunnen ook hun zegeningen tellen: men heeft nu de mogelijkheid voor onderwijs in de eigen taal, West-Macedonië ontwikkelt zich economisch sneller dan de overige delen van het land en men mag in het officiële verkeer de Albanese taal en nationale symbolen in ruime mate gebruiken. Er blijft natuurlijk altijd meer te wensen en de rebellen spelen op dat soort gevoelens in.

West-Macedonië is een spanningsbron gebleven, waarin de twee voornaamste bevolkingsgroepen langs elkaar heenleven in hun eigen woonwijken, scholen, politieke partijen en cafés. Maar er zijn ook nieuwe initiatie-

ven gekomen om die situatie te doorbreken.

Het mede door het IKV geïnitieerde Inter-ethnic Programme Gostivar (IPG) probeert door concrete activiteiten die in het belang van alle etnische groepen zijn, de verhoudingen tussen deze etnische groepen te verbeteren. Deze stad, waar 55 procent Albanen en 30 procent Macedoniërs wonen, ligt maar 20 kilometer van de gevechten in Tetovo. Nu is het nog ogenschijnlijk rustig. Het IPG organiseerde vorige week nog een receptie voor de burgers van Gostivar. Alle nationaliteiten waren bij elkaar en vierden gezamenlijk feest.

Ook nu nog in deze crisis probeert men de samenwerking tussen Albanen en Macedoniërs overeind te houden. Deze initiatieven, spaarzaam als ze zijn, zijn echter niet lang bestand tegen een verdere escalatie van de spanningen.

Stabilisatie van de verhoudingen kan alleen bereikt worden door adequaat optreden van de internationale gemeenschap, waarmee voorkomen wordt dat het jarenlang moeizaam opbouwen van vertrouwen tussen beide gemeenschappen teniet wordt gedaan door een kleine groep 'bevrijdings'-strijders uit het buurland Kosovo.

Albert van Hal is uitgezonden door het IKV en werkt voor IPG in Gostivar; Wilco de Jonge is zakelijk directeur van het IKV en projectleider Macedonië.

poe . eraac ka inet Weer strijd in noordwesten Macedonië

2001

Door onze correspondent YAËL VINCKX

TETOVO, 16 MAART. In het Macedonische Tetovo zijn gisteren opnieuw gevechten uitgebroken tussen het leger en Albanese rebellen. Vandaag kwam het Macedonische parlement bijeen in spoedberaad om over de crisis te praten.

De Macedonische regering kondigde gisteren aan vergaande maatregelen te willen nemen. De regering denkt aan het uitroepen van de noodtoestand, algehele mobilisatie en het instellen van een avondklok. Tijdens het sluiten van deze krant was het overleg in het parlement nog bezig.

Gisteren beschoten Macedonische speciale troepen en Albanese rebellen elkaar voor de tweede dag op een heuvel, net buiten de stad Tetovo. In de nacht van woensdag op donderdag wisten de rebellen een oud fort op de heuvel te bezetten, maar gisteren sloegen Macedonische strijdkrachten hard terug. Het is onbekend hoeveel doden en gewonden zijn gevallen.

Bij gevechten op woensdag viel een dode en raakten twee burgers en elf politiemensen gewond. Ook zouden vijftien rebellen gewond zijn geraakt.

President Boris Trajkovski verklaarde gisteren een politieke oplossing te willen vinden voor het conflict, maar zei tegelijkertijd geweld met geweld te zullen beantwoorden.

NAVO sust zorg over geweld Tetovo

BRUSSEL, 16 MAART. De escalatie van het geweld in Macedonië wordt internationaal met bezorgdheid gevolgd. Maar de NAVO maakte gisteren duidelijk dat de ernst van de situatie niet moet worden overdreven.

Een woordvoerder van de NAVO zei gisteren in Brussel dat het geweld in Macedonië vooralsnog beperkt is, dat de Albanese strijders die erbij betrokken zijn klein in aantal zijn en dat de Macedonische autoriteiten de zaak in de hand hebben. De Albanese strijders zijn bovendien „politiek geïsoleerd“, zo zei hij. De NAVO beschikt volgens hem niet over aanwijzingen dat er nauwe militaire banden bestaan tussen de Albanese rebellen die de afgelopen twee dagen in Tetovo strijd hebben geleverd en de Albanese die in Zuid-Servië strijden voor de aansluiting bij Kosovo. „Er lijkt geen meesterbrein te bestaan“, zo zei hij.

Het geweld in en rond Tetovo is gisteren veroordeeld door de Albanese regering, die bij monde van minister van Buitenlandse Zaken

den. „We zullen niet opgeven hen te bestrijden. We zullen hen politiek en militair isoleren“, aldus de president.

De Macedonische regering liet ook weten niet genoeg militair materieel te hebben om de crisis het hoofd te bieden. De NAVO, die het geweld van de Albanese extremisten heeft veroordeeld, bekijkt op welke manier het hulp kan bieden aan Macedonië.

De rebellen vechten voor meer rechten voor de Albanese minderheid in Macedonië, die een kwart van de bevolking uitmaakt. Ze veroverden drie weken geleden twee bergdorpen aan de grens met Kosovo, maar verplaatsten deze week hun strijd naar het westen, waar een groot deel van de Albanese minderheid leeft. De escalatie van het geweld heeft grote onrust veroorzaakt in en buiten Macedonië.

Veel Macedoniërs zijn, uit angst voor een nieuwe Balkan-oorlog, begonnen te hamsteren. Gisteren raakte de suiker uitverkocht en vormden zich rijen voor de benzinstations.

Paskal Milo liet weten de Macedonische soevereiniteit te steunen en de Albanese in Macedonië opriep een dialoog met de regering in Skopje aan te gaan over hun eisen en klachten. De Albanese premier Ilir Meta zei dat „daden van geweld onacceptabel zijn, onacceptabel en veroordelingswaardig“.

Ook de drie belangrijkste politieke partijen van de Albanese in Kosovo veroordeelden gisteren het geweld van hun volksgenoten in Macedonië.

De beschuldiging als zou het gaan om „vanuit Kosovo geëxporteerd geweld“, werd unaniem van de hand gewezen. De Macedonische regering werd gevraagd zich meer te bekommeren om de klachten van de Albanese minderheid als beste manier om de problemen op te lossen. De belangrijkste leider van de Kosovo-Albanese, Ibrahim Rugova, zei in Berlijn: „Als de problemen van de Albanese sneller worden opgelost, hebben de extremisten minder mogelijkheden geweld te gebruiken.“ (Reuters, AP, AFP)

Sommige waarnemers weten het zeker: de strijd van de Albanese in Zuid-Servië en die van de Albanese in Macedonië hebben ten doel een Groot-Albanië te scheppen. Maar er bestaat nergens een noemenswaardig verlangen naar een Groot-Albanië.

Door onze redacteur PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 16 MAART. Nauwelijks zijn de Kosovo-Albanese met behulp van de NAVO baas in eigen huis geworden, of de Albanese gemeenschappen in Zuid-Servië en Macedonië komen in opstand, met geweld van 'bevrijdingslegers' die in hun afkortingen naar elkaar verwijzen. En het ligt voor de hand daar een verband in te zien.

Dat verband is er, al was het maar omdat de 'bevrijdingslegers' in Zuid-Servië en Macedonië door extremisten van het vroegere Kosovo Bevrijdingsleger UÇK van wapens, manschappen en geld worden voorzien. Maar de conclusie dat er in de gebieden rond Albanië op basis van een pan-Albanese gevoel gewerkt wordt aan de vorming van een Groot-Albanië, is daarmee nog niet juist.

Alle buurlanden van Albanië tellen forse Albanese gemeenschappen. Er wonen twee miljoen Albanese in Kosovo. In Montenegro maken de 50.000 Albanese 7 procent van de bevolking uit. In Macedonië vormen ze met officieel 400.000 zielen een kwart van de bevolking – zelf houden ze het op een derde. In Zuid-Servië wonen, langs de grens met Kosovo, 80.000 Albanese en ook Griekenland telt – naast 400.000 gastarbeiders uit Albanië – een 50.000 zielen tellende Albanese minderheid.

Al die Albanese delen, niet zonder reden, het gevoel dat de opsplitting van de Albanese natie na de twee Balkan-oorlogen en de Eerste Wereldoorlog een groot historisch onrecht is. Als gevolg van het oorlogsgeweld en beslissingen in verre hoofdsteden kwamen talrijke Albanese terecht in andere landen met de Albanese slecht gezinde regimes, zonder vooruitzichten op vereniging.

Maar die collectieve bitterheid geeft anno 2001 bij de Albanese minderheden in Montenegro, Macedonië, Kosovo en Servië en bij de Albanese in Albanië zelf geen aanleiding tot enig streven naar een Groot-Albanië. Veel relevant is dat die Albanese gemeenschappen de afgelopen eeuw uit elkaar zijn gegroeid – politiek, cultureel, en sociaal-economisch. Daar komt nog bij dat de Albanese cultuur, traditioneel een clan- en stammencultuur, niet het zeer krachtige nationale zelfbewustzijn en saamhorigheidsgevoel heeft geschapen dat bijvoorbeeld wel bestaat onder Serviërs en Kroaten.

De sociaal-economische verschillen tussen de Albanese gemeenschappen zijn groot: zij vooral staan een streven naar een Groot-Albanië in de weg. De Albanese van Montenegro zijn stevig geïntegreerd in de Montene-

Familieleden rouwen bij het lijk van een Macedonische Albanese, die woensdag in de strijd bij Tetovo omkwam – het eerste burgerslachtoffer van de strijd in Macedonië. (Foto AP)

grijse samenleving. Het gaat hun goed. Onder hen zijn geen Albanese te vinden die ernaar verlangen binnen een Groot-Albanië te worden geregeerd door de leiders van het chaotische, zwakke Albanië.

Dat geldt in iets mindere mate ook voor de Macedonische Albanese. Ze hebben gelijk als ze zich beklagen over discriminatie van de kant van de Slavische Macedoniërs: ze hebben geen hoger onderwijs in hun eigen taal, ze worden in de grondwet achtergesteld bij de Slavische landgenoten en ze worden geweerd uit overheidsfuncties. Maar die medaille heeft ook een keerzijde. Omdat de toegang tot overheidsbanen was afgesloten zijn de Macedonische Albanese al decennia gedwongen hun brood in de privé-sector te verdienen. En die privé-sector bloeit – relatief, maar in elk geval méér dan de overheidssector waartoe de Albanese geen toegang kregen. Het gevolg is dat het de Albanese in hun privé-sector veel beter gaat dan de Slavische Macedoniërs die in hun ambtenarenbaantjes een hongerloontje krijgen – en véél beter dan de Albanese in het armenhuis Albanië. Het is alleen maar logisch dat de Macedonische Albanese net zomin als hun volksgenoten in Montenegro voelen voor een Groot-Albanië waarin Tirana de dienst uitmaakt: overheersing van

uit Tirana zou makkelijk kunnen leiden tot een economische achteruitgang. Het Nationale Bevrijdingsleger dat nu in Tetovo en langs de grens met Kosovo actief is, eist geen vereniging met de Albanese in Albanië en/of Kosovo. Het eist verbetering van de rechten van de Albanese binnen Macedonië zelf: hoger onderwijs in het Albanese, het Albanese als tweede staatstaal, toegang tot overheidsbanen, grondwettelijke gelijkstelling van Albanese en Slavische Macedoniërs.

Ook in Kosovo, waar het grootste aantal Albanese buiten Albanië woont, twee miljoen, gaat het de Albanese beduidend beter dan de Albanese Albanese. In Kosovo bestaat traditioneel ook een zeker cultureel superioriteitsgevoel ten aanzien van de 'achterlijke' Albanese in Albanië, hetgeen door de grotere welvaart alleen maar wordt aangewakkerd. Als er een Groot-Albanië zou komen, zou dat – volgens de Kosovo-Albanese – toch zeker vanuit Priština moeten worden geregeerd, en niet vanuit Tirana. Dat evenwel lijkt onhaalbaar, gezien de oudere bestaansrechten van Albanië en het grotere aantal inwoners van dat land. Vandaar dat ook in Kosovo enig pan-Albanese gevoel verre te zoeken is. Kosovo wil onafhankelijk worden – incidentele pleidooi-

en voor vereniging met Albanië vinden er geen brede weerklank. Ook de Albanese in Zuid-Servië kijken niet naar Tirana: als ze al over een grens kijken, dan naar Kosovo, daar willen ze bijhoren nu het op eigen benen staat.

Zelfs in Albanië is het denkbeeld van een Groot-Albanië niet populair: daar is men vooral bang voor de Kosovo-Albanese, die rijker zijn en die veel noten op hun zang hebben. Dat gevoel van wroef en zelfs angst was tastbaar toen onmiddellijk na de val van het steentijdsocialisme van Enver Hoxha en Ramiz Alia in het begin van de jaren negentig de Kosovo-Albanese in hun auto's – die in Albanië ontbraken – massaal de grens overtrokken en al te zichtbaar Tirana 'bezetten': binnen de kortste keren morden de Albanese Albanese over hun 'arrogante' en rijke neven, die zich gedroegen alsof ze op het punt stonden het hele land over te nemen, en die zich dat economisch nog konden permitteren ook.

In Tirana is men er zich zeer wel van bewust dat Albanië kwetsbaar en dat de Albanese staat zwak en ongeconsolideerd is. Zolang dat het geval is, zit niemand er te wachten op vereniging met de Albanese over de grens. En dat gevoel is wederzijds – in alle betrokken landen.

Door onze correspondenten

CAROLINE DE GRUYTER
EN BEN VAN DER VELDEN

BRUSSEL, 17 MAART. Een oorlog ontbrandt in Macedonië en een grote stroom vluchtelingen komt op gang, richting Europese Unie. Dit scenario, dat volgens sommige pessimisten al jaren in de sterren staat, is niet denkbeeldig meer. Mochten de schermutselingen tussen de Macedonische politie en de Albanese inwoners op een nieuw Balkan-inferno uitlopen, dan is de Unie slecht voorbereid op een massale influx. Al drie jaar proberen de Europese ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken een regeling te bedenken voor de tijdelijke opvang van ontheemden. Maar gisteren, tijdens hun bijeenkomst in Brussel, hebben zij het

'Een heuvel oprijden met rolschaatsen'

onderwerp wederom van de agenda gehaald omdat ze het er niet over eens kunnen worden.

Decennia lang hoefden de vijftien lidstaten van de Unie zich over dit opvang-vraagstuk niet te buigen: sinds de Tweede Wereldoorlog was het niet meer voorgekomen dat zulke grote bevolkingsgroepen zich gedwongen verplaatsten. Daar kwam begin jaren negentig verandering in, toen Joegoslavië uiteenviel. Vooral de oorlog in Bosnië confronteerde de Unie met een immens vluchtelingenprobleem: doordat iedere lidstaat andere regelingen kent — in het reguliere asielsysteem én wat betreft tijdelijke opvang — kwamen de meeste Bosniërs terecht in de landen die het meest genereus zijn. En doordat die landen hoe dan ook al veel asielsezoekers krijgen, raakten alle procedures verstopt.

Duitsland, Nederland en Oostenrijk drongen daarom aan op een Europese verdeelsleutel: de lasten, zowel fysiek als financieel, moesten een volgende keer beter verdeeld worden. In 1997 kwam de Europese Commissie met een voorstel. De Commissie wilde niet alleen een verdeelsleutel (een bewijs van „solidariteit tussen lidstaten”), maar ook één en dezelfde regeling voor tijdelijke opvang in alle lidstaten.

De ontheemden zouden in elk land dezelfde rechten hebben, even lang mogen blijven en dezelfde kwaliteit opvang krijgen. Dit zou volgens Duitsland, Nederland en Oostenrijk een schitterende opmaat vormen voor de harmonisatie van de totale asielen- en migratie-

voelden er niets voor. Omdat besluiten op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken alleen bij unanimiteit kunnen worden genomen, is één veto al genoeg om een voorstel naar de prullenbak te verwijzen. Nog vóór vluchtelingen uit Kosovo naar de Unie trokken, deed de Commissie een tweede voorstel. Nu er misschien ook Macedoniërs in aantocht zijn, zitten de onderhandelingen rond een derde Commissievoorstel volgens een diplomaat „muurvast”. Het enige wat er intussen gekomen is, is een Vluchtelingenfonds. Daar zit nu 17 miljoen euro in voor het opvangen en later repatriëren van ontheemden — een bijzonder krap budget, bij een noodsituatie.

De Eurocommissaris voor Justitie en Binnenlandse Zaken, Antonio Vitorino, wilde met zijn derde voorstel de grootste verschillen tussen de lidstaten omzeilen, om niet wéér op een debacle af te stevenen. Hij moet pragmatisch zijn. Maar het Europees parlement, dat op Justitiegebied alleen 'adviesrecht' heeft, vindt dat hij te ver afgedreven van het oorspronkelijke idee. Dinsdag, in Straatsburg, aanvaardde het parlement een rapport van de Nederlandse Europarlementariër Wiebenga (VVD), die aanbeveelt om Vitorino's derde voorstel toch weer aan te scherpen. „Een heuvel oprijden met rolschaatsen”, noemde Wiebenga de hele ontheemden-exercitie tot nog toe. In Tampere konden de lidstaten enthousiast doen over een gemeenschappelijk asielen- en migratiebeleid. „Ze hebben echter alleen een lijstje wensen opgesteld”, zegt Wiebenga. „Nu het op uitvoering aankomt, blijven de ministers van Justitie in gebreke”.

Op de vraag wat de ministers met het derde Commissievoorstel gaan doen, antwoordde een diplomaat gisteren hoofdschuddend dat de weg nog lang is. „Zij zijn willen eerst opheldering over vragen als „Wanneer is er precies sprake van een massale toestroom?” Het lijkt er dus op dat de solidariteit tussen de lidstaten, die haar uiting zou vinden in een ontheemdenregeling, nog ver te zoeken is. Een idee dat nu circuleert onder de ministers, is dat elke lidstaat op vrijwillige basis ontheemden gaat opvangen. Dat lijkt als twee druppels water op de huidige situatie, waarin niets geregeld is. Nietwaar, zeggen de aanhangers van dit idee, want „door het beginsel van vrijwilligheid nu op schrift te stellen, gaat er toch peer pressure van uit: als een groot land 10.000 ontheemden opneemt, kan een ander groot land het niet maken om er maar 120 op te vangen”.

Eind mei, als de ministers weer bijeenkomen, willen zij de knoop eindelijk doorhakken. Als zij dan tenminste niet al door de feiten zijn ingehaald.

Lieveling Montenegro is nu een lastpost

Montenegro was tot voor kort de lieveling van het Westen. Nu het zich van Servië (de nieuwe lieveling) wil losmaken, groeit in het Westen de wrevel en bestaat het gevaar dat Montenegro aan zijn lot wordt overgelaten.

Door onze redacteur
PETER MICHELESEN

PODGORICA, 17 MAART. „We snappen heus wel: het Westen heeft Montenegro drie jaar lang niet financieel gesteund omdat het ons zo aardig vond, maar omdat we binnen Joegoslavië de belangrijkste oppositie tegen Milošević vormden. We waren een eiland van verzet. Nu Milošević is gevallen, schrijft het Westen ons de wet voor. Het zegt: Montenegro mag niet onafhankelijk worden, het moet zich aanpassen aan Servië, het moet binnen Joegoslavië blijven. Wel: het zal niet binnen Joegoslavië blijven.”

De minister klinkt een beetje bitter en heel overtuigd. Hij wil niet met zijn naam in de krant, zegt hij, anders kan hij zijn hart niet luchten. En hij wil zijn hart graag luchten, want de Montenegrijnen voelen zich in hun streven naar onafhankelijkheid nu danig gefrustreerd door het Westen waarvoor ze zich steeds zo hebben ingespannen. „We zijn altijd pro-Europees geweest en dat heeft ons veel gekost: we leden jarenlang onder de internationale sancties tegen Joegoslavië en onder de sancties van Milošević tegen ons. Denkt u dat het makkelijk was solidair te blijven met de NAVO terwijl die NAVO ons bombardeerde?” We zijn, zegt de minister, „altijd betrouwbaarder geweest dan huidige Servi-

sche leiders als [de Joegoslavische president] Koštunica die altijd op de NAVO hebben gescholden.” Het Westen, vindt de minister in zijn kantoortje de Montenegrijse hoofdstad Podgorica, heeft aan het uiteenvallen van de vroegere Sovjet-Unie, het vroegere Tsjecho-Slowakije en het vroegere Joegoslavië 23 nieuwe landen overgehouden — „en wij zouden de enigen zijn die niet onafhankelijk mogen worden?”

Het Westers verzet tegen de Montenegrijse onafhankelijkheid wordt ingegeven door twee motieven: nu Milošević is gevallen heerst in Belgrado weer het fatsoen, en Montenegro — vindt het Westen — moet het met de nieuwe Servische leiding maar eens wor-

'Het Westen vertrouwt ons op de Balkan niet'

den over samenwerking in de federatie; en bovendien kan Montenegro — eenderde van Nederland, met 650.000 inwoners en een enorm gebrek aan hulpbronnen — economisch niet op eigen benen staan. Niemand zit te wachten op een nieuw zwak staatje in de Balkan. Bovendien kan de onafhankelijkheid van Montenegro ook de Kosovo-Albanese en de Bosnische Serviërs stimuleren in hun streven naar onafhankelijkheid. Vindt het Westen.

Voor Montenegro is dat Westers verzet niet zonder gevaren. Het kan zonder hulp niet overleven, de Europese Unie betaalt eenderde van de Montenegrijse begroting, de VS betalen het pensi-

oenfonds. Als het Westen straks boos de geldkraan dichtdraait, is het gedaan met de Montenegrijse economie. Bovendien: straks vloeien er uit het Westen miljarden naar Servië om de economie daar op te bouwen en blijft er voor het luttele Montenegro geen geld en geen aandacht over. Servië is de nieuwe lieveling van het Westen — Montenegro, voormalig lieveling, is nu eigenlijk steeds meer een lastpost.

Het Westen, zegt de minister in Podgorica, is Balkan-moe. „Ze vertrouwen ons niet op de Balkan. Ze denken dat we niet vreedzaam uiteen kunnen gaan, ze denken dat wij geen Tsjechen of Slowaken zijn. Het Westen wil het Balkan-dossier eigenlijk gewoon sluiten. Maar dat is een illusie: kijk naar Kosovo, Zuid-Servië, Macedonië, Bosnië, naar de problemen die Servië nog zal hebben in de overgang naar democratie en de markteconomie.” Hij beklagt „de dubbele standaard” van het Westen: „Het kiest nu de kant van Servië, hoewel de mensen van Milošević er nog overal aan de macht zijn, en het laakt ons opeens omdat onze democratie niet op orde zou zijn. Het zegt: jullie media zijn niet democratisch. Maar kijk in de kiosken: er liggen maar drie Montenegrijse kranten, en tientallen Servische. Tachtig procent van de kranten die hier worden gelezen komt uit Servië.”

Toch denkt de minister niet dat het Westen straks, als Montenegro onafhankelijk is — zestig procent van de bevolking wil dat — deze stenige dreumes aan de Adria laat vallen. „Dat verzet is een standaardhouding. Tien jaar geleden zei het Westen tegen de Esten en de Slovenen ook dat ze niet onafhankelijk mochten worden, maar toen ze eenmaal op de andere oever waren werden ze geaccepteerd.

Ze kunnen het niet tegenhouden. En er is ook geen weg terug.”

Zelfs Servië zal de Montenegrijse onafhankelijkheid uiteindelijk accepteren. „Ze zijn boos en beledigd, maar het zijn pragmatici en die benadering zal het winnen.” Wat zou het niet prachtig zijn, droomt de minister voor zich heen, als Servië straks het eerste land zou zijn dat Montenegro erkent! „Dat zou getuigen van rijpheid, het zou het beste nieuws voor de hele regio zijn.”

Een buitenlandse diplomaat in Podgorica — ook hij wil niet worden genoemd — kan zich de gevoelens van de minister wel voorstellen. Hij prijst de vooruitgang die in Montenegro wordt geboekt bij de opbouw van nieuwe institu-

'Wie krijgt de schuld? Wij krijgen de schuld'

ten en wil de grote problemen van het land niet op rekening van de Montenegrijnen zelf schrijven. „De smokkel- en maffianetwerken zijn geen Montenegrijse zaak, maar maken deel uit van een Balkan-netwerk. Montenegro kan economisch niet op eigen benen staan, okee, maar kunnen Bosnië en Kosovo en Macedonië dat soms wel? Kan Albanië het? En kijk hoeveel geld er straks nog aan Servië moet worden besteed. Hier in Montenegro worden tenminste de mensenrechten geëerbiedigd. Hier hebben we een land dat — zonder ooit te klagen — tien procent van zijn bevolking aan vluchtelingen heeft opgenomen. Kun je één ander land noemen dat dat

zonder morren doet? En de nieuwe staatsinstellingen hier werken even goed als in het Westen.”

Het Westen zal Montenegro niet laten vallen als het zich, tegen de zin van het Westen, van Servië losmaakt en onafhankelijk wordt, zegt de buitenlandse diplomaat. „Dat scheidt alleen maar nieuwe problemen. Dat bedreigt de stabiliteit.” Montenegro, zegt hij, moet het met Servië eens worden over samenwerking, in welk verband dan ook, liefst vóór, desnoods ná de onafhankelijkheid, en het moet zorgen dat de Montenegrijnen die tegen de onafhankelijkheid zijn — veertig procent van de bevolking — geen problemen veroorzaken. „Die minderheid zal boos en teleurgesteld zijn, en veertig procent is erg veel.”

De problemen zijn gigantisch, erkent de diplomaat: de enorme grijze sector, de smokkel, de mafia, de corruptie, het gebrek aan werk, het onvermogen van de staat zijn eigen inkomen te creëren, het gebrek aan democratische controle, het ontbreken van een goede politie- en douanedienst. Maar, zegt hij, „de goede wil is er, ze willen worden geholpen, ze vragen erom.” De regering in Podgorica is volgens hem bij de opbouw van een democratisch Montenegro niet de dwarsligger. De dwarsligger is eerder het Westen: het is Balkan-moe en komt financieel en technisch niet over de brug. „Het Stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa werkt te langzaam. We zouden hier veel meer kunnen doen. We hebben een prachtig programma opgezet, met de regering, met de niet-gouvernementele organisaties, om de smokkel te bedwingen. Maar als we geen geld krijgen van het Stabiliteitspact gebeurt er niks. Dan gaat de smokkel door. En wie krijgt dan de schuld? Wij. Wij krijgen de schuld.”

Albanees heeft niets te klagen

21-3-2001

Nederland moet als lid van de Navo al het mogelijke doen om de terroristische aanvallen van de Albanese separatisten te stoppen. In Macedonië vallen geen Albanese te bevrijden. Ze hebben al volop invloed, eigen media en onderwijs in eigen taal.

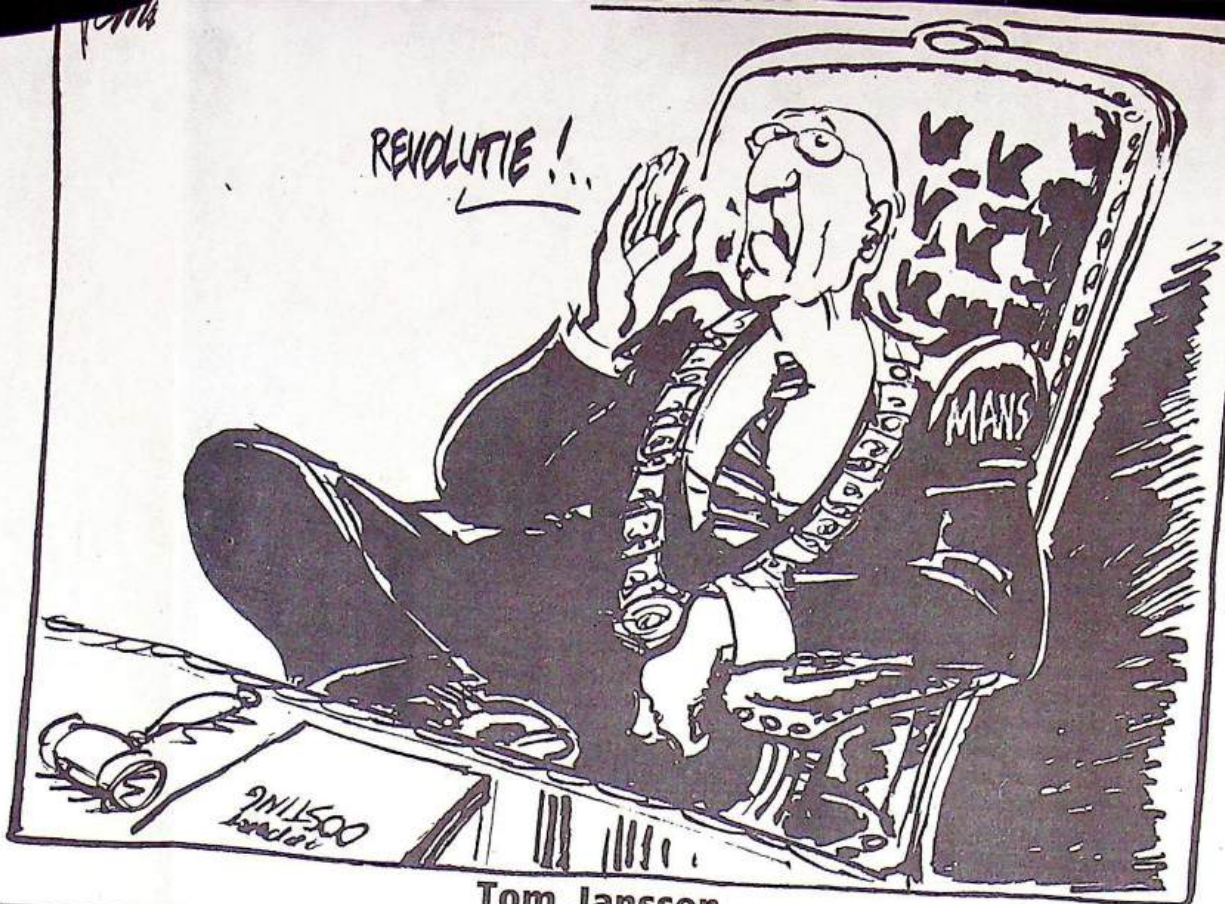
Macedonië

D. Angelov, T.M. Smits, B. Petrov en G. Naumoski

Albanese extremisten dreigen de vooruitgang te vernietigen die Macedonië de afgelopen tien jaar heeft geboekt op het gebied van democratisering, samenwerking met naburige landen en het opbouwen van een multi-etnische en multiculturele staat. Ze vormen de dreiging die zowel Macedonië als de gehele Balkan oorlog en enorm mensenleed kan brengen.

De extremisten verklaren hun misdaden als acties om hun 'onderdrukte' Albanese broeders en zusters in Macedonië te bevrijden en proberen een parallel te trekken met de situatie in Kosovo. Die parallel bestaat echter niet. Hun eigenlijke doel is het vernietigen van Macedonië en het creëren van een Groot-Albanië waar geen plaats is voor andere volkeren en culturen. De Albanese maffia houdt het noorden van Albanië en Kosovo in een wurggreep. Ook Macedonië kan zich niet onttrekken aan het reële gevaar van prostitutie, aanslagen en smokkel van mensen, wapens en goederen.

Om hun doel te bereiken worden feiten en verworven rechten verdraaid. Sinds de onafhankelijkheid van Macedonië, tien jaar geleden, zijn Albanese partijen vertegenwoordigd in de coalitiegeregeringen. In de huidige regering van Macedonië telt de Albanese partij DPA vier ministeries (waaronder justitie en economische zaken) en enkele staatssecretarissen (zoals defensie en binnenlandse zaken). Bovendien zijn er 25 Albanese parlementsleden in het 120 leden tellende Macedonische parlement.

Tom Janssen

De Albanese minderheid heeft onderwijs in eigen taal op alle niveaus. Op dit moment is men bezig met het bouwen van een nieuwe universiteit in Tetovo. Veel private en publieke radio- en tv-zenders zenden uit in het Albanese. Macedonië had programma's in het Albanese al lang voordat Albanië zelf begon met het oprichten van een televisiestation. Een enorm aantal kranten, tijdschriften en boeken wordt uitgegeven in de Albanese taal.

Albanese zitten op belangrijke posities bij de publieke bedrijven, in het leger, bij de politie en bij de lokale overheid. In de gemeenten waar de Albanese bevolking groter dan 20 procent is, is het Albanese de officiële taal. Dit is maar een heel klein overzicht van wat de rechten van de Albanese als minderheidsgroep in Macedonië inhouden en het is heel veel meer dan de rechten die zijn voorgeschreven in het mensenrechtenverdrag van de Ver-

enigde Naties of de conventies voor minderheden van de Europese Unie.

Tijdens de oorlogen in Kroatië, Bosnië en Kosovo was Macedonië het schitterende voorbeeld voor de Balkan. De extremisten zijn bezig dit voorbeeld te vernietigen. Het antwoord van de Navo en het Westen is tot nu toe mild en verlegen. De afgelopen twee jaar laten zien dat de Navo geen wil heeft getoond om daadkrachtig op te treden omdat men in eerste instantie eigen mensen wil beschermen. Nu extremisten Macedonië terroriseren zien we hoe erg de passiviteit van de Navo is.

Tijdens de crisis van 1999 beloofde de Navo volledige steun aan Macedonië, het land dat 400.000 Albanese vluchtelingen accepteerde terwijl het Westen waaronder Nederland ze maar mondjesmaat toeliet.

Om de crisis in Kosovo te bezweren maakte Macedonië het de Navo moge-

lijk met allerlei middelen, op het gebied van logistiek, transport en operationele bases, een naburig land aan te vallen. En toch neemt de Navo geen verantwoordelijkheid als het gaat om voorkomen van verdere conflicten. Ze lapt de gedane beloftes nu het er opaan komt aan de laars.

Macedonië is op de goede weg om een gewaardeerd lid te worden van de Europese familie en alle burgers van Macedonië willen graag in een democratisch, multi-etnisch en multicultureel Europees Macedonië wonen. De Navo mag niet toestaan dat een democratisch en pluralistisch land vernietigd wordt door etnische haat en terroristisch geweld.

D. Angelov, T. M. Smits, B. Petrov en dr. G. Naumoski zijn Nederlanders van Macedonisch afkomst en lid van het Wereld Jeugd Congres, een niet-gouvernementele organisatie voor Macedoniërs in het buitenland.

Servië werkt beetje samen met tribunaal

DEN HAAG - Servië zal niet-Servische burgers uitleveren als het Joegoslavië-Tribunaal hen wil vervolgen wegens oorlogsmisdaden. Dat heeft de Servische minister van justitie Batic gezegd na overleg in Den Haag met hoofdaanklaagster Carla del Ponte. Servië wil geen oase zijn voor oorlogsmisdadigers, zei Batic, die echter vasthoudt aan de berechting van ex-president Milosevic in Servië zelf. Voormalige medestanders van Milosevic leveren volgens minister Batic momenteel bewijzen tegen de ex-leider, waardoor hij snel gearresteerd zou kunnen worden. Batic verwacht dat een aantal verdachten van het Joegoslavië-Tribunaal zich binnenkort zelf zal melden. De VS dreigt met economische sancties tegen Servië als het niet vóór 31 maart meewerkt met het tribunaal.

Onderzoek dood vrouw in Kosovo

DEN HAAG - Op verzoek van het OM stelt de marechaussee een onderzoek in naar de gang van zaken rond de dood van een 59-jarige Servische vrouw in het Nederlandse controlegebied in Kosovo. De vrouw overleed zaterdag aan een hartstilstand, nadat zij eerder op de dag de Nederlandse controlepost in Orahovac tevergeefs om hulp had gevraagd. Weliswaar hebben de Nederlandse KFOR-eenheden geen specifieke verantwoordelijkheid voor de medische zorg aan de burgerbevolking, maar zij moeten wel hulp verlenen als er sprake is van acuut levensgevaar.

Defensie wil niet ingaan op de achtergronden van de beslissing om de vrouw niet naar een ziekenhuis in Polje te vervoeren.

Verband Agent Orange en leukemie

WASHINGTON - Een onafhankelijk onderzoek in de Verenigde Staten heeft het verband aangetoond tussen het ontbladeringsmiddel Agent Orange en leukemie bij kinderen van Vietnam-veteranen. De Amerikanen gebruiken Agent Orange op grote schaal tijdens de Vietnamoorlog. Uit het onderzoek blijkt dat het middel niet alleen effect heeft op mensen die er direct mee in contact kwamen, maar ook op hun nakomelingen. In Vietnam heeft Agent Orange tienduizenden slachtoffers gemaakt.

NIEUWSMAKERS / Mary Robinson verlaat het keurslijf van de VN

21-3-2001

Mary Robinson

De baan van Hoge Commissaris voor de Mensenrechten bij de Verenigde Naties, die Mary Robinson er in september van dit jaar aangeeft, is er één waar diplomatie en activisme samenkomen. Dat is een moeilijk mensgel omdat soms het activisme de overhand moet hebben, maar meestal de diplomatie. Mary Robinson, 56, zag dat liever omgekeerd.

Al bij haar aantreden in september 1997 liet ze in haar 'standplaats' Genève weten haar mond open te zullen doen en op te treden tegen landen die zich schuldig maken aan het schen-

den van de rechten van de mens. En voor Mary Robinson, van huis uit juriste en voor haar benoeming tot Hoge Commissaris president van Ierland, waren dat niet alleen de burgerlijke en politieke rechten die in het Westen de meeste aandacht krijgen, maar ook de sociale en culturele rechten. Bij haar voorganger, de Ecuadoriaan José Ayala Lasso, lag dat anders. Hij was een voorstander van de stille diplomatie en wilde met zachte hand overheden die de mensenrechten schonden op de juiste weg brengen, zonder ze gezichtsverlies te laten leiden. Maar zijn resultaten

bleven even onzichtbaar als zijn diplomatieke stappen.

Robinson, pas de tweede Hoge Commissaris voor de Mensenrechten, wilde best via de geleidelijkheid haar doelen bereiken. Maar was niet van plan landen te spijten die op het gebied van de mensenrechten tekort schoten. 'Ik wil de morele stem van de slachtoffers zijn', zei ze bij haar aantreden. En herhaaldelijk heeft ze overheden van 'niet-deugende' landen tegen zich in het harnas gelagd. De heersers in Peking en Moskou bijvoorbeeld mogen haar niet erg. Maar ook de Navo kreeg er van langs van-

wege de bombardementen op Servië in 1999.

Blijkaar heeft Robinson het gevoel dat ze te weinig voor de slachtoffers kan doen. Begin deze week kondigde ze aan niet voor een tweede termijn beschikbaar te zijn, zich nog wel als juriste in te zullen zetten voor de rechten van de mens en te geloven dat zij zonder de beperkingen van een organisatie als de VN beter kan werken. Zij klaagde ook over gebrek aan geld voor haar Commissariaat, terwijl zoveel VN-leden volhouden haar werk zo belangrijk te vinden. Het Commissariaat heeft een budget

van rond de 50 miljoen gulden (2 procent van het VN-budget), waar vorig jaar nog eens nog rond de 100 miljoen gulden aan vrijwillige bijdragen van afzonderlijke landen bijkwam. Robinson vindt overigens dat als men gefinancierd moeten worden uit het kern-budget, Robinson kreeg in november 1999 in Amsterdam de Erasmusprijs, bestaande uit een oorkonde en 300.000 gulden, uitgereikt door prins Bernhard.

Ter plekke beloofde zij het geld te storten op de rekening van het VN-Commissariaat. redactie buitenland

e Macedonië voor de hele Balkan eraan gaat

17-3-2001

Nationalisme

Roel van Duijn

Vorig jaar verkocht een boekhandelaar in Debar, in het westen van Macedonië, mij een verboden landkaart. Het was de geheime kaart van 'Groot-Albanië', waarop door de Macedonische politie jacht gemaakt wordt. Zijn vader, fluisterde deze etnische Albanees, had onder Tito in de gevangenis in Zuid-Servië gezeten wegens nationalistische acties.

Bij het bestuderen van de kaart op een bergtop bleek dat het denkbeeldige rijk zich uitstrekt van het Griekse eiland Korfoe in het westen, tot de Servische stad Nisj, niet ver van Bulgarije, terwijl het van het zuidelijk Epirus (Noord-Griekenland) tot voorbij het noordelijke Ulcinj in Montenegro reikt.

Een fantasie is dit niet. In het gebied op de kaart wonen voornamelijk Albanezen en de kernstaat Albanië beslaat daarvan nog niet eens eenderde. In het Osmaanse rijk was dit Albaneessprekende gebied dan ook ingedeeld in vier Albanese districten: Kosovo, Skhodra,

Seres en Manastir. Dat laatste beslaat ongeveer het huidige West-Macedonië, dat pas in 1913 door de Serviërs veroverd werd.

Van etnisch Albanezen in Macedonië kregen wij hilarische, maar toch ook enthousiaste reacties op de kaart, opgesierd met historische rechtvaardigingen. Ongeveer dezelfde reactie als wanneer je Slavische Macedoniërs de kaart van 'Groot-Macedonië' toont (die in Skopje openlijk over de toonbank gaat en ver in Griekenland, Bulgarije en Albanië tast). Ook die kaart heeft een bepaald realiteitsgehalte want in die gebieden wonen onderdrukte Slavische Macedoniërs.

In de Balkan van vandaag zijn dergelijke kaarten politiek vergif. Officiële politici distantiëren zich er dan ook van, ook als zij er een heimelijke sympathie voor hebben.

Toch staat nu in Macedonië een verschrikkelijke oorlog op uitbarsten. Lang opgekropte haatgevoelens van gediscrimineerde Albanezen staan tegenover de angst van een bevooroordeelde Slavische bevolking. Lange tijd hebben de Macedoniërs bij volkstellingen de etnisch Albanezen op papier tot een minderheid van een kwart weten te beperken. Maar inmiddels waar-

schuwen de Macedonische kranten dagelijks dat de Albanezen door hun hoge geboortetal weldra de meerderheid in het land zullen vormen.

Tupurkovski, de leider van de regerende DA, zegt regelmatig: „De Albanezen bij ons hebben geen recht om te klagen zolang de Macedoniërs in Albanië het veel slechter hebben dan zij bij ons“. Wat alleen getuigt van gebrek aan kennis, want een bezoek aan de idyllische Macedonische dorpen in Zuid-Albanië heeft me geleerd dat zij daar in vrede leven.

Alleen militaire hulp voorkomt Groot-Albanië

De angst van de Slavische Macedoniërs voor de Albanezen is zo groot dat Macedonische politie informatie pleegt uit te wisselen met de Servische als het om de bestrijding van Albanezen gaat. De armzalige opvang van de Kosovaarse vluchtelingen in de modder van het Macedonische Blace, is een trauma dat alle Albanezen heugt. En toen de troepen van Milosevic tijdens de Kosovo-oorlog het Macedonische grensdorp

Tanusevci plunderden kwam de Macedonische regering niet verder dan wat gemompel. Geen wonder dat juist dit dorp nu een brandhaard is van wraaklustige Albanese nationalistes.

Dat deze keiharde jongens nu hun kans krijgen is ook te wijten aan de laksheid van Kfor. Vorig jaar liep ik samen met een Nederlandse diplomaat de geneutraliseerde vijf-kilometerzone naar Zuid-Servië in. Een paar honderd meter achter de Kfor-stelling zagen wij een auto stoppen, de inzittenden verwisselden hun uniformen met spijkerbroeken en scheurden daarna het land van de internationale gemeenschap in, zonder twijfel om nieuwe wapens te halen. De Kfor-soldaten keken weg. Hoe heeft Kfor deze fanatiekelingen zo lang hun gang kunnen laten gaan?

Ljubco Georgievski, de Macedonische regeringsleider, heeft de VN en de Navo gevraagd in te grijpen. Hij heeft groot gelijk. Het Macedonische leger zelf is zwak. Toen de jonge staat in 1990 geboren werd had het in het geheel geen leger. Spectaculair heette het, toen het land een paar jaar geleden 23 afgedankte Bulgaarse tanks kocht. Ingrijpen van het Macedonische leger kan de haatgevoelens onder de Albanezen alleen maar versterken.

Minister Van Aartsen, die zegt mee te voelen met de Macedonische regering, kan zich beter sterk maken voor daadwerkelijke militaire hulp aan het in doodsnood verkerende land. Een oorlog in Macedonië betekent een ramp voor de hele Balkan. Het centraal gelegen land heeft immers behalve een soort apartheidssysteem ook als een volkerenbrug gefunctioneerd. Ondanks alle tweedracht zijn er tal van organisaties die projecten van Macedoniërs én Albanezen samen opzetten. De huidige president, Boris Trajkovski, is dankzij de steun van de Albanezen en ook de Turkse minderheid gekozen.

Explodeert Macedonië, dan vervliegt de laatste hoop op een redelijke, multi-culturele Balkan. De triomf van de haat en het bekrompen nationalisme is dan definitief. Als Europa toestaat dat het geweld verder om zich heen grijpt, zal dat leiden tot gewapende conflicten aan alle buitengrenzen van het Groot-Albanië dat de boekhandelaar voor mij verborgen moest houden. Servië, Bulgarije, Griekenland, Albanië, Montenegro, Turkije en opnieuw Kosovo zullen erin meegesleurd worden.

Roel van Duijn is sinds kort lid van GroenLinks.

Gele Riders in opspraak

17-3-2001

VAN DE REDACTIE

ORAHOVAC - Nederlandse KFOR-militairen houden 3500 Serviërs en Roma in de Kosovaarse stad Orahovac vast in een getto. Zij schenden hun mensenrechten en lappen de resolutie van de Veiligheidsraad, die hun aanwezigheid legitimeert, aan hun laars.

De beschuldigingen zijn afkomstig van 'de Vrouwen van Orahovac' die wanhopige pogingen doen om met name de kinderen naar Belgrado te evacueren. Zij zijn verbijst over de zelfingenomenheid die de Gele Riders bij hun aflossing, in december, lieten blijken. "Tijdens hun mandaat is een groot aantal Serviërs gekidnapd en vermoord. Vele huizen zijn tot de grond toe afgebrand", zegt één van de vrouwen in een interview met Target.

De Vrouwen van Orahovac, waarvoor in Nederland inmiddels een ondersteuningscomité is opgericht, hekelen het beleid van de Nederlandse officieren. Die zouden zich laten leiden door de commandanten van de separatistische UCK en bieden de bedreigde minderheden in de Servische provincie geen bescherming uit angst het vertragen van de clanliders te verliezen.

"Op een gegeven moment zag een Nederlandse soldaat een Albanese brandstichter uit een huis rennen", vertelt één van de vrouwen. Toen de soldaat wilde ingrijpen om de op heterdaad betrapte man aan te houden, hield een officier hem tegen.

UCK verdriven joodse gemeenschap in Kosovo, Cedomir Prinecovic, heeft vanuit zijn adres in Belgrado de toestand in Orahovac al vergeleken met het getto van Warschau in de Tweede Wereldoorlog. Niet-Albanese dorpen zijn samengebracht in een wijk van 400 bij 400 meter waar ze onder abominabele omstandigheden leven en zich vogelvrij voelen.

KFOR weigert, waarschijnlijk om gezichtsverlies te vermijden, de 2400 Serviërs en 1100 Roma te laten blijven in het getto. Het is waarom ze zonder uitzondering smeken. Formeel stellen de Nederlandse 'ordehandhavers' dat zich nog oorlogsmisdadigers in het getto kunnen ophouden. Orzin, vinden de Vrouwen van Orahovac die in de westerse pers geen gehoor vinden voor hun kritiek: "Zouden eventuele criminelen niet als eerste proberen te vluchten? En waarom houden ze dan ook de kinderen vast? Zijn dat ook portrettelijke oorlogsmisdadigers?"

Zie ook pagina's 10 en 11

olana naar Skopje EU: politieke steun voor Macedonië

2001

BRUSSEL, SKOPJE, 19 MAART. De Europese Unie en de NAVO geven de Macedonische regering maximale politieke steun in de confrontatie met de Albanese rebellen rond Tetovo. De ministers van Buitenlandse Zaken van de EU bespraken de kwestie-Macedonië vandaag in Brussel.

De Macedonische minister van Buitenlandse Zaken, Srdjan Kerim, kreeg vandaag in Brussel te horen dat de EU vertrouwenwekkende maatregelen gaat nemen, die een betere controle langs de grens met Kosovo en financiële steun voor de armste regio's van Macedonië behelzen. Ook wil de EU zich inspannen voor een verbetering van het lot van de Albanese minderheid in Macedonië.

Kerim keert vandaag naar Skopje terug in het gezelschap van Javier Solana, die bij de EU verantwoordelijk is voor het veiligheids- en buitenlands beleid. Volgens zegslieden in Brussel is de „krachtige boodschap” die Kerim is meegegeven bedoeld om de Albanese rebellen duidelijk te maken dat ze alleen staan en de gematigde vertegenwoordigers van de Albanese minderheid in Macedonië duidelijk te maken dat de oplossing moet voortkomen uit een dialoog.

Kerim van zijn kant heeft de NAVO opgeroepen „actiever” op te treden langs de grens tussen Kosovo en Macedonië, om te verhinderen dat de rebellen in het noorden van Macedonië zich vanuit Kosovo bevoorraden „en Macedonië destabiliseren”.

De Russische minister van Buitenlandse Zaken, Igor Ivanov, riep gisteren in Belgrado de internationale gemeenschap op „het Albanese terrorisme” een halt toe te roepen. „Als het niet tot staan wordt gebracht, zal het ook in an-

dere landen van de Balkan de kop opsteken”, aldus Ivanov, die behalve Joegoslavië ook Kosovo, Macedonië en Albanië bezoekt.

De Macedonische premier, Ljubčo Georgijevski, viel gisteren uiterst fel uit naar het Westen, dat volgens hem „de schepping van een nieuwe Talibaan in Europa toelaat”. Volgens de premier weigert de NAVO toe te geven dat de Albanese rebellen bij Tetovo afkomstig zijn uit Kosovo, omdat dit zou inhouden dat „alle pogingen [van de NAVO] in Kosovo vergeefs zijn geweest”. Georgijevski zei er van overtuigd te zijn dat Duitsland en de VS (de landen die KFOR-troepen hebben langs de noordgrens van Macedonië) „de identiteit kennen van de leiders van de Albanese guerrilla” en dat zij die leiders zouden kunnen oppakken als zij dat zouden willen.

Westerse diplomaten reagerden boos op de uitlatingen van Georgijevski. Ze weten die aan de extreme nervositeit over een probleem dat drastisch is geëscaleerd en waarvan de Macedoniërs best weten dat het niet uit Kosovo is geïmporteerd, maar alles te maken heeft met de klachten van de Albanese minderheid in hun land.

In Zuid-Servië is de spanning opgelopen na een aanval van Albanese rebellen op een politiepост van de Serviërs, waarbij één van de aanvallers om het leven kwam. Twee Servische politiemannen werden gewond toen hun voertuig op een mijn reed. (Reuters, AFP)

Waar gaat het om in de strijd in Macedonië? Hoe sterk zijn de partijen die in Tetovo vechten? Een politieke oplossing wordt elke dag moeilijker: beide partijen radicaliseren.

Door onze correspondent
YAËL VINCKX

SKOPJE, 19 MAART. Stank voor dank, zeggen de Macedoniërs, dat krijgen ze van de Albanese. Want hebben de Macedoniërs niet twee jaar geleden, tijdens de Kosovo-oorlog, honderdduizenden Albanese vluchtelingen uit Kosovo opgevangen? Hebben ze hun niet onderdak, kleren en eten gegeven?

De Albanese hebben andere herinneringen aan de Macedonische gastvrijheid. Zij herinneren zich de Macedonische grensovergangen. Die bleven in eerste instantie gesloten voor de Kosovaarse vluchtelingen. Zij denken aan de kampen nabij Skopje, aan het

prikkeldraad op de hekken. In tegenstelling tot de vluchtelingen in Albanië mochten zij de kampen niet verlaten. Wat nou, gastvrijheid.

Zes dagen duren de gevechten tussen Albanese rebellen en Macedonische troepen even buiten Tetovo. Intussen vliegen de beschuldigingen over en weer. De discussie ruikt steeds minder fris. En de onvrede onder de bevolking, Macedoniërs en Albanese, groeit.

Macedonië telt twee miljoen inwoners. Een kwart van de bevolking bestaat volgens de Macedonische autoriteiten uit Albanese. De Albanese zelf menen een derde deel van de bevolking uit te maken - en zelfs meer. De Macedoniërs zouden hun aantal met opzet laag houden om niet tegemoet te hoeven komen aan hun eisen.

Die eisen komen - niet toevallig - overeen met de eisen van de Albanese rebelle: Albanese en Macedoniërs moeten gelijk worden gesteld in de grondwet; officiële documenten moeten mede in het Albanese worden opgesteld; parle-

mentariërs moeten Albanese kunnen spreken, Albanese moeten meer banen krijgen in het openbaar bestuur; en, niet op de laatste plaats, Albanese moeten even door de staat gefinancierde, Albanese universitaire krijgen.

De regering is aan een deel van deze eisen tegemoet gekomen. Het aantal Albanese in de publieke sector groeit, een Albanese privé-universiteit opent binnenkort haar deuren. Maar het gaat veel Albanese niet snel en niet ver genoeg.

De eisen van de rebellen lijken op het eerste gezicht gematigd, maar de Macedonische regering vermoedt dat er een andere waarheid achter schuilt. De rebellen zouden Macedonië willen opsplitsen in een Macedonisch en een Albanese deel. Het Albanese deel zou zich later kunnen aansluiten bij een onafhankelijk Kosovo.

Het aantal rebellen is moeilijk te schatten. De regering spreekt over ruim tweehonderd, zelf zeggen ze zesduizend man onder de wapenen te hebben. Ook over de her-

komst van de rebellen verschillen de meningen. Volgens Skopje komt het gros van de extremisten uit het naburige Kosovo. Daar heeft de leider van de Albanese partij in de Macedonische regeringscoalitie, Arben Xhaferi, zich tegen verzet. Hij vindt dat de regering te veel met de vinger naar Kosovo wijst en te weinig de hand in eigen boezem steekt.

De rebellen, aldus Xhaferi, komen voor een groot deel uit Macedonië. Het zijn jonge mannen, ontevreden en werkloos. Enkelen hebben tijdens de oorlog om Kosovo aan de zijde van het Kosovo Bevrijdingsleger (UÇK) gevochten.

Inmiddels zijn ook commandanten van het UÇPMB in de heuvels rond Tetovo gesignaleerd. Dit 'Bevrijdingsleger voor Preševo, Medvedja en Bujanovac' is een Albanese splintergroep die opereert in het zuiden van Servië, niet ver van de Macedonische grens. De rebellen uit dit leger vechten voor aansluiting van Zuid-Servië bij Kosovo. Beide groepen voelen

zich sterk met elkaar verwant. De rebellen in Macedonië krijgen hun wapens en andere voorraden deels via de Preševo-vallei. In een poging deze bevoorradingslijn af te snijden, gaf de NAVO vorige week toestemming aan het Joegoslavische leger om de gedemilitariseerde bufferzone tussen Kosovo en Servië in te trekken.

Maar in Macedonië zelf staat de NAVO voornamelijk met lege handen. Er zijn weliswaar 3.000 soldaten gelegerd in het land, maar die dienen als logistieke ondersteuning van de troepen in Kosovo en hebben geen mandaat in Macedonië. De NAVO heeft wel 37.000 soldaten in Kosovo, maar het bondgenootschap staat niet te trappelen om zich in het volgende wespennest op de Balkan te steken. Ingrijpen tegen de Albanese rebellen in Macedonië zou van KFOR in Kosovo direct een schietschijf maken.

Het Macedonische leger telt 10.000 man. De regering heeft dit weekeinde reservisten opgeroepen - maar heeft óók laten weten te

weinig mannen en materieel te hebben om de rebellen te bestrijden. Bulgarije en Griekenland hebben hun (militaire) diensten aangeboden, maar dit aanbod wordt gewantouwd. Van oudsher maken Bulgarije en Griekenland aanspraak op Macedonië.

Militair ingrijpen ligt om meer redenen niet voor de hand. Het bombarderen van de extremisten op de heuvel net buiten Tetovo, zou tot een felle afwijzing van de regerende Democratische Partij van Albanese (PDSH) leiden. En een regeringscrisis kan Macedonië niet gebruiken - niet nu. Bovendien hebben de extremisten zich over het land verspreid. In de hoofdstad Skopje bijvoorbeeld, vreest men al dagen voor terreuraanslagen.

Naarmate het geweld toeneemt, wordt ook de kans op een diplomatieke oplossing van het conflict moeilijker. Het Westen moedigt de regering aan een politieke oplossing te zoeken. Maar beide partijen radicaliseren. Het volk murt, en elke dag luider.

Macedonië stelt rebellen ultimatum

21-3-2007

TETOVO, SKOPJE - De regering van Macedonië heeft de etnisch-Albanese rebellen tot 12 uur vannacht de tijd gegeven om zich over te geven of terug te trekken. Om het ultimatum kracht bij te zetten, hebben Macedonische strijdkrachten gisteren urenlang posities van de rebellen in de heuvels rond Tetovo met zwaar geschut bestookt.

„We gebruiken alles wat we hebben”, zei de Macedonische legerwoordvoerder Markovski gistermiddag, toen hij het offensief aankondigde. Met dat offensief wees de Macedonische regering indirect de eis tot onderhandelin-

gen af die de rebellen kort daarvoor hadden gepubliceerd. In de verklaring, ondertekend door het 'Nationaal Bevrijdingsleger - afdeling Tetovo', werd de internationale samenleving opgeroepen „onze eisen te erkennen, die om vrede draaien, niet om oorlog”.

EU-coördinator voor het buitenlands beleid Javier Solana had er gisteren in Skopje bij de Macedoniërs op aangedrongen niet in te gaan op de oproep. Volgens hem zou het een vergissing zijn met 'de terroristen' in gesprek te gaan. In Solana's aanwezigheid tekenden de twee belangrijkste Albanese politieke partijen een verklaring waarin de rebellen werden opgeroepen de wapens

neer te leggen. Een andere gematigde partij van etnisch-Albanesen in Macedonië, de Democratische Partij van Albanen, dreigde gisteren uit de regering te stappen. Partijvoorzitter Xhaferi eist meer invloed op regeringsbesluiten. Ook hij is tegen de inzet van wapens om het conflict op te lossen.

De Kamerleden Valk (PvdA) en Karimi (GroenLinks) gaan komend weekeinde op uitnodiging van Pax Christi naar Macedonië. Ze bezoeken onder meer Tetovo.

De aanhoudende gevechten rond Tetovo hebben duizenden mensen uit hun huizen verdreven. Volgens de VN zijn 10 000 mensen op de vlucht geslagen.

De gevechten tussen Albanese rebellen en Macedonische troepen bij Tetovo trekken de aandacht van de Navo naar Noord-West Macedonië. Tegen wil en dank. Het militaire bondgenootschap zit niet te wachten op betrokkenheid bij een Balkanoorlog. Maar de aanwezigheid van Navo-troepen in Macedonië en vooral in het nabijgelegen Kosovo, sluit afzijdigheid uit.

Macedonië

David Jan Godfroid

Navo wil niet, maar moet wel

SKOPJE - Twee dagen na het begin van de gevechten tussen Macedonische politietroepen en Albanese rebellen bij het Noord-Macedonische Tetovo, viel er een granaat in een legerkamp net buiten de stad, van waaruit Duitse Navo-troepen hun collega's net over de grens in Kosovo bevoorraden. De Duitsers vatten het incident op als duidelijke waarschuwing van de Albanese rebellen: bemoei je niet met onze strijd tegen de Macedoniërs. Zij reageerden pijlsnel. Binnen enkele dagen was het kamp halfleeg.

Een verzoek om militaire steun van de Macedonische regering legde het hoofdkwartier van de Navo echter naast zich neer. Voor de zoveelste keer beloofde Brussel beter op te letten dat er

geen wapens en rebellen de grens met Kosovo zouden oversteken. Bovendien beloofde de Navo de Macedonische regering met raad en informatie bij te staan.

Het zijn precies dezelfde beloften als die aan Servië, waar in het zuiden óók Albanese rebellen actief zijn. En het zijn dezelfde beloften als die aan de Macedonische regering ten tijde van de conflicten met Albanen in het noorden van het land, enkele weken geleden.

„De Navo kan de grenzen van Kosovo helemaal niet goed bewaken en al zeker niet waterdicht maken”, zegt een westerse diplomaat in Skopje. Het grensgebied met Zuid-Servië is moeilijk begaanbaar. Noord-West Macedo-

dat was niet de bedoeling van de Navo-bombardementen op Joegoslavië. Bovendien moest in Joegoslavië dictator Slobodan Milosevic plaats maken voor een democratisch gezinde regering. Het Westen klapte in de handen voor de veranderingsgezindheid van de Serviërs, maar zag zich nog wel geconfronteerd met een restant van het Milosevic-regime: Albanese rebellen die in Zuid-Servië de breekbare Joegoslavische democratie bedreigden.

„De vijand van onze vijand lijkt nu onze vijand te worden”, zegt de diplomaat cryptisch. Albanen dreigen de stabiliteit in het hele gebied te verstoren en dat kan het Westen, inclusief de Navo, niet accepteren, wil hij ermee zeggen.

„De Navo zou de rebellen in Zuid-Servië en Macedonië in principe best aankunnen, hoewel je met een guerrilla-oorlog altijd voorzichtig moet zijn”, aldus de diplomaat. „En een aantal Navo-landen wil dat misschien ook wel. Maar je moet er niet aan denken wat er dan in Kosovo gebeurt. De Albanen daar zullen zich ongetwijfeld tegen Kfor richten.”

Inmiddels blijkt Macedonië de Albanese rebellen bij Tetovo niet of nauwelijks de baas te kunnen. Keer op keer worden de speciale politietroepen gedwongen zich van de berghellingen terug te trekken naar de rand van de stad. Maandagmiddag arriveerde het leger in Tetovo, maar dat bood een weinig indrukwekkende aanblik: slechts enkele modern bewapende pantservoertuigen uit het Westen en enkele stokoude tanks, cadeau gekregen van Bulgarije. Naar verluidt moesten eerst de motoren worden vervangen voordat het wapentuig in beweging was te krijgen.

„Hiermee winnen ze geen slag, laat staan de oorlog”, besluit de diplomaat. „Als de Navo hier iets tegen de rebellen wil ondernemen, dan zal men meer modern materieel moeten leveren en de militairen die er gebruik van maken moeten opleiden. Maar dat kost tijd.”

'De Navo is gedwongen tot een spagaat die veel lenigheid vereist'

nië, waar Tetovo ligt, is zeer ontoegankelijk, met bergtoppen tot boven de 2700 meter en nauwelijks wegen. Al geldt dat niet voor Albanese rebellen die het gebied op hun duimpje kennen en die bereid zijn zichzelf en hun wapens te voet of op ezels door het hoogland te zeulen.

„De Navo is gedwongen tot een spagaat die veel lenigheid vereist”, vervolgt de diplomaat. „Hetgeen vervelend is, want de Navo is helemaal niet lenig.” Die spagaat slaat op het feit dat de Navo de regio is binnengekomen in een heel andere situatie dan waarmee ze zich nu geconfronteerd ziet. Sinds juni 1999 is Kfor, de door de Navo geleide internationale vredesmacht, er verantwoordelijk voor de veiligheid. Toen trokken Britse, Duitse, Franse en Italiaanse militairen triomfantelijk de opstandige Servische provincie binnen. De Albanen in Kosovo verwelkomden hen als bevrijders.

Nog geen twee jaar later is de situatie drastisch veranderd. De Kosovo-Albanen hebben er alles aan gedaan de Servische minderheid uit Kosovo te werken en

Zesde dag van strijd rond Tetovo

NAVO versterkt grens Macedonië

Door een onzer redacteurs

BRUSSEL/SKOPJE, 19 MAART. De NAVO heeft vanochtend gezegd dat ze meer troepen van de vredesmacht KFOR naar de grens van Kosovo met Macedonië wil sturen, om het geweld van Albanese rebellen in Macedonië in te dammen.

NAVO-chef Robertson zei na een gesprek met de Macedonische minister van Buitenlandse Zaken, Kerim, dat de NAVO individuele lidstaten zal vragen troepen toe te voegen aan de circa 36.000 man sterke vredesmacht KFOR in Kosovo. Volgens de woordvoerder van Robertson gaat het om „extra troepen, enkele extra bataljons”. Een bataljon telt 800 à 900 man. Robertson zei dat de alliantie niet streeft naar uitbreiding van haar mandaat om ook op Macedonisch grondgebied op te treden. „We zijn vastberaden om deze beperkte groep van extremisten de middelen te ontnemen”, zei Robertson. Kerim toonde zich tevreden met de toezegging voor meer NAVO-troepen aan de grens.

□ Onze correspondent in Skopje voegt hieraan toe: Albanese rebellen en Macedonische troepen openden vanochtend voor de zesde achtereenvolgende dag het vuur op elkaar rond de stad Tetovo, waar inmiddels een nachtelijk uitgaansverbod van kracht is. De gevechten namen de afgelopen nacht in hevigheid toe. Volgens de VN-vluchtelingenorganisatie en het Rode Kruis hebben ruim tweeduizend mensen de stad verlaten. Een groot deel van hen is naar familie elders vertrokken.

optreedt. Gisteren kwamen duizenden Macedoniërs bijeen voor een demonstratie in de hoofdstad Skopje. Het was de eerste protestactie tegen de regering sinds het uitbreken van het gewapende conflict, drie weken geleden in het noorden van het land.

De menigte riep 'weg met de regering' en zwaaide met rode kaarten. In een schriftelijke verklaring eisten de demonstranten de afkondiging van de noodtoestand en de garantie dat de veiligheid van het Macedonische volk is gewaarborgd. Eén eis – een uitgaansverbod in Tetovo – is ingewilligd. Zaterdag verzamelde een menigte Macedoniërs zich voor het parlement en riep om wapens om de Albanese rebellen zelf te lijf te gaan.

KFOR, de vredesmacht in Kosovo, heeft inmiddels vanuit Kosovo tanks gestuurd naar Tetovo. De tanks, zo liet de internationale vredesmacht weten, zijn uitsluitend bedoeld om de eigen troepen in Tetovo te beschermen. In de stad is een basis van Duitse KFOR-troepen, die vanuit Tetovo de manschappen in Kosovo bevoorraden. De basis kwam de afgelopen dagen onder vuur te liggen. De meeste Duitse militairen zijn inmiddels uit de basis teruggetrokken. KFOR heeft in Macedonië

Inwoners van Tetovo vluchten voor sluipschuttersvuur uit de heuvels. Vandaag werd in de Macedonische stad voor de zesde opeenvolgende dag gevochten. (Foto AP)

gulyas

Navo komt G8 akkoord niet na, hernieuwde Koude Oorlog in aantocht

Met de bezetting door tweehonderd Russische soldaten van het vliegveld van Pristina op 12 juni, heeft Rusland duidelijk gemaakt geen genoeg meer te nemen met de functie die zij tot dan toe heeft vervuld: postbesteller van de Navo. Vooral door toedoen van de Verenigde Staten, zijn de Russen buiten alle internationale beslissingen gehouden. Deze ontwikkeling is begonnen met het einde van de Koude Oorlog. Een voorbeeld daarvan is de beslissing van de VS tot hernieuwde bombardementen op Irak, in december 1998. De Russen waren daarvan felle tegenstanders. Er heeft feitelijk geen enkel overleg plaatsgevonden, tot grote woede van Rusland. Naar de mening van Rusland werd zij volledig genegeerd en was zij door de VS gedegradeerd tot 'Derde Wereld land'. Tijdens de Kosovo-crisis is gaandeweg duidelijk gebleken dat Rusland niet voor de zoveelste keer vernederd wenste te worden. Rusland sprak herhaaldelijk haar politieke steun voor Servië uit en met de bezetting van het vliegveld heeft zij nu dus voor de eerste maal sinds de Koude Oorlog een militaire daad gesteld.

G8-akkoord onterecht als overwinning gepresenteerd

Aan Navo-zijde heeft vooral Duitsland haar uiterste best gedaan om tot een akkoord te komen. Schröder was beducht voor de alsmaar verslechterende relatie met Rusland, voortkomende uit de Navo-acties op de Balkan en zag het als een van zijn voornaamste doelstellingen het Amerikaans/Britse monopolie te doorbreken. De voornaamste achterliggende gedachten-gang van het G8-akkoord was voor Rusland dat zij zich niet meer als een tweederangs-mogendheid wilde laten behandelen en dat het akkoord niet als een overwinning van de

Navo moest worden uitgelegd, maar als een compromis. Dit laatste was belangrijk voor Milosevic, maar zeker niet zo belangrijk voor Jeltsin. Jeltsin had het akkoord willen gebruiken om de oppositie tegen zijn 'hervormingsbeleid' in eigen land in te tomen. In feite was ook geen sprake van een klinkende militaire overwinning voor de NAVO. De Servische verdediging is intact gebleven en voor de uiteindelijke uitvoering van het G-8 akkoord was de toestemming van de Joegoslavische autoriteiten noodzakelijk. Zij waren het en niemand anders die het groene licht moesten geven voor het binnentrekken van de Navo-eenheden in Kosovo. Er zal nog lang worden gedebatteerd over de militaire effecten van de bombardementen. Voorstanders beweren dat in de toekomst conflicten met het luchtwapen kunnen worden beslecht. De gedachte begint echter de overhand te krijgen dat niet de luchtaanvallen de Joegoslavische regering naar de onderhandelingstafel hebben geleid, maar het uitzicht op een diplomatieke oplossing. De ondertekening van het akkoord betekende geen capitulatie voor de Navo, maar de acceptatie door Joegoslavië van een internationale vredesmacht onder leiding van de Verenigde Naties. De Navo greep het akkoord echter aan als de kans een verloren oorlog om te zetten in een diplomatiek succes. De Navo presenteerde de overeenkomst meteen als een glorieuze overwinning. Het doel van de Navo bleef hetzelfde: de bezetting van Kosovo. Als dat eenmaal een feit was konden gemaakte afspraken van tafel worden geveegd, zo zou later blijken.

De G8 waren overeengekomen dat Rusland een belangrijke rol zou spelen in het militaire toezicht in Kosovo. Russische troepen zouden toezien op het gedrag van de Navo-troepen tegenover de Servische

bevolking, de ontwapening van het UCK en zouden de Servische rechten in Kosovo op de langere termijn moeten garanderen. Over deze duidelijke Russische aanwezigheid in Kosovo werd in Bonn urenlang onderhandeld. Het zijn de Russen geweest die uiteindelijk de Joegoslavische regering over de streep trokken en niet de maandenlange bombardementen. De moeilijkheden op 6 juni bij de ondertekening van het akkoord in Macedonië waardoor in allerijl een Russische generaal moest worden opgetrommeld, gaven al aan dat de Navo probeerde het Russische aandeel in de uitvoering van het akkoord te reduceren en erop uit was het bereikte akkoord bij voorbaat te ondergraven.

Navo en Rusland in patstelling

De Servische houding werd ingegeven door een te groot vertrouwen in de politieke en vooral ook militaire invloed van Rusland. De Joegoslavische regering dacht ten onrechte dat Russische troepen indien nodig de confrontatie met de Navo zouden aangaan. De werkelijkheid lag anders. De bezetting van het vliegveld van Pristina werd door de Navo afgedaan als een onbelangrijk incident. Ondertussen werd gesteggeld over de commandostructuur waaronder de Russische troepen moesten vallen en oefende de Navo druk uit op omliggende landen als Hongarije om Russische troepen geen doorgang te verlenen. Hierdoor werd de actie van het Russische contingent in Pristina inderdaad tot een geïsoleerd incident.

Hernieuwde Koude Oorlog?

In heel Rusland wordt nu gevoeld dat 'hervormingsgezinde' leiders als Jeltsin en Chernomyrdin in hun opstelling naar het Westen hebben gefaald. Hun geloofwaardigheid is tot ver onder het nulpunt gedaald. De 'hardliners' in Rusland hebben daarvan geprofiteerd en Jeltsin en andere pro-Westerse po-

Het werkelijke doel van de NAVO: Rusland

Door Samuel L. Blumenfeld

Men hoeft geen paranoïde Russische nationalist te zijn om de geopolitieke strategie van de Navo te begrijpen. Het is al voldoende de communiqués in de "NATO Review" van dit voorjaar te lezen om de bedoelingen van de Navo te doorgronden. Daarin wordt het strategische concept van de Navo, zoals goedgekeurd op de Top in juli 1997 te Madrid, uiteengezet. Terwijl de Navo zich naar het oosten daadwerkelijk heeft uitgebreid door de opname van Polen, Tsjechië en Hongarije, landen die aan Rusland grenzen, is de Alliantie tevens 'partnerships' aangegaan met de Oekraïne, Armenië en Azerbeïdjan, ooit republieken van de Soviet-Unie. Iedere schaker -en de Russen beheersen het schaakspel zeer goed begrijpt dat de Navo op deze manier een kordon heeft gelegd rond een verzwakt en onbestendig Rusland.

Navo-almacht

De Navo wil daarmee aantonen dat zij de wil en de macht heeft in te grijpen als Rusland wordt overgenomen door een nationalistische of communistische regering. Rusland bezit nog steeds een groot arsenaal aan nucleaire wapens en dat maakt het tot een potentieel zeer gevaarlijk land. Daarom is een overwinning op Joegoslavië zeer belangrijk als demonstratie van de Navo-almacht. Rusland is een gevaarlijker tegenstander dan Joegoslavië en als de Navo niet slaagt in Joegoslavië, hoe zou zij dan Rusland kunnen onderwerpen?

Rusland is een felbegeerde prijs want het heeft de grootste reserves aan natuurlijke hulpbronnen ter wereld. Zijn huidige zwakheid biedt het Westen de zeldzame mogelijk-

heid eindelijk macht over dit enorme gebied te krijgen. Hiertoe zal het moeten worden opgedeeld in kleine makkelijk te beheersen regio's. (Een tactiek die het Westen in de Balkan met succes toepast)

Gewapende arm

De Navo is de gewapende arm van het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken. Zij vertegenwoordigd geenszins de wil van het Amerikaanse volk en zeker niet de wil van de Verenigde Naties. Daarom omzeilt de Navo consequent het Amerikaanse Congres en de Veiligheidsraad. In de Veiligheidsraad hebben Rusland en China een zetel en zij zouden zeker een veto tegen de aanval op Joegoslavië hebben uitgesproken. Het Amerikaanse Congres is natuurlijk een minder groot probleem. Zij heeft al lang geleden afstand genomen van haar taak om oorlogsverklaringen uit te spreken. De laatste keer dat zij een oorlogsverklaring uitsprak was in 1941, toen Japan de Amerikaanse marine basis op Pearl Harbour aanviel. Wat wij nu zien is dat de wereldpolitiek wordt bepaald door een elite van het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken en enkele van hun meelopers in de regering Clinton. Deze lobby leidt de wereld naar de Derde Wereldoorlog. De bombardementen op Belgrado zijn de inleiding tot deze nieuwe wereldoorlog die uiteindelijk moet leiden tot de ontmanteling van het grootste land ter wereld, Rusland. Daarbij rekent de Navo op steun van de Moslims binnen de Russische Federatie, reden waarom nu de Albanese moslims tegen Servië worden 'gesteund'.

Kaukasus

Een citaat uit de NATO Review: "Stabiliteit in het zuiden van de Kaukasus is voor de verschillende NAVO-partners en voor de Navo als geheel van het grootste belang. Dit werd onderstreept door het bezoek aan deze regio door Secretaris Generaal Javier Solana in 1997 en in 1998. (...) De laatste jaren heeft Azerbeïdjan de samenwerking met de Navo geïntensiveerd en aan de Militaire Academie van Bakoe wordt nu college gegeven over het belang van deze samenwerking. In mei 1999 zal in Azerbeïdjan een bijeenkomst worden gehouden van de 'Adviesgroep voor Atlantische politiek'. Geen wonder dat Rusland zich ernstig zorgen maakt. De Navo was echter slim genoeg ook met Rusland een militair samenwerkingsverdrag te sluiten. Dit verdrag roept herinneringen op aan het 'Niet-aanvalsverdrag' dat Duitsland in 1939 met de Soviet-Unie sloot. Het had ondermeer de bedoeling Rusland ervan te overtuigen dat Duitsland geen aanval in de zin had. De geschiedenis zou het tegengestelde aantonen.

(Dit is een verkorte weergave van artikel: NATO's Real Target: Russia. 1999 WorldNetDaily.com)

Ministers van Buitenlandse Zaken van de G8

litici zijn, als rasechte opportunisten, gedwongen het roer om te gooien. In de toekomst zal duidelijk worden in hoeverre Rusland een Navo-aanwezigheid in haar geopolitieke invloedssfeer zal toestaan. Zeer waarschijnlijk zullen de spanningen hoog gaan oplopen, waardoor de oorlog tegen Joegoslavië kan uitgroeien tot een mondiaal conflict. De onlangs gehouden militaire oefening, 'WEST 99', met de inzet van 50 schepen, meer dan 100 vliegtuigen en 500.000 troepen zijn wat dat betreft een teken aan de wand. Het betrof een gezamenlijke oefening van Rusland en Wit-Rusland. Op uitnodiging waren waarnemers van Kazachstan aanwezig. Verwacht wordt dat Rusland zal proberen ook de Oekraïne bij militaire oefeningen te betrekken. Tijdens de manoeuvre werden twee Russische vliegtuigen die zoals beweerd het luchtruim van IJsland hadden geschonden, door de Amerikanen onderschept. Beide toestellen hadden kort daarvoor raketten op doelen in Siberië afgeschoten. De zegsman van het Witte Huis, Joe Lockhart noemde op 1

juli de onderschepping "een incident zonder militaire betekenis". Hij veronderstelde dat de Russen slechts hadden willen uittesten hoe snel Amerika zou reageren.

Wereldvrede in gevaar

Er bestaat in het Westen een interessante misvatting. Vele politici en militaire deskundigen denken dat de economische omstandigheden Rusland van militaire acties zal afhouden. In het verleden is daar echter nooit iets van gebleken, zo moesten zowel Napoleon als Hitler tot hun schande ervaren. Verder moet worden bedacht dat het Russische leger op dit moment weliswaar in slechte staat verkeert maar dat dit in het licht van een mogelijk komende oorlog alleen maar betekent dat 'reparaties' nodig zijn. Het repareren van de Russische economie en van het leger kan op zichzelf al een economische impuls betekenen. Militaire avonturen, zo leert de geschiedenis, zijn vaak psychologische, economische en politieke stimulansen voor een opleving van de nationale eco-

nomie.

Machiavelli leerde ons al dat het beter is een tegenstander te vernietigen dan hem slechts te verwonden. Rusland is zeker een gewonde grootmacht, maar nog verre van overleden. Met het Kosovo-avontuur van de Navo is de Russische beer een nieuwe wond toegebracht. Kennelijk hebben Clinton noch Blair overzien welk effect hun beleid in Moskou teweeg heeft gebracht. Zij begrijpen maar niet dat hun handelwijze inzake Kosovo het machtsevenwicht in de gehele wereld aan het wankelen heeft gebracht.

Rusland maar bijvoorbeeld ook China zullen zich niet meer afzijdig kunnen houden. De spanningen tussen India en Pakistan, beiden atoommacht, geven aan hoe kwetsbaar de stabiliteit in de wereld is. Militaire avonturen waarbij buiten alle geldende regels en verdragen om, soevereine staten worden aangevallen, zijn op dit moment de ernstigste bedreiging van de wereldvrede.

(Bron: *Stratfor's*, 14 juni, 21 juni, 2 juli 1999.)

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: donderdag 20 januari 2000 23:53
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: 2 (http://news.suc.org/bydate/Jan_20/2.html)

[<http://news.suc.org/>](http://news.suc.org/)

Search suc.org:

[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) [Choose S.U.C. Page About S.U.C. S.U.C.](#)
[Activities News from Serbia Kosovo Crisis Bosnia, Croatia Help children BLAGO Fund Serbian](#)
[History Serbian Art Book Library Become a member](#)
[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) [<http://news.suc.org/images/suc_grb.gif>](http://news.suc.org/images/suc_grb.gif)

[<http://news.suc.org/images/1px.gif>](http://news.suc.org/images/1px.gif)

The Roma and Racism in the Balkans, Emperors-clothes, Jan 19

by Jared Israel

Below are excerpts from an article about Paul Polansky. Mr. Polansky is an interesting fellow - interesting because we are told he has dedicated his life to writing and speaking about the "Gypsies", that is the Roma people, as they prefer to be called. The Roma are objects of race hatred throughout Europe. The exception has been Yugoslavia, and especially Serbia, including Kosovo, where the Roma enjoyed normal human rights for many years. But since NATO took over, Kosovo has changed. Mr. Polansky spent some time with the Roma in Kosovo and witnessed the attempt to destroy them by the Kosovo Liberation Army (KLA) and its criminal/secessionist supporters among Albanians.

I found the article moving and informative with one exception. Alas the exception undermines the rest, and it raises arguments frequently made in the mass media, so I'd like to offer a few comments.

I have noticed a tendency - no, not 'tendency', 'requirement' - a requirement for articles about Yugoslavia to include an attack on the Serbs. At least one attack. It can be placed anywhere, but it must be placed. The requirement applies to all, even to supposed critics of NATO. I call this phenomenon 'The Obligatory Bash'. (See <http://www.emperors-clothes.com/analysis/obligato.htm>)

The article on Mr. Polansky, and perhaps Mr. Polansky himself, fall into this trap.

Below is the paragraph in question. The rest of the article, printed further down, describes the abuse ROMA have faced throughout Europe as well as the virtual genocide in Kosovo since NATO marched in alongside the KLA in June.

Here's the paragraph:

(Start of quote) "Prior to the war in Kosovo, Gypsies there were living in integrated settlements, as they had for 700 years," he [i.e., Mr. Polansky] said. "But during the war and after, they got it from both sides." When the war began, the Serbs used the Gypsies - who have Albanian

surnames and are Moslem - to perform such tasks as burying the Albanians killed by the Christian Orthodox Serbs." (End of quote)

Let us disentangle this. The article says the Roma "got it from both sides". Thus their treatment by Serbian authorities during the NATO bombing is equated with their treatment by the KLA since June.

What has the KLA done? The article describes Mr. Polansky's first-hand observations. It's a grim picture. The KLA have beaten Roma, they have attacked them, they have driven them from their homes, they have stolen their property and they have murdered them on such a scale that the Roma population in Kosovo dropped from 150,000 prior to NATO bombing to 30,000 today. That suggests four fifths of the Roma have been driven from Kosovo or killed. Their businesses, houses, land, farm animals and cars have been stolen. Doesn't this amount to the deliberate destruction of a people?

On the other side of the equation we have the treatment of Roma by 'the Serbs.' I put 'the Serbs' in quotes because the article is talking about alleged burial duty. Isn't it rather unlikely that the Serbian population as a whole went around forcing the Roma to bury Albanians? For one thing, they'd need a lot of dead Albanians to require such a mobilization of Serb overseers and Roma grave diggers. So in speaking of "the Serbs" the writer must be referring to Serbian military forces.

But the writer doesn't say this. Instead she emphasizes the all-Serbian character of alleged burial abuse by accusing Orthodox Serbs of using Muslim Roma to bury Albanians. Why does she speak of 'Muslim' and 'Orthodox'? These words aren't mentioned anywhere else in the article. By failing to explain her reason for using these words the writer suggests their significance should be obvious, based on prior reports. But reports of what? Reports of Serbian Army units, driven by religious fanaticism, slaughtering Muslim Albanians, of course..

And of course we've heard such reports. We vaguely remember them. The very fact that the article mentions no actual crimes but casually refers to the Roma being "used...to perform such tasks as burying the Albanians killed by the Christian Orthodox Serbs" - this casual air tells us the existence of Serbian crimes is a universally accepted fact.

This has of course been NATO's contention since last April. As we shall see, today the evidence to back up the NATO war crimes charges is in a shambles; nevertheless some NATO apologists still argue it. Thus Noel Malcolm, one of the most prolific Serb-baiters, continues to defend NATO's claims of mass murder against the independent-minded reporter, John Laughland, in the pages of the London Spectator. Some supposedly anti-NATO writers also hold onto support for the NATO position. For instance, The Znet writer Stephen Shalom continues to argue, against all evidence, that:

"there is credible evidence of bodies being removed or burned. The U.S.-NATO guess of 10,000 dead is unconfirmed, but not likely to be so far off."

Other Serb-bashers have responded more honorably to the now overwhelming evidence that 'the Serbs' did not slaughter Albanians in Kosovo. For example, Toronto Star writer Richard Gwyn has reversed his previous stand, which was much like that of Malcolm and Shalom, and now say the mass murder stories:

"may have been a grotesque lie concocted to justify a war."

NATO had a real need to advocate this lie. When the bombing began, Western public opinion was opposed. So NATO launched a media blitz to popularize a humanitarian explanation: the Serbs had to be bombed to stop/prevent the slaughter of thousands of Albanians. "They're just

like Hitler." This Hitler comparison was a trifle confusing. Historically the Serbs had been a target of Hitlerite extermination second only to Russians and Jews. Moreover, during World War II, ethnic Albanian groups like the Second League of Prizren, groups which are much-loved by the KLA, helped the Nazi's - were indeed the most enthusiastic Nazi's, creating their own SS division and hunting down Serbs, Roma and Jews. So it's a little hard to see how the Serbs became Nazi's overnight while the descendents of pro-Nazi Albanians became victims of racism.

Be that as it may, NATO launched a massive campaign to sell their humanitarian war. This had some effect on the polls. A slim majority in some Western countries, particularly the US and Britain, switched to supporting the bombing as a necessary evil.

Since June, NATO has had an army of forensic scientists scouring Kosovo to produce some evidence that atrocities did in fact occur and that NATO was therefore right to attack Yugoslavia. Proving this is crucial for NATO. If people were to conclude that they'd been lied to, that the stories of Serbian atrocities were a "grotesque lie concocted to justify a war" then NATO leaders would have a much harder time selling future wars. And war is very much a part of NATO's plans for the future.

The NATO forensic experts have left Kosovo for winter empty-handed. They found no mass graves. They dug up a relatively small number of bodies (2108) and even those are of indeterminate origin. It is likely that none are Albanian civilians butchered by Serbian forces. (See SPINNING THE KILL at <http://emperors-clothes.com/analysis/spin.htm>)

Chief War Crimes prosecutor Carla del Ponte pretty much admitted this in mid-November though she added that she fully expected her experts to find some mass graves this coming Spring. Perhaps the hoped-for treasure will indeed be discovered. Or perhaps mass graves will continue to elude Ms. del Ponte and her experts will continue to search year after year with seasonal announcements that the continued failure, to date, has only strengthened the resolve of the forces of Western decency, etc., that bodies will be found, perhaps next season, but in any case someday. Over time the body-hunt may assume the trappings of tradition, like English knighthood or that Yale secret society to which George Bush belongs, so that the original intent will be lost, as happens with rituals, and future commentators will note that nobody knows precisely why forensic experts are dispatched to Kosovo every spring, only to be withdrawn during winter with a promise of Better Things Next Year. Groups will spring up demanding the abolition of this superstitious rite. Other groups others will defend Tradition.

Meanwhile besides making the statements of people like Mr. Malcom and Mr. Shalom a wee bit ridiculous, NATO's failure to produce mass graves raises a question about our Polansky article which says the Roma were "used...to perform such tasks as burying the Albanians killed by the Christian Orthodox Serbs." Since the "Orthodox Serbs" didn't kill any Albanians, who were the Roma 'used' to bury?

IMAGINARY REVENGE

This burial stuff has been repeated a good deal in the press. One syndicated article by Charles Sennott of the Boston Globe was headlined: "Kosovo's Gypsies: Used by Serbs, hated by Albanians." Such stories, always written in an anecdotal and therefore un-checkable manner, support NATO by virtue of lament: that is they regret what they refer to as Albanian acts of revenge. Of course, if Albanians are taking revenge it suggests there is something worth revenging and that 'something' is the mass killings Serbs are supposed to have carried out. You will recall that the Roma were relegated to burying the bodies. You will also recall that despite all the Roma grave digging, NATO has been unable to find mass graves anywhere in Kosovo.

In these news reports, Roma are quoted as saying "the Serbs made us do it" - 'it' generally being the burial of dead Albanians. Whether these Roma are being misquoted, which is possible or

whether they are speaking out of fear - i.e., it is potentially fatal for Roma in Kosovo to go against the official KLA line - in either case the quotations serve two laudable goals.

First, the Serbian people are slandered - the impression that 'The Serbs' engaged in mass murder is strengthened by having the Roma say "they made us do it."

Second, Western prejudice against Roma is strengthened. This in two ways.

The Roma are portrayed here as being 'used.' In other words, not as independent actors, with minds of their own, but rather as servants of the supposedly dominant nationality. This coincides with the thinking of anti-Roma bigots but not with reality. In reality the Roma have been enthusiastic supporters of the Yugoslav ideal of ethnic unity; they loathe the KLA and they fought the KLA alongside Serbs and other ethnic groups as part of the Yugoslav army. (For more on Roma support for the Serbian state see <http://emperors-clothes.com/articles/kneisel/RomaView.html>) It also fits the racist stereotype of Roma as "chicken-stealing thieves". Who but a race of weasels would participate in mass murder and then whine "they made me do it?" after discovering they had backed the losing Master? One can imagine these (fictional) Roma scurrying amongst the bodies of mass-murdered Albanians, stealing their watches, and jewelry.

Back to reality, folks. Ethnic Albanians have never been victims of mass murder in Kosovo. Period. But since NATO took over, the Roma (among others) have indeed been hunted down and slaughtered by KLA racists. These Roma, as well as Serbs, Gorani (Slavic Muslims) and anti-KLA Albanians are the one's whose watches and jewelry have been stolen, plus cars, houses, businesses. Children as well. Yes, I said children. The KLA has developed a handy trade in humans. These crimes are too enormous to comprehend: one falters, one is consumed with rage. We must focus, focus on the politics of the thing: the cover-up is easy to grasp, it is simple, a media trick that's all; this "they made us do it" refrain serves to hide the crime and smear the victim, first as fantasy accomplice and then as untermensch. That's German for sub-human. I use the German word because this image of scurrying Roma scavengers is close to the Nazi stereotype of Roma, a stereotype used to justify an earlier attempt to exterminate them, along with Serbs and Jews, an attempt that has a common name: World War II.

You see, what all this "they made us do it" garbage is intended to obscure is the real history of the fight between racial harmony and race hatred in the Balkans.

Racial hatred is rarely a mutual disease; generally one group is the hater and another the hated. Thus in Latin America, Indians are victims not perpetrators. In the US, the biggest group of hated is Black people. In the Balkans, the equivalent of Indians and Black people have been the Roma, Serbs and Jews. It is not by chance that the Nazi's and their Croatian, Albanian, Hungarian and Bosnian Muslim proxies chose these groups, these untermenschen, to be wiped out. Jews, Roma and Serbs had long been the objects of race hate in Europe. By focusing on them the Nazi's could mobilize precisely the racist forces they needed to obtain willing allies in each country. To this day you can judge the political bent of an ethnic Albanian or Hungarian or Croatian by observing his or her attitude toward Serbs and Roma, just as you can tell a lot about a white American by seeing how he or she feels about Black people. It's a litmus test.

The article on Polansky notes that the Roma lived in "integrated communities" in Serbia for a long time prior to the bombing, and having mentioned this it moves immediately to bash 'The Serbs' with the burial statement. But this "integrated communities" thing is not a small point, to be passed over lightly. It is a very big point. It is the main point of the article. For it is precisely the fact that the Roma lived in such communities in Kosovo, and still do elsewhere in Yugoslavia, and that they have (or had) lovely houses, and so on - in other words, that they had been allowed to achieve - not given, allowed to achieve - much that the KLA could steal and destroy - it is precisely this fact of social integration that differentiates the Yugoslav Roma from their kin in

other European countries where they are excluded from contact with non-Roma citizens, where they are prevented from going to school, where they are denied ordinary human rights, where they are silenced, where they are demonized, where they are tormented and robbed, where they are vilified, raped, beaten, and killed.

Undoubtedly the Yugoslav Army did conscript some Roma for burial duty. Why not? Also some Turks, and Serbs, maybe even a stray Croatian or two. During the NATO bombing there were pitched battles all over Kosovo between the Yugoslav Army and the KLA. We know from extensive interviews with refugees from Kosovo that the KLA often attacked integrated communities - precisely the places where Serbs, Albanians and Roma lived together. Perhaps after battles in which the Yugoslav Army smashed KLA attempts to slaughter the inhabitants of such communities there were many dead KLA "Albanians". Perhaps the Yugoslav Army drafted some local males, including Roma, to help bury the bodies.

Is this so terrible?

And does it really amount to the Roma "getting it from both sides"?

Here are excerpts from the article on Mr. Polansky's experiences:

>From the Globe-Gazette

Mason City native Paul Polansky has lived in a U.N. refugee camp and written about ethnic cleansings.

Monday, January 17, 2000

By KRISTIN BUEHNER

MASON CITY - He has held dying babies in his arms, watched helplessly as friends were beaten and killed. Mason City native Paul Polansky, 57, now of Prague, Czech Republic, lived in Kosovo from mid-July to mid-November, where he documented the ethnic cleansing being carried out by Kosovar Albanians since the end of the war in Kosovo. Part of his time was spent living among the Gypsies in a United Nations refugee camp for people of the Romany (Gypsy) race. The camp was run by the U.N. High Commission for Refugees, an umbrella organization for all aid organizations in Kosovo. "We had five children die in the refugee camp of pneumonia because of a lack of attention," said Polansky, who helped lead 467 Gypsy refugees out of Krushevac in late September to a more humane refugee camp in neighboring Macedonia. "No government will accept Gypsies as refugees." After calling attention to a lack of medical attention, food and security in the displaced persons camp at Krushevac, Polansky was threatened with expulsion from the country by the very agency - the UNHC - that had invited him.

The term Gypsy is not politically correct, but in Kosovo, it may be the only practical way to refer to the people under that stigma, said Mason City native Polansky, a writer [now] living in Prague, who has been working to expose discrimination and lobby for aid. The Gypsies were the first dark-skinned people in Europe, Polansky said. Hindus, they were apparently driven out of India during the Muslim invasions. Kosovo Gypsies were among the lowest castes of Hindus. They preserved the caste system they knew in India, a system of which they were very proud. They have preserved all 12 castes in Kosovo. Only one caste fits the stereotypical Gypsy description of nomads. The semi-nomadic caste, the Chergari, lives in Serbia and travels during warm weather. During World War II, the presence of Gypsy concentration camps has been documented at Lety, Czechoslovakia. It was run by Czech Nazis. Hundreds of Gypsies, including children, died of starvation and cruel punishment, Polansky said.

During a 20-year study, Polansky discovered evidence of the presence of a Gypsy concentration

camp in Lety, a village in Czechoslovakia, during World War II. He documented the camp, the history of which had largely been concealed by the Czechs, and wrote three books: "Living Through It Twice: Poems of the Romany Holocaust (1940-1997)," 1998; "Black Silence," 1998, oral histories of the Romany Holocaust, and "The Storm," a novel based on his findings about the Lety death camp, 1998.

"Summer Camp," in progress, exposes the killing of Gypsies and other minorities taking place in Kosovo since the war. It also tells of Polansky's experiences in a Gypsy refugee camp in Kosovo.

"I've seen over 14,000 Gypsy homes burned by the Albanians with the NATO forces just standing by," Polansky said, during a recent trip to Mason City. "I ate with the Gypsies, played chess with them and collected their oral histories. I saw photos of their very nice homes which the Albanians had burned after the war. We were always under threat of attack from the Albanians." Polansky's book, "Summer Camp," will describe the discrimination against the Romany people by the United Nations, the North Atlantic Treaty Organization (NATO) and major aid agencies, including the Mother Teresa Society. Gypsies are also being refused medical care by most hospitals, including the American and British military hospitals in Kosovo, Polansky said. "Everybody's got this stereotype of Gypsies as nomadic chicken thieves." Of the 151,000 Romany in Kosovo before the war, only 30,000 remain, Polansky said. The rest have died of starvation, been killed or left the country. A survey he completed in November documents the conditions and whereabouts of Gypsy settlements in all 29 districts of Kosovo.

In Prishtine, he found more than 30 families who, out of fear of being kidnapped and killed, had not left their houses in more than 7 months, surviving on goats' milk and eggs. In one district, families were being threatened with death if they did not leave the country immediately. Others reported being stoned when they went out to shop. "Demanding that Roma and Hashkalija (the two Gypsy groups in Kosovo) remain in a country where they are not allowed to leave their homes or their village to go shopping, to go to school, to go to work or to go to the doctor without fear of being kidnapped and killed, is the same as telling the Jews before WWII that they should not leave Germany," he said. He hopes the United Nations and NATO will stop all aid to Kosovo until the Albanians "start behaving themselves" and that NATO countries begin accepting Kosovar Gypsies as refugees, as they did the Albanians, until they can return home safely. "In the United States, only pressure on our State Department will help these Gypsies get refugee status here in the States," he said. Polansky's interest in the Gypsy culture began more than 20 years ago when he uncovered, through a genealogical study, evidence of Gypsy concentration camps in Czechoslovakia during World War II. "I was trying to find the first place in Bohemia that sent Czechs to America," said Polansky, whose father is of Czech descent. He traced the emigration to a small village named Lety, where he discovered what had been the site of a Gypsy concentration camp.

Prior to the war in Kosovo, Gypsies there were living in integrated settlements, as they had for 700 years, he said. "But during the war and after, they got it from both sides." When the war began, the Serbs used the Gypsies - who have Albanian surnames and are Moslem - to perform such tasks as burying the Albanians killed by the Christian Orthodox Serbs. After the war, the Albanians began a process of exterminating the Gypsies, whom they accused of collaborating with the Serbs. "The Gypsies want to be able to go to normal schools, have a normal job," Polansky said. "They're not allowed to because of the color of their skin. They don't want to live isolated, be marginalized, live on the edge of a community."

* For a refutation of the claims, made by NATO apologists such as Noel Malcom and Stephen Shalom, that Serbian forces slaughtered Albanian civilians during the bombing of Yugoslavia, click on SPINNING THE KILL or go to <http://emperors-clothes.com/analysis/spin.htm>

* For a discussion of the significance of Roma politic support for Serbia click on How the Roma View Serbia and What It Means or go to <http://emperors-clothes.com/articles/kneisel/RomaView.html>

* For a look at media distortion regarding the Roma, click on A Slaughter of Roma or go to <http://emperors-clothes.com/articles/multiple/slaughter.html>

* For more on pre-KLA Nazism among Albanians in Kosov, click Crimes of Fascism, Crimes of Lies or go to <http://emperors-clothes.com/analysis/revenge.htm> (The latter part of the article deals with this question)

* To browse articles at Emperors-clothes please click here or go to <http://www.emperors-clothes.com>

home <<http://news.suc.org/>> | suc home <<http://www.suc.org/>> | suc info
<<http://www.suc.org/sucinfo/>> | site map <<http://www.suc.org/sitemap.html>> | membership
<<http://www.suc.org/membership.html>> | contact <<http://news.suc.org/comments.html>>
© 1996-99 Serbian Unity Congress.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: vrijdag 21 januari 2000 0:01
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: 1 (http://news.suc.org/bydate/Jan_20/1.html)

<http://news.suc.org/>

Search suc.org:

<http://news.suc.org/images/black1px.gif> Choose S.U.C. Page About S.U.C. S.U.C.
Activities News from Serbia Kosovo Crisis Bosnia, Croatia Help children BLAGO Fund Serbian
History Serbian Art Book Library Become a member
<http://news.suc.org/images/black1px.gif> http://news.suc.org/images/suc_grb.gif

<http://news.suc.org/images/1px.gif>

Arkan assassinated by CIA & MI-6, Leon Chame, Jan 19

The assassination was planned and carried out by CIA and MI-6 the British secret service.

The reason was that the Americans and the British were not able to attract Arkan to the Montenegrin authorities and involve him in bringing down the regime of Slobodan Milosevic.

Arkan's connection with the CIA and MI-6 was known through the everyday contacts with the Sky News Tim Marshal who frequently met with him in Belgrade during and after the illegal NATO intervention. The whole procedure was staged to convince Arkan to "publish" secret documents against Milosevic, Karadzic and Mladic that would be supplied to him by the CIA and the MI-6, and would serve as proof that they committed the alleged "ethnic cleansing"

The documents would be 100% proof since they would be coming from Arkan himself who was the link between all three of them. This would give the Americans the alibi and the justification for further pressure against Serbia and would gain the lost credibility with their European partners in crime (NATO).

In this way it would be much easier to portray the Serbian hate for the Hungarians and Moslems in Sandjak and the next planned NATO intervention. For Arkan's acceptance of this plan, they have offered him immunity from persecution in the Kangaroo Court in Hague.

NATO is looking for a way to prevent Russia, Belo-Russia and Yugoslavia forming a military alliance and avert the Russian troops from entering Yugoslavia in which case Kosovo would stay as part of Yugoslavia and NATO would get the message that its time for them to leave. For all this to be prevented, NATO needed a high political figure in the Yugoslavian establishment which would inflict crucial damage to the Yugoslavian government, which would cause mistrust of the people towards their government and would join the Montenegrin president Milo Djukanovic and his pro-american followers.

Off course they miscalculated Arkan, since he was a true Serb patriot and would never accept this plot even if his life depended on it.

With this realization CIA and MI-6 decided to use his death to cause confusion in Yugoslavia, so

that the people would acknowledge the existence of the rezime`s terrorizam and that no one is safe anymore.

The signal was given to those that an assassination was possible even across the border in Yugoslavia, that Milosevic is not safe even at home. Milo Djukanovic was notified about the possible assassination, so Djukanovic stated that if Milosevic entered Montenegro he would be arrested and sent to the Kanagroo Court in Hague and if the Federal Army entered Montenegro, Montenegro would call on NATO to attack Serbia. Djukanovic was a friend with Arkan but he is a better friend with the Americans.

Rumors has it that Arkan had an appointment with a journalist on the day of the assassination who wanted to interview him, but the journalist left the hotel Inter-Continental before Arkan arrived.

home <<http://news.suc.org/>> | suc home <<http://www.suc.org/>> | suc info
<<http://www.suc.org/sucinfo/>> | site map <<http://www.suc.org/sitemap.html>> | membership
<<http://www.suc.org/membership.html>> | contact <<http://news.suc.org/comments.html>>
© 1996-99 Serbian Unity Congress.

DE NAVO ALS AGRESSOR

Op woensdag 24 maart was het zover. Door zijn aanval op een soevereine staat, Servië, heeft de NAVO in zijn jubileum jaar, zijn doelstelling, de verdediging van grondgebied van de lidstaten, uitgebreid.

Voor het eerst na de tweede wereldoorlog bombarderen Duitse vliegtuigen weer Belgrado. De NAVO treedt op met onder andere lidstaat Turkije, dat in zijn eigen land nog drastisch te keer gaat tegen de Koerden, zoals Servië tegen de Kosovaren.

Het is zelf zo dat de regerende Groene Partij in Duitsland en de toekomstige regeringspartij (?) Groen Links in Nederland achter het militaire optreden staan en de aan hun kiezers verkochte vredesvisies hebben laten varen. Je schijnt als regeringspartij (of toekomstige) wel erg snel je principes te moeten laten schieten. Kiezers weten in ieder geval waar zij aan toe zijn.

Om wat inzicht in de Kosovo kwestie te krijgen lijkt het me nuttig enige belangrijke geschiedkundige gebeurtenissen te memoreren.

De Serviërs vestigden zich rond het jaar 700 in Kosovo. In hun strijd tegen de Osmanen, in 1389 op het zogenaamde Merelveld, verloren zij hun zelfstandigheid. Vele Serviërs werden verjaagd. Het ligt voor de hand dat deze ballingen terug naar huis wilden. Voorlopig was dit echter een onbereikbaar ideaal. Kosovo werd als het ware hun beloofde land. Albanen namen hun plaats in. Velen van hen lieten zich door de Osmanen tot de Islam bekeren. Zij worden dan ook door de Serviërs nog steeds gezien als collaborateurs. Behalve tijdens de tweede Wereld oorlog, toen Kosovo een Italiaanse vazalstaat was, heeft Kosovo nooit bij Albanië gehoord. De Serviërs heroverden Kosovo, na 500 jaar te zijn gekoloniseerd. Door dit verleden waren Kosovaren en Serviërs bepaald geen vrienden.

24-3-99

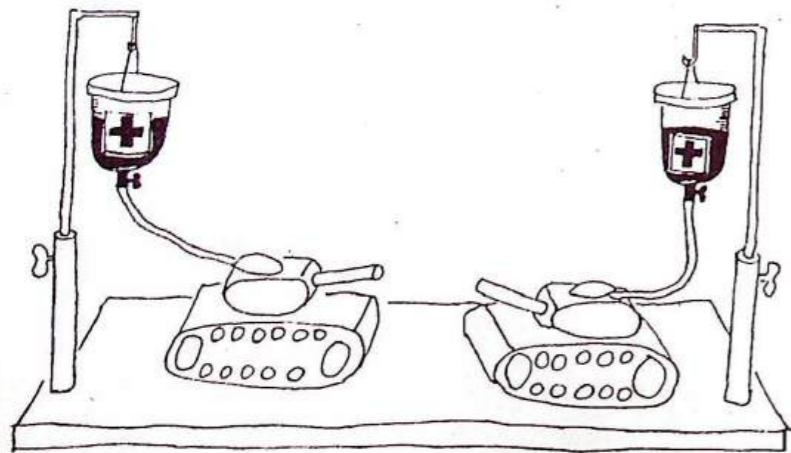
Na de nederlaag van Oostenrijk-Hongarije in 1918, na de eerste wereldoorlog, stichtten Serviërs, Kroaten en Bosniërs het Koninkrijk Joegoslavië. Dit werd echter weer opgedeeld tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hierbij werd Kroatië, onder Duitse supervisie, een fascistische staat. In 1948 werd er tijdens de regering van Tito, een federale staat gesticht. Deze bestond uit zes republieken: Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Macedonië, Montenegro, Servië en Slovenië en de autonome provincie Vojvodina en het autonome gebied Kosovo, beide delen van de republiek Servië. Tito probeerde met deze autonomie een Servische dominantie te voorkomen. De Serviërs vonden dit erg onrechtvaardig en Milosevic maakte hier in 1989 een einde aan. Het afnemen van de autonomie van de Kosovaren was aanleiding tot uitbreiding van het geweld. Consequent boycotten de Kosovaren alle Servische verkiezingen en al het Servische onderwijs. De scholen die de Serviërs sloten gingen ondergronds. Er ontstond een Kosovo Bevrijdingsleger (UCK) die streefde naar een zelfstandig Kosovo. Ook zij moordden en hielden zich niet aan afspraken.

De NAVO staten voelden zich geroepen om via overleg tot een oplossing te komen.

Een van hun pogingen was het houden van een zogenaamd vredesoverleg in het Franse Rambouillet. Van overleg was echter geen sprake, de Serviërs werd medegedeeld dat zij in het ontwerp-akkoord alleen spelfouten mochten wijzigen.

Er was een politiek deel dat een autonoom Kosovo inhield. De NAVO staten gingen niet akkoord met een zelfstandig Kosovo, men vreesde problemen in de regio.

Het militaire deel ging uit van een NAVO macht in Kosovo, om toe te zien op de uitvoering van het akkoord.

BOMMEN BRENGEN NOOIT VREDE

3

Geachte redactie,

Door: Rieks Post, Groningen

Het opiniestuk van Hugo D'aes in de Nieuwsbrief nr. 2 is mij in het verkeer keelgat geschoten, zo tendentius als ik het vond. Alsof de schrijver terugverlangt naar de tijd van de Koude Oorlog. Dat kom je natuurlijk wel meer tegen in oostelijke en westerlijke bladen, maar ik had dat toch niet verwacht in ons medisch-polemologische blad; wij willen er toch alles aan doen, om door genuanceerd denken de oorlog en met name het gebruik van kernwapens te vermijden. Een paar voorbeelden van dit m.i. tendentieuze geschrijf: Rusland verdedigt de Servische belangen, Solana spreekt stoere woorden, de Koso-

vaarse Serviërs vertrouwen het zaakje niet, maar de genocide van hun kant, die vooraf ging aan de bombardementen, wordt gebagatelliseerd. 'Een doel, dat de middelen nu eenmaal niet heiligt.' Dat kan je verschillend inschatten, maar Hugo gaat niet in op de vraag, wat er bij niet ingrijpen zou zijn gebeurd. Wel suggereert hij, dat het Westen daar belangen had en heeft en dat het erom ging hardleerse communisten buitenspel te zetten. Een mooie reden om het bestaan van de NAVO te rechtvaardigen. U kiest maar, zegt Hugo, maar hij heeft makkelijk kiezen, omdat de genocide slechts een voorwendsel was van de NAVO. En daar komt bij dat de sfeer in Rusland grimmig is geworden. *Primum non nocere*, zegt hij. Dat is

een beter lesje, dan wij aan de Serviërs wilden leren. Ik heb mijn plaats moeilijk kunnen bepalen, en ben zeker niet voortdurend en onverminderd blij geweest met alle NAVO-acties; maar alles afgewogen was en is mijn sympathie zeker niet bij Milosevic; hij heeft steeds de gelegenheid gehad een einde aan het geweld te laten komen, maar liet juist het geweld tegen de Kosovaren doorgaan en daarom kon ik accepteren dat het allemaal zo lang heeft moeten duren, die vreselijke bombardementen. Met veel mensen die dat anders zagen heb ik daarover kunnen praten; maar iemand die het allemaal zo goed weet, moest ik nu juist tegenkomen in onze Nieuwsbrief. U begrijpt, dat ik daar niet gelukkig mee ben.

De Kosovaren gingen in eerste instantie niet akkoord met autonomie, men wilde zelfstandigheid, maar na sterke druk van de Verenigde Staten kwam men hier op terug. Ze hadden zich ervan laten overtuigen dat na hun politieke jawoord de Serviërs militair onderdruk konden worden gezet. De Serviërs gingen niet akkoord met het militaire deel, een bezettingsmacht, wel viel met hen te praten over een autonoom Kosovo. De bezetting zou inhouden dat een militair bondgenootschap, de NAVO, het grondgebied van een soevereine staat zou innemen. Dit zou een schending zijn van de internationale rechtsorde. Een laatste poging van de Amerikaanse gezant Holbrook om de Serviërs alsnog het vredesakkoord te laten tekenen, onder dreiging van bombardementen, had geen resultaat.

Toen begon de NAVO gebruik te maken van raketten en bommen. Men vond dat de internationale gemeenschap lang genoeg geduld had gehad (premier Kok). De Westerse mogendheden zagen zich kennelijk gerechtigd om te spreken namens deze gemeenschap, terwijl de vertegenwoordigers van de internationale gemeenschap, de Verenigde Naties, buiten spel werden gehouden.

De Verenigde Staten en nu ook de andere NAVO staten vinden kennelijk dat zij alleen gerechtigd zijn om als politieagent van de wereld op te treden. De NAVO wil met de bombardementen Kosovo beschermen tegen nieuwe bloedbaden en etnische zuiveringen. Men had hier al vaak mee gedreigd, dus ook de eigen geloofwaardigheid begon een rol te spelen.

Deze bombardementen kunnen echter nooit tot een oplossing leiden. Dit kan slechts gebeuren door overtuiging, niet door geweld, dit brengt hooguit een tijdelijke oplossing. Zoals we nu al zien (31 maart) escaleert het geweld, er zijn grote groepen vluchtelingen, doden en gewonden. De NAVO-actie heeft de instabiliteit in de regio al vergroot. Wat voor verdere kwalijke gevolgen zal het hebben in Bosnië, Macedonië, Griekenland, Turkije en Albanië?

Moeten wij vrezen voor een nieuwe Balkan-oorlog? Milosevic heeft gezegd dat je de Serviërs kunt bestoken en doden, maar dat je geen vrede op de Balkan kunt stichten zonder de Serviërs. Ik ben bang dat hij gelijk heeft. Er ontstaat in Servië een steeds grotere haat tegen het Westen. Zij begrijpen het

De Wortels van 'Allied Force'

Door John B. Roberts II

juli 99

Op de zesde dag van de bombardementen op Joegoslavië stuurde Thomas R. Hutson, een hoge ambtenaar van het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse zaken, vanuit zijn standplaats Tuzla naar het Bureau van de Hoge Vertegenwoordiging (OHR) in Bosnië-Herzegovina een bericht met de volgende strekking: "Het onzalige idee de Serviërs te bombarderen heeft mijn redenen om te vertrekken versterkt. Door de bombardementen is de eenheid onder de Serviërs groter dan ooit tevoren. Wat Bosnië-Herzegovina betreft vrees ik dat de Dayton-akkoorden rijp zijn voor de prullenmand." Hutson is een Balkan-expert met een jarenlange ervaring in het gebied. Hij werkte er toen de burgeroorlog in Kroatië en Bosnië uitbrak en hield na december 1995 toezicht op de naleving van de Dayton-akkoorden.

Reeds in 1997 waarschuwde hij voor een komende crisis in Kosovo die zich zou kunnen uitbreiden naar Macedonië en de rest van de Balkan-landen. Volgens Hutson zou Servië nooit kunnen instemmen met de afscheiding van Kosovo om later bij een 'Groot-Albanië' te worden ingelijfd, zoals het UCK voorstaat. Hij pleitte bij Madeleine Albright, Richard Holbrooke en Leon Fuerth tevergeefs voor de herinvoer van de monarchie in Joegoslavië als alternatief voor Milosevic. Volgens Hutson zou zo de Joegoslavische Federatie behouden kunnen worden en zou een oorlog kunnen worden vermeden. Toen hij met bovengenoemde drie politici in bespreking was, realiseerde Hutson zich niet dat zij felle tegenstanders waren van welke politieke oplossing dan ook.

New World Order

Al in het begin van de jaren negentig waren zij als leden van de 'Carnegie Endowment for International Peace' aan het lobbyen voor het veranderen van de Amerikaanse buitenlandse politiek. Zij opteerden voor het op grote schaal inzetten van militaire middelen bij problemen in andere landen. Deze agressieve politiek werd, zo bleek later, de inzet van de regering Clinton. De militaire interventies in Somalië, Haïti, Bosnië en Kosovo waren het resultaat. In de zomer van 1992 verscheen het eindrapport van de 'Carnegie Endowment', genaamd "Changing Our Ways: America's Role in the New World". In het rapport wordt afscheid genomen van de buitenlandse politiek tijdens de Koude Oorlog. 'Humanitaire problemen' zullen voor-

juli 1999 19

Balkan Vredes Info

taan met militaire middelen worden bestreden. In feite zal deze nieuwe politiek een tijdperk gaan inluiden van toenemende internationale chaos waarbij de grootmachten zonder veel consideratie overal ter wereld militair zullen gaan ingrijpen. Voor de NAVO, opgericht als defensieve organisatie, is dit een geheel nieuw concept.

Etnisch-separatisme ondersteunen

Clinton omarmde het nieuwe concept. Tijdens zijn campagne voor de presidents-verkiezingen verklaarde hij op 25 juli 1992 dat Milosevic aangeklaagd moest worden voor zijn "misdaden tegen de mensheid" en verweet hij de toenmalige president George Bush een gebrek aan "waarachtig leiderschap". Op 10 augustus van datzelfde jaar drong Clinton aan op het gebruiken van geweld tegen de Serviërs. In een ander Carnegie-rapport, eveneens uitgegeven in 1992, getiteld "Zelfbeschikkingsrecht onder de Nieuwe Wereld Orde" worden criteria aangegeven voor hoe moet worden gehandeld bij het verlenen van steun aan etnisch-separatistische groeperingen. Tevens wordt in het rapport aangedrongen op het gebruiken van militair geweld als ondersteuning van dit etnisch separatisme. In de visie van dit rapport is het op humanitaire gronden geoorloofd in te grijpen in de binnenlandse aangelegenheden van soevereine staten. Het Amerikaanse fiasco in Somalië en de herverkiezingscampagne van Clinton temperden de oorlogs-zuchtige stemming enigszins. De tijd was rijp voor de Dayton-akkoorden. Clinton gaf Richard Holbrooke de opdracht een vredesovereenkomst voor Bosnië te regelen voordat Clintons' herverkiezingscampagne van start zou gaan. De kwestie Kosovo werd tijdens de onderhandelingen buiten beschouwing gelaten. Hieruit begreep Milosevic dat de soevereiniteit van Joegoslavië niet in het geding was, reden voor hem de Dayton-akkoorden te ondertekenen.

'Humanitaire oorlog' mislukt

Milton Abramowitz, tot 1997 voorzitter van de Carnegie Endowment, verklaarde in januari 1999 dat het tijd was om de volledige onafhankelijkheid van Kosovo te ondersteunen. Om dat te bereiken moest ondermeer worden gedacht aan het bombarderen van Servië, het afzetten van Milosevic en het bewapenen en trainen van het UCK. Kosovo moest volgens Abramowitz door middel van een grondoorlog worden veranderd in een NAVO-protectoraat. De enorme vluchtelingenstromen had hij echter niet voorzien. "Kosovo bestaat niet meer", zo verklaarde hij ietwat ontgoocheld toen de oorlog in zijn derde week was. Zijn nieuwe strategische concept van militair ingrijpen om 'humanitaire redenen' was een grote mislukking gebleken.

In tegenstelling tot de voormalige voorzitter van de 'Carnegie Endowment' is Thomas R. Hutson niet ontgoocheld, maar gewoon kwaad. Al in 1995 had hij bij zijn regering in Washington erop aangedrongen te werken aan een vreedzame oplossing van de Kosovo-kwestie. Hij werd door niemand gesteund. Albright vond zijn voorstellen "niet interessant". Hij is ook woedend op Clinton omdat deze de vluchtelingen valse hoop heeft gegeven, terwijl voor hen in werkelijkheid geen terugkeer mogelijk is naar menswaardige omstandigheden. "There's no way in hell they're going to go back", zo verklaarde Hutson. "Wij zijn voor eeuwig verantwoordelijk voor deze twee miljoen mensen".

NAVO: vechtmachine van het kapitaal

22 oktober 1998

Achter een rookgordijn van valse argumenten wordt in Kosovo ver-
huld dat de NAVO inmiddels steeds
openlijker optreedt als operationeel
militair agressie-apparaat van het
Westen. Van een zogenaamd defen-
sieleger, is de NAVO in een paar jaar
tijd uitgegroeid tot een openlijk mili-
tair agressie-apparaat. Eventuele hu-
manitaire hulp aan de Kosovaren is
op veel andere manieren te realise-
ren.

In het PvdA-vlugschrift nummer 128 zegt
Bram Stemerding, ooft minister van
Defensie voor de PvdA, dat hij zich ver-
baasd heeft over de uitlatingen van

minister Van Aartsen dat militaire acties
noodig zijn om de vluchtelingen te helpen.
"Dit is inspielen op de publieke opinie. De
situatie van de vluchtelingen zal door
luchtaanvallen alleen maar verslechteren.
De vluchtelingenproblematiek moet de
absolute prioriteit krijgen. Ook als dat
een tijdelijke knieval voor Milosevic bete-
kent. Het moet te doen zijn om groot-
scheepse hulp in te zetten zonder boom-
bardementen, zeker voor de
vluchtelingen in Albanie, maar ook voor
de vluchtelingen in Kosovo zelf. De
gelooftwaardigheid van de NAVO en
eventueel gezichtsverlies mogen niet
doorslaggevend zijn."

Lees verder op pagina 5

MANIFEST

DONDERDAG 22 OKTOBER 1998

Vervolg van pagina 1

NAVO: militair agressie-apparaat van het imperialisme

Voor het behoud van de Federale Republiek Joegoslavië en de bescherming van haar grenzen.

NAVO uit de Bal- kan, Nederland uit de NAVO

Door Wil van der Kilt

Het gaat de Europese en Ameri-
kaanse machthebbers ook niet
echt om deze slachtoffers van de
crisis in Kosovo. De uit hun dor-
pen verdreven bevolking is
vooral het slachtoffer van het
feit dat het Westen een groep
avonturiers heeft bewapend, de
zogenaamde UCK, in het Wes-
ten consequent bevrijdingsleger
genoemd, die met geweld pro-
beren Kosovo los van Servië te
scheuren. Uiteraard bleef de
regering in Belgrado geen ande-
re keuze dan orde op zaken te
stellen in hun eigen provincie
Kosovo. Als het Westen de
wapenstroom via Noord-Alba-
nië had gestopt, was het conflict
niet verder gescaleerd en was
de vluchtelingenstroom niet
eens op gang gekomen. Volgens
Rob de Wijk, defensie-specialist
van Clingendael, in het eerder
genoemde Vlugschrift, "staat
niet alleen de geloofwaardig-

heid, maar ook het voortbe-
staan van de NAVO op het spel.
Als er wel wordt gebombar-
deerd, is het lot van de vluchte-
lingen onduidelijk." De Wijk
ziet in het ontbreken van een
duidelijk VN-mandaat voor mili-
taire acties in binnenlandse aan-
gelegenheden ook een pro-
bleem. "Het gevaar dreigt dat
regimes met minder nobele
doelinden in de toekomst een
vrijbrief hebben voor militair
ingrijpen in andere staten. Daar-
naast jaagt men door ingrijpen
zonder mandaat Rusland tegen
zich in het harnas. Men gooit
daarmee tien jaar bouwen aan
een Europese veiligheidsstruc-
tuur overboord."

Maar ondanks al dit soort
bedenkingen werd de druk tot
het uiterste opgevoerd, met alle
risico's van dien. De eensgezind-
heid in de steun voor dit extre-

doorpen door de fascistische
Turkse regering platgegooid.
Het antwoord is eenvoudig: die
landen behoren tot het Westen
of tot de vriendenkring ervan.
De regering van de Federale
Republiek Joegoslavië staat de
ongehinderde doortocht van
het Westen naar de aardolie en
grondstoffen in het Midden-
Oosten in de weg. De inzet van
het Westen in de Balkan is over-
duidelijk: verdelen in zoveel
mogelijk kleine, makkelijk te
controleren, staatsjes, waar over-
al permanent westerse troepen
zullen worden gelegerd. De
Federale Republiek Joegoslavië
is te krachtig en te zelfstandig
en dus een sta-in-de-weg voor,
met name, het Duitse en Ameri-
kaanse imperialisme.

Nederlandse schijnheilig- heid

Van de paarse partijen was het
bekend. Die volgen de Duitse en
Amerikaanse bevelen, zonder
enige reserve. Bevel is bevel
voor deze beste jongetjes en
meisjes van de klas. De Neder-
landse regering loopt zelfs in
veel gevallen voor de troepen
uit. Een zetel in de veiligheids-
raad is het loon voor dit harde
werken en de zekerheid voor de
VS van onbeperkte steun voor
hun agressieve optreden. Het
tegengeluid laat men over aan
Bram Stemerding die de keuze
voor de luchtaanvallen afdoet
als angst voor het sturen van
grondtroepen na het Srebreni-
ca-drama (1). Wie nog enige
hoop op een menselijk of anti-
imperialistisch standpunt van
GroenLinks had, werd voor de
zoveelste keer teleurgesteld.

Het domme strooplikken om
ook eens mee te mogen regeren
is in die partij inmiddels ge-
meengoed geworden. "Bij een
Europees conflict kan je niet
afzijdig blijven", is de diepzinni-
ge filosofie van 'Kosovo-woord-
voester' Marijke Vos. (2) Het
komt niet eens meer bij haar op
dat je tegen het groot-kapitaal
zou kunnen zijn, dat je tegen de
agressie van de NAVO zou kun-
nen zijn en dat je met een
progressief standpunt zeker niet
afzijdig hoeft te blijven. Groen-
Links is aan rechts verkocht, wij
wensen alle progressieve men-
sen in die partij veel sterkte toe
met hun progressieve geweten.

In de media werd breed uitge-
meten dat de SP als enige partij
in de kamer had tegengestemd.
Een nadere analyse van de argu-
mentatie van dit juiste besluit
laat echter zien dat er bij de SP
geen sprake is van een conse-

quent afwijzen van de imperia-
listische expansiedrift. Het zijn
vooral juridische en bureaucra-
tische overwegingen, die hun NEE
schragen. Om te beginnen
nemen zij zonder aarzelen de
niet-bewezen bewering over
dat de "serviers in Kosovo bruu-
t optreden". Daarmee wordt
uiteraard de toon gezet. Daarna
verschuift de SP zich achter het
feit dat er geen éénheid in de
VN bestaat op dit punt en vra-
gen zij zich af of effectief mili-
tair ingrijpen wel mogelijk is. Zij
volgen daarmee de logica van
de regering en het overgrote
deel van de Tweede Kamer.
Geen principiële afwijzing van
het gebruik van militaire midde-
len dus, terwijl noch het Hand-
vest van de VN, noch resolutie
1199 als rechtsbasis kunnen die-
nen voor militair ingrijpen. Het
handvest wijst het gebruik en de
dreiging met geweld juist af als
er geen sprake is van zelfver-
dijging of toestemming van de
Veiligheidsraad. En die toestem-
ming is er niet. Artikel 53 van
het Handvest verbiedt boven-
dien het gebruik van geweld
door regionale organisaties,
zoals de NAVO. Ook in de reso-
lutie 1199 worden de lidstaten
nergens gemachtigd om geweld
te gebruiken.(3)

De SP wijst verder terecht op het
feit dat de legitimiteit van de VN
ter discussie staat.

Het is ook niet echt makkelijk
om consequent tegen de stroom
van misinformatie over de Fede-
rale Republiek Joegoslavië op te
tornen. Het is niet gemakkelijk
en vraagt om ruggengraat om
consequent door te gaan met
het tonen van de werkelijkheid.
Dag in, dag uit, werden en wor-
den de hoofden van de Neder-
landse bevolking gehersent
spoeld, zelfs, zoals tegenwoordig
gebruikelijk, via het jeugdjour-
naal. Het vijandbeeld werd en
wordt dagelijks meer opge-
poest. Dan moet je als snel
groeierende parlementaire partij
natuurlijk op je tellen passen.
Want een helder en consequent
standpunt naar buiten brengen,
dat indruist tegen de leugens-
campagne, is natuurlijk heel iets
anders dan parlementair reke-
ning houden met de 'kijkcijfers'
en de waan van de dag. Conse-
quent vechten tegen de media-
leugens, trachten de mensen de
waarheid te vertellen, is kenne-
lijk ook bij de SP geen vanzelf-
sprekendheid.

(1) Vlugschrift PvdA nummer 128

(2) Volkskrant 13-10-1998

(3) NRC, 12-10-1998

Mulyy

Beurskoersen en bombardementen

Goede berichten zijn slechte berichten en omgekeerd. Dit geldt in ieder geval voor de beurs, die zoals bekend, altijd al het gekkenhuis van het kapitalisme is geweest. Dat ligt domweg in de aard van het beestje. Terwijl het bedrijfseconomisch management alleen maar kapitaal kan genereren op de saaie manier door het benutten van arbeidskracht, wordt op de beurs een denkbeeldige toekomst gekapitaliseerd. Net zoals bij Science Fiction. Zo kan (in tegenstelling tot wat het gezonde verstand ons ingeeft) ondanks economische verliezen en verslechterende betrekkingen met de plaatselijke Maffia, een regionale oorlog zoals nu in Joegoslavië een goed bericht zijn, vooropgesteld dat de NAVO wint en in staat is de Balkan voor de wereld van de vrije-markt economie te veroveren. Omgekeerd kan een compromis zonder oorlog en verdrijving, maar ook zonder een duidelijke rol van de NAVO als politieagent van de wereld, een slecht bericht zijn. Dit is geen morele kwestie, maar een kwestie van de 'fantasie van het geld'. Een oorlog waarbij de overwinning met grote zekerheid vaststaat, drijft de beurskoersen omhoog, zoals in 'Wirtschaftswoche' is te lezen: In 1942 steeg de Dow Jones index explosief met 20 pct. toen de Verenigde Staten besloten aan de oorlog mee te doen. In 1950, bij het uitbreken van de oorlog in Korea, vlogen de koersen met 30 pct. omhoog. Bij aanvang van de Vietnam-oorlog was er een stijging van 28 pct. En omdat voor die landen die, direct of indirect, bij het huidige conflict om Kosovo negatief betrokken zijn het tegendeel geldt, storten de beurskoersen van de op de 'nieuwe vrije-markt' beluste landen als Kroatië, Bulgarije of

Roemenië naar omlaag.

Speculeren met ellende

Zelfs het bericht dat de beurskoersen vallen (baisse), kan op de beurs goed nieuws zijn, namelijk voor die speculanten die op zo'n koersval hebben gegokt en die opties (Puts) op de termijnmarkt hebben genomen. In dit geval zou het 'slechte bericht' dat de NAVO de Balkanoorlog niet op een voor haar goede wijze kan beëindigen, voor deze optiehandelaren juist een 'goed bericht' zijn. Of het uiteindelijke resultaat nu schadelijk of juist positief is voor het kapitalisme als geheel doet daarbij niet ter zake. Dit hebben speculanten met managers gemeen: het maatschappelijke bedrijfseconomische resultaat, is voor hen van geen belang. Het verschil is slechts dat de speculant zich bezighoudt met de imaginaire toekomst, terwijl de manager van doen heeft met de dagelijkse praktijk van vraag en aanbod. Als de 'onzichtbare hand' om zich heen slaat en grote gedeelten van de aarde verwoest, wordt natuurlijk, net als de gewone mens en de manager, ook de speculant getroffen, maar het lijkt of deze daar in eerste instantie weinig van merkt. Zo is dat tenminste in onze tegenwoordige wereldbeschouwing.

'Kleine oorlog' goed voor de vrije markt?

Natuurlijk zijn de optiespeculanten die op een 'baisse' hebben gegokt op den duur ook de dupe. Bij dramatische en langdurige koersdalingen zullen zij zich aanvankelijk verheugen, maar de daaruit voortkomende wereldcrisis zal hen tenslotte ook de das om-

doen. Om de speculanten-show een eeuwig terugkerende loterij te laten blijven, moet het koersverloop in principe stijgend zijn. Terugvallen daarin zijn wat men 'koerscorrecties' noemt. Wat dat betreft mogen gokkers op een koersval dus wel hun voordelen incasseren, maar zij mogen de koersen nooit bepalen. De koersen mogen weliswaar schommelen, of zoals dat zo mooi heet 'zwevend' zijn, maar over het geheel genomen moeten zij omhoog gaan. Omdat de geldmarkten op velerlei gebeurtenissen reageren zullen speculanten telkens nieuwe denkbeeldige toekomst-perspectieven bij elkaar redeneren. Om het gehele speculanten-circus op de langere duur te laten functioneren moet in deze de opgaande tendens prevaleren. Met andere woorden, de toekomst van de vrije-markt economie moet rooskleurig zijn. Kleinere oorlogen ten behoeve van de vrije markt zijn in deze 'rooskleurige' toekomst-visie onontkoombaar.

Beursorakels

Van de andere kant kunnen uitkomsten in de een of andere richting niet alleen maar het gevolg zijn van toevalligheden zoals grilen van politici of uitspraken van 'beurs-orakels'. Het baseren van de toekomstverwachting op dit soort verschijnselen of voorspellingen heeft evenveel waarde als de voorspellingen uit de vlucht van vogels of uit ingewanden door priesters uit de klassieke oudheid. Als men de voorspelbaarheidswaarde van de beurs laat wedijveren met de winkansen van een darts spelende aap, dan zou de laatste ongetwijfeld de meeste waarschijnlijke overwinnaar zijn. De meest onbetrouwbare

analyses komen doorgaans van financiële experts van banken en beleggingsfondsen, wier geestelijke horizon is beperkt tot het beeldscherm van de elektronische beurs. De toekomst van de geldmarkten wordt in hoofdlijnen niet bepaald door luchtspiegelingen in de toekomst. Zoals de marktprijs van goederen wordt bepaald door hun reële waarde, door de ontwikkeling van de produktiemiddelen en door vraag en aanbod, zo zweven de koersen van de geldmarkten (tot op zekere hoogte in tweede instantie) rond de werkelijke voorraad aan kapitaal, die op haar beurt weer gedragen wordt door de waarde van de goederenproductie.

'Casino-kapitalisme'

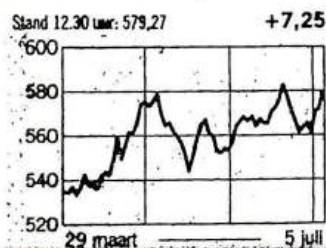
Deze noodzakelijke koppeling is echter in de jaren 80 losgelaten en heeft plaats gemaakt voor een soort "casino-kapitalisme". Historisch gezien was dit het gevolg van een neo-liberale dereguleringszucht. Economisch gezien lag deze door de politiek geïnitieerde ontremming van de geldmarkten aan de op zijn grenzen stuitende opeenhoping van kapitaal die een uitweg zocht. De produktiviteit van de 'derde Industriële Revolutie', maakte de (schijnbare) verzelfstandiging van het geldkapitaal en de daarbij behorende speculatie-drang onvermijdelijk. Sindsdien hebben wij met een onberekenbare ontwikkeling van de geldmarkten te doen, die niet meer geworteld is in de reële produktiviteit.

Deze niet meer in het 'normale leven' gewortelde bewegingen van de geldmarkten, deze windhandel, wordt niet in toom gehouden door enige economische wetmatigheid waaraan het reële kapitaal onderhevig is. De huidige zwevende beurskoersen zijn niet gekoppeld aan een werkelijke waardevermeerdering. Zij worden geheel willekeurig bepaald en zijn daarom uiterst kwetsbaar. Zelfs over de ineenstorting van het kapitalisme kan worden gespeculeerd. Daarbij kan worden opgemerkt dat dit nu juist de maatschappelijke grondslag is

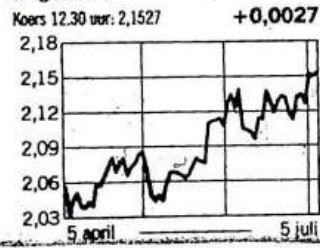
van het doorgedreven individualisme, de normloosheid en de contra- produktiviteit die de tegenwoordige 'postmoderne ideologie' beheersen. Voor de beurzen betekent dit, dat de losgekoppelde koersbewegingen onderhevig zijn geworden aan toevallige gebeurtenissen en subjectieve ingrepen en interpretaties. Zo veroorzaakte het aftreden van Oskar Lafontaine, de Duitse Minister van Financiën een euforische stemming op de Duitse beurs die zich liet vertalen in koersstijgingen van honderden miljarden D Mark. Een week later kon het beursgewicht van de heer Lafontaine weer op een briefweger worden afgelezen. Als waardemeter voor de reële economie zijn de bewegingen van de geldmarkten even bruikbaar als een Hoogmis in een raket naar Mars.

met de geleende gelden goederen te kopen. Aan deze waan is echter het lot van bijna de gehele wereldeconomie verbonden. Voor de reële produktie is het noodzakelijk geworden dat om de paar weken de champagnekurken knallen om een nieuw hoogtepunt van de Dow Jones index te vieren. Alle beurzen mogen zich aan een kermisroes overgeven, maar die van New York uitdrukkelijk niet. Mochten daar speculanten die juist gokken op koersdalingen de overhand krijgen, dan staat een botsing met de werkelijkheid voor de deur. De voorlopig beëindigde Balkanoorlog kon de aanleiding zijn om een wereldwijde explosie van de beurskoersen te veroorzaken, waarin niet alleen de Dow Jones boven de fantastische grens van 11.000 punten zal uitstijgen, maar ook de Europese en

AEX-index

Dollar (in guldens)

De Verbeelding aan de macht?

De ontwikkelingen geven een omkering te zien. De verhoudingen staan op hun kop. De beurs schijnt nu de produktie te bepalen, de verbeelding stuurt de werkelijkheid. Met andere woorden: als men zich de toekomst maar rooskleurig genoeg inbeeldt zal deze niet alleen rooskleurig zijn, maar zal deze toekomst de huidige economie ook daadwerkelijk laten floreren. De economische conjunctuur in de Verenigde Staten wordt slechts in stand gehouden door het verzilveren van een denkbeeldige toekomst. Waardepapieren worden (evenals in de jaren 20) massaal aan banken in onderpand gegeven om

Aziatische beurzen zullen worden meegezogen in een valse euforie. Deze roes kan echter op ieder moment in een kater veranderen als weer eens een diplomatieke vestiging wordt geraakt, de oorlog slepende vormen begint aan te nemen, of als de regio voor lange tijd instabiel blijft waardoor de 'wederopbouw' wordt belemmerd. De opdracht aan de NAVO zal deze zijn geweest: "Geef ons alstublieft een mooie overwinning!" Elke andere uitslag zou op een wereldwijde economische crash kunnen uitlopen.

(Uit 'Konkret', juni 1999)

Fédération Nationale des Déportés et Internés Résistants et Patriotes

RC/GD/en/99/385

Paris, le 2 décembre 1999

Monsieur Hendrik van Lutikhuisen
Président de la A.F.V.N.
Koudebergweg 55
Postbus 1
NL - 7350 AA HOENDERLOO
Pays-Bas

Comité d'honneur

Pasteur Aimé BONIFAS
Henry BULAWKO
Roland DUMAS
Grand Rabbin
Alain GOLDMANN
Juliette GRÉCO
Abbé Joseph
de LA MARTINIÈRE
Joël LE TAC
Alix LHOTE
Dr André SAINT-PAUL
Georges SÉGUY
Pierre SUDREAU
André TOLLET
Serge WOURGAFT

Monsieur le Président, Cher Ami,

Nous avons bien reçu votre courrier de novembre 1999 par lequel vous nous informez de la prochaine création d'une Commission Permanente d'observation des crimes de guerre en Yougoslavie dont votre association sera membre.

Présidence

Germaine BONNAFON
R.P. Robert CHAUTAGNAT
Marie-José
CHOMBART DE LAUWE
Maurice CLING
Roger COUTAREL
Jacques DEBORD
Dr Claude MEYROUNE
Maurice VOUTEY

Notre Fédération ne dispose cependant pas des renseignements que vous avez demandé et nous le regrettons.

La FNDIRP vous assure cependant de son souhait que la paix revienne durablement sur l'ensemble du territoire et que toutes les communautés réapprennent à vivre ensemble, dans le calme et le respect mutuel.

Nous vous prions de croire, Monsieur le Président, Cher Ami, à l'assurance de nos sentiments amicaux et fraternels.

Secrétaire général

Robert CRÉANGE

Présidents fondateurs

Colonel F. H. MANHÈS
Marcel PAUL

Publication mensuelle
« Le Patriote Résistant »

Association déclarée
sous le n° 7179

Robert CRÉANGE
Secrétaire Général

Concernant ce courrier,
téléphoner au :
01 44 17 38 15

10 rue Leroux, 75116 Paris - Tél : 01.44.17.38.38.
télécopie 01.44.17.38.44 - CCP Paris 4270-11 Y
Internet : <http://www.fndirp.com>

Vertaling van de Franse brief

=====

Meneer de voorzitter, beste vriend,

Wij hebben uw bericht van november 1999 in goede orde ontvangen, waarin u ons vertelde over de aanstaande stichting van een Permanente Commissie, die de oorlogs(mis)daden in Joegoslavië zal observeren en waarvan u deel zult uitmaken.

Onze federatie beschikt niet over de inlichtingen die u heeft gevraagd en dat spijt ons zeer.

Wij, de FNDIRP, verklaren echter wel nadrukkelijk, dat wij er naar blijven verlangen, dat bestendige vrede zal terugkeren in de gehele wereld zal terugkeren en dat alle gemeenschappen zullen samenleven in wederzijds en vredig respect.

Weest u verzekerd, meneer de president, beste vriend, van onze vriendschappelijke en broederlijke genegenheid.

Amen - Alie!KD

1940 - 1945

Dalla tragedia del **KOSOVO**

1998 - 1999

LA BIOGRAFIA

Da perseguitato politico a senatore

- 1909 Nasce a Fiume il 9 febbraio, discendente di Herzl, fondatore del sionismo.
- 1928 Primo arresto come antifascista: aderisce all'organizzazione clandestina comunista.
- 1931 Viene condannato a cinque anni di carcere.
- 1936 Accorre in Spagna a sostegno della Repubblica.
- 1939 Dopo la firma del patto Hitler-Stalin, rompe con il Pci, aderisce a Giustizia e Libertà. Il 1° ottobre viene internato nel campo del Vernet. Evade in Messico.
- 1944 E' segretario del Partito d'Azione per l'Italia settentrionale.
- 1945 Il 25 aprile firma l'ordine di insurrezione a Milano, la sera del 27 sottoscrive la decisione di fucilare Mussolini.
- 1946 Il 2 giugno viene eletto all'Assemblea Costituente fra le file del Partito d'Azione.
- 1950 Inizia ad alternare gli studi storici con l'attività di giornalista.
- 1980 Il 12 gennaio Sandro Pertini lo nomina senatore a vita.

I LIBRI

Tutte le pagine del testimone scomodo

- **Tutte le strade conducono a Roma** (1947 e il Mulino 1995)
- **Questioni di storia del socialismo** (1958 e Einaudi '75)
- **Dall'antifascismo alla Resistenza** (Feltrinelli 1960)
- **La dissoluzione dell'Austria-Ungheria** (1966 e Il Saggiatore 1983)
- **Il Partito d'Azione nella Resistenza** (Franco Angeli 1971)
- **La lotta sociale in Italia e l'avvento della democrazia** (Utet 1977)
- **L'Italia di De Gasperi (1945-1954)** (Le Monnier 1982)
- **Sessant'anni di avventure e di battaglie** (Rizzoli 1983)
- **Scritti di storia. Movimento socialista e democrazia** (SugarCo '84)
- **Fra Croce e Omodeo. Storia e storiografia nella lotta per la libertà** (Le Monnier 1984)
- **Spadolini e la storia dell'Italia contemporanea. Quarant'anni di insegnamento e di studi** (Le Monnier 1991)
- **Testimoni del '900. Le grandi figure della democrazia italiana nel ricordo d'un protagonista** (Passigli 1999)

“...E pensare che camminavo dove migliaia erano morti”

Cinque classi dell'Istituto tecnico industriale “E. Majorana” hanno visitato i campi di concentramento di Dachau, Leitenberg e Ulm, dal 26 al 31 marzo.

L'iniziativa era patrocinata dell'assessorato all'istruzione della Provincia di Torino.

IN VISITA
AI LAGER

Un gruppo di studenti di Grugliasco dopo la deposizione della corona

Il primo momento ha coinvolto l'Istituto psicopedagogico della città di Monaco. Qui gli studenti hanno esposto, alla presenza dell'assessore, frau Fiorenza Colonnella, le differenze e le analogie tra le leggi di Norimberga e quelle italiane del 1938 contro gli ebrei. E' stata un'occasione per conoscere il sistema scolastico educativo bavarese durante il nazionalsocialismo. Lo scambio dei doni ha sancito l'amicizia tra le due scuole con l'impegno di un gemellaggio. Il secondo giorno è stato dedicato alla visita del campo di concentramento di Dachau. Gli studenti rifletto-

no: - “Non appena ho messo piede in quel luogo diverse sensazioni sono scaturite dentro di me, sensazioni difficili da spiegare... E' un luogo in cui il silenzio e la tranquillità fanno da padrone... e in quel silenzio, guardando tutto intorno, sembra di sentire ancora le urla di dolore e di sofferenza di tutte le persone passate di là”;

- “Pensare che dove io poggiavo i piedi erano morte migliaia di persone”;

- “Vedere di cosa è stato capace l'uomo, sentire parlare, con le lacrime agli occhi, un ex deportato mi ha fatto immaginare tutti gli orrori che

li dentro sono stati compiuti”;

- “Quando sono entrato nella baracca e ho visto le condizioni in cui i deportati erano costretti a vivere, mi sono sentito molto sconsolato, perché non posso credere che persone come me sono riuscite a commettere tali atrocità e tali bassezze”;

- “La crudeltà dell'uomo nei confronti di un suo simile... è un pericolo che è accaduto e sta accadendo adesso proprio vicino al nostro paese”.

La successiva visita al campo di concentramento di Leitenberg, dove sono sepolti oltre 7400 internati, è stata

toccante sia per la preghiera e la deposizione dei fiori presso la Cappella italiana, sia per la raccolta di terra da portare in Italia in memoria di padre Girotti e di tutti i sacerdoti deportati e morti nei vari lager. Infine c'è stato l'incontro con l'ex internato del campo di concentramento di Oberer Kuhberg di Ulm, Herr Heigel, grazie alla collaborazione del sindacalista Josef Kaiser con S. Calleri. Scrivono alcuni studenti: “I corridoi stretti e molto bassi della fortezza suscitavano un senso di oppressione, soprattutto vedendo lo spazio piccolissimo delle celle semibuie dove si era buttati e picchiati, stando a digiuno per vari giorni consecutivi”. Di Ulm è stata ricordata, insieme con la prof.ssa Heide Rau, la resistenza antinazista de “La Rosa Bianca”, con la deposizione di una corona al monumento della città e la lettura del messaggio del presidente della Repubblica Oscar Luigi Scalfaro. Il viaggio ha assunto un carattere speciale grazie alla testimonianza di Beppe Berruto. Il suo messaggio è stato incentrato sull'amicizia e sulla solidarietà tra gli individui e tra i popoli, perché “aiutare o essere aiutati, scambiare una parola con un altro anche se di diversa nazionalità... dà la forza di continuare a vivere e di non essere un numero ma un uomo nella società di oggi”.

Gli studenti dell'Itis
“E. Majorana”
Grugliasco (Torino).
7 giugno 1999

“L'avvenire degli uomini, dei popoli, non potrà mai essere determinato dalle ritorsioni e dalle vendette.”

positiva, è una sempre più complessa e strutturata visione delle condizioni per raggiungere questi traguardi. Un tempo, in una vicenda come quella del Kosovo, avrebbero facilmente trovato accoglienza le proposte di spartizione del territorio e di prospettive di indipendenza.

E' positivo che oggi si sia pervenuti a capire che soluzioni siffatte non fanno che rinviare gli odi che si combattono ad altri tempi futuri, perché le cause di essi non solo eco-

nomiche, ma soprattutto culturali permangono.

E' positivo che, anche nell'ambito albanese, la denuncia, con sdegno e vergogna, delle violenze albanesi nei confronti dei serbi, succedute alle violenze dei serbi nei confronti degli albanesi, non si siano fatte attendere. E' unanime il riconoscimento che le violenze e le crudeltà patite non giustificano le ritorsioni. Debbono valere i principi superiori per i quali si è combattuto.

L'avvenire degli uomini, dei popoli, mai potrà essere determinato dalle ritorsioni e dalle vendette, le quali non pareggiano e non compensano mai nulla. Non esistono portatori sani di fascismo e di nazionalismo, i quali, vinte le azioni più crudeli e criminali del fascismo e del nazionalismo, possano poi instaurare edizioni nuove che non siano prodromiche a sicure altre future violenze e ad altri futuri delitti. L'intervento Nato in Serbia tendeva a liberare

non solo gli albanesi dal genocidio, ma tutti, albanesi, serbi, croati, macedoni, montenegrini, turchi, rumeni, bulgari, cattolici, ortodossi, musulmani dall'odio etnico o religioso o nazionalista; a liberarli, comunque, dall'incapacità di capire e di sentire le differenze come un valore, come una ricchezza della futura umanità.

E' nella costruzione di questi "valori" e di questi "principi superiori" che si riassume il nostro impegno politico.

1940 - 1945

KOSOVO

La prima obiezione è fondata, la seconda non mi sembra. Sempre i delitti contro l'umanità sono stati intensificati nel corso delle guerre; in assenza delle quali, tuttavia, non sarebbero comunque mai cessati ed avrebbero continuato, nella pace, a macinare uomini e dolore, con calma e con continuità.

La pulizia etnica serba, senza l'intervento Nato, avrebbe compiuto la sua opera sino all'ultimo kosovaro di etnia albanese, come la soluzione finale degli ebrei sarebbe stata portata a termine dai nazisti anche senza l'intervento degli Alleati nella seconda guerra mondiale. E' fondata invece la prima obiezione, quella delle vittime civili serbe, che hanno rappresentato

la più lacerante delle ragioni del rifiuto dell'intervento armato anche da parte di coloro che pure sentivano come intollerabili i delitti quotidianamente compiuti da Milosevic e dalle sue milizie. E' il problema dei problemi, che pure deve essere risolto: non essere paralizzati, internazionalmente, dal dovere di compiere interventi, per proteggere e salvare, dal timore e dall'angoscia di dover travolgere e coinvolgere nei conflitti tanti altri innocenti. Evidentemente troppe cose non furono ragionevolmente ponderate nell'intervento Nato. Troppe scelte furono prese nell'ansia di raggiungere un risultato positivo nel minor tempo possibile. Ciò non deve più accadere.

Che giudizio dai del variegato movimento pacifista italiano, che è andato da Rifondazione comunista alla sinistra dei Ds, passando per il Papa e anche per Scalfaro? Ha avuto dei limiti e se sì quali?

Ben vengano e siano sempre presenti, in ogni tempo ed in ogni luogo, i più complessi e variegati movimenti pacifisti. Sono segno di passione, di intelligenza, di democrazia. In tutti questi movimenti era, tuttavia, ben presente la condanna incondizionata dei delitti "etnici", del nazionalismo squallido e intriso di violenza, del rifiuto del pluralismo nella vita delle comunità.

Questo è un grande segno: deve avanzare una nuova consapevolezza, la necessità, cioè, di andare oltre i vecchi messaggi della "tolleranza", per attingere a messaggi nuovi, in positivo, che indichino che l'umanità, per essere felice e giusta, deve pervenire al riconoscimento della intrinseca ricchezza, per tutti, delle differenze, che ci sono e che "debbono" esistere.

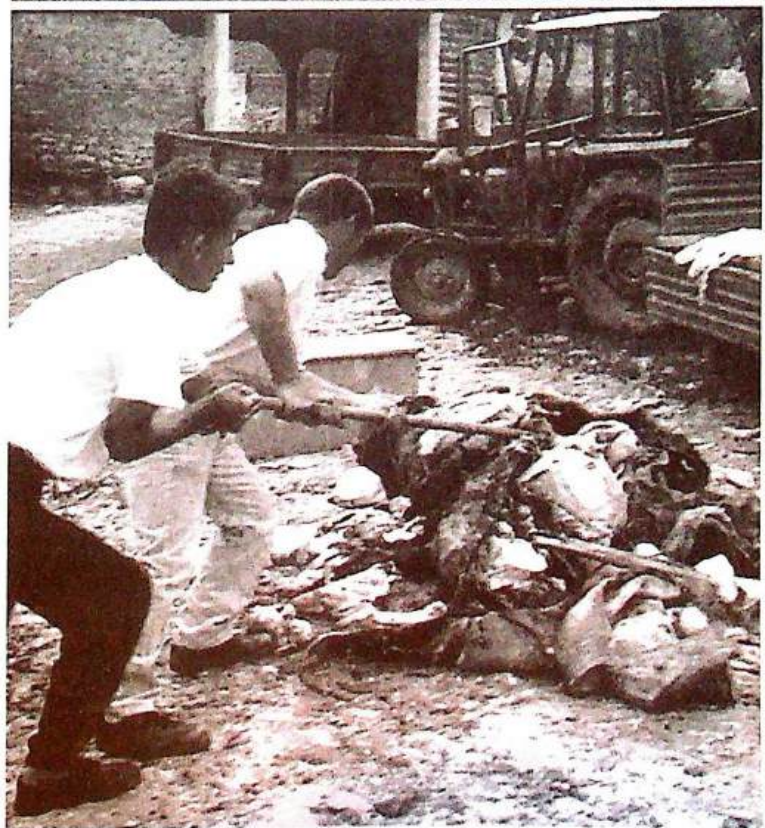

Si può, malgrado tutto questo, continuare ad avere fiducia che sia possibile, se non eliminare, ridurre notevolmente i conflitti nel mondo? Per ritornare alla prima domanda: coltivare quelle speranze di pace?

La volontà di pace e di giustizia ha sempre fatto proseliti. Ogni giorno nascono donne e uomini che a questi tra-

guardi non solo guardano con speranza ma che in essi si riconoscono come impegno e scelta di vita. E, ancora più

1998 - 1999

tuto superato, appartiene ad un passato che non può più tornare. La seconda guerra mondiale non ha dato solo un messaggio astratto con il processo di Norimberga. Ha generato una organizzazione internazionale di tutti gli stati del mondo, che, nel tempo, è venuta ponendo principi etici nuovi, consacrati in vere e proprie norme giuridiche, che sono venute a far parte, in forza di leggi nazionali che le hanno recepite, dell'ordinamento interno positivo di tutti gli stati membri dell'Organizzazione. E sono sorti Tribunali internazionali per la repressione dei crimini contro l'umanità (per la ex Jugoslavia e per il Ruanda). Non si tratta più soltanto di quote di sovranità oggettivamente rinunciate o perse da parte di ogni stato in relazione alla globalizzazione dell'economia, che crea oggettivi poteri di intervento, di ve-

to, di condizionamento di ogni Paese nei confronti degli altri.

Si tratta di un nuovo diritto internazionale, i cui contenuti, accettati da tutti, creano, per ciascuno, vincoli e doveri. Certamente deve essere percorso ancora un lungo cammino, per pervenire alla determinazione delle condizioni, dei modi e dei mezzi per gli interventi necessari da parte della Comunità internazionale, ma non si può più, oggi, negare che il dovere di intervento esista già.

La criminalità liberticida e gli interventi criminali di Sukarto nell'est delle isole Timor e lo sdegno nel mondo e le diffuse richieste di intervento all'Onu stanno a dimostrare che il processo di crescita etica nella comunità internazionale è ormai inarrestabile e impone alla stessa comunità comportamenti di tutela dei popoli deboli e perseguitati.

“I pacifisti italiani hanno accusato il nostro governo di aver violato l'articolo 11 della Costituzione il quale afferma che l'Italia non solo “ripudia la guerra come strumento di offesa alla libertà degli altri popoli” ma anche “come mezzo di risoluzione delle controversie internazionali”.

Ritieni che sia un'accusa fondata?

Nell'ansia di trovare supporti legali al rifiuto dell'intervento Nato in Kosovo si è data una interpretazione forse troppo formale al 1° comma dell'art. 11 della Costituzione, la cui categoricità è sicuramente molto temperata dal 2° comma del medesimo articolo, il quale stabilisce che l'Italia consente a “limitazioni” della sua sovranità, proprio a proposito di guerra, quando tale limitazione è necessaria per assicurare la pace e la “giustizia” tra le nazioni. Non si può ignorare che in questo secondo dopo guerra la protezione internazionale dei delitti dell'uomo, già avviata (e colpevolmente abbandonata nei fatti) nel primo dopo guerra, ha conosciuto una forte accelerazione. L'ordinamento internazionale, che gode di una stabilità e di un prestigio maggiore dei regimi costituzionali interni, è stato ritenuto più idoneo per la tutela dei diritti fondamen-

tali di tutti gli uomini in qualsiasi Paese.

Di qui l'adozione di convenzioni (Roma 4 novembre 1950), che sicuramente hanno consacrato l'internazionalizzazione della tutela dei diritti dell'uomo.

Non c'è spazio per invocare norme giuridiche che “vietano” interventi armati per la tutela dei diritti; ma - e questo è il punto - c'è spazio per denunciare che, dopo aver adottato norme per la tutela dei diritti dell'uomo, l'ordinamento internazionale non è stato capace di dotarsi dei mezzi per reprimere e per prevenire la violazione di queste norme da parte di singoli stati; tanto da dover accettare poi, nell'assenza di ciò, interventi di gruppi di Stati in forza di loro alleanze e nell'assenza di decisioni specifiche e di assunzione diretta di responsabilità dell'Onu.

“A proposito dell'intervento della Nato in Kosovo c'è chi dice che sia stato realizzato in ritardo perché di fronte alle imprese di Milosevic prima in Croazia, poi in Bosnia e infine nel Kosovo, c'è stata una Monaco lunga dieci anni. Condividi questo giudizio?”

Certamente un elemento che giustifica le più forti critiche all'intervento Nato è proprio la tardività, la selettività e la contraddittorietà delle scelte adottate dai singoli stati nei confronti dei paesi responsabili di delitti contro l'umanità. Se dobbiamo giudicare dal passato, il quadro che ci si presenta è schizofrenico: qui si aiuta, là si condanna, qui si ignora il diritto, là si interviene.

Tutto ciò, tuttavia, se giustifica dubbi e critiche, non può

portare mai ad affermare che l'unica condotta “giusta”, nel caso di delitti contro l'umanità, consumati da parte di un Paese, sia quello dell'indifferenza della Comunità internazionale, come se si trattasse di “questioni interne”, sottratte, per definizione, a qualsiasi iniziativa da parte del resto del mondo.

L'intervento è dovuto: si tratta di predisporre in via preventiva e generale, le condizioni ed i mezzi.

“Perché è intervenuta la Nato e non l'Onu? E' il segno, preoccupante, di una crisi di questa organizzazione? E perché non è intervenuta l'Europa?”

Non credo che sia segno di una crisi sopravvenuta in una situazione che avrebbe consentito all'Onu, nel passato, di comportarsi diversamente. E' un segno di impotenza, di inadeguatezza dell'organizzazione internazionale a dare risposte tempestive alle domande di giustizia e di tutela che ogni giorno provengono da tutto il mondo.

L'Onu porta, nelle sue strutture e nelle sue regole di comportamento, il segno del tempo in cui queste strutture e queste regole furono poste. La base sociale dell'Onu è universale e l'elemento fondamentale dell'Onu è la centralizzazione dell'uso della forza, ma tale uso è affidato esclusivamente al Consiglio di sicurezza, che può agire esclusivamente con il con-

senso (o la non opposizione) delle superpotenze (diritto di veto).

Ciò ha precluso all'Onu di svolgere la propria funzione liberamente nelle zone di influenza di una qualsiasi delle superpotenze dotate del diritto di veto.

Non c'è dubbio che l'aprirsi della coscienza internazionale a valori che non possono più essere messi da nessuno in rapporto di eguaglianza con il mercato o con gli interessi, dovrà imporre una modifica delle regole che disciplinano e condizionano l'azione dell'Onu, soprattutto in relazione alla tutela dei diritti fondamentali delle donne e degli uomini di ogni Paese, ovunque situati, dentro o fuori dalle sfere di influenza di chichessia.

“Anche da parte di coloro che hanno approvato l'intervento armato in Kosovo si sono sollevate due obiezioni: la prima è che i bombardamenti hanno provocato anche molte vittime civili; la seconda è che con i raid della Nato Milosevic ha intensificato la “pulizia etnica” per cui i kosovari che si volevano aiutare sono stati invece danneggiati. Ritieni, anche alla luce della tua esperienza di partigiano e di deportato, che siano obiezioni fondate?”

1940 - 1945

KOSOVO

dell'armamento nucleare, dell'equilibrio del terrore, dei conflitti diffusi sul territorio di tutti i continenti per imporre nuovi equilibri e nuovo potere. I sopravvissuti dei campi di sterminio nazisti non ebbero mai dubbi ed esitazioni nello schierarsi.

E non ebbero mai neppure stanchezza nello sdegnarsi, come oggi ancora si sdegnano all'aprirsi o all'acuirsi di nuovi conflitti armati.

Negli ultimi anni e ancor più di recente, nel Kosovo, per l'intervento Nato, si sono aperti scontri armati che inducono più acuti conflitti di coscienza per la presenza, in questi scontri, di ragioni nuove

che motivano il confronto violento; ragioni cosiddette "umanitarie", perché ispirate anche a valori e principi superiori dell'umanità intera; ragioni vere, innegabili, indipendentemente dalla presenza, nello scontro, anche di ragioni di interesse geopolitico.

Per il Kosovo le ragioni e i principi superiori c'erano, ma la violenza dell'intervento, che colpiva tutti, come sempre e in tutte le guerre, evocava emozioni profonde anche nel mio animo; ma non potevo non vedere come la società umana non potesse ormai più tollerare genocidi criminali in nome di criminali sottoculture nazionaliste.

Della guerra del Kosovo sono state date diverse e contrastanti definizioni: giusta, ingiusta, umanitaria, inevitabile, definizione quest'ultima usata anche dal presidente Ciampi. Quali condivideresti?

Qualificare positivamente una guerra è una contraddizione di termini, perché nessuna guerra, mai, in assoluto, è stata giusta o umanitaria o inevitabile.

Per il Kosovo un diverso atteggiamento e l'assunzione delle proprie responsabilità da parte di tutti i paesi dell'Europa, con fermezza e tempestività, avrebbero consentito di evitare l'intervento Nato. In difetto di ciò l'intervento assunse, per la criminalità di Milosevic, dei suoi generali e

delle sue milizie private, il carattere della inevitabilità, pena la vergogna (ed il pericolo) della tolleranza e della accettazione del perpetuarsi, rinnovarsi, estendersi, qui ed ora, in Europa addirittura, dei prodromi di una criminalità etnica troppo prossima al genocidio e troppo prodromica al razzismo criminale di stato di tipo nazista per non allarmare i popoli ed il mondo democratico e non evocare gli spettri di quel sonno della ragione dal quale nascono i mostri.

E' cambiato qualcosa, dal processo di Norimberga in poi, nel diritto internazionale per cui si possa intervenire dall'esterno in quelli che vengono definiti "affari interni di uno stato sovrano" come appare la vicenda del Kosovo? E se la risposta è affermativa, in base a quali principi? Per dirla in termini in voga, oltre alla globalizzazione dell'economia c'è anche quella del diritto?

Sì molto. Lo stato sovrano, territorio chiuso nel quale nessuno può intervenire, in omag-

gio al principio dell'assolutezza di un potere interno "sacro ed inviolabile", è un isti-

1998-1999

una lezione e un monito

La guerra del Kosovo ha diviso, e anche lacerato, l'opinione pubblica, e non solo quella italiana, perché ha posto in termini drammatici problemi che forse fino a quel momento non erano mai stati posti in modo così aperto, primo fra tutti questo: è legittimo che uno Stato o un'organizzazione di Stati intervengano in quelli che vengono considerati affari interni di uno Stato sovrano, sia pure per tutelare minoranze oppresse e perseguitate?

E, se la risposta è affermativa, con quali mezzi e a quale prezzo?

E, altro problema: da una guerra che, quali che siano i motivi per cui la si combatte, reca con sé un inevitabile carico di violenza e di orrore può nascere una prospettiva di pace e di convivenza fra i popoli che vi sono stati coinvolti?

Intervista

a Gianfranco Maris

di Ennio Elena

Su questi temi, che la tragedia nell'est delle isole Timor ha riproposto con crudele evidenza, abbiamo intervistato Gianfranco Maris, presidente dell'Aned che, deportato a Mauthausen, della guerra ha vissuto di persona le atrocità e oggi è impegnato, proprio come presidente dell'Associazione, insieme a tutti gli aderenti, perché il loro ricordo sia un costante stimolo ad operare per la pacifica convivenza dei popoli.

Prima di tutto vorrei conoscere da te le impressioni e le considerazioni di un reduce dai campi di sterminio di fronte alle guerre ed alle violenze che si scatenano a mezzo secolo di distanza da una primavera di liberazione e di grandi speranze di pace.

Se è vero che l'aprile ed il maggio 1945 aprirono una stagione di grandi speranze di pace - l'ultimo dei campi di annientamento nazisti, Mauthausen, fu liberato il 5 maggio - è altrettanto vero che questa stagione si chiuse rapidamente, perché fu subito chiaro che la fine della seconda guerra mondiale non

aveva realizzato nessuna conquista irreversibile di pacifica convivenza tra i popoli. Fu subito guerra fredda, infatti; e, con essa, furono guerre calde, a cominciare dal conflitto in Corea, dal quale si dipanò, senza fine, un filo continuo di vere e proprie guerre locali, che avviluppò tutto il mondo, senza soluzione di continuità.

Dalla primavera di liberazione e di grandi speranze del 1945 partì una lotta che coinvolse tutti i popoli, per difendere, per imporre la pace. Il disincanto fu imposto dai fatti, la lotta fu il supporto delle speranze e l'itinerario dell'impegno politico fu caratterizzato dalle condanne

Russische dienstplichtigen wachten op een verzamelpunt in Moskou op hun inlijving in het leger. Van sommige lichten komt nog niet de helft opdagen. De Russische staat heeft onvoldoende middelen om soldij uit te betalen.

Uitbreiding NAVO schaadt stabiliteit Europa

Uitbreiding van de NAVO roept de gevaren op die zij juist wenst te bezweren. De spanningen in Europa zullen erdoor toenemen. De Russen zullen zich bedreigd voelen en zich opnieuw bewapenen. Niet doen dus, adviseert Frits Bolkestein.

IN OORLOG: vastberadenheid Bij nederlaag: verzet. Na overwinning: grootmoedigheid. In vrede: goede wil'. Dat is het motto dat Winston Churchill zijn geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog meegaf.

De Koude Oorlog was een strijd die de Sovjet-Unie overduidelijk heeft verloren. Welke vorm moet onze grootmoedigheid nemen? Welke lange-termijnverhouding met Rusland moet West-Europa nastreven?

Michaël Gorbatsjov, die andere staatsman, zei eens: 'Wie vrede wil bewaren, moet de veiligheid van de tegenstander als even belangrijk als de zijne leren zien'.

Rusland is door een traumatische periode gegaan. Dat proces is nog lang niet ten einde. Het imperium is uiteengevallen. De Russische grenzen van nu zijn die van vóór Katharina de Grote. Vooral het verlies van de Oekraïne, waar de oorsprong van Rusland ligt, doet pijn.

Het Rode Leger, dat een groot leger was, is er slecht aan toe, zoals tijdens de oorlog in Tsjetsjenië is gebleken. De economie is ontvriest. De oude nomenklatura wordt de *nouveau riche*. De mafia ruikt op. Niet alleen Boris Jeltsin, geheel Rusland is een geval voor de *intensive care*.

Rusland ziet er nu niet zo had het

de Tweede Wereldoorlog verloren: verkleind, verdeeld, arm en in verwarring. Veel toonaangevende Russen voelen zich hierdoor gekwetst in hun trots en eer.

De invloedssfeer in Oost-Europa is in zijn tegendeel verkeerd. In Azië wordt Rusland geconfronteerd met de ontluikende macht van China. In het Zuiden met de Tsjetsjeense afscheidingsbeweging, de Iraanse fundamentalisten en de radicale Taliban.

Is dit het ogenblik om de Russen te vernederen en in een hoek te drijven door de NAVO uit te breiden tot aan de grenzen van de voormalige Sovjet-Unie? Hebben wij niets geleerd van het *Versailles-Diktat*?

Het heeft weinig zin te zeggen dat de NAVO een defensieve organisatie is, want zo zien de Russen haar nu eenmaal niet. Zij zien de NAVO als een militair bondgenootschap dat tegen Moskou is gericht. En dat is zij natuurlijk ook. Tegen wie anders? De NAVO is geen tennisclub.

Was de toestand in 1947 de huidige geweest - een verslagen Rusland, een ongedeelde Duitsland, een welvaren en integrerend West-Europa - niemand zou er aan hebben gedacht de NAVO op te richten.

Dat is geen argument om de NAVO nu maar af te schaffen, want zij blijft de enige goed functionerende internationale militaire organisatie, essentieel voor vredesoperaties als in Bosnië: *out of area of out of business*. Maar het onderstreep de ongerijmdheid van de uitbreiding.

In geen eeuwen is de geopolitieke positie van Polen zo onomstreden geweest als nu. Niet alleen is het Rode Leger onmachtig, de Oekraïne is een grote bufferstaat geworden. Ook voor Slowakije, Hongarije en Roemenië.

Voor het eerst in zijn historie is de Oekraïne onafhankelijk. Uitbreiding van de NAVO zou de Russen er toe brengen hun druk op Oekraïne

te vergroten. Sluimerende pro-Russische krachten daar zouden zich gesteund voelen in hun streven naar toenadering tot Moskou. Wij mogen Moskou geen vetomacht over de uitbreiding geven. Maar evenmin mag Warschau een veto over de niet-uitbreiding hebben.

De Polen afwijzen is moeilijk. Maar nog veel moeilijker zal het zijn hen in de NAVO op te nemen om vervolgens de Baltische staten buiten de deur te houden. Want die staten ook opnemen houdt niemand voor wenselijk. Zij zijn militair onverdedigbaar. Bovendien hebben zij tot de Sovjet-Unie behoord - wat van Polen niet kan worden gezegd - en zijn zij dus

dieten verstrekken is niet consistent met de uitbreiding.

Wij hebben de medewerking van Moskou nodig in Bosnië, om de uitvoer van nucleair materiaal tegen te gaan, in Iran en om het internationaal terrorisme te bestrijden. Die medewerking zal door de uitbreiding niet worden versterkt.

Welke problemen zal de NAVO invoeren? 'Een kunstmatige scheiding van Hongarije en Roemenië bij toelating tot de NAVO zal extremistische krachten in beide landen aanwakken'. Aldus waarschuwde de Roemeense minister van Buitenlandse Zaken Theodor Melescanu (*NRC Handelsblad*, 23-10-1996). Moet Roemenië er dan

Wie zich in een brandend bos bevindt, gaat niet schreeuwen om de aandacht van de tijger te trekken

voor Moskou extra gevoelig.

Uitbreiding van de NAVO zal de stabiliteit van Europa niet vergroten, maar verkleinen. Rusland heeft ratificatie van het ontwapeningsverdrag voor strategische wapens (Start-2) uitgesteld. Een nieuw verdrag over ballistische raketten (ABM) is naar de ijskast verwezen.

Het ontwapeningsverdrag voor conventionele strijdkrachten (CSE) is gesloten in het licht van het vroeger heersende Europese wapenewicht. Uitbreiding van de NAVO verstoort dat evenwicht. Dus willen de Russen het CSE wijzigen. Rusland zal zich op zijn minst gedwongen voelen zijn strijdkrachten te versterken. Dat geld is bitter hard voor zijn economische ontwikkeling nodig. Westerse kre-

maar bij? Wil West-Europa werkelijk betrokken raken bij een dispuut tussen Roemenië en de Oekraïne om Moldavië? Zou het Roemeense lidmaatschap de veiligheid van West-Europa werkelijk vergroten?

Turkije heeft gewaarschuwd dat het toetreding van Oost-Europese landen tot de NAVO zal blokkeren totdat de Europese Unie heeft verkleind Turkije als lidstaat te zullen aanvaard. Dit laatste moet de EU nooit doen. De Turkse bevolking is te talrijk en te arm, de cultuur en vooral de godsdienst zijn te verschillend en de Turkse gemeenschappen in Duitsland en Nederland zullen als een magneet de migratie aanwakken. Allemaal onnodige problemen. Die hebben wij al genoeg. Het Indiase spreekwoord

luit: 'Wie zich in een brandend bos bevindt, gaat niet schreeuwen om de aandacht van de tijger te trekken.'

Wie wil de uitbreiding eigenlijk, afgezien van de Oost-Europese regeringen? Vooral de Amerikanen. Op 23 oktober 1996 sprak president Clinton in Detroit, waar veel van de *ethnic voters* wonen. Dat was tijdens zijn verkiezingscampagne. Hij pleitte toen voor opname van de Oost-Europeanen. Om het verband goed duidelijk te maken, bezocht hij na afloop het Poolse *Village Cafi*.

Hoe denken de gewone mensen in Oost-Europa er over? Polen zal zijn militaire begroting de komende vijf jaar moeten verdubbelen om in de NAVO-structuur te passen, zei de Poolse president Kwasniewski tegen zijn leger. Dat zal vele miljarden dollars kosten. Dat geld kan beter worden gebruikt.

Volgens opiniepeilingen daalt het enthousiasme voor toetreding tot de NAVO in Tsjechië en Hongarije. Voor veel mensen daar is het neutrale Oostenrijk een beter voorbeeld. Dat zou Finland voor de Baltische staten moeten zijn. Finland is geen NAVO-lid, maar welvarend en onafhankelijk en stelt goede betrekkingen met Moskou voorop.

Het getij voor de uitbreiding verloopt. Bondskanselier Helmut Kohl waarschuwde op de *Wehrkunde Tagung* van februari 1996 voor een te snelle uitbreiding. 'Het Westen moet oog hebben voor de positie van Rusland. Wie daar licht over denkt, bevindt zich op een dwaalweg.' (*De Telegraaf*, 5-2-96).

President Jacques Chirac wil dat eerst aan Russische verlangens wordt tegemoet gekomen voordat de NAVO wordt uitgebreid.

In Amerika is hetzelfde proces aan de gang. Zeker, zware gewichten als Henry Kissinger en de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright willen de

uitbreiding. Maar Sam Nunn, de vroegere zeer gerespecteerde voorzitter van de defensie-commissie in de Senaat, heeft nooit een geheim van zijn twijfel gemaakt. Joseph Biden, nu de belangrijkste Democraat in de commissie voor buitenlandse zaken van de Senaat, koestert ook bedenkingen.

Uitbreiding van de NAVO moet door de Senaat met tweederde meerderheid worden geratificeerd. Als de NAVO tot uitbreiding zou besluiten, maar die uitbreiding zou niet door de Senaat worden geratificeerd, zou dat een regelrechte ramp zijn.

Is er een alternatief voor uitbreiding? Zeker. Ten eerste het Partnerschap voor Vrede. Dat is geen fopspeel. Het biedt Oost-Europese partners de kans in NAVO-activiteiten deel te nemen zonder lid te zijn.

Ten tweede lidmaatschap van de Europese Unie. Die zal de Oost-Europese staten het kader voor stabiliteit geven. Toetreding tot de EU zal nog vijf à tien jaren duren, maar zo lang kan het Russische leger toch geen pap zeggen.

Mocht Rusland in de verdere toekomst terugvallen op oude expansionistische reflexen, is er altijd nog tijd om te bezien wat de NAVO moet doen.

In mei 1990 zei George Kennan: 'Het is onverstandig voor een grootmacht gebruik te maken van de tijdelijke zwakte of verwarring van een andere grootmacht om haar concessies af te dwingen die zij onder normale omstandigheden nooit zou hebben gedaan'.

Kortom: een kosten/baten analyse van de NAVO-uitbreiding is zwaar negatief. Zij dient geen strategisch doel en verstoort de verhouding met Rusland onnodig. Zij roept de gevaren op die zij juist wenst te bezweren. Niet doen.

Frits Bolkestein is voorzitter van de Tweede-Kamerfractie van de VVD.

Vereinigung der Verfolgten des Naziregimes VVN;
Bund der Antifaschisten e.V.
Kreisvereinigung Bergedorf

Kurt Erlebach

Friedrich-Frank-Bogen 86
21033 Hamburg
Tel. 040 / 7 38 62 44
Fax: 7 38 62 44

23.12.99

An die

Ständige Commission Jugoslavien
Couwenhoven 5205
3703 ER Zeist
Niederland

Liebe Freunde,

besten Dank für das Manifest.

Wir haben in Hamburg, von verschiedenen Organisationen,
Protestaktionen gegen die NATO-Agression veranstaltet.

Vom 24. bis 28. Mai - noch während des Krieges-

① besuchte eine zehnköpfige Gewerkschaftsgruppe aus IG Medien
GEW, IG Metall u. ein Mitglied des Chemiekreises mehrere

Städte in der jugoslawischen Republik Serbien u. sah

die gezielten Zerstörungen von Krankenhäusern u. a.

② Die Teilnehmer haben dann auf mehreren Veranstaltungen
informiert.

④ Am 22. Nov. 99 fand dann in Hamburg eine Veranstaltung
mit Gewerkschaftern aus Belgrad statt.

Wir planen weitere Veranstaltungen.

Wir bleiben weiter in Verbindung mit Euch u.

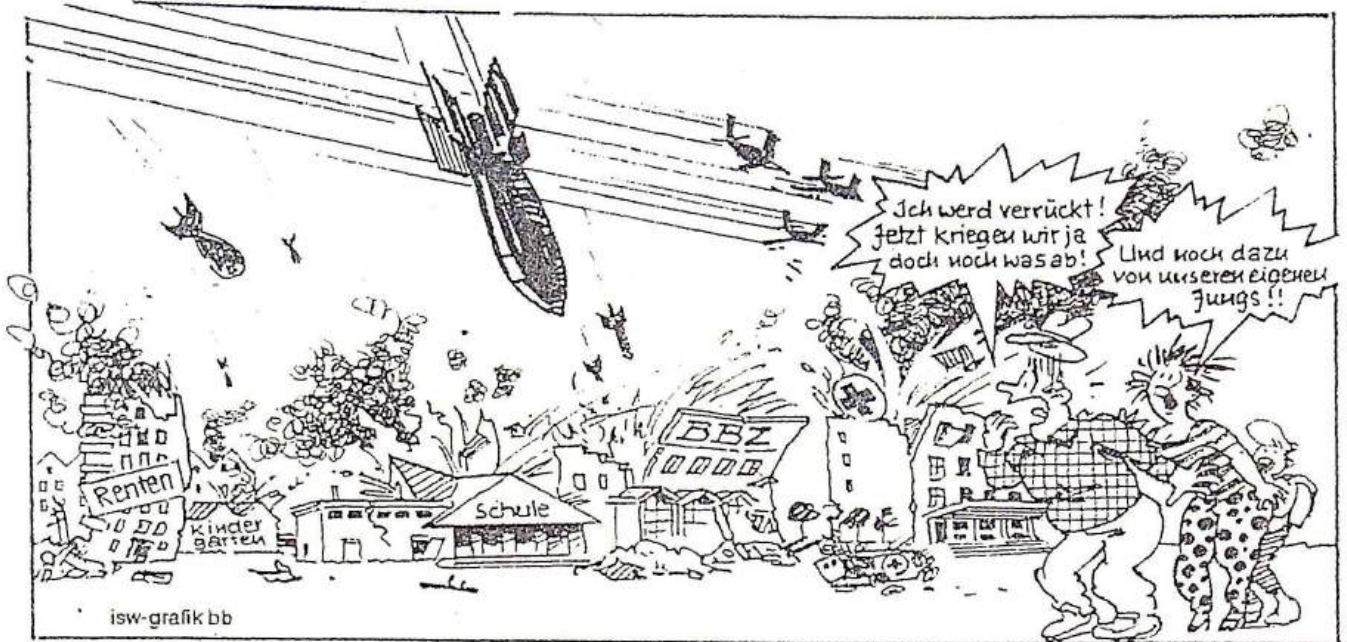
erwarten weitere Informationen.

Mit besten Grüßen u. einem guten Rutsch ins
neue Jahrtausend verbleiben wir

Kurt Erlebach

Vereinigung der Verfolgten des Naziregimes VVN
Bund der Antifaschisten e.V.
Kreisvereinigung Bergedorf

Kollateralschäden hierzulande

Etwa 140 Millionen Mark ließ sich die NATO die Luftangriffe gegen Jugostawien täglich kosten (Buwe-Uni). Sie richteten nicht nur immense Zerstörungen in Serbien und Kosovo an. Mit den Bomben und Raketen flogen damit pro Tag 10 Kindergärten (4 Gruppen) je 2,6 Mio. DM, 10 Grundschulen (8 Klassen) je 7,4 Mio DM und 4 Altenpflegeheime (50 Plätze + 10 Tagesplätze) je 10,0 Millionen DM durch die Luft (nach BKI Baukosten 1999).

Zwei Drittel der unmittelbaren Kriegskosten wurden von den USA aufgebracht. Deutschland war mit 5 bis 8 Prozent dabei, immerhin fast 10 Mio. DM pro Kriegstag: = 1 Studentenwohnheim (150 Betten) 10,4 Mio. DM Gesamtkosten.

- 240 Harms-Raketen wurden von den Tornados verschossen: Stückpreis 600.000 (Buwe-Uni); 4 Raketen = ein 4-Gruppen-Kindergarten.
- 5 Aufklärungs-Drohnen wurden über dem Kosovo abgeschossen: Stückpreis 1 Mio DM (BuweUni) 5 Stck = 1 Mietshaus (Genossenschaft) mit 33 Wohneinheiten zu 5,5 Mio. Gesamtkosten (BKI 1999).
- 1 Tornado-Angriff (sog. Sortie) kostete etwa 90.000 DM an Flugkosten = Jahresgehalt eines Gymnasiallehrers; 5 bis 6 Sorties wurden täglich geflogen.

Der Frieden wird für den deutschen Steuerzahler noch teurer.

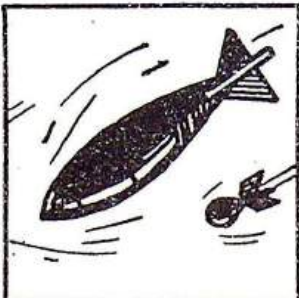

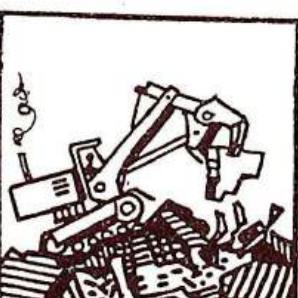
Stationierungskosten: Die Stationierung von je 1.000 Bundeswehr-SFOR-Soldaten in Bosnien kostet 170 Millionen DM pro Einsatzjahr (= 170.000 pro Soldat) (BuweUni). 3000 deutsche Soldaten sind dort stationiert. Die Besatzungskosten eines KFOR-Soldaten im unbefriedeten Kosovo dürfte nicht billiger werden. 8500 Bundeswehr-Soldaten werden dort stationiert. Gesamt-Stationierungskosten pro Jahr auf dem Balkan: ca. 2 Milliarden DM.

Wiederaufbau-Kosten: 30 Milliarden US-\$ sollen in den nächsten 5 Jahren für den Wiederaufbau des Balkan aufgebracht werden (nach EU-Kommission). Die Kostenverteilung ist noch unklar. Auf Deutschland dürften zwischen 12,5% (= Anteil am BIP aller NATO-Länder) und 34% (= Anteil am BIP der EU) entfallen. Realistische Annahme: 20% der Kosten = 1,2 Mrd. \$ pro Jahr, über 2 Mrd. DM. Somit ergeben sich ca. 4 Mrd. DM / Jahr an Folgekosten des Balkan-Kriegs für Deutschland. Damit ließen sich jährlich 32.000 Sozialwohnungen (70 qm) je 125.000 DM (BKI 99) bauen.

Quelle: Universität der Bundeswehr München: "Abschätzung der Kosten des militärischen Einsatzes der Bundeswehr auf dem Balkan" (Kurzstudie; 23.4.99)

Kosten des Balkan-Kriegs

In 79 Tagen bombte die NATO Jugoslawien um Jahrzehnte zurück. Einer britischen Studie (BR 20.8.99) zufolge hat der Krieg dem Land einen Schaden von mindestens 110 Milliarden Mark zugefügt: das ist das Sechsfache des gesamten jährlichen Sozialprodukts (Produktionsausfälle noch nicht gerechnet). Hier eine Bilanz der materiellen Folgen des Balkan-Kriegs (ohne Umweltschäden, medizinische und soziale Kosten):

<h3>1. Kriegseinsätze</h3> <p>Kosten der 31.000 Luftangriffe:</p> <p>Pro Kriegstag: 140 Mio. DM (Bw-U.); 170 Mio. DM (Fin-T)</p> <p>Gesamt-NATO: 11 Mrd. DM (Bw-U.) 13,3 Mrd. DM (Fin.Times)</p> <p>BRD-Anteil: 5% (D.Bk) - 8% = ca. 1 Mrd. DM</p> <p>Jugosl. Militärkosten: 1,6 - 2,0 Mrd. DM (Bw-U)</p>	<h3>2. "Humanitäre Hilfe"</h3> <p>Flüchtlingshilfe (Camps, Aufnahme in westl. Ländern)</p> <p>Bis Kriegsende: 2,3 Mrd. DM (Bw-U.)</p> <p>BRD-Anteil: ca. 300 Mio. DM (Bundes HH)</p>
<h3>3. Kriegs-Zerstörung</h3> <p>Direkte Kriegseinwirkungen</p> <p>Gesamt-Jugoslawien: 26 Mrd. DM (Bw-U) 225 Mrd. DM (Jugosl. Angaben, Der Spiegel, 21.6.99)</p> <p>110 Mrd. DM (britische Studie, Bayr. Rundfunk 20.8.99)</p>	<h3>4. Stationierungskosten</h3> <p>KFOR-Truppen</p> <p>Für 5 Jahre: 22,5 Mrd. \$ (US-Kongreß)</p> <p>Pro Jahr: Gesamt: 8 Mrd. DM (Bw-U.) BRD: 1,5 Mrd. DM (Bw-U.) 1,3 Mrd. DM (FAZ 9.6.99)</p>
<h3>5. Folgekosten / Region</h3> <p>Minderung BSP, Produktionsausfälle, u.a.</p> <p>Jugoslawien: 1999: - 7 Mrd. \$ ("Gruppe 17") Folgejahre: mind. - 5 Mrd. \$ jährlich</p> <p>Nachbarstaaten: 1999: 4,1 Mrd. DM (IWF) bis 2008: 36 Mrd. DM (Bw-U.: einschl. Jugosl.)</p>	<h3>6. Wiederaufbau-Kosten</h3> <p>Gesamt-Balkan: 400 Mrd. \$ (US-Schätzung, EIB)</p> <p>5 Jahre: 100 Mrd. \$ (BHF-Bank) 30 Mrd. \$ (EU-Kom., dto. Dt. Bank)</p> <p>BRD-Anteil: (an "Stabilitätspakt") mind. 12,5% - eher 20% = ca. 2 Mrd. DM</p>
<h3>Gesamtkosten</h3> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kosten bis Kriegsende: 45 Mrd. DM (Bw-Uni) 2. Kosten für NATO: Bis 2004 (5 Jahre): 108 Mrd. DM (Kriegseinsätze, "Humanitäre Hilfe", Stationierungskosten, Wiederaufbau-Kosten). BRD-Anteil: ca. 19 Mrd. DM 3. Jährliche Kosten (ab 2000): ca. 30 Mrd. DM <p>Stationierung: 8,1 Mrd. DM / Wiederaufbau: 10,8 Mrd. DM / Folgekosten/Region: ca. 11 Mrd. DM</p>	

Quellen: J. Schnell/G.A. Straub: Univers. d. Bundeswehr, Schriftenreihe "Kosten des Kosovo-Kriegs" (Teilstudie A, 22.6.99, Teilstudie C, 22.6.99, Kurzstudie 23.4.99), München; Deutsche Bank Research, Die potentiellen Kosten des Kosovo-Konflikts, Fm 12.5.99; IWF-Schätzung (Der Spiegel, 21.6.99); US-Schätzung (nach Europ. Invest. Bank - EIB, SZ 12/13.6.99; US-Kongreß (nach SZ 11.6.99); Financial Times (nach Yahoo-Schlagzeilen 7.6.99); BHF-Bank (Spiegel 7.6.99); "Gruppe 17", serbische Wirtschaftsreformer (Die Zeit, 22.7.99).
Bw-U. = Bundeswehr-Universität; BSP = Bruttosozialprodukt; FinT. = Financial Times

Bergedorfer Friedensinitiative

Die Bergedorfer Friedensinitiative gründete sich während des Nato-Bombardements gegen Jugoslawien im Frühjahr 1999. Seitdem treffen sich hier regelmäßig BergedorferInnen aus verschiedenen Bereichen und politischen Organisationen, um gemeinsam zu diskutieren und zu informieren. So führten wir eine Veranstaltung mit einem Vertreter der Hamburger Gewerkschafterdelegation durch, die sich vor Ort in Jugoslawien von den verheerenden Folgen der Bombardements überzeugen konnte.

Am diesjährigen 1. September, als sich der deutsche Überfall auf Polen zum 60. Mal jährte, befanden und befinden sich noch immer deutsche Bundeswehr-Einheiten gemeinsam mit anderen NATO-Verbänden in Jugoslawien. Eine Entwicklung hin zu Abrüstung und Frieden ist derzeit nicht absehbar. Im Gegenteil! So wird zur Zeit hier im Hamburger Hafen bei Blohm und Voss mit Steuergeldern in Höhe von über einer Milliarde Mark das bisher größte und kampfstärkste Kriegsschiff in der BRD gebaut.

Wer mit uns gemeinsam aktiv werden will, diskutieren oder sich informieren will, ist herzlich zu unserem nächsten Treffen eingeladen

**am Montag, den 6. September,
19.30 Uhr,
in der Lola (Lohbrügger Landstr. 18)**

Kontakt:

Thea Rann, Tel. 735 80 677
Sibylle Giese, Tel. 789 10 27

Entwurf

Dialog von unten
statt Bomben von oben!
Gewerkschaften und
Gewerkschaftler gegen den Krieg

Arbeitskreis

»Gegeneinladung an jugoslawische GewerkschafterInnen«

"Die soziale Lage der jugoslawischen Bevölkerung nach den NATO-Bomben und die Rolle der jugoslawischen Gewerkschaften"

4 Kolleginnen und Kollegen aus Kragujevac und Belgrad informieren und diskutieren mit uns:

Svetislav Vladislavljevic (serbische Gewerkschaft des Handwerks)
Ruzica Milosaljevic (Gewerkschaft der Autofabrik "Zastava")
Urosevic Brivoje (Radio- und Fernsichttechniker)
Dragan Karajovic (Lehrer)
Branka Stefanovic (Arbeiterin von "Zastava")

Montag, 22. November, 19 Uhr Curiohaus - Raum ABC
Rothenbaumchaussee 15 (Nähe S-Bahn Dammtor oder U-Bahn Hallerstrasse)

1 Vom 24. bis 28. Mai - noch während des Krieges - besuchte eine zehnköpfige Gewerkschaftergruppe aus IG Medien, GEW, IG Metall und ein Mitglied des Chemiekreises mehrere Städte in der jugoslawischen Republik Serbien und sah mit eigenen Augen die gezielten Zerstörungen von Fabriken, Brücken, Wasserleitungen, Straßen, Schulen, Krankenhäusern und Arbeiterwohnvierteln.

Sie sprachen mit Kolleginnen und Kollegen der zerbombten Einrichtungen, mit Arbeitern, Lehrern, Gewerkschaftsvertretern, Kindern und Jugendlichen und mit Menschen, die ihr ganzes Hab und Gut verloren hatten.

Das Ergebnis der NATO-Angriffe mit angeblich "humanitärer Zielsetzung": Unzählige Familien leben ohne Existenzgrundlage in absoluter Armut, Zigtausende Menschen sind obdachlose Flüchtlinge und Vertriebene aus dem Kosovo oder Ausgebombte. Die Schäden sind nach den Kriegsmonaten größer als am Ende des zweiten Weltkrieges; durch die Bombardierungen der petrochemischen Industrie, durch die Verwendung von radioaktiven Waffen hat die NATO Trinkwasservergiftungen und Umweltschäden herbeigeführt, die unabsehbare Langzeitfolgen für die Bevölkerung haben werden. Die NATO hat versucht, Jugoslawien auf das Niveau einer Kolonie zurückzubomben und auf diesem Wege abhängig und erpressbar zu machen.

Die deutschen Gewerkschaftskolleginnen und Kollegen haben vor ihrer Reise und auch gegenüber den jugoslawischen KollegInnen erklärt, dass dieser Krieg nicht in ihrem Namen und nicht in ihrem Interesse geführt wird:

"Wir wollen uns in Jugoslawien mit Gewerkschafterinnen und Gewerkschaftern treffen und uns darüber verständigen, wie die kriegsbedingte Blockierung der Politik überwunden werden kann. Wir wollen einen Beitrag dazu leisten, dass an die Stelle der Sprache des Krieges - Propaganda und Bomben - die Verständigung der Menschen miteinander tritt, über nationale Grenzen und Beschränktheiten hinweg(....)."

Dieses Anliegen - die Verständigung der Menschen miteinander, der Dialog von unten - wird mit der hier angekündigten Veranstaltung fortgeführt in der Überzeugung, dass uns mit den jugoslawischen Kolleginnen und Kollegen gemeinsame Interessen verbinden trotz möglicher gesellschaftspolitischen und gewerkschaftlichen Fragen: $\sqrt{\text{Differenzen in}}$

Die jugoslawischen Kolleginnen und Kollegen sind nicht unsere Gegner. Sie kämpfen gegen das Diktat der kriegsführenden Länder um ihre Lebensgrundlagen und um den Erhalt des bisher kostenlosen staatlichen Schul-, Ausbildungs- und Gesundheitssystems. Dazu brauchen sie unsere aktive Unterstützung.

Der Krieg gegen Jugoslawien ist noch nicht beendet; er wird vielmehr mit anderen Mitteln fortgesetzt: humanitäre Hilfe soll nur noch an solche Städte geliefert werden, deren Bürgermeister nicht der Milosovic-Partei angehören, die Lieferung von Gütern, mit denen Bombenschäden repariert werden können, wurde inzwischen durch verschärfte Embargobestimmungen der USA und der EG-Staaten unter Strafe gestellt. Wiederaufbauhilfe für Serbien soll es nur geben, wenn es dort eine Regierung gibt, die bereit ist, sich den Interessen westlicher Unternehmen unterzuordnen. Eine Politik, die erpresst, erniedrigt, durch Geld Abhängigkeiten schafft, die arbeitende Bevölkerung gegeneinander hetzt und in Kauf nimmt, dass Menschen hungern und frieren! Eine solche Politik, die gegen die Interessen der arbeitenden Menschen gerichtet ist, können wir als Gewerkschafterinnen und Gewerkschafter weder hier noch dort dulden: Im Falle Jugoslawiens heißt das: die Bundesregierung soll dazu gebracht werden das Embargo fallenzulassen und sich am Wiederaufbau zu beteiligen.

Darüber hinaus werden wir mit den jugoslawischen Kolleginnen und Kollegen besprechen, wie wir sie in der aktuellen Situation unterstützen können.

Auch wir Kolleginnen und Kollegen in Deutschland erleben die immer brutaleren Auswirkungen der internationalen marktwirtschaftlichen Konkurrenz: die Vernichtung unserer Arbeitsplätze durch Überproduktion und Rationalisierung, die steigende Arbeitshetze, die Zunahme von unterbezahlten, ungesicherten Jobs, die Absenkung von Renten, Sozialleistungen, die Verschlechterungen im Gesundheitswesen und im Bildungsbereich. Ohne Zweifel verschärft der Krieg diese Entwicklung. Die Milliarden, die der NATO-Krieg und seine Folgen gekostet hat, werden hier auf die arbeitende Bevölkerung abgewälzt. Wir fragen uns, ob sich hinter dem Krieg gegen die jugoslawische Zivilbevölkerung und hinter dem wachsenden Druck auf die arbeitende Bevölkerung in unserem eigenen Land nicht die gleichen Interessen verbergen, nämlich der Versuch die Profitinteressen der Wirtschaft zu sichern und auszuweiten.

Sicher ist, dass wir für die Ausweitung von Barbarei und drohenden zukünftigen Kriegen mitverantwortlich sind, wenn wir eine solche Politik unterstützen oder auch nur passiv hinnehmen.

Wenn es uns nicht gelingt, dieser Politik unseren gemeinsamen Widerstand entgegenzusetzen, dann besteht die Gefahr, dass zum dritten Mal auch die Bevölkerung in Deutschland auf ein Schlachtfeld geführt wird.

~~Korrekturen per fax an: 0404/280 43 12 / bis Mittwoch, 14.00 Uhr
Wer will wieviel Stück haben?~~

wieviele Fleischtöpfe
Brigitte Damer
45 005 37

presseschlichtung verantwortl. [GEM] Jacob sehr (C. Medizin-Darstellung?)

Krieg in Jugoslawien

DGB Hamburg fordert Angebot eines sofortigen beiderseitigen Waffenstillstandes

Hamburg (zrsn) – Der Vorstand des DGB Hamburg hat in seiner Sitzung am 13. April 1999 folgenden Beschluß gefaßt:

1. Der DGB Hamburg fordert das Angebot eines sofortigen beiderseitigen Waffenstillstandes und erwartet von der Bundesregierung, daß sie sich nachdrücklich dafür einsetzt.

2. Es darf keinesfalls zu einer weiteren Eskalation und zu einem dauerhaften Krieg auf dem Balkan kommen. Ein Waffenstillstand muß die nachprüf- und überwachbare Einstellung aller gewaltsamen Handlungen von jeder Seite einschließen und zu sofortiger Aufnahme neuer Verhandlungen - zum Beispiel im Rahmen einer Balkan-Konferenz - führen. Die Verhandlungen sind unter Einbeziehung von UNO und OSZE unter Beteiligung Rußlands rasch zu beginnen.

3. Der DGB Hamburg verurteilt die brutalen Menschenrechtsverletzungen und Verbrechen im Kosovo. Ursache und Verantwortung liegen bei der serbischen Regierung unter Milosevic und seinen militärischen und paramilitärischen Helfern und sind zu ahnden.

4. Der DGB Hamburg stellt fest, daß der Militäreinsatz der NATO die gesetzten Ziele wie die Durch-

setzung des Rambouillet-Abkommens und die Verhinderung einer humanitären Katastrophe nicht erreicht hat.

Ein Einsatz von Bodentruppen ist auf Grund der historischen Erfahrungen auf dem Balkan, der un-absehbaren weitreichenden zerstörerischen Folgen für alle Beteiligten und der drohenden internationalen Ausweitung des Krieges kategorisch abzulehnen.

5. Den Flüchtlingen und Vertriebenen muß rasch und wirksam geholfen werden.

6. Der DGB Hamburg fordert die Bundesregierung auf, sich für eine Weiterentwicklung des Völkerrechts einzusetzen. Neben den Prinzipien der territorialen Integrität und nationalen Souveränität muß auch die Wahrung der Menschenrechte für den einzelnen Menschen gewährleistet werden.

7. Der DGB Hamburg appelliert an alle Mitglieder in den Gewerkschaften, sich in der Tradition der Gewerkschafts- und Friedensbewegung in ihren Wirkungsbereichen für diese Ziele einzusetzen und Auseinandersetzungen ohne gegenseitige Unterstellungen, sondern in Akzeptanz und Toleranz der Meinung und Motive Andersdenkender zu führen.

Jusos und Europa

Die Friedensinitiative Bergedorf

Juni 1999

Nach wie vor gilt:

Deutsche Soldaten raus aus Jugoslawien !

Die Friedensinitiative Bergedorf
lädt ein zu einer

Diskussionsveranstaltung

mit Horst Bethge (GEW-Hamburg)

**am Donnerstag 17. Juni
um 20.°° Uhr
in der LOLA
Lohbrügger Landstraße 8**

2

Horst Bethge war Teilnehmer einer Gewerkschafts-Delegation, die vom 24. bis 28. Mai in Jugoslawien war und sich vor Ort von der Situation der Bevölkerung mit tagtäglichen NATO-Bombardements einen Eindruck verschaffen konnte. Darüber wird Horst Bethge informieren und sich den Fragen der Besucher stellen.

Desweiteren wollen wir darüber diskutieren, wie eine friedliche und politische Lösung für die Region zu erreichen ist.

Kontakt . T. Rann (Tel. 735 80 677)

LETTER & GEEST

FOTO HAZIR REKA, REUTERS

BEGIN FEBRUARI KWAMEN BIJ GEWELDDADIGHEDEN IN MITROVICA ZEVEN ALBANEZEN EN TWEE SERVIERS OM. ELF FRANSE KFOR-MILITAIRES RAAKTEN GEWOND

ANARCHIE

De Britse historicus Timothy Garton
Ash... in november-december

ETNISCHE HOMOGENITEIT
EN DEMOCRATIE VOLGENS

EN WAANZIN IN KOSOVA

door Timothy Garton Ash

Balusje is terug! Met een vredige glimlach op haar aangename snoet staat ze in een geïmproviseerde houten barak, met een blauwe deken van de VN over zich heen. Ze hebben haar gevonden toen ze in de buurt rondzwierf, verward, hongerig, maar verder ongedeerd. Balusje is de koe van de familie Latifaj, en haar terugkeer is een klein teken van wat er goed is gegaan in het oord dat we nu, realistisch gesproken, 'Kosova' zouden moeten noemen.

De Latifajs woonden vroeger in een groot huis naast de moskee van het dorp Prilep, aan de voet van de Vervloekte Bergen die Kosova van Albanië scheiden. Nu wonen ze tussen het puin van wat eens hun huis was, naast de verwoeste moskee, in een dorp dat door Milosevic' artillerie en bijzondere strijdkrachten bijna geheel is vernietigd. Een jaar geleden trof ik alle familieleden ineengedoken aan op hun erf. Ze waren net door Servische strijdkrachten in elkaar geslagen na een verrassingsaanval van het Kosova Bevrijdingsleger (KBL) op de Servische politie, buiten de moskee. Zes maanden geleden vond ik oma Latifaj terwijl ze in haar eentje huilend tussen het puin stond. Ze probeerde wat water op te warmen in een emmer door die in de zon te zetten.

Nu is de halve familie teruggekeerd. Ze hebben tussen de met sneeuw bedekte ruïnes een grote houten keet gebouwd, met materiaal dat is verschaft door internationale instanties en liefdadigheidsinstellingen. Ze hebben een houtkachel en genoeg hout om hen door Kosova's ijskoude winter te helpen. (Een van de dochters vertelt me dat ze een extra rantsoen brandhout hebben gekregen omdat haar broer in de oorlog is omgekomen, vechtend aan de zijde van Ramusj, de legendarische commandant van het KBL.) Zoals zoveel Kosovaren worden ze uit de financiële problemen gered door familieleden die in Duitsland werken. Ze hopen dat hun akkers tij-

dig van landmijnen zullen zijn vrijgemaakt, zodat zij ze in de lente kunnen inzaaien. Intussen hebben ze, dankzij internationale steun en hulp van familie, net genoeg om te eten. De kinderen gaan naar een school die alleen over minimale middelen beschikt, met dezelfde onderwijzer die hun vóór de oorlog illegaal les gaf. De meeste mensen in het dorp zijn teruggekomen en jawel, eindelijk voelen ze zich vrij. „We willen jullie graag bedanken”, zegt de hoxha, de plaatselijke geestelijke van de vernielde moskee, die ik aantref terwijl hij zijn eigen huis weer in de verf zet, „jullie Amerikanen en Europeanen, omdat jullie zoveel doen voor onze vrijheid.”

Dit is het goede nieuws, en overal in de gehavende provincie wordt het herhaald. De hoofdstraat van elke stad ziet eruit als een doe-het-zelf-uitstalling. Winkeljes hebben alles wat je nodig hebt om een huis te herbouwen, van bakstenen en timmerhout, elektriciteitskabels en afvoerpijpen, tot de onmisbare vloerkleden en koffiekopjes. Een familie die ik verscheidene keren heb bezocht in Malisevo, vroeger de hoofdstad van het KBL en 'de gevaarlijkste plek in Europa', bezit zo'n winkel, pas gebouwd met geld dat vanuit Duitsland is gestuurd door hun zoon die Gastarbeiter is. De vader schat zijn dagelijkse winst voorzichtig op 35 tot 40 Duitse mark. Hij hoopt zijn eigen huis te herbouwen van het geld dat hij verdient met de verkoop van reconstructiematerialen aan anderen.

In de verwoeste bazaar van wat vroeger de Servische stad Pec was en nu de Albanese stad Peja is, hebben plaatselijke kinderen de ruïnes beschilderd met felgekleurde fresco's. Er is een bloeiende markt, en er zijn zelfs een paar juwelierswinkels. Jonge meisjes staan in de modder kalenders te verkopen voor de ramadan. Kortom, de meeste Kosovaren die waren verdreven, zijn weer naar huis teruggekeerd; zij slagen erin te overleven en zullen uiteindelijk hun land weer opbouwen. Dat was het, wat het

goede nieuws betreft. Want Kosova is vandaag de dag een geweldige rotzooi. De provincie waarvoor de Navo de eerste oorlog in haar geschiedenis heeft gevoerd, is nu het meest ambitieuze project van werkelijk internationaal bestuur in de hele geschiedenis van de Verenigde Naties. Het experiment verloopt niet goed.

ALS ER IN DE LENTE NOG NIETS IS VERANDERD

Dankzij ons eindigt Kosova met een a - de Albanese spelling in plaats van de Servische. De A staat voor Albanees. Hij staat ook voor Anarchie. Laten we eerst de A nemen die voor Albanees staat. Het is nu volstrekt duidelijk dat de interventie van de Navo een beslissende oplossing heeft gebracht, ten gunste van de Albanezen, voor de al minstens 120 jaar durende strijd tussen Serviërs en Albanezen om de zeggenschap over dit grondgebied. Dit was noch de officieel verwoorde, noch de werkelijke bedoeling van de westerse beleidsmakers. Hoewel de meeste Serviërs het niet geloven, verlangen de vertegenwoordigers van de zogenaamde internationale gemeenschap oprecht en zelfs hartstochtelijk naar een toekomst voor de Serviërs in Kosova. Dr. Klaus Reinhardt, de indrukwekkende Duitse generaal die nu het bevel heeft over de multilaterale, door de Navo geleide krijgsmacht (Kfor), slaat zijn rechtervuist in zijn linkerhandpalm als hij me zegt dat hij de Serviërs terug zal brengen zodat ze hun huizen weer kunnen gaan bewonen, ook al zijn deze huizen sinds de Kfor het land binnenrukte door Albanezen in brand gestoken en geplunderd. Bernard Kouchner, het zeer Franse hoofd van de afvaardiging van de

een reis door Kosova en Servië. Van de koe Balusje via het klooster van Decani en de brug over de Ibar naar de vriendelijke hoxha van Prilep en de politicus zonder sjaaltje Rugova. Vandaag deel 1: Kosova. Volgende week deel 2: Servië.

Verenigde Naties (Unmik), vertelt me: „De geschiedenis zal ons beoordelen op ons vermogen om een minderheid (dat wil zeggen de Serviërs) te beschermen binnen een andere minderheid (dat wil zeggen de Albanezen in Joegoslavië).”

Dit zijn boude woorden om het oordeel van de geschiedenis over af te roepen. Want de praktische realiteit laat een vrijwel totale etnische separatie zien. Veel Serviërs zijn naar het eigenlijke Servië gevlucht toen de Kfor afgelopen juni Kosova binnentrok. De meeste anderen zijn later naar Servische enclaves verdreven door intimidatie en regelrechte terreur van de kant van terugkerende Albanezen. Vooral onder de jongere generatie Albanezen, die Serviërs alleen maar hebben leren kennen als afstandelijke onderdrukkers, is er een groeiende intolerantie jegens alen die tot een andere bevolkingsgroep horen (inclusief Roma en Slavische moslims). Mensen van onder de dertig maken meer dan de helft van de bevolking uit, en jonge Kosovaren geven blijk van een wraakzucht waarvan niet alleen buitenlanders onpasselijk worden maar ook velen van de oudere generatie Kosovaren, die nog persoonlijke herinneringen hebben aan vreedzame coëxistentie met de Serviërs.

Vlak voordat ik arriveerde was een bejaarde Servische hoogleraar gelyncht door een menigte die in Pristina de Albanese 'flag day' vierde. Vroeger woonden er zo'n 40 000 Serviërs in Pristina, nu hooguit een paar honderd. Het prachtige Servische klooster van Decani is alle Servische leken kwijtgeraakt door wie het vóór de oorlog werd onderhouden. Als de monniken boodschappen moeten doen, reizen ze onder escorte van de Italiaanse Kfor naar Montenegro. In Podujevo zorgen de

Britse troepen ervoor dat de twee Servische grootmoeders die er zijn achtergebleven 24 uur per dag worden bewaakt - 'en de Albanezen zouden hen aan repen snijden als we dat niet deden', merkt een Britse officier op. Het is geheel op z'n plaats om in deze context te spreken van een omgekeerde etnische schoonmaak. Toch wordt deze etnische schoonmaak uitgevoerd vlak onder de neus van meer dan 40 000 man internationale troepen, en vlak voor de lopen van hun tankgeschut. Momcilo Trajkovic, de vooraanstaande Servische politicus die nog steeds in Kosova verblijft, ontvluchtte Pristina nadat er door zijn voordeur heen op hem was geschoten door een Albanees. Nu woont hij in wat hij het Servische 'getto' noemt, rond het klooster van Gracanica, een gebied van een paar kilometer in doorsnee. Als hij ergens heen wil reizen buiten het getto, heeft hij een escorte van Kfor nodig. „Dit betekent”, legt hij uit, „dat ik naar Pristina kan gaan om president Clinton te ontmoeten, maar er niet heen kan om een brood te kopen.” Hij is nog steeds onverzettelijk. Wanneer ik hem vraag hoelang mensen in zo'n getto kunnen leven, antwoordt hij: „Duizend jaar!” Ze hebben meer dan vijfhonderd jaar Ottomaanse heerschappij doorstaan, zegt hij, en ze zullen ook dit overleven. Maar in zijn heroïsch optimisme staat hij alleen.

Behalve deze enclaves, die misschien 20 000 tot 30 000 Serviërs herbergen, is er een gebied ten noorden van de lijn die ruwweg door de stad Kosovska Mitrovica van oost naar west loopt. Dit gebied maakt minder dan 10 procent van het totale grondgebied uit.

VERVOLG OP PAGINA 32

TIMOTHY GARTON ASH

De Britse Oxford-historicus TIMOTHY GARTON ASH (1955) houdt zich al jarenlang bezig met de studie van Oost- en Midden-Europa. Na drie spraakmakende boeken over Oost-Europa publiceerde Garton Ash in 1993 een omvangrijke studie over de ongemakkelijke positie van Duitsland in het centrum van Europa: *In naam van Europa - Duitsland en het gespleten continent*. Voor dat boek heeft Garton Ash in 1992 een gesprek met Erich Honecker. Honecker, tot de val van de Muur de hoogste baas van de DDR, ontvangt Ash in nachtkleding in het ziekenhuis van een Berlijnse gevangenis. Honecker is verbitterd omdat hij nu als een misdadiger wordt beschouwd, terwijl hij tot voor kort nog regelmatig belde met Helmut Kohl. Als bewijs toont hij een beuimeld kaartje met het directe telefoonnummer van Kohl. 'In dit tafereel', zegt Garton Ash, 'vind je de tragische ironie van de jongste Duitse geschiedenis samengevat.'

Garton Ash heeft ontegenzeggelijk een fijn gevoel voor tragische geschiedenis. Vorig jaar verscheen *History of the present* (Geschiedenis van het heden), een indrukwekkende verzameling opstellen over de veranderingen die zich in Europa hebben voltrokken sinds de val van het communisme in 1989. Een van de pijnlijke bevindingen van Garton Ash is dat etnisch homogene staten als Polen, Hongarije of Slovenië zich gemakkelijker ontwikkelen tot stabiele democratieën dan etnisch verdeelde naties als Slowakije en Servië. Een autoritair bewind kan zich blijkbaar beter rechtvaardigen wanneer er een minderhedenproblematiek bestaat. Zo bezien, zou een Servië zonder Kosovo, een etnisch homogeen Servië, een grotere kans hebben zich te ontwikkelen tot een democratie.

Letter & Geest publiceerde eerder een interview met Garton Ash (6 november 1993) en twee opstellen van hem (18 oktober 1997 en 17 april 1999). In dit artikel constateert hij dat de interventie van de Navo onbedoeld heeft geleid tot de definitieve overwinning van de Albanezen in de minstens honderdtwintigjarige strijd tussen Serviërs en Albanezen om Kosovo. Garton Ash eindigt met de boodschap van *History of the present* dat etnische homogeniteit ondanks alles een gunstige uitwerking heeft.

BOEKEN

De brieven van de gezusters Brontë getuigen van moed en zelfvertrouwen. Omdat deze eigenschappen geënt waren op hechte familiebanden, bleven de schrijfsters ondanks hun zelfstandigheid immer op zoek naar liefde en genegenheid. Pagina 35

Renate Dorrestein heeft duidelijke opvattingen over literatuur en over regels voor het schrijven. Daarover, maar ook over haar eigen schrijveringen, schreef zij een boek voor beginnende auteurs en ervaren lezers. Pagina 37

Trouw

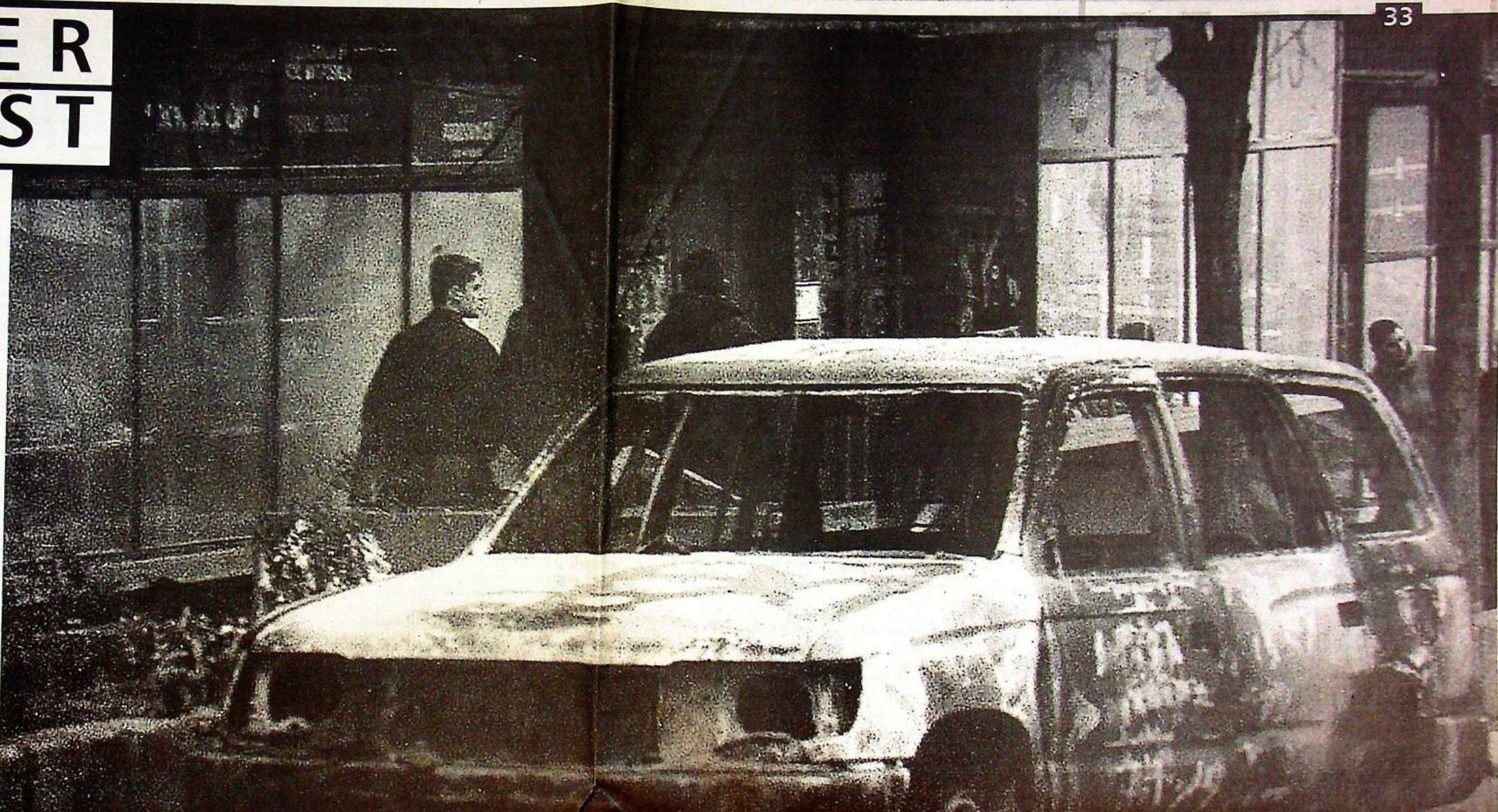
ZATERDAG 12 FEBRUARI 2000

LETTER & GEEST

12-2-2000

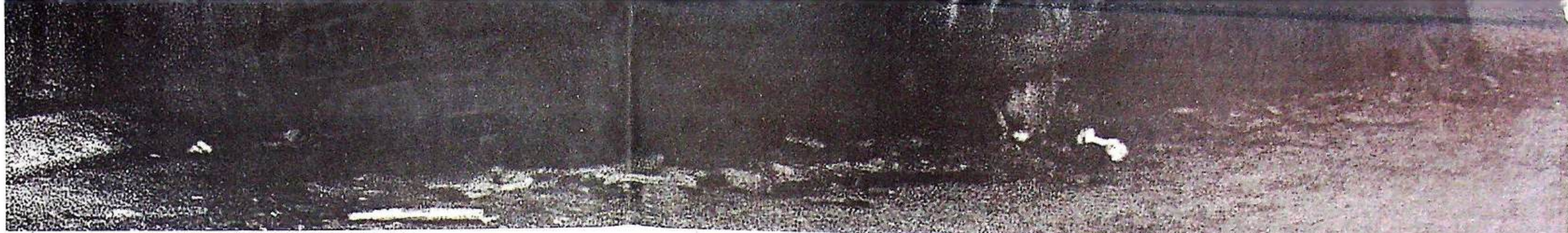
terugkrijgen; de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) voor de verkiezingen en de media; en de Europese Unie (EU) voor de economische wederopbouw. De driehoekige voorgevel, het timpaan, wordt aangeduid met 'een stabiel en vreedzaam Kosovo'. Heel mooi bedacht. Maar de praktijk, die is wel even wat anders.

Al deze internationale organisaties onderscheiden zich van elkaar door hun eigen bureaucratische werkwijzen en door hun eigen politieke restricties. Allemaal wedijveren ze met elkaar. Allemaal hebben ze te kampen met talloze nationale problemen. Hun aparte propagandabladen vormen onthullende lectuur. De Speciale Eenheid van de Europese Commissie, in dienst van de EU, heeft een blad dat *Reconstruction Weekly* (Weekblad voor de Wederopbouw) heet. Het nummer van 27 november 1999...

een eendaagse workshop over management-training, waar klaarblijkelijk werd geconcludeerd dat „topmanagers in bedrijven die maatschappelijk eigendom zijn scholing behoeven op de gebieden van verandering, gedrag binnen organisaties, kwaliteitsmanagement, *public relations*, internationale markten, en algemene management-ontwikkeling”. De bureaucratische taal doet je meteen denken aan Brussel. Je vraagt je af aan welke welverzorgde *consultancy*-expert een ongetwijfeld enorm honorarium (genoeg voor tien Kosovaarse gezinnen om één jaar van te leven?) is betaald om deze ronkende verklaring in elkaar te zetten, over iets wat zo verbluffend vanzelfsprekend is. Het verslag gaat verder met de behandeling van de sector van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO): „Om te komen tot een alomvattende taxatie van de behoeften aan training, werd geadviseerd een overzicht van alle bestaande KMO's te maken, teneinde de scholings- en aanverwante behoeften (zoals technologie, marketing, cliënten en vennootschappen) duidelijker te definiëren.” Voor ieder die de chaotische realiteit in de praktijk heeft gezien, is het idee van een 'overzicht van alle (!) bestaande KMO's' in Kosovo volslagen belachelijk. Dergelijke nonsens kan zelfs de trouwste vriend van de EU doen wanhopen aan het Europa dat onze vaders hebben gebouwd.

In een ander blad, de *Kfor Chronicle*, is het vooral de volgende kop waarover ik me vrolijk kan maken: 'Grieken organiseren de chaos'. Ja precies. Generaal Reinhardt vertelt me dat er vierendertig verschillende nationale troepencontingenten onder zijn bevel staan, „en denk maar niet dat ze iets doen alleen maar omdat ik hun daartoe opdracht geef”. Nee, ze gaan het allemaal eerst aan hun nationale regeringen vragen. Ik vind dat mensen van Kfor, Unmik en OVSE in de privé-sfeer veel tijd besteden aan het bekritisieren van elkaar – net zoals de Kosovaarse politici doen. Maar, eerlijk is eerlijk, gezegd moet worden dat de VN nooit eerder is belast met zo'n complex geval van internationale bestuur, en op zo'n korte termijn. Veel toegewijde, idealistische, professionele mensen werken aan nuttige zaken en

6 FEBRUARI, MITROVICA. EEN UITGEBRANDE AUTO VAN DE VERENIGDE NATIES.

12-2-2000

FOTO BORIS GRDANOSKI, AP

'Ik vrees dat we de vrede aan het verliezen zijn'

maken daarbij overuren. Er is echt iets ontroerends aan dit Babel van Azerbeidjaanse soldaten, Franse intellectuelen, Zweedse diplomaten en Zambiaanse politiemensen, die een internationalistische droom van politieke vrijheid trachten te verwezenlijken. Ik zou willen dat het werkte. Achter de conflicten van de gewone sterfelingen in het gebied is er het gekibbel van de halfgoden in New York, Washington, Londen, Parijs, Berlijn, Moskou en Péking. Het is geen geheim dat Kouchner veel van zijn tijd heeft besteed aan pogingen om van de secretaris-generaal en de Veiligheidsraad van de VN goedkeuring te krijgen voor een of andere minieme, op lokaal zelfbestuur gerichte maatregel. Als ik hem hierover een vraag stel antwoordt hij verrassend genoeg: „New York bestaat niet!” (Ik denk dat dit in het Frans misschien beter klinkt.) In een gesprek dat ik zou willen karakteriseren als ongericht wekt dr. Kouchner bij mij de indruk van passie en Gallicse welsprekendheid, maar niet van mees-

terlijke bestuurlijke vaardigheden. En om dit hele zaakje goed te laten functioneren is er een geniaal politicus-bestuurder nodig. De problemen spelen op alle niveaus, van de hoogste top tot de onderste regionen. Bijvoorbeeld: Unmik probeert rechters, douanebeambten en leraren te werven tegen salarissen van ongeveer 100 tot 500 Duitse mark per maand. Maar dezelfde mensen kunnen 1000 tot 2000 mark verdienen door als tolk te werken, of gewoon als chauffeur in dienst van diezelfde internationale organisaties. Zo dwarsboomt de internationale gemeenschap ongewild haar eigen doelstellingen. („En”, voegt een Kosovaarse vriend hieraan toe, „denk je dat douanebeambten voor 500 mark per maand veel douanerechten gaan innen? Natuurlijk zullen ze liever steekpenningen aannemen.”) Mijn eigen chauffeur-tolk is een rechter, die door de Serviërs in 1991 werd ontslagen. Hij zal niet terugkeren naar de rechtsterfunctie, om drie redenen: vanwege het geld, omdat hij bang is dat zijn eigen dierba-

re mede-Albanezen het hem lastig zullen maken als hij sommige van hun meest geliefde broeders veroordeelt, en omdat hij hoe dan ook naar Canada wil emigreren, om zijn kinderen een beter leven te bezorgen. Half december, kort na mijn vertrek, wist Kouchner zijn vele internationale bazen en de drie Kosovaars-Albanese partijen die waren vertegenwoordigd op de vredesconferentie van Rambouillet eindelijk te bewegen tot overeenstemming over een structuur voor een 'interimbestuur'. Het ligt in de bedoeling dat dit bestuur blijft bestaan totdat verkiezingen iets opleveren dat democratischer en duurzamer is. In deze structuur staat Kouchner zelf aan de top, als civiel gouverneur van de provincie, met onder hem een gemengde bestuursraad bestaande uit Unmik-functionarissen en Kosovaren, en daar weer onder zo'n negentien ministeries met uitvoerende bevoegdheden. Door de Kosovaarse partijen moeten bekwame personen worden voorgedragen om aan deze ministeries leiding te geven, maar hij zal beslissen wie de banen krijgen. Dit alles moet eind januari zijn beslag krijgen. We zullen zien.

4

De vierde reden voor de warboel is de diepgaande dubbelzinnigheid van de Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad die, als een papieren brug tussen het westerse en het Russisch-Chinese standpunt, verklaart dat de pro-

vincie is onderworpen aan de soevereiniteit van de Federale Republiek Joegoslavië en tegelijk een substantiële mate van autonomie en zelfbestuur zal genieten. Maagdelijkheid en moederschap ineen. Dit is een „nachtmerrie”, zoals een hooggeplaatste ambtenaar van de Unmik ronduit stelt. De Russen en Chinezen schreeuwen moord en brand bij elke stap op weg naar zelfbestuur, zoals het opmaken van een begroting in Duitse markten in plaats van dinars, of het uitgeven van aparte identiteitspapieren. Toch zijn zulke stappen de enige uitweg uit de anarchie.

5

In de laatste plaats, maar zeker niet het minst belangrijk, is het in Kosovo een warboel omdat de wereld hier eigenlijk niet wil zijn. De Navo en de VN zijn door hun eigen gestuntel in dit experiment verzeild geraakt, zoals ze ook door hun gestuntel in de oorlog verzeild zijn geraakt. Elke individuele lidstaat maakt de rekening op. De reden waarom de internationale politiemacht zo traag totstandkomt, om maar die ene, belangrijkste fout te noemen, is dat nationale regeringen er niet de mensen voor hebben gevonden en ook niet van zins zijn ervoor te betalen – dat geldt ook, zoals Kouchner bitter opmerkt, voor zijn eigen Franse regering. (Er zijn marechaussees in Kosovska Mitrovica, maar de marechaussee is een militair en geen civiel korps.) Afrikaanse landen protesteren:

en wij dan? De internationale aandacht is al verschoven naar andere crises. Tsjetsjenië, en niet Kosovo, brengt nu het CNN-effect teweeg. UNMIK moet met de pet rondgaan om de 250 miljoen dollar bijeen te krijgen die voor dit jaar zijn begroot voor het kernbestuur. Het is al vaak gezegd, maar het is nog steeds voor herhaling vatbaar: voor de prijs van een paar dagen bombarderen verspelen we Kosovo. Dit gebied ontleent zijn naam naar verluidd aan 'Kosovo Polje', 'Merelveld', en in de grauwe midwinter verzamelen merels zich nog steeds in groten getale in de bomen van Pristina, om te krijsen en te krassen. Terwijl ik in de vroege morgen van mijn laatste dag mijn aantekeningen maak, zwermen en wervelen ze voor mijn raam, en verduisteren ze de dageraadshemel boven de kantoren van het Internationale Tribunaal voor Oorlogsmisdaden, alsof ze uitschreeuwen „Wij weten waar de lijken begraven liggen!” Dan zwermen ze uit over het hoofdkwartier van het VN-bestuur, alsof ze honen: „Jullie zullen hier nooit een vreedzame orde brengen!” Het is als een scène uit 'The Birds' van Hitchcock, en het versterkt op angstaanjagende wijze mijn nare voor gevoel dat ik heb bij mijn vertrek naar Servië. Het Westen heeft de oorlog gewonnen. Ik vrees dat we de vrede aan het verliezen zijn.

Stop de oorlog: help Servië de winter-door

'Onafhankelijk' Kosovo

Hans Feddema

Vijanddenken vanuit het Westen jegens Servië blijft troef, ook al tekende Milosovic een vredesakkoord. Er kwam daardoor een eind aan de Navo-bombardementen. Nu isoleren we het land echter en geven we het geen hulp bij de wederopbouw. De oorlog gaat dus door. Waarom?

Het Westen wil van buitenaf een machtswisseling afdwingen. Ook Kroatië pleegde echter oorlogsmisdaden en deed aan etnische zuivering, maar daar dwingen we geen machtswisseling af. Waarom dit meten met twee maten?

We wilden bemiddelaars zijn in het conflict tussen de Albanese Kosovaren en Servië, maar verloren daarbij onze onpartijdigheid door een dwangmatige militaire interventie. Door de Navo-luchtoorlog werden we zelf partij – een doodzonde bij 'peace-making' –, waardoor Servië werd gedemoniseerd. Het pleit niet voor het Westen, dat het zich ondanks het vredesakkoord hiervan niet losmaakt, maar nog steeds oorlog voert. Niet meer via bommen, maar door een isolatie-beleid dat ongewenst, ineffectief en gevaarlijk is:

- Regimewijziging in Servië is van belang, maar een zaak van het land zelf. Democrativering van Servië is gewenst, maar men kan daar, zegt de progressieve Serviër Zoran Djukunovic, „niet van de ene op de andere dag een democratisch bewind verwachten”.
- De betogingen van de oppositie stellen door verdeelheid weinig meer voor; ook omdat Serviërs geen fut meer hebben: hun eerste zorg is overleven en zich voor te bereiden op een bittere winter.
- Een volk laat een bewind, dat 78 dagen bombardementen van de machtigste militaire organisatie ter wereld wist te weerstaan, niet meteen vallen. Voortgaan met isolatie en demonisering vanuit het Westen zal de huidige

2-10-47
egestelling van het volk versterken, tot meer krampachtigheid leiden en zeker de democratisering niet bevorderen.

• De Helsinki-beweging van de jaren zeventig, gericht op openheid en communicatie met de Warschaupact-landen, is een leerschool hoe een autoritair socialistisch bewind te democratiseren. Isolatie werkt juist averechts.

• Isolatie en daarmee verdere verkramping van Servië kan leiden tot een burgeroorlog in Servië, met als gevolg een mogelijk nieuw ingrijpen van de Navo en escalatie van spanningen in de regio. (Het aanbieden van een vrijgeleide aan Milosovic naar Cyprus of zo, zou veel ellende kunnen voorkomen).

Ik zou er een lief ding voor overhebben, indien de fractie van mijn eigen partij het initiatief zou nemen tot een actie om een eind te maken aan dit heilloze isolatiebeleid. Zij ondersteunde na enige aarzeling en gelukkig niet unaniem de Navo-luchtactie. Het ligt dus in de lijn, indien zij in deze het voortouw neemt. Ik constateer echter met pijn, dat een delegatie van de GroenLinks-fractie na terugkomst uit de Balkan verklaarde „een onafhankelijk Kosovo onvermijdelijk” te achten: vergelijkbaar met geluiden die uit Washington komen.

We verwijten Servië of althans president Milosovic onbetrouwbaarheid. Wordt met zo'n verklaring het Westen niet impliciet hetzelfde imago van onbetrouwbaarheid gegeven? Niemand misgunt op zich de Albanese Kosovaren onafhankelijkheid, maar hoe zullen de zigeuners en Serviërs reageren en wat zullen de effecten zijn op de Albanen in Macedonië? Zal ook Montenegro zich dan niet willen losmaken? Zijn we vergeten, dat het Westen blunderde door de erkenning van Kroatië zonder garanties voor de grote Servische minderheid te bedingen met als gevolg een vreselijke oorlog, die al spoedig oversloeg naar het eveneens te vroeg erkende Bosnië?

Er was in juni geen vrede gekomen, als Servië afscheiding van Kosovo had moeten accepteren. Het tekenen van een akkoord na bemiddeling is uiterst belangrijk bij 'peace-making'.

Zo'n akkoord – met de sanctionering daarvan via VN-resolutie 1244 – reeds na een paar maanden indirect of onbedoeld te helpen ondermijnen, dat kan niet. Temeer omdat de verdrukke van voorheen nu min of meer als onderdrukker opereert en er zelfs gesproken kan worden van omgekeerde etnische zuivering.

Dat de Duitse mark in Kosovo informeel de munteenheid van Kosovo is in plaats van de dinar – een veel genoemd 'bewijs' van de verwijdering van Servië – was overigens reeds jaren zo. Elk Albanees gezin heeft leden werkzaam in Duitsland.

Iedere suggestie, hoe klein ook, in de richting van een onafhankelijk Kosovo los van Servië – zoals ook IKV-secretaris Faber deed – acht ik onverstandig. Het juni-akkoord en ook VN-resolutie 1244 noemt Kosovo immers nadrukkelijk een (autonoom) deel van Servië. Daarin wijziging aanbrengen kan slechts met de instemming van dit land. Wie dat veronachtzaamt, levert geen bijdrage aan de vrede of liever conflictpreventie, waar we in het Westen veel lippen dienst aan bewijzen.

Servië en Kosovo zijn een ondeelbaar probleem. Er is nu een autonoom Kosovo en er is onderzoek naar de oorlogsmisdaden. Hoe eerder we thans stoppen met het vijanddenken jegens en isolatie van Servië, des te beter. De democratisering van het land en de stabiliteit in de regio zullen er wel bij varen.

Bovendien heeft ook het Servische volk, na de recente destructie als gevolg van de Navo-bombardementen, er recht op door ons door de komende winter te worden geholpen.

Dr. J. P. Feddema is antropoloog en vredes- en buitenlandspecialist vanuit GroenLinks

BORBA YESTERDAY
AND TODAY

Borba is a political daily, whose founder is the government of the Federal Republic of Yugoslavia. The first issue of the daily appeared on February 19, 1922, but a newspaper under this title has occasionally been printed in Yugoslavia since January 1, 1881.

Borba was the only newspaper published in the occupied part of Europe during the World War II.

On the pages of Borba dominate information, analytical articles, comments, photographs and caricatures and we are the only newspaper in Yugoslavia with a daily supplement in English.

We would appreciate it if you would write us, sending suggestions and comments, because your opinion is highly valued.

We will be with you every day except Saturday and Sunday.

YUGOSLAV GOVERNMENT REVIEWS REPORT ON LAWSUIT
AGAINST NATO STATES

The Yugoslav government reviewed on Thursday a report on Yugoslavia's lawsuit against the NATO states that took part in last spring's aggression on Yugoslavia, a government statement said. At the session, chaired by Prime Minister Momir Bulatovic, it was noted that the foreign ministry was honouring the deadlines and procedure of the International Court of Justice in the Hague in the pursuit of the lawsuit against the ten NATO states involved.

The cabinet also reviewed a report on activities undertaken at home and in cooperation with international organisations and governments in connection with surmounting the problem of the "millennium bug."

It was noted that, in the existing conditions, intensive preparations have been made for surmounting the computer problem and that all basic infrastructure systems had been conditioned for all eventualities, the statement said.

Most big companies have taken the necessary steps, but medium and small firms have not, so that the Yugoslav Chamber of Commerce will take steps to deal with unforeseen situations, it was also noted, the statement added.

OUR FLAG IS SACRED TO US, MIRA MARKO-
VIC OF JUL

President of the Yugoslav Left (JUL) Directorate Mira Markovic Wednesday said that the JUL and its individual members respected all flags in the world and set out that "as long as other countries consider their flags to be sacred, there is just as much reason that we, too, consider our to be equally sacred."

Speaking at the inauguration of Radio Cool at the Committee of the University Left, Markovic said that the contemporary left in Europe was behaving very conservatively and it was the duty of the young leftists to surmount that crisis.

"Practically only left governments have been in power in Europe in the more recent years, and they, as is well known, have participated in aggression on our country and are ready to support similar aggressions," Markovic underscored.

Proceeding from the assumption that the start of the new century will feature a marked need for a greater and more intensive development of social sciences, Markovic said that the last decade of the 20th century had shown that the results of technology had led to degradation and violence between individuals and peoples.

Markovic set out that the direction the civilization would take would depend to a greater degree on the development of social sciences, primarily she said because they would start assuming many functions, especially those so far exercised by politics.

Commenting the relationship between politics and ethics, Markovic said that the predominating public opinion had for decades been that politics must be amoral to a lesser or greater degree.

"Is it possible that politics and ethics meet and reconcile somewhere and sometime?" Markovic asked, and set out that she, herself, did not believe that politics had to be amoral and had not herself ever participated in a policy which was in conflict with ethics.

KOSOVO-METOHIIJA ALBANIANS CONTINUE TO THREATEN, HARASS ALL OTHERS

Ethnic Albanians in U.N.-administered Kosovo-Metohija continue to terrorise and harass the remaining non-Albanians, frequently robbing and torching Serb homes and seizing houses whose owners are absent.

On Tuesday afternoon, an organised gang of ethnic Albanians attacked the remaining non-Albanian families living in shacks near the railway station in Obilic, just north-west of Pristina in this province of the Yugoslav republic of Serbia.

After days of provocation and harassment, the local non-Albanians say they have had enough, with the international Kosovo-Metohija force (KFOR) and international police doing nothing to protect them.

The non-Albanians say ethnic Albanians threatened them on Tuesday and Wednesday in plain view of KFOR and international police troops, demanding that they leave Obilic, which they are likely to be forced to do eventually.

KFOR LOCKS 'EM UP, ETHNIC ALBANIAN JUDGE LETS 'EM OUT

The ethnic Albanian -run provisional district court in Kosovska Mitrovica has released an ethnic Albanian arrested by KFOR for illegal possession of arms, the Serbian National Council said on Wednesday.

One Shender Hoti was arrested by international KFOR force and UN civilian mission (UNMIK) police two days ago for possessing weapons without a permit, the Council told a news conference.

However, he was promptly released by the ethnic Albanian court, presided over by ethnic Albanian Chief Justice Kaplan Baruti, the Council said.

Hoti is president of the ethnic Albanian Republican Party, in whose headquarters were found two Kalashnikov assault rifles, a mortar, a hand grenade and munitions, it added.

What kind of justice and laws administers the court headed by Kaplan Baruti is evident in the case of a Serb from Kosovo Polje, who has been in jail for three months for an illegal possession of a rifle and a grenade.

KFOR REFUSES TO ESCORT SERBIAN GOVERNMENT'S RELIEF AID CONVOY

The Serbian government's relief aid that should have been delivered to Goranies in Dragas on Monday did not reach the locality, situated in the south of Kosovo and Metohija, because of the UN peacekeeping force KFOR's refusal to escort the relief aid convoy, local radio enthusiasts reported late on Wednesday.

KFOR agreed to escort the convoy only as far as Suva Reka, about 40 km southwest of Pristina, chief city of the Yugoslav republic of Serbia's southern province.

Suva Reka is, however, located some 35 km north of Dragas.

Consequently, the relief aid had to be redirected and delivered to the village of Velika Hoca, about 15 km west of Suva Reka, the radio enthusiasts said.

SERBIAN REPORTERS DISCRIMINATED AGAINST AT UNMIK-ORGANIZED CEREMONY IN KOSOVSKA MITROVICA

The UN civil mission (UNMIK) in Kosovo and Metohija Wednesday organized a ceremony to mark the completion of the work on the improving of the electricity grid in Kosovska Mitrovica on the bridge which divides the town into a Serbian and an Albanian section.

A "Christmas Tree of the New Millennium" was lit in the middle of the bridge in the presence of a large number of UNMIK and KFOR representatives, as a symbol of a better future for all inhabitants of the province in the new millennium, but even so the present Serbian journalists were not treated the same as their other colleagues.

The Tanjug correspondent, although he had an invitation and the KFOR credentials, was not on the official list of journalists who were able to attend, due to an error on the part of the organizers. The name of his predecessor, a Tanjug reporter who left the town over 10 days ago, was on the list instead.

No interpreters were available for the Serbian reporters, although all the speeches were made in English, French and Albanian.

The Serbian journalists, as opposed to their other colleagues, were also not able to attend the full ceremony, as an area on the bridge was set aside for them. Only one Serbian cameraman was able to cross to the southern ethnic-Albanian section of the town and film a few scenes.

According to the accounts given by present Serbs, ethnic-Albanian journalists insulted and pushed around the Serbian cameraman, so that some UNMIK representatives had to intervene.

The Serbian journalists have lodged protests against the discriminatory action with UNMIK representatives, who had witnessed all the developments.

KOUCHNER CONTINUES TO VIOLATE UN RESOLUTION - SPS OFFICIAL IGIC

A Serbian Socialist Party (SPS) official said on Wednesday the decision of UN administrator Bernard Kouchner to set up a provisional administrative council in Kosovo-Metohija was another violation of UN Resolution 1244.

Zivorad Igic, who heads the SPS branch for Kosovo-Metohija, said the UN civilian mission (UNMIK) chief had made another mistake and was continuing to violate the Resolution and to detach that U.N.-administered province from its parent Serbia and Yugoslavia.

Having failed to set up multiethnic self-rule in any of Kosovo-Metohija's 29 municipalities, Kouchner was now trying to set up such an administration at the provincial level, blundering deeper into an administrative quagmire leading to lawlessness, Igic said.

Under Kouchner's plan, the administration should have 14 departments, including a department for international cooperation, Igic said.

According to Igic, the UN envoy is "reckoning without his host" and trying to sneak in a new state in a territory that is an integral part of the legal and legitimate states of Serbia and Yugoslavia.

Kouchner is straying beyond the point of no return from the original purpose of the mission and continuing further to Albanise Kosovo-Metohija, the worst result of which is its "ethnic cleansing" of everything non-Albanian, Igic said.

This serves the purpose of the ethnic Albanian separatists and terrorists, certainly not the spirit and letter of the UN resolution on Kosovo-Metohija, he added.

KOSOVO AND METOHIJA OFFICIAL CRITICISES UNMIK CHIEF KOUCHNER

President of Kosovo and Metohija's Serb National Assembly Zivojin Mitrovic has said that there can no longer be any doubt about the wilful attitude of head of the UN civilian mission (UNMIK) Bernard Kouchner.

Mitrovic said that Kouchner's latest decision to form Kosovo's interim administrative council that would act as an executive body, without previously consulting Serbs, other non-Albanians in the Yugoslav republic of Serbia's province and those who were forced to flee it, was the worst move he had made since his appointment to the office.

Together with those who give him orders and his associates, Kouchner has managed to set up the so-called Kosovo Protection Corps that is basically a military body, he said.

Moreover, through his passive behaviour, Kouchner has helped expel Serbs and Montenegrins from their homes and estates in the province, creating all conditions needed to form a new mini-state in the Balkans and the Yugoslav territory, he said adding that there would be no room

for non-Albanians in such one state.

ANOTHER CALL FOR SACKING UN KOSOVO-ME-
TOHIJA ENVOY KOUCHNER

Kosovo-Metohija's ethnic Albanian official Faik Jashari said on Thursday that the situation in that U.N.-administered province of the Yugoslav republic of Serbia was getting worse by the day.

Jashari, member of the Kosovo-Metohija Provisional Executive Council, said that the situation was deteriorating because of the terrorists of the ethnic Albanian so-called Kosovo Liberation Army (KLA) and Kosovo Protection Corps.

KLA and Corps members terrorise Serbs, Montenegrins and other non-Albanians, and also those ethnic Albanians who oppose the terrorists' crimes, said Jashari, who heads the predominantly ethnic Albanian Kosovo Democratic Initiative.

According to him, the deployment of the international force (KFOR) and the UN civilian mission (UNMIK), headed by Bernard Kouchner, has resulted in the province's occupation and suspension of all Serbian and Yugoslav laws, which had applied to all regardless of national or religious affiliation.

The international community should immediately replace Kouchner as UNMIK chief, because he is "an accomplice of and direct advisor to the KLA in its 'ethnic cleansing' campaign and creation of an independent Kosovo.

"Kosovo-Metohija is an integral and inseparable part of Serbia and Yugoslavia, and this is how it must remain," Jashari said.

"Six months into the mandate of KFOR and UNMIK, UN Resolution 1244 is still not being implemented, because forces deployed to Kosovo-Metohija work on the orders of the U.S. administration and their European lackeys for an ethnically pure and independent Kosovo," he said.

In order for peace and security to be achieved for all ethnic communities in Kosovo-Metohija, the Yugoslav army and Serbian police must return to the province as soon as possible, he added.

POWER SUPPLY IN NORTH OF KOSOVO AND
METOHIJA SOON TO IMPROVE

Power supply in Kosovska Mitrovica, in the north of Kosovo and Metohija, and villages located within

a 5-km radius is to improve greatly now that France's IDF company has completed work on the relevant power distribution system.

According to spokesperson for the UN civilian mission to the Yugoslav republic of Serbia's province (UNMIK) Beatrice Lacoste, IDF has reconstructed 9 kilometres of transmission lines and installed a new, 1-km-long transmission line so that consumers can be supplied with twice as much electricity than before.

Lacoste said that IDF had also put up two metal high-voltage poles, saying that one of the poles was 35 m high, while the other was 37 m high. She said that the company had also reconstructed other parts of the distribution system.

She also said that the work done totalled about 1 million French francs.

Eighty-five percent of electricity consumed in Kosovska Mitrovica is generated in other parts of Serbia, while the remaining 15 percent is generated at the thermal power plant in Obilic near Pristina, Kosovo and Metohija's chief city, and the local Gazivode power plant.

YUGOSLAV COMMITTEE FOR COOPERATION WITH UNMIK SENDS 225 TONNES OF HUMANITARIAN AID

The Yugoslav Committee for Cooperation with the UN civil mission (UNMIK) in Kosovo and Metohija Wednesday discussed the humanitarian activities of its subcommittees in December.

In the past 15 days, 225 tonnes of humanitarian aid were sent to Strpce, Orahovac, Velika Hoca, Gorazdevac and other places, the Committee said in a released statement.

The meeting, chaired by Committee Co-Chairman Zivota Cosic, was attended by head of the Kosovo and Metohija provisional government Zoran Andjelkovic.

The Committee also discussed possibilities for the reactivation of production facilities in the Serbian enclaves in the province.

Conditions have been secured in Kosovo and Metohija for all schools to work, but the transportation of pupils and students to schools and back has been suspended on some roads due to the frequent stoning of school buses.

The Committee categorically condemned the KFOR international forces for failing to take measures for a secure transportation of pupils and students, despite an existing agreement.

An increasing number of physicians are returning to the province to aid Serbs and other non-Albanians.

The Committee established that the distribution of medical supplies and the equipping of medical institutions were steadily improving, the statement said.

RUSSIA URGES UNCONDITIONAL RESPECT FOR KOSOVO AND METOHIJA RESOLUTION

Russia demands that NATO member states unconditionally honour UN Security Council Resolution 1244 on the Yugoslav republic of Serbia's Kosovo and Metohija province, a Russian Defence Ministry official said Thursday.

Addressing reporters at the Russian embassy at the close of his four-day working visit to Greece, Gen. Leonid Ivashov, head of the Ministry's chief department for international military cooperation, stressed that his country objected to the ethnic Albanian terrorist organisation calling itself Kosovo Liberation Army (KLA) becoming a dominant political and military force in the province through NATO's support.

Ivashov voiced deep concern about the West's open unwillingness to implement the resolution and about the UN peacekeeping force KFOR's inability to prevent the terrorising of Serbs and their expulsion from Kosovo and Metohija, Russia's Itar-Tass news agency reported.

He said that the most blatant cases of violations of Yugoslavia's sovereignty included a failure to allow the deployment of Yugoslav guards to the Kosovo and Metohija section of the Yugoslav border with Albania, the introduction of a special currency and special identification papers to the province and preparations for elections to be held there at a point when nearly all non-Albanians have been expelled from it.

Ivashov said that, in this way, all was being done to ensure independence for Kosovo and Metohija, underlining that, if Russia concluded that the process was unstoppable, it would reconsider its participation in KFOR.

He said that Russia would have to do so because it had no right to be part of attempts to undermine the United Nations' authority.

He said that Russian and NATO troops and NCOs cooperated well within KFOR but said there were major disagreements between their commanders.

RUSSIAN SCIENTISTS CALL FOR TRIAL OF

ORGANIZERS OF NATO AGGRESSION ON YUGOSLAVIA

A group of distinguished Russian sociologists and jurists have requested of the Hague international tribunal and the UN Secretary-General to institute criminal proceedings against the organizers of NATO aggression on Yugoslavia.

"Strong proof has been available of late that the NATO thesis that Yugoslav authorities were committing genocide against Kosovo and Metohija ethnic Albanians was false, a thesis which was used as the main pretext for the aggression of the North Atlantic Alliance," said the request signed by a group of eminent Russian scientists.

In actual fact, the entire population of Yugoslavia was subjected to genocide, especially Serbs in Kosovo and Metohija, they set out.

NATO intervention cannot be justified with humanitarian reasons, as the aggression had in fact led to a strong escalation of violence and increased the sufferings of the civilian population, the Russian scientists, including Director of the Institute for Social and Political Research of the Russian Science Academy Gennady Osipov, stressed.

The group of Russian scientists said they had sent a similar request to the Hague tribunal and the United Nations on April 19, while NATO aggression on Yugoslavia was still on.

Back

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zondag 2 januari 2000 23:55
Aan: Ruza Despotovic; Herman TI; Globalreflexion; Erwin Steijnen; Annamiek Vermeulen; Dolf Loth
Onderwerp: TFF PRESSINFO (<http://www.transnational.org/pressinf/pf81.html>)

Rambouillet, Christopher Hill, Albania, UN mission in Macedonia, UNPREDEP, OSCE mission in Skopje, the Kosovo province, Macedonia, NATO deployment, Trust- and peacebuilding, BASIC PROBLEMS in Kosovo, Kosovo Serbs, economic sanctions, ethnic hatred, independent Kosova, peace from the ground up, dr Rugova, Milan Panic, Dobrica Cosic, moral foreign policy, Kosovo Liberation Army, the Dayton process, early warning, preventive diplomacy, Nato, peacekeeper, NATO in Bosnia, NATO in Hungary, NATO in Italy, NATO in the Adriatic, NATO in Macedonia, NATO ground troops in Kosovo, US/NATO influence in Turkey, Greece, Georgia (andAzerbaijan?) ad in Croatia, Bosnia, Albania, Hungaria, Macedonia and Serbia, Balkans, Middle East, Caucasus, containment, oil in the Caspan Sea, Serbian police, Yugoslavias status as a sovereign state, Voivodina, Sandzak, Werbia, the internation community, international law, ethnic cleansing, Albanians and Serbs, Algeria, Eritrea-Ethiopia, aggression, Macedonia as a NATO base, Milosevic, Rambouillet peace talks, UN Charter, peace imperialism, international affairs, world order and human security,tff, conflict-mitigation, conflict-understanding, peace research, reconciliation, nonviolence, world order, nationalism, war, peace, articles, alternative security, transnational foundation, politics, pressinfo, civic society, human rights, conflict resolution" name=KEYWORDS>

TFF logo <<http://www.transnational.org/sitemap.html>> PRESSINFO
<<http://www.transnational.org/bilder/hpress.gif>>
NEW <<http://www.transnational.org/new/index.html>> PRESSINFO
<<http://www.transnational.org/pressinf/index.html>> TFF
<<http://www.transnational.org/tff/index.html>> FORUMS
<<http://www.transnational.org/forum/index.html>> FEATURES
<<http://www.transnational.org/features/index.html>> PUBLICATIONS
<<http://www.transnational.org/publica/index.html>> KALEJDOSKOP
<<http://www.transnational.org/kalejdo/index.html>> LINKS
<<http://www.transnational.org/links/index.html>>

<<http://www.transnational.org/bilder/cleardot.gif>>

Questions to Clinton in Kosovo

TFF PressInfo 81

November 22, 1999

"Given that democratic countries have free and independent media, President Clinton's visit to Kosovo on November 23, would be a golden opportunity to take stock of the US-

lead Western policies to bring peace to the region. Here is a selection of questions with some media advisory. In other words, if I imagine I had been granted an interview as a journalist, this is what I would focus on," says TFF director Jan Oberg.

(1) Mr. President, US warplanes bombed Yugoslavia and the Kosovo province with you as the Chief Commander of US forces. Does it worry you that the whole campaign was justified and conducted on the basis of what has turned out to be grossly mistaken or falsified information about a genocide planned by Belgrade?

[During the campaign, President Clinton, Secretary Cohen, and Secretary Albright are on record with figures of between 10.000 and 100.000 missing and probably killed in consequence of the alleged plan by Milosevic, Operation Horseshoe. However, the Hague Tribunal has recently revealed that, so far, 2.108 bodies have been identified - of more than one ethnicity and dead from different causes; in short, not all Albanians massacred by Serbs. From a human point, of course, this is a great relief. But it raises serious issues as to of the information and intelligence basis on which decisions with far-reaching consequences are made. And it begs the question: what is world public opinion informed about and what not, and who produces information for what purposes].

(2) What are your thoughts by the fact that NATO, with your country in the lead, killed at least 2.000 innocent civilians in Serbia due to stray missiles and bombs? You have apologised to the Chinese people for bombing their embassy. Did you consider the possibility personally to apologise to the relatives or, for instance, pay a compensation of some kind? And how do you feel about the indictment of you, your Secretaries and all other NATO leaders to the Hague War Crimes Tribunal?

[Click here for the indictment of NATO leaders <http://www.transnational.org/features/Indictment_of_NATO.html> Click here for the indictment of Slobodan Milosevic <<http://www.transnational.org/features/indicted.html>> for, among other things, being responsible for the death of more than 300 people during the Kosovo war] .

(3) Mr. President, the American Camp Bondsteel here at which you celebrate Thanksgiving Day with your soldiers, is said to be the largest US military facility the US has built from the ground-up since Vietnam. I have three questions about it: a) what long term strategic aims does this huge investment serve, and b) how is it possible to build such a facility on territory which, according to concurrent legal judgment - and all UN resolutions - belongs to the sovereign, recognised state of Yugoslavia whose integrity you are also obliged to respect? And c) are you not sending a very strong signal that Kosovo's future status is somehow already settled by fait accompli?

[Camp Bondsteel is described in a November 22 Christian Science Monitor <<http://www.csmonitor.com/durable/1999/11/22/fp1s2-csm.shtml>> article. The base is gigantic, 775 acres, costs US \$ 36.6 million, has every convenience and facility needed for its 6.300 US soldiers, including two chapels and a mobile Burger King; the way it is constructed is said to be indicative of a multi-year engagement and wider-than-Kosovo aims].

(4) It is hardly wrong to say that the US was sympathetic to the plight of the Albanians and

cultivated the leaders of the Kosovo Liberation Army, LDK/UCK, such as the present self-appointed prime minister of this province, Mr. Hacim Thaci. Are you disappointed by the fact that these allies of yours - I think we can call them that since KLA and NATO helped each other - are also responsible for an ethnic cleansing policy that has driven 234.000 legitimate non-Albanian citizens out of the province, according to UNHCR figures? If so, what do you do now during your visit to put enough pressure on Hacim Thaci and his military and civilian colleagues to ensure that you can say what you said about the Albanian refugees in Macedonia and Kosovo: we are going to bring them back to a safe environment.

(5) I have a follow-up to that with a somewhat different angle: according to the UN mandate that KFOR, UNMIK, OSCE operate on, Kosovo's citizens and their multi-ethnic composition should be protected. However, the 234.000 have left under the very eyes of these missions being present on the ground. I am sure that you, as the single most responsible leader, regret this failure, given that this is the biggest and most heavily armed peacekeeping mission ever - and the ultimate test of NATO in that role. In which ways does America and its NATO and UN allies intend to change the structure and function of the entire Kosovo operation before it decays beyond repair?

(6) Mr. President, in every speech you have held also on this tour, you emphasise human rights, general humanitarian concerns and freedom. Now, there are almost 1 million refugees in Serbia - many more in fact than there were Kosovo-Albanian refugees in Macedonia and Albania. They have fled from Croatia, Bosnia and now Kosovo, driven away for exactly the same reasons you stated repeatedly at the time about the Albanian victims: "not because of anything they have done, but because of who they are." Yugoslavia and Serbia is in deep crisis because of political blunders and economic mismanagement, that is true, but also because of NATO's destruction and many years of sanctions and exclusion from the international community. A humanitarian catastrophe cannot be excluded this winter. How do you reconcile your personal commitment to humanism and moral leadership with actively preventing that THESE human beings are helped? Do you see any historical evidence that this is the way to overthrow authoritarian leaders?

(7) In your own speeches before the bombing campaign, you emphasised that a major goal apart from stopping a genocide was to create stability in the Balkan region. I think quite a few diplomats and security experts would agree that neither Albania, Macedonia, Serbia, Montenegro, nor Bosnia and Croatia for that matter, are more secure now than before March 24. Rather, less so. I think many would be grateful for your guidance as to where and when the Balkan situation has improved in any proportion to the political, moral, military and economic investment we have made here?

(8) Do you intend to compensate, one way or another, Macedonia and Albania for America's/NATO's use of their territory and facilities? I mean in more substantial terms than "keeping the door open" for later - much later - membership of NATO?

(9) You have stated time and again, Mr. President, that you are proud that America intervened both in Bosnia and here. And it did so, for sure, forcefully and with determination - so much so, it seems, that EU countries are now starting a 'turbo-militarization' with aims such as military-industrial and -political integration, common policies, EU-WEU fusion - in short, big steps towards

a European army. The reason? They think they looked timid compared with America! They want to be able to fix problems in their own backyard. Now, I think I am not offending anyone by saying that the United States of America has antagonised the Chinese and the Russians a bit - NATO expansion, the Ballistic Missile Defence plans, the Test Ban policy, bombing of Yugoslavia, the failed economic aid, the oil pipeline agreement you just signed in Istanbul, Georgia's future NATO membership, the 'noise' about Chechnya... - well, you know the list much better, of course. Do you also sometimes feel that the US has taken the lead to such an extent that it has antagonised its European friends and that this could backfire, that they are now somehow turning away from the Atlantic dimension. Even Tony Blair's UK seems to want Europe to become more and more of a super power and less dependent on the US?

(10) Finally - and you have been extremely generous with your time - I would like to ask you a question that has only indirect bearings on the Balkans. Wherever you go you promote human rights, freedom and democracy. I am sure that the right to privacy and freedom of speech is absolutely essential central in your thinking. Therefore, I can't help asking you: how come the US has developed technology that permits it to listen and automatically register not only e-mail and fax traffic worldwide but also - now - the human voice as we speak on phones with each other. It is done by your National Security Agency, but - sorry if you think this is a naive question - does the United States HAVE to feel so insecure? I relate it also to the fact that US defence for the year 2000 will be more than three times greater than the combined military spending of China, Russia, and the rogue states Iran, Iraq, Syria, Libya, North Korea and Cuba?

[The tapping of communication was reported recently by The Independent <<http://www.independent.co.uk/news/Digital/Features/spies151199.shtml>>. The military expenditure figures were reported by The Christian Science Monitor <<http://www.csmonitor.com/durable/1999/11/04/fp1s1-csm.shtm>>]

"Well, only carefully chosen people get the opportunity to ask the President of the United States questions. But we can ask ourselves questions and ponder the answers such as: why on earth are questions like these not asked by those who do get the chance? And why are they not analysed and debated MUCH MORE in our local and global media?"

Philip Knightly has stated that war's first victim is truth. Peace researcher Johan Galtung maintains that complex understanding is its second victim. It seems to me that war's third victim is self-criticism - and thus we prevent ourselves from learning about the real motives behind wars as well as the alternatives to war," ends TFF's director.

© TFF 1999

You are welcome to reprint, copy, archive, quote or re-post this item, but please retain the source.

Het gaat om meer dan 'grote vis' bij Rwanda-tribunaal

22-2-2000

Internationale rechtsspraak

Rik Delhaas en Willem van Genugten

In november 1999 besliste de beroepskamer van het Rwanda-tribunaal dat een van de hoofdverdachten van de genocide, Jean-Bosco Barayagwiza na procedurele fouten vrij zou komen. De Rwandese regering zette na deze uitspraak alle medewerking aan het in Tanzania zetelende tribunaal stop. Het beroep dient vandaag.

Barayagwiza, een van de oprichters van 'hate station' *Mille Collines* en tijdens de gebeurtenissen van april-juni 1994 directeur politieke zaken van het ministerie van buitenlandse zaken, was de spreekwoordelijke 'grote vis' met wiens dreigende vrijlating de wankle Rwandese medewerking met het tribunaal werd overvraagd. In Rwanda werd de uitspraak gezien als het zoveelste bewijs van onvermogen van het tribunaal om tot een adequate berechting van de daders van de genocide van 1994 te komen: eerst worden de daders bij de nationale Rwandese rech-

ter 'weggehouden' en onthouden ze de doodstraf, vervolgens gaan ze vrijuit omdat het tribunaal zijn werk niet goed organiseert, zo kan de Rwandese frustratie worden samengevat.

Intussen heeft de Rwandese regering na intensieve besprekingen met de openbaar aanklager van het tribunaal, Carla del Ponte, besloten weer mee te werken. Maar is daarmee de toekomst van het tribunaal veiliggesteld?

In de zaak-Barayagwiza gaat het om de vraag hoe lang een verdachte vast mag worden gehouden, zonder dat hem gedetailleerd wordt duidelijk gemaakt waarvoor hij terechtstaat. Barayagwiza heeft tot aan de uitspraak van de beroepskamer in november 1999 vastgezeten, zonder dat het tribunaal tot een aanklacht tegen hem kwam. Voor zijn advocaat reden om voor vrijspraak te pleiten, een verweer dat dus door de beroepskamer van het tribunaal is gehonoreerd (hoewel Barayagwiza nog niet is vrijgelaten).

Een verdachte heeft het recht zich te beroepen op onvoldoende rechtsbescherming. Daaronder vallen zaken als

het tijdig uitbrengen van een voldoende gespecificeerde dagvaarding, zodat de detentietijd de geldende maatstaven niet overschrijdt en de verdediging zich passend kan voorbereiden. De beroepskamer van het tribunaal heeft dan ook een op zichzelf correcte beslissing genomen door vrijlating van Barayagwiza te gelasten.

Daartegenover staat echter dat het rechtsgevoel van de Rwandezers wier familieleden slachtoffer zijn geworden van de genocide door een dergelijke beslissing sterk wordt geschaad. Iets dergelijks geldt voor het rechtsgevoel van de internationale gemeenschap.

Vergelijk hiermee de zaak tegen Alfred Musema. Deze 'kleine vis', werd in januari veroordeeld, hoewel hij volgens zijn verdedigers over een sluitende alibi zou beschikken. De pers berichtte daarop als zou het tribunaal zich schuldig hebben gemaakt aan politieke rechtsspraak teneinde de Rwandese regering te bewegen weer aan het tribunaal mee te werken.

Hoewel niet kan worden ontkend dat een veroordeling van Musema poli-

tiek goed uitkwam en dat een eventuele vrijspraak tot verdere versterking van de broze verhouding tussen het tribunaal en de Rwandese regering zou hebben geleid, gaat het echter te ver om de rechters van zo'n opportunistische gedachting te betichten. Lezing van de uitspraak laat zien dat de rechters zeer gedetailleerd op het alibi zijn ingegaan en dat zij op basis van een reeks van argumenten tot de conclusie zijn gekomen dat dit op belangrijke onderdelen geen stand houdt. Het lijkt daarom te kort door de bocht om de rechters van politieke motieven te betichten, laat staan van politieke motieven.

Niettemin: de zaken Barayagwiza en Musema bij elkaar nemend, is duidelijk dat het Rwanda-tribunaal nog steeds in de gevarenzone zit, en dat het, na een bemoedigende herstart vanaf 1997, steeds weer het risico loopt in diskrediet te raken. Dat betekent tevens dat de medewerking van Rwanda aan het tribunaal elk moment weer kan worden stopgezet. Dat zou zeer te betreuren zijn, er is al te veel bereikt en er staat te veel op het spel.

Wat betekent dit alles nu voor de zitting van heden? Moeten de rechters alsnog hun oren laten hangen naar de lastige politieke context waarin zij tot heroverweging moeten komen? Wij hopen dat zij minder snel zullen besluiten tot vrijlating op basis van vormfouten dan normaal het geval zou zijn. Dat laat uiteraard onverlet dat Barayagwiza in de zaak zelf moet kunnen rekenen op een eerlijk proces en pas mag worden veroordeeld indien het bewijs overtuigend geleverd is. Afgaande op de hoeveelheid bewijsmateriaal lijkt dat voor de openbaar aanklager echter niet het grootste probleem.

Waar het vandaag om gaat is de vraag of zij, al dan niet op basis van aanvullend nieuw materiaal, een tweede kans krijgt, met alle consequenties daarvan voor het broze voortbestaan van een uiterst kwetsbaar internationaal rechtsprekend orgaan.

Rik Delhaas is journalist. Willem van Genugten is hoogleraar Internationaal Recht aan de KU Brabant en hoogleraar Rechten van de Mens aan de KU Nijmegen.

 Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 21:06
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: A girl stabbed (<http://www.serbia-info.com/news/2000-02/12/17209.html>)

www.serbia-info.com/news

[<http://www.serbia-info.com/news/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/index.html)

[CIVIL ISSUES <http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html)

[POLITICS <http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html)

[MILITARY <http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/military/index.html)

[ECONOMY <http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html)

[CULTURE AND RELIGION <http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html)

[SPORT <http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif)

Guide through Kosovo and Metohia [<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/documents/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/kosovo/documents/index.html)

Print this page! [<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/12/17209.html>](http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/12/17209.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif) [<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

[<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/header.gif)

[<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

A girl stabbed

February 12, 2000

Mother of the murdered girl [<http://www.serbia-info.com/g3/images/motherofkidnapedgirls.jpg>](http://www.serbia-info.com/g3/images/motherofkidnapedgirls.jpg)

Mother of the murdered girl

Pristina, February 11th - The day before yesterday in the center of Pristina, a 12-year-old Turkish girl, Izabela Tamniku, was murdered. The anonymous perpetrator first tried to rape her, but since she offered resistance, he stabbed her with a knife in her chest.

In the last seven days, 24 Serb houses and 12 houses owned by Turks were torched in the area of Prizren, according to the information procured by Blic in the Center for Peace and Tolerance. Drago Dosljak's house was targeted by the terrorists the night before yesterday. First they threw a hand grenade and then stones at it. Windows and doors were broken, and the owner was forced to temporarily leave his home.

In the backyard of family Antic's house a mine was discovered and deactivated. Several dozens of Albanian youths tried to beat up some twenty Serb elementary school pupils, and then threw stones breaking several windows on the school building.

Due to increased violence, KFOR and UNMIK allowed Italian troops to return to Obilic, because the number of terrorist attacks increased after their departure. Only two houses were sold in the

of Obilic, in spite of large pressure, and about 8,500 displaced Serbs requested to be allowed to return to their homes, occupied by Albanians from Djakovica, Macedonia and Albania, until spring.

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html)]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:59
Aan: Ruza Despotovic; Dolf Loth; Globalreflexion
Onderwerp: Fw: News on the site

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Transnational Foundation TFF <tff@transnational.org>
Aan: T F F PeaceBrowser <T F F PeaceBrowser>; Feb 9 <Feb 9>; 2000
<tff@transnational.org>
Datum: woensdag 09, februari 2000 17:10
Onderwerp: News on the site

T F F P e a c e B r o w s e r

Dear media, policy-makers, NGOs, TFF friends and associates, link partners, OneWorld, and others around the world

TFF PeaceBrowser alerts you to interesting news, facts and analyses on the Internet in general and on TFFs website in particular.

TFF P e a c e B r o w s e r offers you access to carefully selected documents:

- a) analyses by TFF associates;
- b) analyses and columns by others;
- c) texts of important agreements - or
- d) perspectives and news we believe have not been given adequate attention, and
- e) the Transnational WIRE - with numerous links to articles and analyses from the world press

You want to find interesting analyses, reports, articles and papers on peace and conflict issues from around the world? Now we do the job for you. WIRE provides links to a selection of the best critical and constructive materials - the essential stuff we benefit from ourselves and want to share with you.

Acquaint yourself with our new Transnational W I R E -
<http://www.transnational.org/features.html>

////////////////////////////////////

These are the latest materials featured at TFF's website:

A new link section on the global economic development/crisis, globalization, international organisations such as WTO, the World Bank etc:
<http://www.transnational.org/links/globaliz.html>

////////// TRANSNATIONAL WIRE

WIRE # 12 offers you articles and links concerning:
War and peace statistics * Globalization and media * US missile defence * US antagonizes China and Russia * No improvements in Kosovo * Burundi * EU

policy vis-a-vis 'rogue states' * World food and armament * Voices in the
Wilderness * The oil industry, justice and environment.
<http://www.transnational.org/features/2000/Wired2000/WIRE12.html>

WIRE # 13 offers you articles and links concerning:
Humanitarian intervention? * Secret US military exercises * Japan's move
away from pacifism * NGOs, Near-Governmental Organisations * Continued
problems in Kosovo * Mme Albright defends sanctions * Global food * EU
militarization * Columbia's peacelessness * Oil and big money behind
Chechnya * NATO undermines international law
<http://www.transnational.org/features/2000/Wired2000/WIRE13.html>

////////// PRESS INFO

84 TFF on CNN - 3rd time on Kosovo
<http://www.transnational.org/pressinf/2000/pf84.html>

////////// MEETING POINT

January 27, 2000
Beyond Security; New Approaches, New Perspectives, New Actors
<http://www.transnational.org/forum/meet/2000/beyondsecurity.html>

January 21, 2000
David Krieger
An Open Letter to the Leaders of all Non-Nuclear Weapons States
<http://www.transnational.org/forum/meet/2000/nuclearletter.html>

////////// FORUM Jonathan Power' Column s

February 4, 2000
The Russian Economy, Stupid, Is the Election Winner
<http://www.transnational.org/forum/power/2000/02russianeconomy.html>

January 27, 2000
Soft Power is Working to Prevent More Wars
<http://www.transnational.org/forum/power/2000/01TFF.html>

January 21, 2000
The Horror of Rwanda Leaves a Confusing Legacy
<http://www.transnational.org/forum/power/2000/01rwanda.html>

////////// FEATURES

February 4, 2000
Nuclear Weapons, Ethics, Morals and Law
<http://www.transnational.org/features/2000/nuclearweapons.html>

January 21, 2000
U.S. Military Builds Aalliances Across Europe; Efferot to Expand Influence
and Security Called Risky
<http://www.transnational.org/features/2000/usmilitaryalliances.html>

* Do you want to find all Kosovo-relevant websites in one place?

<http://www.transnational.org/links>

<http://www.transnational.org>

* Washington Post calls TFF an "organization which aggressively uses the web..."

* They are right, this is a dynamic site, always serving concerned citizens.

* Now around 450.000 "hits" per month and are featured at least once a week on OneWorld's supersite. Find out why at:

<http://www.transnational.org>

Best regards

T F F

////////////////////

Dr. Jan Oberg
Director, head of the TFF Conflict-Mitigation team
to the Balkans and Georgia

T F F

Transnational Foundation for Peace and Future Research
Vegagatan 25, S - 224 57 Lund, Sweden
Phone +46-46-145909 (0900-1100)
Fax +46-46-144512
Email
tff@transnational.org
<http://www.transnational.org>

////////////////////

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 23:40
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: United States/Kosovo

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Loth <loh@hesasd.nl>
Aan: despot@wishmail.net <despot@wishmail.net>
Datum: maandag 07, februari 2000 13:39
Onderwerp: Fw: United States/Kosovo

>misschien heb je al een abo genomen op deze site. hier is in ieder geval
>weer iets belangwekkends
>dolf

>-----Original Message-----

>From: alert@stratfor.com <alert@stratfor.com>
>To: redalert@stratfor.com <redalert@stratfor.com>
>Date: maandag 7 februari 2000 5:41
>Subject: United States/Kosovo

>
>
>>STRATFOR.COM's Weekly Global Intelligence Update - 7 February 2000
>>

>>By The Internet's Most Intelligent Source of International News &
>>Analysis <http://www.stratfor.com/>

>>_____
>>Check out Stratfor's Executive Black Book "A Revolution
>>in the Dissemination of Business Intelligence"
>><http://www.stratfor.com>

>>_____
>>WHAT'S GOING ON IN YOUR WORLD
>>

>>The World After Chechnya
>><http://www.stratfor.com>

>>Washington Tries to Keep the Two Chinas in Check
>><http://www.stratfor.com/asia/specialreports/special109.htm>

>>_____
>>STRATFOR.COM Weekly Global Intelligence Update
>>7 February 2000
>>

>>Kosovo: The United States Looking for an Exit
>>
>>

>>Summary
>>

>>The United States is moving to redefine its policy in Kosovo. The
>>immediate reason can be found in the deteriorating situation on the
>>ground. Last week, violence intensified between ethnic Albanians
>>and Serbs; this was not something that the United States bargained
>>for when it intervened last year. For this and a host of other

reasons, it appears that Washington is now in the process of redefining its role and quite possibly preparing to withdraw its forces.

>>

>>

>>Analysis

>>

>>Increasingly, there are signs that the United States is looking for a way to reposition itself in Kosovo, nearly a year after leading NATO forces into a conflict over the province. Last week in Europe, U.S. Defense Secretary William Cohen suggested that U.S. forces are facing "mission creep" which neither military commanders nor political leaders want. In addition, a case is building in Washington that blames Europe for doing too little to help control Kosovo. And in the last week, the city of Mitrovica in Kosovo has been the scene of the very violence and chaos that NATO has always sought to avoid.

>>

>>Ever since NATO intervened in Kosovo nearly a year ago, one of the most interesting exercises has been the attempt of serious analysts and Balkan residents to uncover the hidden reason behind the U.S.-led intervention last March. The official reason for the conflict was that the United States wanted to stop genocide in Kosovo. Particularly in Europe, this was seen as a public justification masking a hidden agenda. Theories suggested that hidden mines or even the control of the telecommunications industry were the true reasons for intervention. An entire industry was spawned to uncover the motives behind the two and a half month-long conflict.

>>

>>The reality, however, is far more prosaic and, in some ways, more alarming. The U.S.-led intervention was prompted precisely by what the U.S. government said. There were reports of an impending holocaust in Kosovo. Criticized for failing to prevent genocide in Rwanda and accused of sitting idly by in Bosnia, the Clinton administration was afraid of another public relations nightmare - at a time when domestic scandals were tarnishing the administration anyway.

>>

>>The administration viewed Kosovo as a low-risk, high-yield operation. The administration did not expect an extended conflict, having drawn the belief in Bosnia that Yugoslav President Slobodan Milosevic was incapable of enduring an extended bombing campaign. Expecting a repetition of events in Bosnia - when a brief bombing campaign was followed by quick capitulation - the administration was caught flat-footed when the war dragged on. The United States had been suckered into a war of limited strategic interest from which the United States could not withdraw. Milosevic, after all, had been portrayed as a monster. And the administration could not negotiate with a monster.

>>

>>NATO and the United States ultimately engineered a victory, of sorts, last June when NATO forces occupied Kosovo. But their arrival did not bring anything like closure. Quite to the contrary, the alliance began an open-ended occupation in which the mission did not correspond to the reality on the ground. The mission of NATO forces was to ensure the security of all residents. The reality was that NATO forces were, quite against their intentions, acting as the agents of the Kosovo Liberation Army (KLA). The ethnic Albanian guerrillas used the NATO peacekeeping mission as a means for institutionalizing KLA rule in the province. The effect was to turn victims into victimizers and NATO peacekeepers into unwitting tools of ethnic Albanian revenge.

>>

>>In this situation, NATO has never managed to find its balance or its center of gravity. NATO troops have managed to alienate all sides - a fact underscored by the ongoing violence in Mitrovica. On

>> a larger scale, neither Washington nor Brussels had ever faced a
>> simple fact. In the region, the prevailing view is that neutral
>> benevolence is impossible; for NATO troops, there was no neutral
>> standpoint from which to mount their operation. It was inevitable
>> that the peacekeepers would find themselves caught in the crossfire
>> between Albanians, determined to keep what they think they have
>> won, and Serbs, increasingly determined to recover what they have
>> lost. Milosevic remains in control in Belgrade. Nothing has been
>> settled.

>>
>> For the United States, the Kosovo experience violates the key
>> lessons of the Vietnam experience. Withdrawing from Southeast Asia
>> nearly 20 years ago, the United States swore never to again become
>> embroiled, on the ground, in a civil war in another country. In
>> Kosovo, the United States has been involved in something worse: a
>> civil war that offers no clear exit strategy. The war, after all,
>> cannot truly end until one warring ethnic group, or the other, is
>> completely expelled from the region. Worse, this civil war is one
>> in which the United States has no real stake. In Vietnam, at least,
>> some sort of strategic logic could be asserted. But this has not
>> been the case in Kosovo, where the driving motive for U.S.
>> involvement has been based on humanitarian motives.

>>
>> The humanitarian question is now cutting the other way as
>> peacekeepers are turned from saviors into confused bullies in the
>> minds of even the Albanians. This transformation is not the fault
>> of the troops, who are still mostly combat soldiers, trained to
>> respond to threats with overwhelming force. Keeping the peace,
>> particularly in a chaotic situation, requires a very different sort
>> of training - the sort that is given to police, of which there are
>> still precious few in Kosovo.

>>
>> More than having the right training, a policeman is someone who is
>> local. NATO has taken people who were never trained as police in
>> the first place, tossed them into an utterly alien culture - and is
>> now discovering that the solution is not working.

>>
>> It appears that the administration is slowly recognizing the
>> insanity of the situation. In Munich last week, Cohen reportedly
>> said, "I think it has reached the level of concern on the part of
>> not only members of the U.S. Congress, but military commanders.
>> They are concerned about the possibility of mission creep - that
>> the military is being called upon to engage in police functions for
>> which they are not properly trained and we don't want them to carry
>> out." The administration has acknowledged that the situation is
>> getting out of hand, that forces are not trained for the mission
>> and that no one now wants them to carry out the mission.

>>
>> Most intriguing is Cohen's reference to mission creep; there has,
>> of course, been none. The nature of the mission has remained the
>> same. But increasingly, there is perception of creep: the
>> administration's perception has finally caught up with the reality
>> of the mission it so enthusiastically undertook nearly a year ago.

>>
>> As a result, administration officials and Congress members are
>> looking for the exit. Since total withdrawal of NATO forces is
>> impossible without even more chaos, another solution is appearing:
>> Blame the Europeans and demand that they shoulder more of the
>> burden. Sen. John Warner, chairman of the Senate Armed Services
>> Committee, has claimed that the real problem in Kosovo is that
>> Europeans have not fulfilled their obligations. They were supposed
>> to send police, as well as \$35 million for policing functions, but
>> only a few of the former and none of the latter have arrived.

>>
>> European countries have agreed to take command of the peacekeeping
>> operation. By April, a Eurocorps contingent is scheduled to command

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:38
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: 00, Letter to Carla Del Ponte (<http://news.suc.org/press/suc210.html>)

<<http://news.suc.org/>>

Search suc.org:

[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) Choose S.U.C. Page About S.U.C. S.U.C.
Activities News from Serbia Kosovo Crisis Bosnia, Croatia Help children BLAGO Fund Serbian
History Serbian Art Book Library Become a member
[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) [<http://news.suc.org/images/suc_grb.gif>](http://news.suc.org/images/suc_grb.gif)

[<http://news.suc.org/images/1px.gif>](http://news.suc.org/images/1px.gif)

Serbian Unity Congress - Letter

February 7, 2000

Her Excellency Mrs. Carla Del Ponte,
Chief Prosecutor,
International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia
Churchillplein 1, The Hague,
Netherlands

Your ref: 993280/GR/LA/tr
By fax: 011-31-70-4165355

Dear Mrs. Del Ponte:

Further to my letter of January 13, 2000, the publication of the Human Rights report on NATO actions in Kosovo provides important new information from an impeccable source about potential NATO war crimes in Yugoslavia. The report sets the number of civilian deaths at approximately 500. Other accounts suggest that the number may be substantially higher but even the number of 500 dictates an urgent and thorough investigation by the ICTY. The report sets out several instances involving innocent civilian casualties such as the use of cluster bombs and the attack on Belgrade TV and Radio as especially meriting investigation. It describes these and several other targets as "illegitimate."

Given your recent calls for NATO troops to arrest potential war criminals in the former Yugoslavia, it is imperative that you demonstrate the Tribunal's independence by investigating NATO violations. The Human Rights report is an excellent starting point for indicting NATO for war crimes committed during the 78-day bombing campaign. It also sets the stage for an investigation of similar violations by KFOR.

Sincerely,

Milosh Milenkovich
President

cc: Members of the Congress
Vice President Albert Gore, Jr.

Secretary of State Madeleine Albright
Ambassador James Dobbins, State Department
NATO, UN Security Council

home <<http://news.suc.org/>> | suc home <<http://www.suc.org/>> | suc info
<<http://www.suc.org/sucinfo/>> | site map <<http://www.suc.org/sitemap.html>> | membership
<<http://www.suc.org/membership.html>> | contact <<http://news.suc.org/comments.html>>
© 1996-99 Serbian Unity Congress.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:21
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Defense Minister Assassination Is Latest Of Many Killings (<http://www.rferl.org>)

<<http://www.rferl.org/index.html>>

Yugoslavia: Defense Minister Assassination Is Latest Of Many Killings

By Jolyon Naegele

Unknown assailants murdered Yugoslavia's defense minister last night as he was dining in a Belgrade soccer-club restaurant. As RFE/RL correspondent Jolyon Naegele notes, Pavle Bulatovic is not the only close associate of Yugoslav President Slobodan Milosevic to be assassinated, but he is the most senior.

Prague, 8 February 2000 (RFE/RL) -- The assassination of Defense Minister Pavle Bulatovic is the latest in a string of more than a dozen largely unsolved killings in recent years of prominent Yugoslav figures, many of them close to Milosevic.

It comes just over three weeks after the murder of the Serbian underworld figure and warlord Zeljko Raznatovic, known as Arkan.

Other victims have included two Belgrade police colonels (Dragan Simic and Milorad Vlahovic), a deputy interior minister (Radovan Stojicic), an independent journalist and Milosevic family acquaintance (Slavko Curuvija), the general secretary of the Yugoslav Left party (Zoran Todorovic) of Milosevic's wife Mirjana Markovic, as well as several businessmen and members of the Belgrade underworld.

Bulatovic, a Montenegrin, had been Yugoslav defense minister for six years. But his public career began earlier -- in 1991, when he was appointed interior minister of Montenegro in the first freely elected government in the former Yugoslavia's smallest republic. During his brief tenure, Montenegrin militia laid siege to the coastal resort city of Dubrovnik in autumn 1991 and sacked the city's airport and adjacent coastal communities.

In July 1992, Bulatovic was summoned to Belgrade and appointed Yugoslav interior minister. That was just months after a war broke out in Bosnia-Herzegovina in which Bosnian Serbs backed by Belgrade fought Bosnian Croats, Muslims and Serbs who opposed radical-nationalist policies.

Bulatovic remained Yugoslav interior minister for two years. During that time, Belgrade continued to back Serbian separatists in Croatia and Bosnia while maintaining an effective state of martial law in the Serbian province of Kosovo.

Then, in 1994, Bulatovic was named the rump Yugoslavia's defense minister. He oversaw the end of Belgrade's support for Serbian separatists in Croatia and Bosnia, and their mass exodus from both republics the next year.

Bulatovic presided over what was reputed to be one of the largest and best-equipped armies in

Europe, a war-tested military force that suffered relatively little from 78 days of NATO air strikes last spring. The military participated with interior ministry forces and paramilitaries in the expulsion of some 800,000 Kosovo Albanians and Turks last year.

Bulatovic's name was on the list of Yugoslav officials barred by the international community from traveling abroad. But he was not among top Yugoslav officials publicly indicted by the UN war crimes tribunal in The Hague. They included the Yugoslav Army's chief of staff (Dragoljub Ojdanic), the Serbian interior minister (Vlajko Stojiljkovic), the deputy Yugoslav prime minister (Nikola Sainovic) and the presidents of Yugoslavia and Serbia. Whether the tribunal ever drafted a secret indictment of Bulatovic or declined to do so because of insufficient evidence is unclear.

The chairman of the Yugoslav opposition Democratic Party, Vojislav Kostunica, says Bulatovic's killing could lead to insecurity and spark conflict in the top levels of government. He says the assassination may have been the result of rivalries within the ranks of the current regime under Milosevic.

A leader of the opposition Alliance for Change (Vuk Obradovic -- no relation to the victim of the same name) says the killing is, in his words, "evidence that the state of law in Yugoslavia has ceased to exist." The Yugoslav government met in emergency session last night and issued a statement saying Bulatovic was "the victim of a classic terrorist act."

Observers in Yugoslavia offer different explanations for Bulatovic's assassination. One theory suggests that Milosevic and others close to the Yugoslav president wanted to remove a key witness to the regime's involvement in war crimes. Bulatovic is not believed to have been a decision-maker, but rather a figure-head minister.

Another hypothesis suggests a Montenegrin connection. But observers say that blaming Montenegro could simply serve as a pretext for a military crackdown on the Yugoslav republic, to destroy separatist tendencies.

Other theories suggest a settling of scores or an organized-crime connection. One of Bulatovic's two dining partners at his last supper was Major-General Vuk Obradovic, who heads Yu-Garant Bank, which was previously the military branch of Yugoslavia's central bank. The Belgrade daily "Blic" says 70 percent of Yugoslavia's military budget last year was processed through Yu-Garant Bank. Perhaps, goes the supposition, Obradovic was the intended target and Bulatovic an innocent bystander.

Obradovic and the third dinner partner, the owner of the Rad soccer club restaurant -- Mirko Knezevic -- are reported to have been only slightly injured in the shooting. Bulatovic, however, was struck in the heart and was pronounced dead a short while later at the adjacent military hospital.

Belgrade newspapers today quoted eyewitnesses as saying one or two gunmen fired three rounds from an automatic weapon through the restaurant window from the nearby soccer field. The witnesses said the gunmen then ran to a car, where accomplices were waiting, and drove off. Belgrade dailies say the car with a Belgrade license plate and carrying four passengers ran several police roadblocks in their successful escape.

08-02-00

08-02-00

Search <<http://www.rferl.org/search.html>> | [Newsline <http://www.rferl.org/newsline/>](http://www.rferl.org/newsline/) |

Magazine <<http://www.rferl.org/nca/features/>> | Reports <<http://www.rferl.org/nca/special/>> | Services <<http://www.rferl.org/bd/>> | Realaudio <<http://www.rferl.org/realaudio/>>

© 1995-1999 Radio Free Europe / Radio Liberty, Inc., All Rights Reserved.
<http://www.rferl.org>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:26
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Balkan Transitions (<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPlate/2000-02/09/0101>)

Home <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/artbanner.map>>
<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>
Navigation Bar <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/global_nav.map>
Navigation Bar <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/polnav.map>>

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>

Partners: <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/partners.map>>
<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>
Editorial <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/editorial.gif>>
<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>
Related Items <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/relateditems2.gif>>
<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>> **Print Edition**
Editorials <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPlate/m-editorial.html>>
Sunday Outlook <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPlate/m-outlook.html>>
Front Page Articles <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPlate/m-frontpage.html>>

On Our Site

Talk Central <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/talk/front.htm>>
Editorials & Opinion <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/edit/front.htm>>

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>

spacer <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/images/common/clearspc.gif>>

Balkan Transitions

Wednesday, February 9, 2000; Page A20

CROATIA'S TURN toward a more democratic future continues. In parliamentary elections five weeks ago, Croats decisively cast out the nationalist party of the late President Franjo Tudjman. On Monday a reformer, Stipe Mesic, won the race to succeed Mr. Tudjman, who died of cancer in December. Mr. Mesic began as a communist and collaborated for a time with Mr. Tudjman after Croatia declared independence in 1991. But Mr. Mesic tired of the president's imperious leadership and aggressive nationalism, which plunged Croatia into war in Bosnia and contributed

to the country's failure to win full support from the West. Now President Mesic and new Prime Minister Ivica Racan both promise to foster greater civil liberties inside Croatia, including a more open posture toward Serbs wishing to return to their former homes, and to abandon Mr. Tudjman's support for the corrupt and brutal Bosnian Croat politicians who have obstructed the Dayton peace accords. The new leaders further pledge to support efforts to prosecute alleged Croatian war criminals.

A rather different sort of transition is underway in next-door Serbia, where nationalist politics are also giving way--to gangland politics. Monday's assassination of Yugoslav President Slobodan Milosevic's defense minister, Pavle Bulatovic--gunned down while eating lunch at the Rad Restaurant in Belgrade--is only the latest in a series of high-profile assassinations. The possible reasons for this latest murder provide some measure of the murk into which Serbian politics has sunk. Was it revenge by Kosovo Albanians victimized by the armies Mr. Bulatovic nominally supervised? A preemptive strike by Montenegro separatists angered by his role in helping Mr. Milosevic keep a grip on its junior partner in what's left of Yugoslavia? Or just some falling-out among the Belgrade mafias whose activities now overlap those of Mr. Milosevic's police and military?

Albeit in starkly different ways, the events in Croatia and Serbia illustrate the same urgent principle: There will be no democracy, and hence no stability, in this part of the Balkans unless credible opposition parties can emerge, unite and, as peacefully as possible, take power. With the help of Western inducements--promises of trade and aid that both the European Union and the United States now must keep--Croatia's reformers convinced the country that they, not the nationalists, hold the keys to full membership in the modern world.

Serbia's democrats are more divided, more influenced by nationalist nostrums themselves and under even harsher attack from a repressive government. They are therefore more difficult for the West to assist. The economic sanctions necessary to isolate Mr. Milosevic, for example, injure the opposition's standing among the Serbian public; the United States and the European Union have lately been debating how to refine the sanctions' impact. Shoring up Montenegro is another important task to which the Clinton administration's new budget would commit the modest but necessary sum of \$55 million.

No amount of outside support for Serbia's opposition can succeed, however, absent the kind of attitudinal change that Croatia's opposition politicians and its public have experienced. The bloody events at the Rad Restaurant may suggest to Serbians what a future of perpetual rule by Slobodan Milosevic could look like.

© Copyright 2000 The Washington Post Company

<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/spacer.gif>>
Navigation Bar <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/global_nav.map>
Navigation Bar <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/maps/polnav.map>>

Yellow Pages <<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/yp/front.htm>>
<<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/globalnav/images/clearspc.gif>>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:23
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: U.S. Supports Tightening Of Sanctions on Belgrade (<http://www10.nytimes.com/lib>)

<http://graphics.nytimes.com/images/pixel.gif>

banner <http://graphics.nytimes.com/images/1banint.gif>
toolbar <http://www10.nytimes.com/images/maintoolbar2.map>

February 10, 2000

U.S. Supports Tightening Of Sanctions on Belgrade

Related Article

- Serbs Nurse Rage After Attack in Kosovo City
<http://www10.nytimes.com/library/world/europe/021000kosovo-violence.html>

By JANE PERLEZ

<http://www10.nytimes.com/images/w.gif>ASHINGTON, Feb. 9 -- In an effort to tighten pressure on the Yugoslav leader, Slobodan Milosevic, the Clinton administration said today that it supported a plan to expand some sanctions against Belgrade while allowing some commercial airline flights to resume.

The most effective sanction so far, according to many officials, has been the little-publicized tool of refusing travel visas to Mr. Milosevic's political and financial supporters.

Under the plan of tougher sanctions announced by Secretary of State Madeleine K. Albright, the number of associates of Mr. Milosevic officially barred from traveling to the United States and the nations of the European Union would be increased from the current 600, perhaps as much as 25 percent.

The administration also backed a plan, to be presented to the European Union's general affairs council in Brussels on Monday, to strengthen enforcement of a ban on banking transfers from Yugoslavia to European capitals, Dr. Albright said.

The secretary of state made the announcement at a joint appearance here with the British foreign secretary, Robin Cook.

In response to requests from the struggling opposition parties in Serbia, the ban on flights by

airlines of European Union countries would be suspended for six months. If free and fair elections were not held in Yugoslavia within six months from the lifting of the ban, the concession on the airline flights would be "automatically" withdrawn, State Department officials said.

How to undermine Mr. Milosevic, who has been indicted by the international war crimes tribunal in The Hague, while unifying the the squabbling factions of the opposition, has been a subject of considerable debate within the State Department.

Dr. Albright has let it be known in recent weeks that one of her most fervent hopes for the remainder of her term is to see the end of Mr. Milosevic's power.

A recent round of political killings in Belgrade has encouraged some administration officials to speculate that Mr. Milosevic's regime may implode. The Yugoslav defense minister, Pavle Bulatovic, was shot and killed on Monday as he was eating dinner in a Belgrade soccer club. Last month, the Serbian paramilitary leader and close associate of Mr. Milosevic, Zeljko Raznatovic, was shot dead eating dinner at the Intercontinental Hotel in Belgrade.

The cause of these killings and whether they were masterminded by Mr. Milosevic is still unclear. But what does seem clear is that the dominant black-market economy in Serbia and fights over who controls it are resulting in the increased tensions within ruling circles.

In that respect, officials said, the visa ban on close associates of Mr. Milosevic -- many of them accustomed to high living in European capitals and on checking up on their foreign investments -- has been most effective. Some of these associates appear to be complaining that Mr. Milosevic's rule is hurting rather than benefiting them.

By tightening the screws with the tougher travel ban, the administration hopes that further cracks will emerge in the Belgrade government.

For several months, the administration had rejected proposals by European countries to lift the ban on civilian airline flights to Belgrade. Such an easing would open the door to lifting other sanctions, administration officials argued.

But Dr. Albright said today that the airline flights would be permitted because they had been requested by the opposition parties. The secretary has met twice in recent months with leaders of the Serbian opposition, and her aides are in daily contact with them.

"Today we are making very clear that the sanctions are going to be targeted, expanded and tightened against those from the regime that are not allowing the people of Serbia to express their will," Dr. Albright said.

The European Union and the United States have comparable regulations banning bank transfers from Belgrade, but enforcement has been lax in Europe, the State Department said. The European Union had pledged to increase its staffing to monitor and stop such transactions, officials said.

But how effective these banking sanctions would be remained an open question. "It's like squeezing Jello," one official said.

Search <<http://www10.nytimes.com/search/daily/>> | Forums <<http://www10.nytimes.com/comment/>> | Archives
<<http://www10.nytimes.com/archives/>> | Marketplace <<http://www10.nytimes.com/marketplace/>>

Quick News <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/late/>> | Page One Plus
<<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/front/>> | International <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/world/>> |
National/N.Y. <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/national/>> | Business
<<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/business/>> | Technology <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/tech/>> |
Science <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/science/>> | Sports <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/sports/>> |
Weather <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/weather/>> | Editorial <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/editorial/>> | Op-Ed
<<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/oped/>> | Arts <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/artleisure/>> | Automobiles
<<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/auto/>> | Books <<http://www10.nytimes.com/books/yr/mo/day/home/>> |
Diversions <<http://www10.nytimes.com/diversions/>> | Job Market <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/jobmarket/>> |
Real Estate <<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/realestate/>> | Travel
<<http://www10.nytimes.com/yr/mo/day/travel/>>

Help/Feedback <<http://www10.nytimes.com/subscribe/help/>> | Classifieds <<http://www10.nytimes.com/classified/>> |
Services <<http://www10.nytimes.com/info/contents/services.html>> | New York Today <<http://www.nytoday.com>>

Copyright 2000 The New York Times Company <<http://www10.nytimes.com/subscribe/help/copyright.html>>

<<http://graphics.nytimes.com/images/pixel.gif>>
<<http://graphics.nytimes.com/images/pixel.gif>>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:51
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Ivashov comments on the role of Eurocorps in Kosovo (<http://www.serbia-info.co>)

www.serbia-info.com/news

[<http://www.serbia-info.com/news/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/index.html)

CIVIL ISSUES [<http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html)

MILITARY [<http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/military/index.html)

KOSOVO AND METOHIA [<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html)

ECONOMY [<http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html)

CULTURE AND RELIGION [<http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html)

SPORT [<http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif)

Print this page! [<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/11/17177.html>](http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/11/17177.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif) [<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

[<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/header.gif)

[<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

Ivashov comments on the role of Eurocorps in Kosovo

February 11, 2000

Doubts about the Eurocorps role [<http://www.serbia-info.com/g3/images/rusi_dolaze_aerodrom_slatina_12.06_m.jpg>](http://www.serbia-info.com/g3/images/rusi_dolaze_aerodrom_slatina_12.06_m.jpg)

Doubts about the Eurocorps role

MOSCOW, Feb. 10th - Russian Defense Ministry official Leonid Ivashov today welcomed the fact that the command of the peace operation in Kosovo will be taken over by the Eurocorps from NATO, but voiced fears that the rotation could be strictly a formal one.

The Eurocorps will take over the command in April as the first rotation after which European structures not directly linked to NATO would lead the peace operation in Kosovo.

"On the whole, the aspirations of Europeans to play a more active role in the affairs of Europe, including the Balkans, can be welcomed," Gen. Ivashov, who heads the Defense Ministry Department for International Military Cooperation, told the Russian Itar-Tass news agency.

"The Russian Defense Ministry fears that, due to the Eurocorps' unpreparedness to be in charge of the KFOR troops in Kosovo, its role of commanding the peace operation can be strictly formal."

According to Moscow, the Eurocorps will nevertheless be subordinated to the NATO Supreme Commander Europe, Ivashov set out.

he said it was also feared that the "Eurocorps could become part of NATO or be put under NATO command," in which case he observed the role of the Europeans could hardly grow stronger. The Eurocorps headquarters will only be the core of the KFOR headquarters and will account for 350 of the 900 officers. The others will come from the other countries proportionate to the number of their troops in Kosovo, including Russia, according to sources in Moscow.

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) <<http://www.serbia-info.com/index.html>> | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) <<http://www.serbia-info.com/enc/index.html>> | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) <<http://www.serbia-info.com/facts/index.html>> | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html) <<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>

NATIONAL/STORIES@Left>

<http://ads.seattletimes.com/RealMedia/ads/click_nx.cgi/www.seattle-pi.com/PI-NATIONAL/STORIES@Left1>

<http://ads.seattletimes.com/RealMedia/ads/click_nx.cgi/www.seattle-pi.com/PI-NATIONAL/STORIES@Position4>

Nation/World <<http://www.seattlep-i.com/mastheads/472x60nation.gif>>

French replaced at bridge in Kosovo

Friday, February 11, 2000

By CARLOTTA GALL
THE NEW YORK TIMES

PRISTINA, Yugoslavia -- British peacekeeping forces took over guard duties on a bridge in the ethnically divided town of Mitrovica in northern Kosovo yesterday and replaced French troops who had been accused of failing to protect ethnic Albanians and Serbs.

The arrival of the British, about 150 men from the Royal Green Jackets regiment who are based in central Kosovo, is the latest attempt by peacekeepers to ensure security and to reduce tension in the area that was the scene of bloody riots last week. During an all-night rampage, angry Serbs took to the streets in retaliation for the deaths of two Serbs who had been killed in a bus ambush.

Although the French commanders will continue to be in charge of overall security, the British will patrol the bridge, which also has been the scene of recent clashes. Angry Albanians, who accused the French troops of favoring the Serbs, threw stones, bottles and grenades at the French soldiers on the bridge last week and forced them to answer the aggression with tear gas and percussion grenades.

The Green Jackets, who have extensive experience in urban patrolling and civil unrest from serving in Northern Ireland, have achieved some of the best results among all the peacekeepers; in Pristina, they reduced crime significantly.

Their deployment will inevitably bring comparisons with the French, who have been blamed by local Albanians and the media for not helping those attacked last week, and also by the Serbs, who said the French had done little to deter the Albanian grenade attacks.

As criticism of the French grew, the commander of the peacekeeping force in Kosovo, German Gen. Klaus Reinhardt, issued a statement supporting the French.

"I have no doubt that they did their best in very difficult circumstances," he said. He added that complaints had come from the Albanian and Serbian communities, implying that the French had acted impartially.

Reinhardt also stressed that the peacekeeping force was one force. "There is no French KFOR," he said. "There is only one KFOR. The troops of all 36 nations that have volunteered for this force stand shoulder to shoulder as brothers in arms, and I have full confidence in them. A criticism of one is a criticism of all of us."

A French Defense Ministry official also defended the troops' performance. "Everyone knows the French contingent is in the most delicate of positions in Kosovo, in between two hostile

communities," said Jean-Francois Bureau, a spokesman in Paris, according to Reuters.

© 2000 The New York Times.
All rights reserved.

[Headlines <http://www.seattlepi.com/national/>](http://www.seattlepi.com/national/)

[Hijacking or asylum scheme--who knows? <http://www.seattlepi.com/national/jack111.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/jack111.shtml)

['Primordial soup' of the Big Bang simulated in lab <http://www.seattlepi.com/national/bang11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/bang11.shtml)

[British, Irish officials in frantic talks to save peace <http://www.seattlepi.com/national/nire11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/nire11.shtml)

[Justice Dept. studies race in death penalty <http://www.seattlepi.com/national/deth11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/deth11.shtml)

[One binge during pregnancy can injure baby <http://www.seattlepi.com/national/booz11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/booz11.shtml)

[New approach may help treat stroke patients <http://www.seattlepi.com/national/medi111.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/medi111.shtml)

[McCain demands 'push polling' stop after boy is upset by call <http://www.seattlepi.com/national/camp11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/camp11.shtml)

[Ventura may bolt turmoil-ridden national Reform Party <http://www.seattlepi.com/national/jess11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/jess11.shtml)

[Senate bill to dump nuclear waste in Nevada faces veto <http://www.seattlepi.com/national/nuke112.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/nuke112.shtml)

[Rebels ambush two Russian military trains <http://www.seattlepi.com/national/chec112.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/chec112.shtml)

[Colombia wants help kicking drug habit <http://www.seattlepi.com/national/colo11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/colo11.shtml)

[Japanese hooked on English; scores don't show they know it <http://www.seattlepi.com/national/pan11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/pan11.shtml)

[French replaced at bridge in Kosovo <http://www.seattlepi.com/national/koso114.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/koso114.shtml)

[Israel eases air raids in Lebanon conflict <http://www.seattlepi.com/national/mide113.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/mide113.shtml)

[3 hit in Toronto school shooting <http://www.seattlepi.com/national/cana11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/cana11.shtml)

[Jim Varney, films' 'Ernest,' dies <http://www.seattlepi.com/national/varn11.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/varn11.shtml)

[News around the nation <http://www.seattlepi.com/national/natn119.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/natn119.shtml)

[News from around the world <http://www.seattlepi.com/national/wrld117.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/wrld117.shtml)

[People in the News: Gulf War was just 'silly,' Clooney says <http://www.seattlepi.com/national/peop119.shtml>](http://www.seattlepi.com/national/peop119.shtml)

[<http://www.seattlepi.com/facts/>](http://www.seattlepi.com/facts/) [Home <http://www.seattlepi.com/>](http://www.seattlepi.com/) | [Search <http://www.seattlepi.com/search/>](http://www.seattlepi.com/search/) | [Site Guide <http://www.seattlepi.com/help/>](http://www.seattlepi.com/help/) | [About the P-I <http://www.seattlepi.com/facts/>](http://www.seattlepi.com/facts/) | [Circulation <http://www.seattlepi.com/circulation/>](http://www.seattlepi.com/circulation/) | [Contact Us <http://www.seattlepi.com/facts/pistaff.shtml>](http://www.seattlepi.com/facts/pistaff.shtml) | [Job Openings <http://www.seattlepi.com/pijobs/>](http://www.seattlepi.com/pijobs/)

Send comments to newmedia@seattlepi.com <<mailto:newmedia@seattlepi.com>>
© 1998-2000 Seattle Post-Intelligencer.
All rights reserved.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 12 februari 2000 0:50
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: U.S. stamp on Bulatovic assassination (<http://www.serbia-info.com/news/2000-02>)

www.serbia-info.com/news

<http://www.serbia-info.com/news/index.html>

CIVIL ISSUES <http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>

MILITARY <http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>

KOSOVO AND METOHIA <http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>

ECONOMY <http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>

CULTURE AND RELIGION <http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>

SPORT <http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>

<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>

Print this page! <http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/11/17183.html>

<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif> <http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>

<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>

<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>

<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>

U.S. stamp on Bulatovic assassination

February 11, 2000

Sticky-fingered Atlantic hand in murders <http://www.serbia-info.com/g3/images/usa001.jpg>
Sticky-fingered Atlantic hand in murders

MILANO, Feb. 10 (Tanjug) - "Italian political circles are increasingly becoming convinced that the assassination of Yugoslav Defence Minister Pavle Bulatovic was carried out by the secret services from the other side of the Atlantic Ocean," the director of the Institute for Polling and Informing the Public "Osservatorio di Milano", Massimo Todisco, has told Tanjug.

Italian analysts are noting that the "U.S. secret services' attempts to destabilize the Yugoslav government through terrorist attacks coincide with UNMIK head Bernard Kouchner's efforts to hand over all local powers to the KLA, thus flagrantly violating U.N. Security Council Resolution 1244 which affirms the full sovereignty of the Federal Republic of Yugoslavia in Kosovo and Metohija," Todisco set out.

He added that "it is clear that the NATO war against Yugoslavia, the sole European country which refuses to bow down to the United States, is still not over. Only the strategy has been changed - first it was waged with bombs, now it continues in the form of terrorist assassinations."

Rome daily "Rinascita" says that the attempts of some western circles and media to blame Yugoslav authorities for assassination of Yugoslav Defense Minister Pavle Bulatovic are "scandalous" and that this assassination, as well as the one of Zeljko Raznatovic Arkan, "are not useful neither to the Yugoslav government, nor to the parties of the coalition majority, or to

Serbia", but "to somebody else".

"Those murders are useful to someone else, to the one who uses assassinations to knock down persons and nations who remained preserved and upright despite military, economic and politic offensives", says the paper in the front page titled "Sticky-fingered Atlantic hand in the assassination of Bulatovic".

The Rome daily emphasizes that "foreign offices abuse Serbia's openness for provoking incidents" and concludes that "such destabilizing actions show that, considering the Balkans, NATO has reached an impasse" and that despite thousands of bombs and hundreds of innocent victims it has not succeed to impose "new world order".

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) <<http://www.serbia-info.com/index.html>> | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) <<http://www.serbia-info.com/enc/index.html>> | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) <<http://www.serbia-info.com/facts/index.html>> | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html) <<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>